This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Tämä on kauan vain kirjaston hyllyssä olleen kirjan digitaalinen kappale, jonka Google on huolellisesti skannannut, osana tavoitettaan tehdä maailman kirjatsaataville Internetissä.

Kirjan tekijänoikeussuoja on jo rauennut ja kirjasta on tullut vapaasti jaeltava. Vapaasti jaeltavalla teoksella ei joko koskaan ole ollut tekijänoikeussuojaa tai suoja on rauennut. Se, onko teos vapaasti jaeltava, riippuu kunkin maan lainsäädännöstä. Vapaasti jaeltavat teokset avaavat meille paluun menneisyyteen, menneisiin kulttuureihin sekä tietoon, joka muuten olisi vaikeasti löydettävissä.

Reunahuomautukset sekä muut lukijoitten lisäämät merkinnät on jätetty näkyviin kertomaan teoksen matkasta kustantajalta kirjaston kautta Internetiin.

Käyttöohjeet

Google on ylpeä saadessaan digitoida materiaalia yhteistyössä kirjastojen kanssa, ja tuodessaan vapaasti jaeltavaa materiaalia yleiseen tietoon. Vapaasti jaeltavat teokset kuuluvat yleisölle, ja Google toimii ainoastaan asianhoitajana. Koska työ tulee kalliiksi, Google on kuitenkin ryhtynyt toimenpiteisiin kaupallisen väärinkäytön estämiseksi, esimerkiksi rajoittamalla automaattisten kyselyjen suorittamista.

Käyttäjältä odotetaan:

- Rajoittumista vain yksityiskäyttöön
  Googlen teoshaku on tarkoitettu yksityishenkilöille, ja teosten kaupallinen hyödyntäminen on kiellettyä.
- Pidättäytymistä hakujen automatisoinnista
  Googlen hakujärjestelmien automatisoitu käyttö on kiellettyä. Jos hakujen tarkoituksena on saada materiaalia koneellisen kielenkääntämisen, optisen tekstintunnistuksen tai muun suuria määriä tekstiä vaativan sovelluksen kehittämiseen, ota yhteyttä Googleen. Google on edelläkävijä julkisesti jaeltavan materiaalin hyödyntämisessä ja voi ehkä auttaa.
- Lähdetietojen säilyttämistä
  Jokaiseen tiedostoon sisällytetty Googlen leima toimii muistutuksena projektista, ja auttaa etsimään lisämateriaalia Googlen teoshaun kautta. Älä poista merkintää.
- Varmistavan käytön laillisuuden
  Käytitpä teosta mihin tahansa, on muistettava, että käyttäjän on itse varmistettava käytön esteettömyys voimassa olevien säädösten kannalta. Ei pidä olettaa, että kirja on vapaasti jaeltavissa kaikkialla, jos se on sitä Yhdysvalloissa. Se, onko teos tekijänoikeussuojan alainen, riippuu maittain, eikä ole olemassa kattavaa ohjetta siitä, miten yksittäistä teosta voi missäkin tapauksessa käyttää. Ei pidä olettaa, että teoksen oleminen Googlen teoshaussa tarkoittaisi, että sitä voi käsitellä miten tahansa missä tahansa. Tekijänoikeussuojan rikkomukset voivat käydä kalliiksi.

Tietoja Googlen teoshausta

Googlen pyrkimyksenä on maailman tietojen järjestäminen ja niiden tuominen avoimesti kaikkien saataville. Googlen teoshaku tuo maailman kirjat lukijoitten ulottuville samalla kun se auttaa kirjailijoita ja kustantajia löytämään uutta yleisöä. Hakuja tämän teoksen täydestä tekstistä voi tehdä osoitteessa `http://books.google.com/`

B 1,316,408

S. K.-R.-VELJEYSSEURA

JUHLAJULKAISU

25-VUOTISEN TOIMINNAN MUISTOKSI

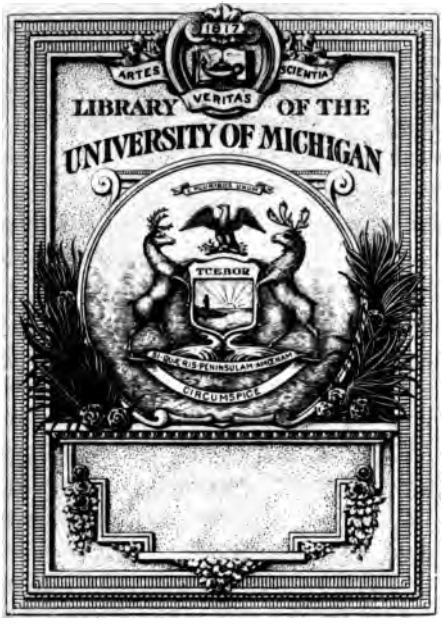

THE GIFT OF

Reverend S. Ilmonen

JUHLAJULKAISU

SUOMALAISEN KANSALLIS-RAITTIUS-
VELJEYSSEURAN 25-VUOTISEN
TOIMINNAN MUISTOKSI

TOIMITUTTANUT

S. K.-R.-VELJEYSSEURA

ISHPEMING, MICH., 1912
SUOM. KANSALLIS-RAITTIUS-VEJEYSSEURAN KUSTANTAMA

HANCOCK, MICH., 1912.
Suomalais-Luteerilaisen Kustannusliikkeen Kirjapaino.

EDELLINEN OSA

AMERIKAN SUOMALAISEN RAITTIUS-LIIKKEEN

HISTORIA

KIRJOITTANUT
S. ILMONEN

Rev. S. Ilmonen
pt
10-29-1924

ALKULAUSE.

Ennenkuin ryhdyin kirjoittamaan kansallisen raittiustyömme eli Veljeysseuran historiaa, aavistin jo vaikeudet ja ennenkaikkea sen paljotöisyyden, minkä mainitun teoksen laatiminen tuottaisi. Senpätähden en ollutkaan erittäin kernas tehtävää vastaanottamaan, varsinkin kun täytyi seurakunnallisen toimeni ohella suorittaa se sivutyönä. Tehtäväkseni se kuitenkin lopulta jäi.

Päätin tehdä parastani ja ennenkaikkea tunnontarkkuudella. Aineksia kerätessäni ja työhön syvennyttyäni lämpenin ja innostuinkin. Näin Amerikan suomalaisten raittiuspyrinnöissä nuoren siirtokansamme vilpittömän pyrkimyksen irtautua juoppouden orjuudesta, johon se oli vaipunut saavuttuaan vapaisiin ja järjestymättömiin oloihin, näin kansani pyrkivän parempaan ja etsivän jotakin henkistä ja siveellistä tehtävää, näinpä vielä raittiusriennoissamme henkisten pyrintöjemme toisen voimakkaan valtavirran, joka kalliin seurakunnallisen kehityksen mukana on kohottanut siirtokansamme siveellistä tasoa ja säilyttänyt suuren

osan kansastamme kristillis-siveellisen maailmankatsomuksen perustalla, ja lopuksi vielä näin raittiusliikkeessämme suuren kansallisen tehtävän: veljeyden, heimoushengen ja kansallistunnon kasvattamisen Amerikan suomalaiseen siirtokansaan.

Johdannoksi, ennenkuin alan kertoa varsinaisesta raittiustyöstä, olen luonut lyhyen katsauksen nykyisen siirtolaisuutemme alkuvaiheisiin. Lukija ehkä odottanee niistä laveampia selostuksia. Tuonnempana, jos Jumala suo elonpäiviä, aijon niistä lisää kertoa.

"Vyöttäkäät sentähden mielenne kupeet ja olkaa raittiit; ja pankaat täysi toivonne siihen armoon, joka tulee osaksenne Jeesuksen Kristuksen ilmestyksessä". 1 Piet. 1: 13.

Youngstownissa, Ohiossa, toukokuulla 1912.

S. Ilmonen.

I.

NYKYISEN SIIRTOKANSAMME VARHAISIMMAT KULKUTIET JA ASUTUKSET.

Viime vuosisadan keskivaiheilla (1850) Californian kuuluisain kultalöytömaininkien saavuttua kaukaiseen Pohjolaan heräsi monessa suomalaisessa halu päästä Amerikaan "puuveitsellä kultaa vuolemaan", niinkuin tavattiin sanoa. Mutta suomalaista siirtolaisuutta ehkäisi tuntuvasti epätietoisuus matkateistä, tietämättömyys matkan päämäärästä sekä ennen kaikkea matkanvälitystoimistojen puute. Ainoastaan muutamia merimiehiä, jotka olivat jääneet maihin Amerikan satamakaupunkeihin, tavataan näinä aikoina New Yorkissa, Bostonissa, Philadelphiassa ja Pensacolassa. Kulkeutuipa joitakuita länteenkin, konsuli J. Wilsonvainaja Oregoniin y. m.

Norjan kautta vasta löytää suomalainen siirtolaisuus ensimmäisen varsinaisen kulkutiensä Amerikaan. Huomattava on, että suomalaisia juuri tähän aikaan siirtyi melkoiset joukot Norjan kuuluisiin kalastuspaikkoihin: Ruijaan, Hammer-

festiin ja Vesisaarelle. Varsinkin kuusikymmenluvulla torniojokelaiset ja kemijärveläiset siirtyilivät Kaavavuonon kalastussatamiin, ja suurina nälkävuosina aineellinen ahdinko ajoi monen Perä-pohjan suomalaisen etsimään elatustaan Jäämeren rannikoilta, Ruijasta ja Vesisaarelta. Norjassa tähän aikaan oli siirtolaisuus parhaassa vauhdissaan ja suurissa joukoissa matkustivat norjalaiset Amerikaan, toiset Michiganin kuparikaivoksille ja toiset Minnesotaan, jossa uutisasukkaille tarjottiin maita helpoilla ehdoilla, homestead-oikeudella. Näitten mukaan lyöttäytyi muutamia suomalaisperheitäkin, ja niin sai siirtolaisuutemme alkunsa.

Vuonna 1864, juuri kun Amerikassa taistellaan orjien vapauttamisesta, saapui norjalaisten muassa pieni joukko suomalaisia Minnesotaan ja asettui Minneapolin lähistöön toivossa saada työtä joko Norjasta tulleitten maanviljelijäin luona tai lähistön sahamyllyissä. Mutta kun ansiota ei alkanut ilmaantua, niin kaksi suomalaista, Petter Lahti ja Matti Niemi pestautuivat Yhdysvaltain armeijaan. Suomen pojat ehtivät olla mukana muutamissa kahakoissa, ennenkuin sota taukosi. Molemmat palasivat terveinä omaistensa luokse Frankliniin, jossa rupesivat maanviljelijöiksi. Kumpanenkin sai tuonnempana Yhdysvaltain hallitukselta sotilaseläkkeen.

Siirtolaisuutemme Norjan kautta kestää kymmenkunnan vuotta ollen parhaillaan v. 1870 vaiheilla. Suomen puolella asuvat heimolaisemme, etenkin torniojokelaiset ja kemijärveläiset, alkavat pyrkiä Amerikaan tehden seuraa Norjassa asuville kanssaveljilleen. Pohjois-Suomen, -Ruotsin ja -Norjan suomalaiset olivat vilkkaassa vuorovaiku-

tuksessa keskenään etupäässä laestadiolaisen herätysliikkeen kautta.

Ruotsin kautta löysi siirtolaisuutemme toisen kulkureitin Amerikaan. Perä- ja keskipohjanmaalaiset matkustivat Haaparannan kautta ja Etelä-Pohjanmaan väestö Waasan kautta Ruotsiin, josta jatkettiin matkaa Englannin kautta uudelle mantereelle. Siirtolaiskonttoreita alkavat niinikään laivayhtiöt perustaa tärkeimpiin satamakaupunkeihin. Allanlinja kaiketi ehti ensimmäisenä asettamalla erityisen suomalaisen siirtolaistoimiston Haaparantaan. Kohta perustavat samanlaisia konttoreita muutkin laivayhtiöt, Nationalyhtiö y. m. Allanlinjan toimekas asiamies matkusteli maaseuduilla neuvomassa Amerikaan aikovia, ja niin levisikin "amerikantauti" Kuusamoon saakka itään ja Piippolaan asti Keski-Pohjanmaalle.

Vuoden 1870 jälkeen alkavat suomalaiset oikein joukkokunnissa muuttaa Amerikaan. Siirtolaisagentit keräsivät useimmista pitäjistä matkustajia ja lähtivät niitä ohjaamaan perille saakka. V. 1871 saapui ensimmäinen tällainen huomattavampi siirtolaisjoukkue, koottu Tornion ja Oulun välisistä pitäjistä. Niitä lienee ollut likemmä kaksisataa henkeä. Vuonna 1873 toi Allanlinjan agentti toisen ja vielä suuremman suomalaisjoukon Amerikaan. Näitä kerrotaan olleen 500 henkeä Oulun ympäristön pitäjistä. Suurin osa matkustajista jäi Hancockiin, loput vei siirtolaisagentti Duluthin rantaan. Näistä siirtolaisista ovat monet vaikuttaneet tuntuvasti siirtokansamme henkisiin pyrintöihin. Monet tosin ovat jo nukkuneet, mutta monta on vielä elossakin. Etelä-Pohjanmaalla alkaa siirtolaisuus vasta v. 1875 jälkeen huomattavammin.

Kolmas kulkutie Amerikaan aukeni Saksan kautta Bremenin ja Hamburgin laivalinjoilla. Mutta tämä tapahtui vasta v. 1890 jälkeen. Nykyisin voipi sanoa jo, että kaikki tiet johtavat Amerikaan. Kuitenkin kuletaan enimmäkseen Englannin kautta Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön välityksellä.

Suomalaisten tärkeimmät asutukset sekä ennen että jälkeen olivat Michiganissa: Calumet, Delaware, Copper Falls, Quincy, Hancock, Humboldt, Champion, Republic, Ishpeming, Bessemer ja Ironwood. Kuparikaivannoissa työskentelivät etupäässä Norjan suomalaiset ja torniojokelaiset. Rautakaivantojen väki oli kotoisin Keski- ja Etelä-Pohjanmaalta. Metsätöissä niinikään ansaitsivat suomalaiset toimeentulonsa ja tavattiin heitä Ala-Michiganissakin, East Tavastissa, y. m.

Minnesotan vanhimmat suomalaissiirtolat ovat: Red Wing, Minneapolis, Franklin, Renville, Kingston, Holmes City, Cokato, Thompson, Duluth, New York Mills ja Brainerd. Suomalaisilla on ruotsalaisten rinnalla kunniakas osa Minnesotan valtion historiassa, ennenkaikkia sen maanviljelyksen kehittämisessä, sillä Pohjan kansatpa ovat peranneet Minnesotan laajat metsät viljaviksi peltovainioiksi. Norjalaiset ja ruotsalaiset ensin tulleina saivat haltuunsa Etelä- ja Keski-Minnesotan hedelmälliset tasankomaat; suomalaisten osaksi tuli Pohjois-Minnesotan metsien, korpien ja rämeitten perkaaminen pelloiksi.

Idän valtioihin ja Ohioon pysähtyi myöskin melkoinen joukko suomalaisia siirtolaisia: Rockportin, Quincyn, Fitchburgin ja Mainen kivilouhimoissa työskenteli satoja kansalaisia. Bostonissa

tavattiin maihin asettuneina useita raahelaisia ja oululaisia merimiehiä, New Yorkissa turkulaisia, raumalaisia ja porilaisia merenkulkijoita. Eteläpohjolaisia alkaa kulkeutua Ohioon ja Pennsylvaniaan, jossa heitä ja heidän lapsiaan asuukin nykyään melkoiset joukot. Vanhimmat asutukset ovat: Erie, Harbor, Burton, Warren, Girard ja Bellevernon.

Länteen, Tyynenmeren rantamille houkutteli kansalaisiamme kultakuumeen jälkimainingit ja hyvät ansiot. Tuskinpa yksikään suomalainen ehti huuhtomaan kultaa Amerikan joesta, sillä muutamassa vuodessa pestiin sen virran rantojen kultapitoinen hieta puhtaaksi keltaisesta ja kalliista metallista. Suomalaiset joutuivat kaatelemaan jättiläismäisiä punapuita Noyossa, Mendocinossa ja Eurekassa. — Columbian kiitetyt lohiapajat saivat kansalaisiamme jäämään Oregoniin ja Washingtoniin. Vanhimmat siirtolamme siellä ovat Astoria ja Mansfield, joissa asui kalajokelaisia, kaustislaisia, kälviäläisiä ja lohtajalaisia. Osa suomalaisia siirtyi maanviljelijöiksi Brush Prairielle, Klickitat'iin ja Pendletoniin, jossa he nykyään elävät hyvävaraisina maanviljelijöinä.

Wyomingin hiilikaivannoille alkavat kansalaisemme myöskin kulkeutua. Samoin Dakotan ruohoaavikoille: Poinsettiin ja Savoon, jossa nykyään asuvat suurmaanviljelijöinä.

SIIRTOKANSAMME HENKINEN TILA VUODEN 1880 TAITTEESSA.

Tähän aikaan ei ollut monta suomalaista seurakuntaa toiminnassa, ei ainoatakaan raittiusseuraa nuorisoa innostamassa parempiin pyrintöihin, ei lauluseuroja eikä soittokuntia ajankulukkeeksi, ei iltamia eikä muitakaan parempaa tarkoittavia yhteiskokouksia. Suomalainen siirtolainen löysi ajankulukkeen kapakoissa, kortin lyönnissä ja tansseissa.

Siirtolaisten elämä muodostui surkuteltavaksi juoppoudeksi mikä raaisti perhe-elämän. Korttia pelaten ja sadatellen kulutettiin kalliit iltahetket ja lepoajat. Vaikka suomalaiset jo kotimaassamme olivat tottuneet väkijuomiin, niin juoppouspahe ei kuitenkaan koskaan päässyt siellä sellaiseen valtaan kuin Amerikan uusissa oloissa. Seurasiko se siitä, että kultainen vapaus tulkittiin väärin ja ymmärrettiin vapaudeksi elää rajattomien intohimojen ja mielitekojen mukaan, vai oliko juoppous seurauksena koti-ikävästä, paremman seuraelämän puutteesta ja oudoista oloista? Monet yllämainituista seikoista ehdottomasti aiheuttivat juoppouden. Kapakka oli ainoa yhteinen käymäpaikka, asioitten ja työolojen tiedustelutilaisuus ja tuttavien tapaamispaikka. Kun siirtolainen saapui Suomesta, johdettiin hän ensin kapakkaan, josta lähetettiin sana omaisille tai tuttavilleen tulla ohjaamaan vastatullut asuntopaikkaansa. Kapakan peräsalissa pidettiin illoin nuorisoleikkejä ja tansseja. Tällä tavalla houkuteltiin naisetkin mukaan, ja juoppous alkaa levitä heidänkin keskuuteensa. Kapakkatansseista tuli surkeuden pesiä ja naisten

ENSIMMÄINEN SUOMALAINEN KAPAKKA MARQUETTE KAUNTISSA.

tähden syntyi alituisia tappeluita humaltuneitten miesten välillä. Elämä raaistui, uskonnolliset tunteet tukahdutettiin väkijuomilla ja Jumalan sanan viljeleminen kerrassaan jätettiin. Eihän kortinlyönnistä ja tanssin pyörteistä tuntunut kerkiävän

vakavimpiin asioihin. Näin saattaa synti ja saatana soaista ihmislapset.

Helposti voidaan käsittää, kuinka kurjaksi muuttui kansalaistemme elämä tällaista peliä pidettäessä. Perheet kärsivät puutetta huolimatta runsaista ansioista. Suomessa asuvat omaiset odottivat turhaan rahaa Amerikassa työskenteleviltä perheenisiltä ja monet perheet joutuivat kunnan elätettäviksi. Siirtokansamme henkinen ja siveellinen tila oli todellakin surkuteltavalla kannalla.

PYRKIMYKSIÄ PAREMPAAN. Siirtokansassamme löytyi sentään parempiakin voimia. Kun vaan sen paremmat ainekset rohkenivat korottaa äänensä ja vaatia parannuksia, niin huomattiin siinä pyrkimystä raittiuteen, siveellisyyteen ja kristillisyyteen jumalanpelvon ja rakkauden hengessä. Hurskaat sielut kantoivat kaikessa hiljaisuudessaan kansansa tarpeet Herralle Jumalalle, jolta suurimmankin hädän aikana apu tulee. Rukouksissaan muistelivat uskovaiset synnin teillä vaeltavia tuhlaajapoikia pyytäen, että Herra heitä armahtaisi ja herättäisi heidät synninunesta, etteivät epäuskossaan kuolisi. Herra on luvannut kuulla omiensa rukouksen. Niinpä nytkin. Suomen kansassa Amerikassa tapahtui äkkiä muutos parempaan. Valoisammat ajat seuraavat siirtokansamme henkisille pyrinnöille ja vakavat perustukset lasketaan kansamme hengellisille ja siveellisille laitoksille.

Kirkollinen työ pantiin alulle Kuparisaarella ja vähin muuallakin. Pastori *A. E. Backman* työskenteli Michiganissa, perusteli seurakuntia ja järjesteli hengellisen elämän hoidon hajalla asuvien suomalaisten keskuudessa. Tekipä vielä matkoja-

kin Minnesotaan, Ohioon, y. m. *J. J. Hoikka,* joka parhaillaan luki Augustana-Opistossa, matkusti väliaikoina armon evankeliumia saarnaamassa Minnesotassa, Ohiossa ja muuallakin. Papiksi tultuaan hän alkoi hoitaa seurakuntia lännessä, Astoriassa, y. m. Kirkollista työtä kuitenkin hidastutti opettajain vähyys. Seurakunnat olivat pieniä ja vähäväkisiä koettaen yhdistyneinä kustantaa opettajaa. Juoppouskin haittasi seurakuntia niinkuin muitakin laitoksia. Calumetista kirjoitetaan "Uuteen Kotimaahan" tammik. 1882: "Joka lauvantai kuhisee kapakat täynnä humalapäisiä suomalaisia. Joulusaarnan kuuleminen näyttää jääneen syrjään, kun viime pyhänäkään ei kokoontunut ev. luth. kirkkoon edes sen verran, että olisi voitu jumalanpalvelus pitää, vaan täytyi se jättää toistaiseksi."

Suomalaisia sanomalehtiä kokeeksi yritellään. Jo v. 1876, ylioppilas *A. J. Muikku* julkaisi Hancockissa, Mich., nimellä *Amerikan Suomalainen Lehti.* Tämä siirtokansamme ensimmäinen sanomalehti pian kuitenkin lakkasi, ei siitä syystä ettei sitä kannatettu eikä senkään tähden ettei toimittajalla ollut kykyä työhönsä, vaan sentähden että toimittajalta puuttui taitoa elää sävyisästi ja raittiisti. Ura suomalaisille sanomalehdille oli kuitenkin aukaistu. Tehdään uusia yrityksiä. Hancockissa alkoi ilmestyä uusi suomalainen sanomalehti *Sven Tuuva,* jota toimitti koulunkäymätön kansanmies. Tunnuslauseekseen omisti lehti: "Sinulle suomalainen sanon sanan harvaan vainen". Tämä harvasanainen ja karkeakielinen jopa yksinkertainenkin sanomalehti ei saanut suuria aikaan, sillä kaimansa kaltainen se lienee ollut: "pää huono, mutta sydän paikallaan". Vähän aikaa elettyään, lakkasi se ko-

konaan ilmestymästä. Mutta Sven Tuuvan toimittaja perusti uuden viikkolehden, jolle keksi kauniimman nimenkin ja korkeamman tarkoitusperän. Tämän sanomalehden nimenä oli *Sankarin Maine* ja tunnussanana: "Sankarin maine eläköön ja kansan arvo yletköön". Mahtisanoilla ei kuitenkaan saatu suomenkansan mainetta ylenemään paremmin kuin Sankarin Mainettakaan elämään. Jonkun aikaa ilmestyttyään sekin lakkasi. Calumet'iin perustettiin 1879 kansalaistemme yhteisvoimilla kauemmin elossa pysyvä sanomalehti *Amerikan Suomalainen Lehti.* Sille saatiin oivallinen toimittaja *A. Leinonen.* Kahta vuotta myöhemmin alkoi ilmestymään *Uusi Kotimaa* niminen, nykyään vanhin sanomalehtemme. Sen toimittajaksi ryhtyi *A. Nylund,* ja koteutui se lopuksi New York Millsiin, Minn. Hengellinen kuukausilehti *Valvoja* ilmestyi vuoden verran Ashtabulassa, Ohiossa *J. W. Lähteen* ja pastori *J. J. Hoikan* toimesta. *Amerikan Sanomat* perustettiin v. 1885 *Aug. Edwardsin,* y. m. toimesta.

MONENLAISIA SEUROJA. Henkisen toiminnan halu Amerikan suomalaisten keskuudessa vuoden 1880 jälkeen, on aivan ilmeistä, josta selvinä todistuksina ovat monet seurain perustamispuuhat näiltä vuosilta. Ne tosin olivat kokeilun tapaisia, epämääräisiä pyrkimyksiä johonkin parempaan, siveellisempään ja vakavampaan, kuin mitä vaivaksi tullut juopottelu tarjosi. Vaikkapa nämä yritteet raukesivatkin ja tilapäisiä tarkoituksia varten perustetut seurat kuolivat, niin merkityksensä niillä sittenkin on siirtokansamme kehityksen historiassa.

Calumetissa perustettiin *Kansanvalistusseuran*

haaraosasto Amerikaan. Perustamispuuhan etupäässä oli kansakoulunopettaja *David Castren.* Kirjallisuutta levittämällä ja sivistäviä illanviettoja toimeenpanemalla tahdottiin tarjota jalompaa ajankuluketta ja kansaa sivistää. Saatiinpa lauluseurakin *Pekka Westerisen* johdolla, ja niin kaikui ensikerran suomalainen kourolaulu Amerikan mantereella. — Duluthissa, Minn., perustettiin 1881 *Suomalainen sivistysseura eli seurakunta.* Tarkoitus kai lienee ollut seurakunnallisen harrastuksen ohella hankkia lainakirjasto ja panna toimeen siveellisiä illanviettoja nuorison viihdyttämiseksi. Niistä karttuvat aineelliset tulokset annettaisiin seurakunnalle. Siveellinen elämä olikin Duluthissa niin rappiolla, että jokainen huomasi ihmisavun yksistään riittämättömäksi nostamaan kansalaisiamme juoppouden ja synnin loasta. — Ishpemingissä puuhasivat kansalaiset *Kalevatar* nimisen edistysseuran. Sen tarkoituksena oli niinikään hankkia Suomesta hyvää kirjallisuutta, jota lainattaisiin kansalaisten luettavaksi. Varat voitaisiin koota iltamilla ja muilla sopivilla keinoilla. Karttuneesta kassasta oli tarkotus antaa avustusta hätään ja puutteeseen joutuneille suomalaisille, erittäinkin sairastaville kansalaisille. — New York Millsissä perustettiin iltahetkien ratoksi *Sivistys ja lukuseura.* Hyödyllisten kirjojen ääressä ja sivistävässä seurustelussa haluttiin joutoajat kuluttaa. Hancockissa puuhattiin *Suomalaista Kirjakauppa Osakeyhtiötä* $1000 pääomalla, mutta siihen kai se lienee rauennut. — Noyon suomalaiset Californiassa perustivat 1882 lainakirjaston, jolla on kunnia olla ensimmäisenä lainakirjastona Amerikan suomalaisten keskuudessa ja on se vieläkin olemassa.

Nämä tilapäisiä tarkoituksia ja paikallisia oloja tarkoittavat seurat eivät saavuttaneet pysyväisempää merkitystä eikä niitten kaikkien toimintakaan ollut pitempiaikaista. Kirkollisen pyrinnön rinnalle kaivattiin yleisempää, aatteellisempaa ja kansamme elämää kohottavampaa toimintaa. Kansa, nuori, elon ja toiminnan haluinen siirtokansa odotti jotakin henkistä tehtävää, sellaista jota se itse saattoi toimittaa, jopa johtaakin. Sellainen henkinen tehtävä löytyi raittiustyössä, joka nyt astuu seurakunnallisen toiminnan rinnalle.

II.

GOODTEMPLARIEN AIKA SUOMALAISESSA RAITTIUSLIIKKEESSÄ.

SUOMALAISET SKANDINAVIALAISISSA RAITTIUSSEUROISSA.

Vuosien 1880—1890 välillä sai raittiusaate aikaan valtavan vaikutuksen pohjoismaisten kansain: ruotsalaisten, norjalaisten ja suomalaisten keskuudessa. Kansainvälisellä Goodtemplarliitolla on johtava asema sen aikaisessa raittiusliikkeessä niin hyvin Euroopassa kuin Amerikassakin.

Koska Amerikassa asuvien skandinavialaisten lukuisat raittiusseurat kuuluivat poikkeuksetta kansainväliseen Goodtemplarliittoon, niin katsottiin kohtuulliseksi perustaa erityinen haaraosasto,

Skandinavialainen Goodtemplar-Osasto, jonka vaikutusalueena tulisi olemaan Amerikassa asuvain pohjoismaisten siirtolaisten asuttamat seudut. Kielellisten vaikeuksien poistamiseksi muodostettiin New Yorkissa v. 1882 skandinavialaisten oma Goodtemplarliiton keskustoimisto.

Vuoden 1880 jälkeen alkoi suomalaisia vähin erin yhtyä ruotsalaisiin ja norjalaisiin raittiusseuroihin. Näitten naapurikansain kanssa olikin paljon yhteistä: uskonto, historiallinen tausta ja osittain tapojen yhdenlaisuus. Yhdessä oltiin siirtolaisina tultu aavan Atlantin poikitse ja samoilla työmailla uurastettiin. Kuparisaaren suomalaiset yhtyivät norjalaisiin raittiusseuroihin, sillä heidän seurassa olivat monet vanhimmat siirtolaisemme Amerikaan saapuneet ja Norjan kieltäkin osasivat monet puhua. Marquette ja Gogebic kauntien suomalaiset yhtyivät ruotsalaisten raittiusseuroihin. Yleensä olivat kansalaisemme tervetulleita Goodtemplarseuroihin ja tulkin avulla koetettiin niissä heille selvittää yhdistyksen tarkoitus ja työtapa.

Allouezissä ensiksi lienevät suomalaiset liittyneet raittiusseuraan. Sikäläisessä norjalaisessa raittiusseurassa Torneå'ssa, tavataan suomalaisia jäseniä vuosilta 1883—1884 saakka. Kaksikielisiä kokouksia ruvettiin pitämään, sillä suomalaisia oli seurassa melkein toinen puoli. Ohjelmakokoukset ja iltamat niinikään olivat kaksikielisiä ja puheita pidettiin Norjan ja Suomen kielellä.

Hancockissa myöskin jo 1884 kuului niinpaljon suomalaisia sikäläiseen norjalaiseen raittiusseuraan, että nämä alkavat kehotella suomalaisia perustamaan omankielisen raittiusseuran ja liittämään

sen Goodtemplareihin samalla tavalla kuin norjalainen seura siihen kuului.

Republicissa v. 1885 eräänä kesäisenä sunnuntai-aamuna kokoontui joukko kansalaisiamme järven rannalla sijaitsevalle sievälle kentälle keskustelemaan eikö olisi jo aika lakata juopottelemasta ja ryhtyä parempiin toimiin. Eräs nuori ja lahjakas suomalainen nousi kannon päähän ja piti innostusta synnyttävän puheen, jossa kehotti miehiä elämän ja tapojen parannukseen sekä yhtymään raittiusseuraan. Yleinen innostus valtasi. Lausuttiinpa jo selviä toivomuksiakin oman suomalaisen raittiusseuran perustamisesta paikkakunnalle. Asia jätettiin kuitenkin aivan tarpeettomasti mutta tietysti kokemuksen puutteessa kypsymään ja päätettiin tuonnempana pitää raittiusseuran varsinainen perustamiskokous. Paras olisi kuitenkin ollut takoa rautaa sen kuumana ollessa. Näistä kolmestakymmenestä innostuneesta miehestä alkoi joku ja yhä useampia taas vetäytyä kapakkaelämään, ainoastaan kymmenen yhtyi sittemmin ruotsalaiseen Klippaseuraan, kun ei omaa raittiusseuraa alkanut kuulua.

Calumetissa kuului jokunen suomalainen *Nora* nimiseen norjalaiseen raittiusseuraan, mutta vasta talvella 1884—85 alkavat kansalaisemme lukuisemmin siihen yhtyä. Eräässäkin kokouksessa liittyi seitsemän kansalaistamme tähän norjalaisten raittiusseuraan. Ironwoodissa niinikään liittyi joitakin meikäläisiä ruotsalaisten mukana raittiusseuraan, samoin New Yorkissa ja mahdollisesti jossain muuallakin.

ENSIMMÄISET SUOMALAISET RAITTIUS-SEURAT AMERIKASSA 1885—1887.

Amerikan suomalaisen siirtokansan historiassa on vuosi 1885 erityisesti muistettava. Se ei ole yksistään sentähden aikakirjoihin huomattavampana merkittävä, että silloin laskettiin perustus omatakeiselle raittiustyölle ja perustettiin ensim-

POHJANTÄHDEN VANHA TALO JA JÄSENISTÖ HANCOCKISSA, MICH.

mäiset suomalaiset raittiusseurat, se tahtoo sanoa, että silloin alkoi varsinainen raittiusliikkeemme, vaan sentähden, että sinä vuonna kirkollinen työmme sai tärkeän ennätyksen, kun keskuuteemme saapui pastori *J. K. Nikander*, jonka merkitys Amerikan suomalaisen kirkon kehityksessä on arvaamaton.

POHJANTÄHDEN NYKYINEN RAKENNUS
HANCOCKISSA, MICH.

Hancockissa helmik. 22 p., suuren isänmaanystävän Yrjö Washingtonin syntymäpäivänä, kokoontui suomalaisia raittiudenharrastajia Quincyn mäellä sijaitsevaan norjalaiseen kirkkohaaliin harkitsemaan omankielisen raittiusseuran perustamisesta. Tuloksena olikin ensimmäisen suomalaisen raittiusseuran perustaminen Amerikaan. Seuran nimeksi pantiin *Pohjan Tähti.* Goodtemplarliiton johtokunnalta New Yorkista oli saatu virallinen tieto, että kunhan jokukaan suomalaisia raittiusseu-

roja yhtyy heidän liittoonsa, niin he suomennuttavat ja painattavat tarvittavan käsi- ja sääntökirjan. Näin ollen pidettiin aivan luonnollisena Goodtemplareihin liittyminen.

REPUBLICIN SUOMALAISTEN KIRKKO JA RAITTIUSHAALI.

Republicissa saatiin oma suomalainen raittiusseura aikaan syyskesällä 1885 eli tarkemmin elok. 2 p:nä, jolloin *Onnen Aika* virallisesti perustettiin. Olihan sitä puuhattu kaiken kesää ja niinkuin vaan

hätätilassa oli yhdytty norjalaiseen Klippa-seuraan. Seitsemäntoista suomalaista erosikin yhtäaikaa norjalaisesta raittiusseurasta yhtyäkseen Onnen Aikaan, suomalaisten omaan raittiusseuraan. Se liitettiin Goodtemplareihin.

Calumetissa syntyi vuoden 1885 loppupuolella kansalaistemme oma raittiusseura. Sen perustamispäivä oli syysk. 6 p:vä. Seuran nimeksi pantiin *Hyvä Toivo,* ja alkoi se vaikutuksensa 13 jäsenellä. Useimmat näistä olivat eronneet norjalaisesta raittiusseurasta yhtyäkseen kansallishengen velvoittamina suomalaiseen raittiusseuraan. Hyvä Toivo liittyi niinikään Goodtemplarliittoon

Harborissa, Ohiossa, perustivat kansalaisemme jo syksyllä 1885 raittiusseuran, jonka nimeksi pantiin *Hyvä Toivo.* Tämä Ohion suomalaisten ensimmäinen raittiusseura on nähtävästi perustettu samaan aikaan kuin samanniminen ja sittemmin niin surullisen kuuluisa Calumetin raittiusseura. Harborin raittiusseura pysyttäytyi itsenäisenä ja joutui ankaran vainonalaiseksi, kun varsinkin kapakoitsijat pitivät suomalaista raittiusseuraa silmätikkunaan ja koettivat kaikin tavoin saada se lakkautetuksi. Huolimatta lupaavasta alkutoiminnastaan, jota todistaa sekin, että toisessa kokouksessaan yhtyi seuraan 17 jäsentä, täytyi Hyvän Toivon sortua ylivoiman alle. Talvella miesten mentyä muualle töihin, supistui seuran jäsenluku, kunnes se kesän tullessa kokonaan lakkasi olemasta.

Ishpemingissä niinikään alettiin puhella suomalaisen raittiusseuran perustamisesta, johon epäilemättä vaikutti muitten suurimpien suomalaisseutujen esimerkki. Niinpä tammik. 28 p:nä 1886 perustettiin *Väinö* niminen raittiusseura, johon perus-

tamistilaisuudessa yhtyi 14 jäsentä. Seura liittyi skandinavialaiseen pääyhdistykseen ja sai sieltä suomalaisen käsikirjan kokousten pitämisen ohjeiksi.

Atlanticin uudelle kaivannolle lähellä Hancockia oli karttunut kansalaisiamme melkoinen joukko. Ensin olivat suomalaiset metsätöissä kaadellen nykyisen kaivannon alueelta taajan metsän, ja myöhemmin he rakensivat ne hirsihuoneet, joissa vieläkin löytää suojaa ja lämpöä kylmimpinäkin talvina. Lopuksi asettuivat suomalaiset sinne vakituisesti asumaankin saatuaan työtä kaivannossa. Toukok. 16 p:nä 1886 perustivat kansalaiset keskuuteensa raittiusseuran nimittäen sen *Auraksi,* vertauskuvannollisesti tarkoittamaan raivaamattoman korpimaan avaamista henkiseksi viljelysmaaksi.

Ironwoodin suomalaisen raittiusseuran perustamisesta saadaan parhain kuvaus sen aikaisesta pöytäkirjasta, se kuuluu: "Suomalaiset Ironwoodin rautakaivannolla kokoontuivat Erick Normannin taloon, 21 päivänä marraskuuta v. 1886. District Deput, Herman Helander piti raittiuspuheita ja esitelmiä, ja niin ylöspantiin Suomalaisen Skandinaavian Suur Temppelin Ootelein ja kaikkein asetusten mukainen, sekä sääntöin kuuluva raittiusveljeskunnan Temppel *Valo* n:o 9. Jäseniä oli kaikkiaan 16 miestä Distric raittiuspiiri kuntain johtajan, New Yorkin Suur Temppelin käskystä: Herman Helander".

Bessemerissä, Mich., perustettiin suomalainen raittiusseura *Kaiku* kesäk. 26 p:nä 1887, ja liitettiin se perustettaissa Goodtemplareihin. Sama seura oli myöskin ensimmäisiä yhtymään kansalliseen raittiusliittoon.

Towerissa, Minn. työskenteli suomalaisia melkoinen joukko sikäläisessä rautakaivannossa. Maksopäivisin oli elämä surkeaa juopottelua, rähinää ja tappelua. Duluthista tuotettiin olutta ja sitten pidettiin suurjuomingeita. Muutamat kansalaisemme, Myllymäki ja Lantto neuvottelivat Republicista saakka Herman Helanderin pitämään raittiuspuheita ja avustamaan heitä raittiusseuran perustamisessa. Helander matkustikin kansalaisten pyynnöstä Toweriin, ja niin siellä perustettiin Minnesotan ensimmäinen suomalainen raittiusseura *Pohjan Leimu.* Tämä tapahtui toukok. 30 p. 1886. Seura liittyi Goodtemplareihin.

Duluthissa, Minn., jos missään, on juoppous ollut suomalaisten kirouksena ja aineellisen menestymisenkin ehkäisijänä. Vuonna 1886 tehtiin ensimmäinen yritys raittiusseuran perustamiseksi, josta olikin tuloksena *Toivon Tähti n:o 1:sen* syntyminen. Noin vajaan vuoden jaksoi vähäväkinen raittiusseura taistella juoppoutta ja ajan ennakkoluuloja vastaan, mutta lopulta se sortui ja lakkasi. Syynä kaiketi lienee ollut sekin, ettei seura yhtynyt mihinkään pääyhdistykseen, vaan jäi itsenäiseksi.

New York Millsissä, Minn., perustettiin omatakeinen, suomalainen raittiusseura v. 1886. Tämäkin *Kilpi* niminen raittiusseura yhtyi skandinaavialaiseen pääyhdistykseen. Uuden Kotimaan toimittajat, August ja Felix Nylund olivat perustamispuuhan johtajina.

Allouezin kuparikaivannolla muodostui norjalaisten perustama *Torneå* raittiusseura lopulta niin suomalaiseksi, että Goodtemplariliiton kirjoissa muutettiin seura suomalaisten osastoon. Vuoden 1886 raittiusseuratilastosta löytyy tämän niminen

suomalaisten seurain sarakkeesta. Allouezin kaivannon lakattua hävisi tämä kenties sittenkin meidän suomalaisten vanhin raittiusseura Amerikassa.

Lead Cityssä, S. Dak., perustettiin *Ilta Hetki* niminen raittiusseura jouluk. 24 p:vä 1886 liittäen sen Goodtemplareihin. Lead Cityssä olikin siihen aikaan todellista pyrkimystä parempaan ei ainoastaan raittiusasiaan nähden vaan myöskin kirkollisella alalla.

Vuosi 1887 on huomattava siitä, että raittiusseuroja aletaan perustaa suomalaisten pesäpaikoilla lännessä ja itävaltioissa työskentelevien kansalaistemme keskuudessa.

Astoriassa, Oreg., asui suomalaisia noin tuhannenpaikoille. Kirkollinen elämä oli saatu alkuun ja oma lutherilainen kirkko rakennettu. Kun muualla kansalaistemme keskuudessa perustettiin raittiusseuroja, niin valtasi innostus Astorian suomalaisetkin, ja niin valtava oli tämä ensi innostus, että raittiusseuran perustavassa kokouksessa yhtyi seuraan 150 jäsentä. Tämä tapahtui helmikuulla 1887, jolloin perustettiin raittiusseura *Valon Säde.* Alku oli varsin lupaava ja seura saavutti vielä tähän asti voittamattoman ennätyksen uutten jäsenten yhtymisessä seuran perustamistilaisuudessa. Astorian raittiusseura on pysytellyt itsenäisenä eikä niinollen ole voinut kansalliseen raitiusliikkeeseen sanottavasti vaikuttaa, vaikkakin sillä oli siihen melkoiset edellytykset.

Noyon Hillillä, Californiassa, on kauan asunut suomalaisia maanviljelijöinä ja metsätyömiehinä. Näitten toimesta perustettiin Noyoon v. 1887 rait-

tiusseura ja soittokunta samalla kertaa. Kumpanenkaan ei näytä saavuttaneen pitkää ikää.

Carbonin hiilikaivannolla, Wyo., työskenteli melkoinen joukko suomalaisia. Pienessä kaivantokaupungissa oli kymmenkunta kapakkaa, joissa vietettiin iltahetket ja joutopäivät juoden ja korttia lyöden. Tappelut olivat niin tavallisia, että melkeinpä aina joku kansalaisemme oli selviytymässä rautakiskojen takana. Keskellä tätä kurjutta heräsi kansamme halu parempaan ja niinkuin monella muulla suomalaispaikkakunnalla oli perustettu raittiusseura, samoin halusivat Carboninkin suomalaiset ryhtyä taisteluun juoppoutta vastaan. Helmik. 6 p:nä 1887 perustettiin raittiusseura *Lännen Rusko,* johon perustamistilaisuudessa yhtyi 23 jäsentä. Sääntö- ja käsikirja hankittiin Goodtemplarliitolta, jonka johdannolla alkoi työ.

Perryssä, S. Dak., perustettiin raittiusseura *Kansan Onni* v. 1887 yhtyen myöskin se ruotsalaiseen pääyhdistykseen. Tämä kaukainen seura oli ensimmäisiä yhtymään kansalliseen raittiusliittoon, kun se myöhemmin järjestettiin.

Tarrytownissa, N. Y., syntyi kansalaistemme keskuuteen *Armon Lähde* niminen raittiusseura v. 1887. Myöhemmin siirtyi seura kansalaistemme mukana Brooklyniin. Seura kuului kauan aikaa Goodtemplareihin.

Harborissa, O., jossa ensimmäinen suomalainen raittiusseura Hyvä Toivo oli lakkautettu, tehdään uusi yritys elok. 24 p:nä 1887 ja perustettiin *Hyvä Tahto* niminen raittiusseura, joka heti liitettiin skandinavialaiseen pääyhdistykseen. Perustettaissa oli 12 jäsentä, joista muutamia vielä asuu sillä paikkakunnalla.

DULUTHIN SUOM. KIRKKO JA RAITTIUSHAALI.

Duluthissa, Minn., jossa niinikään kuoli ensimmäinen raittiusseura, perustettiin se uudestaan ja sai entisen nimensä *Toivon Tähti.* Tämä v. 1887 perustettu seura onnistui jäämään elämään ja vaikuttaa vieläkin paikkakunnallaan. Seura yhtyikin heti pääyhdistykseen Goodtemplarliittoon.

Näistä varhaisimmista Amerikan suomalaisten raittiusseuroista kuului 14 yhdistystä Goodtemplar-

liittoon ja muut toimivat itsenäisinä. Vuoden 1887 loppuun oli perustettu 19 suomalaista raittiusseuraa, mutta tuskin ne kaikki olivat toiminnassa. Kuitenkin voidaan arvioida suomalaisen raittiusväen lukumäärä noin 700.

GOODTEMPLARIEN TYÖTAVAN SOVELLUTTAMINEN SUOM. RAITTIUSTYÖHÖN.

Koska Goodtemplarien kokousten pitotapa otettiin käytäntöön suomalaisissa raittiusseuroissa Amerikassa, niin lienee sopivata jäljentää tärkeimmät kohdat vanhimmasta käsikirjasta, jonka johdolla pidettiin raittiuskokouksiamme, kunnes kansallisen raittiusliikkeen Veljeysseuran toimesta saatiin toinen oloihimme sopivampi työjärjestys. Siitä huomaamme tuonnempana, miten syvän jäljen painoivat Goodtemplarit raittiustyöhömme.

KÄSIKIRJA

Suomalaisille Temppeleille

kuuluva

TEMPLAR ORDEN'IIN

Työjärjestys

1. Avaus. 2. Virkamiesten kutsunta. 3. Pöytäkirjan lukeminen viimeisestä kokouksesta. 4. Kokelaitten ilmoittaminen. 5. Tarkastus-komitean ilmoituksia kokelaista. 6. Kokelaitten anomus. 7. Kokelaitten sisäänottaminen.

Väliaika.

8. Ilmoituksia, erityisiä komiteoja, sairauksia, lupauksen-rikoksia.

9. Päällekanteita yksityisesti jätetty K. T:lle, ja osoitettu komitealle.

10. Ilmoituksia komiteoilta, esim. rahakomitealta.

11. Anomus, sisäänvihkimys ja muita erityisiä toimituksia.

12. Valmistamattomia toimituksia.

13. Ilmoituksia ja uusiatoimituksia.

14. Seuran hyödyksi: luetteloja, puheita, sanomalehtien sanomia, esityksiä, laulua y. m.

15. Lopettaminen.

Virallisia sääntöjä.

1. Temppelin pitää aina kehottaa nousemaan, kun vala tehdään.

2. Valaa tehdessä pitää oikea käsi olla sydämen päälle laskettuna, jos ei temppeli toisella tavalla säädä. Avattu Biblia pitää aina maata alttarilla kokelaitten edessä.

3. Virkamiehet, jotka tulevat temppeliin K. T:lle ilmoittamaan tervehtivä ainoastaan häntä, eikä E. K. T:iä.

4. Kun yksi temppeli tarkastetaan julkisesti Suur-Temppelin virkamiehiltä, eli niitten sijaisilta, täytyy sen nousta ja tervehtiä sanottuja virkamiehiä.

Temppelin Virkamiehet.

1. Korkein Templari. 2. Nimi-Templari. 3. Sihteeri. 4. Rahastonsihteeri. 5. Rahastonhoitaja. 6. Kappalainen. 7. Maarsalkka. 8. Sisäpuolinen-vahti. 9. Ulkopuolinen-vahti. 10. Apusihteeri. 11. Apumaarsalkka. 12. Vasen-apulainen. 13. Oikea-apulainen. 14. Entinen Korkein Templari.

Kokouksienpito tapahtui seuraavasti:

K. T. Avatkaamme nyt tämä temppeli, kaikki joilla ei ole oikeutta viipymään, astukoot ulos. Virkamiehet ja jäsenet ottakoot heidän omat sijansa. (Sen jälkeen lukee kukin virkailia tehtävänsä):

N. T. Pitää perään katsoa, että vahdit ovat heidän oikeassa paikoissaan ja täydellisesti opaistu.

K. T. Kunnioitetut virkamiehet! Mitkä ovat teidän yksityisvelvollisuutenne?

N. T. Että auttaa järjestystä pitämään, ei laskea ketään sisään eikä ulos, niinkauan kuin alkusisäänottaminen kestää, ilman teidän määräystänne, sekä katsoa vahtien perään.

E. K. T. Että vastata tervehdykseen, sekä tarkastaa ja sisääntuoda virallisia vieraita.

S. Että pitää täydellisen pöytäkirjan toimituksista tässä kokouksessa.

R. S. Että pitää uskollisia laskuja tämän temppelin ja sen jäsenten välillä, sekä maksaa kaikki sisääntulot rahastonhoitajalle.

R. H. Että uskollisesti hoitaa kaikki rahat, jotka kuuluvat tähän temppeliin, ja ulosantaa ainoastaan K. T. ja S. käskystä.

M. Että katsoa perään, että kaikilla läsnäolevilla on oikeutta viipymään; hoitaa temppelin omaisuutta, esittää kokelaita, sekä vastaanottaa ja palvella vieraita jäseniä.

KAPP. Se on minun velvollisuuteni ja oikeuteni, että johdattaa jumalanpalvelukset tässä temppelissä. Rukoilkaamme Jumalalta siunausta: (rukous) Kaikkivaltias Jumala ja Isä! Me kiitämme Sinua siitä varjeluksesta, jonka Sinä olet antanut meille kuluneella viikolla, ja että sinä taas suot mei-

dän tulla kokoon, meidän vähäisen alttarin ympäri, edistämään raittiutta. Anteeksi anna meille kaikki meidän rikoksemme, ja auta meitä parantamaan elämäämme. Koska olemme tulleet kokoon tänäiltana edistämään raittiuden hyvää, olkaamme valaistu ja vahvistettu, niin että meidän aikomuksemme ja tekemisemme tyydyttäisi Sinua. Me jätämme Sinun haltuusi kaikki sairaat, ja puutteessa olevat, erinomattain juomarit ja heidän perheensä. Auta meitä, O Herra, ahkerasti työskentelemään puutteessa olevien hyväksi. Siunaa tämä yhdistys, johon kuulumme ja kaikki muut seurat, jotka työskentelevät samassa tarkoituksessa. Y. M., Y. M. Lopuksi laulettiin, ja kokouksen alkutoimitukset olivat suoritetut."

Kokelaitten sisäänotto tapahtui siten, että "Korkiatemplari" käski entisen K. T. ja rahastonsihteerin mennä odotushuoneessa olevien kokelaitten luo, jolloin seuraan pyrkijän tuli vastata muutamiin kysymyksiin ja maksaa sisäänkirjoitusmakso. Tämän toimen jälkeen jonti maarsalkka apulaisineen kokelaat kokoussaliin puheenjohtajan luo, jolloin maarsalkka esitti heidät seuraavasti: "Korkein-templari! Suokaa minun esittää nämä ystävät, jotka tarkan koettelemuksen perästä haluavat tulla tämän Temppelin jäseniksi! Sen jälkeen lausuivat useat virkailijat tervehdyslauseita. Vielä muutamia kysymyksiä, sekä noudatettavia sääntöjä ja lopuksi kehotettiin kokelaat panemaan oikea käsi sydämelleen ja tekemään seuraava vala: "Täydellisesti tiettävä on, että löytyy yksi pyhä ja kaikkivaltias Jumala, Hänen apunsa kanssa ja näiden läsnäollessa, lupaatteko tämän kautta, juhlallisesti ja rehellisesti, että ei koskaan juomaksi valmistaa, ostaa,

myödä, käyttää, toimittaa eli houkutella muita käyttämään viinaa eli humalan tekeviä mallasjuomia, käyviä viinejä eli saiteria, ja että kaikella rehellisillä keinoilla estätte niitten käyttämistä seuraelämässä. Te lupaatte myöskin, ettei ilmoita kellekään seuraan kuulumattomalle ihmiselle yhteistä sisällepääsösanaa. — Sekä kaikin voimin edistää seuran parasta ja meidän yhteistä asiaamme. Lupaatteko tämän?"

Kun lupaus oli juhlallisesti annettu, rukous luettu sekä pidetty vielä pitkänpuoleinen neuvo-varotuspuhe, seurasi yleinen kätteleminen, jonka jälkeen tulokkaat saivat hajaantua tasa-arvoisina viljinä toisten jäsenten seuraan.

Lyhyen väliajan jälkeen jatkettiin kokousta ja asioitten käsittelyä sekä suoritettiin henkistä ohjelmaa: puheita, soittoa, laulua y. m. Rukouksella tuli kokoukset poikkeuksetta päättää.

Paljonhan näissä Goodtemplarein raittiustyössä oli suomalaiselle outoa ja vierasta, josta johtuikin oman kansallisen raittiusliikkeen kehittyminen.

III.

KANSALLINEN RAITTIUSLIIKE.

VELJEYSSEURAN PERUSTAMINEN.

Alusta pitäen tunsivat suomalaiset raittiusmiehet Goodtemplarein johtamassa raittiustyössä olevan jotain vierasta ja vastenmielistä. Varsinkin heidän salaseuraisuuteen vivahtava kokoustenpito synnytti useassa kansalaisessamme vastenmielisyyttä, sillä eihän oltu totuttu lukittujen ovien takana salaisia kokouksia pitämään. Mutta toisaalta taas Goodtemplarein mallikelpoinen järjestys ja juhlallinen kokousten meno synnytti luottamusta ja mitä enemmän siihen totuttiin, sitä enemmän alettiin siitä pitämään, eikä julkisia raittiuskokokuksia suuresti vaadittu. Näin ollen lopuksikin jäi Goodtemplarein salaiset kokoukset ja työjärjestys perinnöksi kansalliseen raittiustyöhömme.

Suurinta vaikeutta Goodtemplarein kanssa yhdessä olemisessa synnytti paikallisseurain ja pääyhdistyksen välinen kirjevaihto. Suomenkielellä ei voitu keskinäisiä asioita välittää. Raittiusseurain täytyi valita keskuudestaan joko englannin- eli ruotsin kieltä taitava kirjeenvaihtaja "deputy". mutta mistä sellaisia kieliniekkoja silloin sieppasi paikkakunnilta, joille väestö oli äskettäin Suomesta saapunut. Ne harvat kieltätaitavat herrasmiehet, jotka siirtolaisvirran mukana tänne kulkeutuivat, olivat enimmäkseen onnirikkoja ja viihtyivät kaikkein vähimmin raittiusseuroissa. Kielen taitamattomuuden tähden syntyi alituisia häiriöitä ja vää-

rinymmärryksiä johtokunnan ja paikallisseurain välillä.

Goodtemplarliiton New Yorkissa asuva johtokunta suomennutti ja painatti tarpeellisen käsikirjan suomalaisia raittiusseuroja varten, mutta sääntöjä ei vaan ruvennut kuulumaan. Poistaakseen puutetta sääntöihin nähden Onnen Aika raittiusseura ryhtyi niitä toimittamaan suomennuttamalla ja painattamalla Goodtemplarein säännöt. Myömällä niitä toisille suomalaisille raittiusseuroille toivoi Onnen Aika saavansa rahalliset kulunsa korvatuksi. Päätoimikunta New Yorkissa katseli toimenpidettä oman periaattensa kannalta vaatien omistusoikeutta suomennettuihin sääntöihinsä. Onnen Aika pani vastaan. Tämä Goodtemplarein omavaltainen menettely loukkasi syvästi Republicin suomalaista raittiusväkeä ja ilmeinen tyytymättömyys puhkesi vieraaseen johtoon aiheuttaen ajattelemaan oman raittiusjärjestön aikaansaamista. Lieneekö tämä sääntöjuttu, joka lopultakin päättyi Onnen Ajan vahingoksi, syntynyt väärinymmärryksestä tai itsekkäisyydestä, on vaikea sanoa; suuresti se vaan vaikutti raittiustyön kehitykseen. Julkisesti alettiin puhella oman päätoimikunnan perustamisesta ja kansallisen raittiusliiton aikaansaamisesta.

Muuallakin harkittiin suomalaisen raittiustyön keskittämistä oman Goodtemplareista riippumattoman yhteisjohdannon alle. Epäilemättä antoi tähän lisävaikutinta kotimaisen raittiusliikkeen järjestyminen niinikään omatakeiseksi "Raittius-ystäväin" nimellä tunnetuksi kansalliseksi raittiusliikkeeksi. New York Milsissä, jossa painettiin "Uusi Kotimaa" nimistä sanomalehteä, keskusteltiin jo vuoden 1887 alkupuolella eroamisesta ruotsalaisten johdosta ja

suomalaisen pääyhdistyksen perustamisesta. New York Mills oli kuitenkin niin kovin eristetyssä asemassa, että sinne oli vaikea kutsua yhteistä neuvottelukokousta raittiusseurain edustajista. Kansallisen raittiustyömme kehittyminen tapahtui siirtokansamme silloisessa keskuksessa Michiganissa.

Ratkaisevan askeleen tässä asiassa otti Republicin raittiusseura Onnen Aika ryhtymällä kirjevaihtoon toisten seurain kanssa. Raittiusseurat Pohjan Tähti, Wäinö, Aura ja Kaiku kannattivat kansallisen raittiustoimen aikaansaamista, sekä kehottivat kirjeissään Onnen Aikaa kutsumaan jonnekin yleisen perustamiskokouksen. Ensin kuitenkin sovittiin siitä, että itsekukin seura eroaisi Goodtemplarliitosta ollakseen laillisesti oikeutettu yhtymään kansalliseen raittiusliittoon. Asiain kypsyttyä näin pitkälle kuulutti Onnen Aika pidettäväksi Republicissa tammik. 19 p:nä 1888 yhteisen kokouksen, jossa keskusteltaisiin, päätettäisiin ja järjestettäisiin suomalaisen raittiusliiton perustaminen.

"Asiaa eivät johtaneet mitkään itsekkäät pyyteet, vaan rehelliset tarkoitukset saada oma suomalainen raittiusyhdistys, sillä kaikille oli selvänä, ettei vieraan johdon alla raittiusliike suomalaisten keskuudessa tule vastaamaan tarkoitustaan," kirjoittaa sen aikaisia tapauksia ja asiata kuvaten Jaf. Lukkarila.

Perustavassa kokouksessa Heikinpäivänä tammik. 19 p. 1888 olivat edustettuina: Pohjan Tähti, Onnen Aika, Wäinö, Walo ja Aura seurat. Kokouksessa olivat: Kalle Silven, Hancockista; Matti Pesämäki, Mikko Kompsi, Oskar Kupari, Henry Juntunen ja Johan Airola, Ishpemingistä; sekä Isak Sil-

berg, J. H. Jasberg, Jaf. Lukkarila, Jos. Kuivas, Oskar Herlevi, E. Laitala ja J. Erkkilä, Republicista. Valo-seura Ironwoodista oli edustettuna kirjeellisesti, ja Atlanticin Aura-seura lähetti suulliset terveiset luvaten tulla mukaan niinpian, kun kerkeää. Edustajat olivat yksimielisiä siitä, että omatakei-

K. SILFVEN.

nen, suomalainen raittiustyö on ajan vaatima ja aivan välttämätönkin, jos mielitään jotain saada aikaan Amerikan suomalaisten raitistuttamiseksi. Goodtemplarein johdolla työskentelevät suomalaiset raittiusseurat kaikkialla odottivat suomalaisen keskustoimiston syntymistä, johon voitaisiin liittoutua. Oma suomalainen raittiusseurain keskusvi-

J. H. JASBERG.

I. SILLBERG.

J. LUKKARILA.

M. PESÄMÄKI.

rasto voisi siunauksellisemmin vaikuttaa kansallisessa raittiustyössä, aatteen virittämisessä, neuvojen antamisessa ja uutten raittiusseurain perustamisessa. Raittiuspuhujain lähettäminen niinikään käypi yhteisvoimin mahdolliseksi, samoin raittiuskirjallisuuden painattaminen y. m. suurempia uhrauksia kysyvät toimet. Monipuolisen keskustelun ja harkinnan tuloksena oli vastaperustetulle raittiusliitolle nimi, jolla kansallista ruvettaisiin kutsumaan. Kokous äänesti nimeksi: *Suomalainen Kansallis Raittius Veljeysseura Amerikassa,* jota heti ruvettiin lyhennettynä kutsumaan *Veljeysseuraksi,* jolla nimellä sitä nykyään yleisimmin kutsutaan.

Perustus Amerikan suomalaisten omatakeiselle raittiustyölle oli täten laskettu. Kauas työ tähtäsi ja korkealle se asetti tarkoituksensa. Raittiustyön rinnalla tuli lietsoa siirtolaisiin kansallishenkeä, harrastusta omiin henkisiin tehtäviinsä ja rakkautta Amerikassa asuviin kanssaveljiinsä. *Raittiuden, kansallishengen ja veljeystunnon* kehittäminen tuli täten olemaan suomalaisen raittiustyön päämääränä. Kuinka lähelle on Veljeysseura onnistunut pääsemään tätä kehityksen korkeaa tasoa, siihen vastatkoon se työnsä ja toimintansa tulosten kautta.

Keskusviraston eli johtokunnan valitsemisen jätti perustavakokous seuraavana kesänä pidettävään yleiseen vuosikokoukseen. Vuosikokoukset sovittiin kesäksi sentähden, että silloin voidaan toivoa suurempaa edustajain lukumäärää ja että yleisen raittiusjuhlan toimeensaaminen niinikään käypi kesällä mahdolliseksi. Yleiseen vuosikokoukseen saisivat lähettää edustajiaan kaikki raittiusseurat, jotka yhtyvät Veljeysseuraan. Vuosikokous olisi

lakialaativa ja säätävä laitos kansallisessa raittiusliikkeessä, ja johtokunta, sekin vuosikokouksen valitsemana, toimisi vaan niitten määräysten mukaan, mitkä vuosikokous päättää. Johtokunta myöskin panee vuosikokousten päätökset käytäntöön ja antaa työstään kertomuksen niinikään vuosikokoukselle.

Vasta perustetun S. K. R. V.-seuran asioita väliaikaisesti hoitamaan ja kehittämään valittiin kolme raittiusseuraa: Pohjan Tähti, Onnen Aika ja Väinö, ja jaettiin kullekin seuralle erikoinen tehtävänsä. Pohjan Tähti, vanhimpana seurana, sai velvollisuudekseen valita oman seuransa jäsenistä väliaikaisen johtokunnan Veljeysseuralle. Yleisten sääntöjen eli perustuslakien ehdotuksen tekeminen annettiin Hancockin raittiusseuralle. Onnen Aika seuran tehtäväksi tuli käsikirja-ehdotelman muodostaminen. Väinö-seuralle taas annettiin sääntöjen laatiminen paikallisseuroille. Vuosikokoukseen tuli itsekunkin seuran tuoda sääntöehdotuksensa harkittavaksi ja lopullisesti laillistettavaksi.

Tuskinpa mitään kansallista pyrintöämme täällä Amerikassa on tervehditty suuremmalla riemulla ja yleisemmällä hyväksymisellä kuin tätä kansallista raittiusliikettä. Suomalaiset sanomalehdet: Uusi Kotimaa, Amerikan Suomalainen Lehti ja Yhdysvaltain Sanomat sisälsivät rohkaisevia kirjoituksia vastaperustetusta Veljeysseurasta. Goodtemplarein johtamat tähänastiset suomalaiset raittiusseurat liittyvät kansalliseen raittiusliittoon ja uusia seuroja alkaa ilmaantua entistä huomattavammin. Ensimmäinen Veljeysseuraan suorastaan perustettaissa yhdistetty seura tuli olemaan *Aamurusko* Negauneessa.

VELJEYSSEURAN ENSIMMÄINEN VUOSIKOKOUS JA RAITTIUSJUHLA.

Hancockissa, Mich., pidettiin S. K. R. V.-seuran ensimmäinen yleinen vuosikokous ja raittiusjuhla kesäk. 21—23 p. 1888. Tässä ensimmäisessä raittiuskansan edustajakokouksessa olivat: Matti Tossavainen, Isak Silberg, J. Lukkarila, Josef Kuivas, Henry Juntunen, Oskar Bay, Johan Huotari, Olli Riikonen, sekä Veljeysseuran väliaikaisen johtokunnan jäsenet: Kalle Silfven, Matti Matson, Antti Kumliin, Erik Alamaa, Alfred Liisanantti, Joonas Koski ja Juho Ollanketto.

Vuosikokouksen tehtävä tuli varsin monipuoliseksi, sillä vastahan oli perustus laskettu Veljeysseuralle, jonka varsinainen rakentaminen alkoi tässä kokouksessa. Sääntöjen laatimiskomiteat olivat suorittaneet tehtävänsä suurimmalla huolella, siten helpottaen melkoisesti vuosikokouksen tehtäviä. Perustuslakiehdotus hyväksyttiin lisäyksellä: "Raittiusseurat älköön panko toimeen hupeja, juhlakulkueita, t. m. sunnuntaisin eli kirkollisina juhlapäivinä". Tässä suhteessa tahdottiin seurata amerikalaisten seurojen esimerkkiä, joiden juhlat ja huvit sovitetaan arkipäiviksi. Tanssikysymyksen suhteen ilmeni kaksi mieltä. Muutamat puolsivat niitten suvaitsemista nuorison tähden, vaan valtava enemmistö vastusti tanssia jyrkästi. Tuloksena oli seuraava sääntö perustuslakiin: "Olkoon tanssi kokonaan kielletty raittiusseuran nimessä". — Käsikirja-ehdotus myöskin hyväksyttiin. Se olikin vähäisillä sievennyksillä muodostettu entisestä Goodtemplarien käsikirjasta. — Paikallisseurain pohjaverona tuli olemaan $10, sekä 20 senttiä vuosineljän-

nesveroa, niinkuin ruotsalaisillakin raittiusseuroilla.

Sääntö- ja käsikirjat päätettiin painattaa viipymättä. Sinetti oli niinikään hankittava. Raittiusmerkkejä päätettiin laittaa yhteiseksi tuntomerkiksi. Onnen Aika seuran esitykset Veljeysseuran toimintaan, sai yleistä kannatusta, mutta jätettiin johtokunnan harkittavaksi sekä seuraavaan vuosikokoukseen ratkaistavaksi. Monta muutakin kokouksessa keskusteltavana olevaa asiaa jätettiin johtokunnan haltuun samoin kuin kokouksen päätöstenkin toimeenpaneminen.

Veljeys-seuran ensimmäiseen varsinaiseen johtokuntaan valittiin: esimieheksi Isak Silberg, varaesim. Josef Kuivas, kirjuriksi Jaffet Lukkarila, kassamieheksi J. H. Jasberg, sekä lisäjäseniksi: Kalle Lahti, Leander Aho ja Johan Tolonen, kaikki Marquetti-kauntista. Onneksi on katsottava kansallisen raittiusliikkeen vastaiselle kehitykselle, että saatiin keskushallintoon vakavia periaatteita omaavat raittiusmiehet, joilla sitäpaitsi oli rakkautta työhön ja kokemustakin melkoisessa määrin. Kaikessa hiljaisuudessa olivat yllämainitut henkilöt suunnitelleet omaa kansallista raittiusliikettä ja olleet alustapitäen sen liikkeen mukana. Oikeastaanpa saatammekin heitä kutsua Veljeysseuran perustajiksi.

Kolmatta päivää kestivät ensimmäiset raittiusvaltiopäivämme. Olivathan edustajat paikallisseurojen valitsemat ja näin ollen toivat esille kansan tarpeen kalliissa raittiustyössämme. Ensimmäinen vuosikokous muutenkin oli perustavaa laatua ja saamme olla kiitollisia siitä, että Kaikkivaltiaan kaitselmus johti asiat vakavaan suuntaan ja saattoi raittiustyömme sopusointuun kristinuskon ja siveellisen maailmankatsomuksen kanssa. Vuosikoukser

edustajat lausuivat selvän vakaumuksensa olevan sen, että Veljeysseuran vastaisen toiminnan tulee kulkea käsikädessä lutherilaisen kirkkomme kanssa.

Vuosikokousta seurasi yleinen raittiusjuhla luonnonhelmassa, jota tapaa sittemmin on aivan poikkeuksetta noudatettu. Tällä kertaa sovellutettiin tämä suomalaisten ensimmäinen raittiusjuhla Juhannukseksi. Suuri kansalaisjoukko lähti huvialuksella Portage-järven rannalle, valitulle juhlapaikalle, soittokuntineen y. m. Kansalaisemme eivät kumminkaan olleet vielä tottuneet raittiusjuhliin, vaan käsittivät sen tavalliseksi "piknikiksi" hupineen ja tansseineen. Raittiusväellä oli täysi työ hillitä tanssihaluista nuortaväkeä laivan kannella pyörähtelemästä, varsinkin kun soittokunta sattui tanssin säveleitä soittamaan. Tuolia y. m. esteitä asettamalla voitiin tanssi ehkäistä. Tämä oli ensimmäinen yhteenotto siinä pitkässä taistelusarjassa, jota Veljeysseura on saanut käydä tanssia vastaan. Juhla muuten menestyi varsin hyvin ja innostavia puheita pidettiin raittiudesta sekä heimolaisuushengen virittämisestä suomenkansan lapsiin täällä vieraalla maalla.

VELJEYSSEURAN NOPEA KASVAMINEN V. 1888—1890.

Tuskin sai Veljeysseuran johtokunta painetuksi tarvittavat käsi- ja sääntökirjat, kun se ilokseen huomasi, miten kipeään tarpeeseen ne olivat. Suomalaisia raittiusseuroja alettiin oikein niinkuin kilvan perustaa kaikkialle, missä vain jokukaan satakunta kansalaistamme asusti tai vaikkapa vaan tilapäisemminkin työskenteli. Useat Goodtemplarei-

hin kuuluvat suomalaiset rattiusseurat kansallisesta harrastuksesta erosivat ruotsalaisesta pääyhdistyksestä ja liittyivät kansalliseen raittiusliittoon. Kaukaa Mustiltakummuilta, Black Hillsistä, kirjoitetaan seuraava kansallishenkeä ja aikaa kuvaava kirje:

"Perry, S. Dak. 18 p. elok. 1888.

"Arvoisat raittiusveljet, S. K. R.-Veljeysseurassa! — Meidän seuramme "Kansan Onni", sijaitseva Perryssä, Dak. on päättänyt yksimielisesti kääntyä puoleenne pyynnöllä, että mekin saamme yhdistää vähät voimamme jalossa raittiustyössä yhteen muiden suomalaisten kanssa, taikka oikeammin sanoen S. K. R. V.-seuran johdon alle. Kansallisrakkaus sekä monet hankaluudet Templar-Ordenin suhteen ovat meitä tähän toimeen johtaneet. Sääntöjänne emme ole nähneet, mutta toivomme, että ne tyydyttäisivät paremmin kuin Templarein säännöt, jotka tuntuvat meidän kansalle vieraalta. — Toivottava olisi, että jokainen suomalainen seura yhtyisi työskentelemään yhteisillä voimilla, sekä suomalaisessa nimessä. Siihen pitää kehoittaa kynäin kykeneväin miesten. Onnea pyrinnöillenne, veljellisesti:"

"F. O. Salomonson, seuranvälittäjä."

Sisällöltään samanlaisia kirjeitä, ja samoilta vuosilta löytyy tallella Veljeysseuran arkistossa. Näytti niinkuin olisi voimallinen kansallishengen ja raittiuden herätyshetki kohdannut siirtokansaamme joka ei ennen näyttänyt muusta välittävän kuin elää ja temmeltää juoppoudessa. Siirtokansaamme kohtasi kehityksen kaunis kevätkausi.

Seuraava tilasto osoittaa ne raittiusseurat, jotka kolmena ensimmäisenä vuotena liitettiin tai

perustettiin Veljeysseuran yhteyteen: v. 1888: *Pohjan Tähti,* Hancock, Mich.; *Onnen Aika,* Republic, Mich.; *Väinö,* Ishpeming, Mich.; *Valo,* Ironwood,

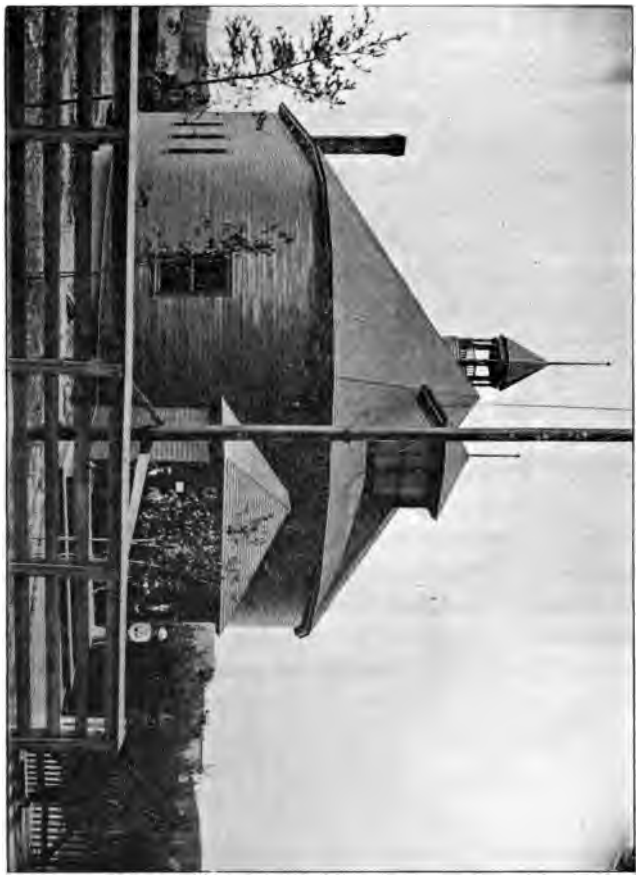

POHJAN LEIMU R.-SEURAN TALO, SOUDAN, MINN.

Mich.; *Kaiku,* Bessemer, Mich.; *Aamurusko,* Negaunee, Mich.; *Pohjan Leimu,* Tower, Minn.; *Iltahetki,* Lead, S. Dak.; *Kansan Onni,* Perry, S. Dak.;

Savotar, Fredrick, S. Dak.; *Toivon Tähti,* Duluth, Minn.; *Onnen Aarre,* Newberry, Mich.

Vuonna 1889: *Pohjan Lempi,* Brainerd, Minn.; *Toivo,* Wakefield, Mich.; *Turja,* Sault Ste. Marie, Mich.; *Taimi,* Palmer, Mich.; *Kaleva,* Kearsarge, Mich.; *Vesi,* Ely, Minn.; *Hyvä Toivo,* Calumet, Mich.; *Aamun Koitto,* Fitchburg, Mass.; *Valpas,* Sevard, S. Dak.

Vuonna 1890: *Pohjola,* Allouez, Mich.; *Lännen Rusko,* Nanaimo, Br. Col.; *Valon Leimu,* Pigeon Cove, Mass.; *Valo, nuorempi,* Rocklin, Cal.; *Ilmarinen,* Cloquet, Minn.; *Kalevan Miekka,* Prince, Wis.; *Itäsuosio,* Worcester, Mass.; *Huvitus,* Baraga, Mich.; *Kannel,* West Superior, Wis.; *Valon Säde,* Jessieville, Mich.; *Vuoriston Ruusu,* Hanna, Wyo.; *Valon Toivo,* Tacoma, Wash.; *Tyyni Valo,* Portland, Ore.; *Laakson Kukka,* Red Lodge, Mont.; *Onni,* Carbonado, Wash.; *Rauhan Toivo,* New York.; *Uljas Koitto,* Quincy, Mass.

Kolmessa vuodessa liitettiin 39 raittiusseuraa Veljeysseuraan ja jäsenluku nousi 1500.

Raittiustyön nopea leveneminen on ilahduttava ajanilmiö, joka kertoo tuleville sukukunnille siirtokansamme pyrkimyksestä parempaan. Paljonhan tähän jaloon harrastukseen silti liittyi kuonaakin eikä kaikki sentään niin ollut, kuin se nyt kaukaa katsoen näyttää. Juoppous yhä rehotti, vaikkakin sitä alettiin pitää varsinkin nuorison keskuudessa suurena virheenä. Lupauksensa rikkoneita ilmaantui seurain kokouksissa tavattoman paljon ja saattoipa käydä niinkin, että joku paikallisseura lakkasi oltuaan jonkun kuukauden vaikutuksessa. Raittiusseurat joutuivat toisin paikoin pilkan ja epäilyksen alaisiksi, johon aihetta antoivat suljetut

kokoukset, tunnussana y. m. raittiusväen salaiset vehkeet. Ennakkoluulo oli suuri. Oloja kuvaavaa on seuraava tapaus : Eräällä paikkakunnalla pidettiin raittiuskokousta rakennuksen toisessa kerroksessa. Kun ulkona olijat eivät oikein tienneet, mitä vesipojat oikein hommailivat lukittujen ovien takana, niin he uteliaisuuttaan tyydyttääkseen kantoivat pitkät tikapuut, asettivat ne hiljaa kokoushuo-

TAIMI R.-SEURAN VANHA KOKOUSHUONE PALMERISSA, MICH.

neen seinämälle ja kiipesivät tirkistämään ikkunasta, näkyisikö mitään vaarallista tai ihmeellistä raittiuskokouksen pidossa.

Ennakkoluulot kuitenkin haihtuivat pian ja raittiusseuraisuus tulee yleiseksi. Siihen kuulumista alettiin pitää velvollisuutena. Paikkakunnilla, joissa ei ollut seurakuntaa, oli raittiusseura ainoana vakavampana pyrintönä. Sitäpaitsi alettiin seuran yhteyteen puuhata kirjastoa, laulu- tai soittokuntaa

Näin alkoi yhteistoiminta jossa kului aika tuoden vaihtelua ja viehätystä ei ainoastaan nuorille vaan vanhemmallekin väelle.

RAITTIUSHAALEJA aletaan myös rakentaa. Se

LÄNNEN RUSKON HAALI CARBONISSA, WYO.

jo silloin oli suomalaisen tapaista, että "haali" olla pitää, kun kerran seurakin on. Epäilemättä silloin tarvittiinkin kokoushuone, kun ei monellakaan paikkakunnalla ollut ainoatakaan yleistä kokoustaloa

kansalaisillamme. Myöhemmin kyllä on aivan suotta ja tarpeettomasti rakennettu monta kallista haalia. Muutamat paikkakunnat joihin raittiusseuroja perustettiin, olivat vasta-alkaneita työpaikkoja, joissa ei ollut millään kansallisuudella yhteisiä kokoushuoneita. Näinollen useimmiten sula välttämättömyys pakotti haalin rakentamiseen. Eikä siinä usein kauan viipynytkään, kun jo saatiin koruton, suorakaiteen mallinen, matalahko raittiustalo. Kansa kaipasi kokoushuonetta, jossa voitiin pitää paitsi raittiuskokouksia myöskin iltamia, vieläpä kirkonmenojakin silloin kun paikkakunnalle saapui suomalainen pappi. Nuoret ajattelivat vielä leikkejäkin, näytelmiä y. m. Niinpä innolla tarttuivat asiaan nuoret ja vanhat, josta oli seurauksena m. m. onnistuneet markkina-iltamat. Näissä saatiin kokoon satoja dollareita yhtenä iltana. Silloin oli intoa ja innostusta. Noin parisenkymmentä raittiustaloa rakennettiin kolmessa vuodessa kansalaistemme asuinpaikoille Amerikassa.

S. K. R. VELJEYSSEURAN TOINEN YLEINEN VUOSIKOKOUS pidettiin Ishpemingissä kesäk. 1889. Kaksikymmentäyksi edustajaa oli läsnä tässä tärkeässä ja monipuolisia asioita ratkaisevassa kokouksessa. Olihan viime vuosikokouksessa jätetty johtokunnan valmistettavaksi monta tärkeätä asiaa, jotka odottivat tämän kokouksen ratkaisua tullakseen lakivoipaisiksi. Hautausapukassan oli johtokunta perustanut sekä kerännyt paikallisseuroista 10 senttiä pohjarahastoksi. Vuosikokous hyväksyi johtokunnan perustavat toimet sekä vahvisti seuraavan hautausapujärjestelmän: Jokaisen jäsenmaksunsa suorittaneen, oikeuksia nauttivan jäsenen, raittiusveljen ja -siskon kuoltua maksetaan Veljeysseuran

yhteisestä kassasta $50 hautausavustukseksi. Paikallisseurat suorittavat vuosineljänneksittäin 20 senttiä jokaiselta jäseneltä päätoimikunnan kassaan eli Veljeysseuran yleiseen rahastoon, jolla maksetaan hautausmenoja sekä yleisten asiain hoidossa kuluvia muita menoja, palkkoja, kyyttejä, painotöitä y. m. Tämä järjestelmä onkin pääasiassa pysynyt voimassa kaiken aikaa.

Onnen Aika seuran puolesta tuotiin kokoukselle "Raittiusväen henkivakuutussuunnitelma". Vaikka edustajat lämpimästi kannattivat tätä oivallista ja tarpeellista laitosta, niin pidettiin sen toteuttamista liian vastuunalaisena, jonkatähden ei sitä virallisesti liitetty Veljeysseuraan, vaan ryhdyttiin kehittämään siitä itsenäistä, omaan hallintoonsa ja hoitoonsa kuuluvaa henkivakuutusyhdistystä. Tuonnempana se kehittyikin tämän suunnitelman perusteella kuuluen vaan aatteellisesti Veljeysseuraan, jopa toimien sen valvottavanakin, kumminkin oman virkakuntansa kautta.

Vuosikokouksessa keskusteltiin myös oman äänenkannattajan, raittiuslehden, kustantamisesta ja aikaansaamisesta. Raittiuslehden puute tunnettiin. Aug. Edvardsin *Perheen Ystävä* niminen raittiuslehti, joka ilmestyi v. 1886, oli lakkautettu. Muutenkin Veljeysseura tarvitsi omien asioittensa tulkitsijaa ja tiedonantajaa. Mutta varsinaista raittiuslehteä ei vielä katsottu voitavan perustaa, sillä sen aineellinen kannatus käsitettiin supistuvan pieneksi. Pikemmin toivottiin saatavan joku uutislehti kirjoituksillaan kannattamaan ja valvomaan raittiusväen yhteisiä asioita. Fredrik Karinen tarjoutui kustantamaan uutislehteä ehdolla, että Veljeysseuran toimesta perustetaan kirjapainoyhtiö,

joka hankkisi tarvittavat painokoneet y. m. tarpeet. Esitys sai kannatuksen ja innostuneet raittiusmiehet olivat valmiit rupeamaan osakkaiksi yhtiöön. Veljeysseura ei kuitenkaan virallisesti ryhtynyt tällaiseen suureen painohommaan, vaan kehotti raittiusväkeä sekä muitakin avustamaan F. Karista painoliikkeen ja uuden sanomalehden perustamispuuhissa. Vuosikokous luovutti yleisestä kassasta $150.00 vuosittain F. Kariselle sillä nimenomaisella ehdolla, että vastaperustettu lehti suostuisi painattamaan Veljeysseuran ilmoitukset, tiedonannot ja kuulutukset ilmaiseksi sekä että se kirjoituksillaan ajaisi raittiusasiaa, ollen samalla ikäänkuin raittiusväen virallisena äänenkannattajana. Pian ilmestyikin Calumetiin uusi suomalainen sanomalehti *Työmies*.

Merkille pantava on, että tässä kokouksessa keskusteltiin raittiuskalenterinkin painattamisesta, vaikka sen ilmestymiseen kului vielä monta vuotta. Samoin oli puhetta edustajain kyytiapukassan keräämisestä kaukaisempien seurojen edustusavustukseksi. Nämä toimenpiteet saivat jäädä useaksi vuodeksi odottamaan toteutumistaan. Selvinä kuitenkin näkyy senaikaisilla raittiusmiehillä olleen tarpeet ja tehtävät. Varovasti ja voimien mukaan meneteltiin, tehtiin vaan se, mihin uskottiin voitavan pystyä ja mikä näytti mahdolliselta toteuttaa. Turhia tuulentupia ja innostuksen synnyttämiä mielenjohteita yritettiin välttää.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin: esimieheksi I. Silberg, varaesim. Fr. Karinen, kirjuriksi J. Lukkarila, kassam. J. H. Jasberg, sekä lisäjäseniksi J. Wilson, J. Erkkilä ja J. Tolonen.

Kokouksessa oli kunniavieraana äsken koti-

maasta saapunut Ishpemingin seurakunnan pastori *K. L. Tolonen,* joka "Koiton" esimiehenä Helsingissä ja Suomen Raittiudenystäväin johtokunnan jäsenenä oli sekä perehtynyt että lämminnyt raittiustyöhön. Juhlassa, joka seurasi puheineen, lauluineen ja soittoineen, piti Tolonen rakkautta uhkuvan juhlapuheen, jossa toi terveisiä Suomen raittiusväeltä. Tämä oli ensimmäinen kosketus ja henkinen yhdyntä kotimaan raittiusväen ja Amerikan suomalaisen raittiuskansan kesken.

KANSALLISEN RAITTIUSTYÖN KAHTIA JAKAANTUMINEN.

Teoksessaan "Suomalaiset Amerikassa" kirjoittaa maisteri Aksel Järnefelt (Rauanheimo) : "Hyvä Toivo seurassa ja Fr. Karisen lehdessä tuli eripuraisuuden siemen yhteiseen raittiustyöhön."

Veljeysseura oli onnistunut kokoamaan hajalla työskentelevät raittiusseurat yhteistoimintaan, ja muodostanut ne kautta Amerikan ulottuvaksi suomalaiseksi raittiusjärjestöksi. Kahden vuoden ajalla oli tähän kansalliseen raittiusliittoon yhtynyt 41 paikallisseuraa. Mutta eripuraisuuden tähden jakautui raittiustyömme kahteen pääleiriin.

Syyt raittiustyön kahtia menemiseen olivat monenlaiset. Epäilemättä Hyvän Toivon johtavimmat tunsivat pettyneensä, kun eivät saaneet luottamustointa Veljeysseuran johtokunnassa, johon he pitivät itsensä oikeutettuina, niinhyvin Calumetin, suurimman suomalaisen paikkakunnan, kuin myöskin jäsenrikkaimman raittiusseuran jäseninä ja edustajina. Varsinkin toisessa yleisessä vuosikokouksessa Ishpemingissä, jossa Veljeysseuran hallintoon

valittiin yksinomaa Marquette-kauntin miehiä, oli kuparisaarelaisilla syytä kysyä: Mikä meitä pitää syrjäytettyinä? Eikö Calumetissa ole myöskin kyvykkäitä ja asiaan innostuneita raittiusmiehiä? Oli kyllä. Calumettilaisten raittiusmiesten kyvykkäisyyttä ei epäilty, vaan heidän vakaumuksestaan ei ollut riittäviä takeita, pikemmin päinvastoin. Hyvä Toivo alkoi julkisesti puolustamaan raittiustyön vapaampaa suuntaa: nuortenleikkejä, hieriäisiä ja sunnuntaihupeja, joita vastustavalle kannalle asettuivat Marquette- ja Gogebic-kauntin suomalaiset raittiusseurat. Toiseen vuosikokoukseen lähetti Hyvä Toivo kirjeellisen esityksen Veljeysseuran vasta hyväksyttyjen sääntöjen muuttamisesta vapaimmiksi ja vähemmän jumalisiksi.. Etupäässä halusivat calumettilaiset raittiusveljet rukoukset poistettavaksi raittiuskokouksista. Panemme tähän pari näytettä sen kirjeen sisällöstä, jonka Hyvä Toivo lähetti Veljeysseuran vuosikokoukselle Ishpemingiin: "Katsoen tuon käsikirjan seremoneihin, antavat ne esitystapansa ja sisältönsä puolesta syyn moittimaan raittiusväkeä ulkokullatuiksi teeskentelijöiksi uskonnon asiaan nähden, vaikka raittiustyö on yhteiskunnallisen hyveen työtä. — Juuri noiden liian pitkäin farisealaisessa kaavassa muodostettujen sisäänotto-seremonien tähden monikin varmasti on vielä syrjässä raittiustyöstä." — Veljeysseuran perussäännöistä, joissa kielletään julkiset juhlat ja huvit sunnuntaisin, lausutaan samassa kirjeessä: "Calumetissa eivät olosuhteet myönnä suomalaisten arkipäivinä huviretkiä tehdä, koska moni menettäisi työpaikkansa. Amerikassa ei suomalainen raittiusriento voi tehdä lepopäivää hurskaasti vietettäväksi, koska yksi ja toinen työnlaatu vaatii pyhätyötä.

Siis pois pykälä, jota ei voida toteuttaa käytännössä". Vuosikokouksessa ei kuitenkaan katsottu olevan syytä muuttaa sääntöjä eikä rukouksia poistaa.

Persoonalliset asiatkin vielä lopuksi yhdistettiin tähän kamppailuun, jota lopuksi kävivät keskenään Hyvä Toivo ja Veljeysseura. Tehtiinpä sanomalehdissä toisiaan vastaan syytöksiäkin, varsinkin ahdistettiin Calumetista kansallisen raittiusliiton johtokuntaa. Lopputuloksena oli molemminpuolinen ero. Veljeysseuran johtokunta jouluk. 1889 pitämässään kokouksessaan erotti Hyvä Toivon S. K. R. V.-seurasta. Samaan aikaan Hyvä Toivon virallisessa kokouksessa keskusteltiin eroamisesta yhteisestä pääyhdistyksestä ja tehtiin seuraava päätös: "Koska Veljeysseura on kanssamme erimieltä ja koska keskuudessamme on kyllin voimia, niin on parempi erkaantua ja perustaa toinen vapaamielisempi seura." Tarkoitettiin tietysti pääseuran perustamista.

SUOMALAINEN RAITTIUDEN YSTÄVÄIN YHDISTYS AMERIKASSA niminen toinen pääyhdistys perustettiin Calumetissa tammik. 19 p. 1890 eli täsmälleen kahta vuotta myöhemmin, kuin Veljeysseura ryhtyi kansallisen raittiustyön kokoomispuuhiin. Hyvä Toivo raittiusseuran toimesta perustettiin tämä toinen suomalainen raittiusjärjestö, jonka tarkoituksena oli esittää vapaampaa suuntaa raittiustyössä. Huomattavia muutoksia ei uusi pääyhdistys sentään tehnyt raittiusasian ajamisessa, sillä työjärjestys ja säännöt laadittiin Veljeysseuran sääntöjen mukaisesti, paitsi muutamia huomattavia lievennyksiä nuorisoleikkeihin, sunnuntaihupeihin y. m. nähden. Eipä edes rukouksiakaan poistettu, vaikka

Hyvä Toivo lähetti sellaisen vaatimuksen Veljeysseuran vuosikokoukselle. Calumettilaisten toiveet tulivat nyt toteutuneiksi ja he saivat tilaisuuden näyttää, mihin he pystyvät raittiusasiaa ajaissaan. Tulevaisuus oli sen näyttävä.

TYÖTÄ JA AATTEELLISIA TAISTELUJA VELJEYSSEURASSA.

Aatteellista raittiustyötä tekee Veljeysseura kiertävien raittiuspuhujiensa kautta, jotka ovat alallaan ensimmäiset siirtokansamme keskuudessa. Johtokunnan jäsenet Isak Silberg ja J. H. Jasberg tekivät kumpanenkin puhujamatkan, edellinen Michiganin ja jälkimäinen Minnesotan rauta-alueilla työskentelevien kansalaistemme keskuuteen. Tällä lailla vakaannutettiin monessa paikassa raittiustyö ja saatiin se järjestykseen. Fr. Kariselle maksettiin edelleenkin yleisestä kassasta $150, jotta ajaisi toimittamassaan "Työmiehessä" raittiusasiaa. Vuosikokouksessa Ishpemingissä tehtiin tosin useita muistutuksia Fr. Karisen kallistumisesta epäkansalliseen ja hajoittavaan suuntaan, joka oli ilmennyt hänen sanomalehdessään, mutta toivottiin sen vian voitavan korjata. Kieltolakipuolue, Amerikan raittiuskansan valtiollinen järjestö, alkoi lähennellä suomalaista raittiusväkeä kehottamalla äänikelpoisia kansalaisiamme äänestämään kieltolakipuolueen miehiä yleisiin virkoihin sekä avustamaan puoluetta kieltolakisäädännön aikaansaamisessa.

Veljeysseuran kolmas vuosikokous pidettiin Negauneessa, Mich. heinäk. 1890, ja saapui sinne kahdeksantoista edustajaa. Useammat heistä edustivat samalla kertaa kahta ja kolmeakin raittiusseu-

raa. Mr. J. H. Jasberg veti taskustaan kahdeksan raittiusseuran valtakirjat, joiden edustajaksi hän oli valittu. Tarkotus tietysti ei ollut, että yksi mies edustaisi kovin monia seuroja, vaan kaukana toimivat raittiusseurat lähettivät edustusvaltakirjan jollekin tunnetulle ja luotetulle raittiusmiehelle, joka oman harkintansa mukaan sai sen kokouksessa luovuttaa jollekin toiselle henkilölle. Vuosikokouksessa rajoitettiin äänimäärä korkeintaan viideksi samalle henkilölle. Tuonnempana supistettiin äänimäärä kolmeen. Paikallisseurain äänimäärän mittana pysytettiin yksi ääni jokaista kahtakymmentäviittä jäsentä kohden, joka tapa on säilynyt näihin asti.

Vuosikokouksen aika kului käsi- ja sääntökirjain uudistuspuuhissa. Useita esityksiä tuotiin. Muutamissa vaadittiin alku- ja loppurukousten poistamista, toisissa joitakin muita muodostuksia. Mutta tottapa ne eivät olleet entistään parempia, tuskin senkään arvoisia, kun ei niitä hyväksytty, vaan päätettiin toistaiseksi ainakin tyytyä entisiin sääntöihin.

TAISTELUJA. Raamattu sanoo: "Ihmisen viholisina ovat hänen perhekuntalaisensa". Tämän sai Veljeysseura kipeästi kokea. Oli tosin taistelua ja epäjaloa kilpailuakin kahden pääyhdistyksen, Veljeysseuran ja Ystäväin Yhdistyksen välillä, mutta nämä taistelut eivät sittenkään merkitse niin paljoa kuin se, mitä Veljeysseura sai käydä omassa leirissään. Tämä sisäinen kamppailu oli etupäässä siitä, missä hengessä ja minkälaisilla keinoilla tulisi kansallisen raittiusliiton toimia. Se oli taistelua vakavamman ja vapaamman raittiustyön välillä. Vakavampi raittiusväki piti kiinni uskonnosta, josta rait-

tiustyökin saa voimansa, sekä kristillissiveellisestä maailmankatsomuksesta, joka elimellisesti kuuluu raittiusaatteeseen. Raittiustyön tulee kasvattaa jäseniinsä siveyttä ja hyveitä, hillitä nuorten huvitteluhalua ja vallattomuutta. Kun siveellisessä hengessä toimitaan raittiusseuroissa, voipi niissä viihtyä kristitytkin ja seurakunnan väestö. Mutta toinen ryhmä, niinkutsuttu vapaamielinen raittiusväki vaati kiivaasti aatteellisen raittiustyön rinnalle vapaampaa toimintaa: nuorisoleikkejä, näytelmiä, hieriäisiä ja äärimmäiset tanssejakin. He puolustivat pyyteitään väittämällä: "Ellei anneta nuorten huvitella raittiusseuroissa, hakee se hupinsa muualta, vaikkapa kapakkatansseista." Sitäpaitsi väitettiin yleisesti raittiushaalien maksamisen tähden olevan sulan välttämättömyydenkin panna toimeen näytelmiä, jopa tanssejakin, joihin saapuu runsaasti väkeä. Veljeysseuran johtokunta ja yleensä asioita tunteva r.-väki oli tullut sellaiseen kokemukseen, ettei huvitteleva raittiusväki kykene raittiustalojen velkoja maksamaan, vaan ovat ne jääneet aina tunnollisen ja vakavamman raittiusväen huoleksi. Huvitteluraittiustyö sitäpaitsi oli ehtinyt kuolettaa monessa seurassa aatteellisen ja henkisen toiminnan, josta lopuksi oli seurannut yhdistyksen lakkauttaminenkin. Vuosikausia saatiin kuitenkin taistella, ennenkuin käsitteet tässä asiassa varmistuivat, selviytyivät ja saivat pysyvät suuntansa.

Hancockissa pidetyssä, Veljeysseuran neljännessä vuosikokouksessa 1891, otettiin oikeen perinpohjaisen harkinnan alaiseksi nuo niin monen ankaran arvostelun lävitse sukeutuneet Veljeysseuran säännöt. Vuosikokoukseen ei saapunut kuin kaksikymmentäkuusi edustajaa, ne etupäässä Michiga-

nista ja Minnesotasta, sillä mielet olivat lamauksissa. Olihan vastaikään kansallinen raittiusliikkeemme jakaantunut kahtia puhumattakaan muista masentavista seurauksista. Vanhin raittiusseura Pohjan Tähti oli eronnut Veljeysseurasta ja yhtynyt Raittius Ystäviin. Sanomalehdet, Työmies etupäässä, pelmuuttivat Veljeysseuraa yhtä säälimättömästi, kuin he noin parivuotta ennen olivat sitä rajattomasti ylistäneet ja nostaneet sen kultapilviin. Vuosikokouksessa ei kuitenkaan sääntöjen muutoksia tehty, päin vastoin alettiin huomata, miten vuosivuodelta edustajat pysyttelivät yhä lujemmin Veljeysseuran säännöissä ja sen totutun vakavassa työtavassa raittiusseuroissa. Ainoastaan se haitallinen pykälä poistettiin, se joka määräsi jäsenen eroitettavaksi seurasta, jos hän oli useamman kerran ollut pois kokouksesta. Jätettiin vaan toivomukseksi, että jäsenet läsnäolollaan kunnioittaisivat seuran kokouksia, mutta ettei sentään katsota olevan syytä eroittaa jäsen, joka suorittaa maksonsa ja pysyy ehdottomasti raittiina, vaikkei käykään kokouksissa.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin esimieheksi J. H. Jasberg, kirjuriksi Jaffet Lukkarila, kassamieheksi Isak Silberg, varamieheksi Oskar Sorsen ja jäseniksi Henry Kangas, Erik Marttila ja V. Laakso.

Raittiusjuhla, joka pidettiin kokouksen päätettyä, viritti terveellistä henkeä paikkakunnan raittiustyöhön. Pohjan Tähtikin palausi takaisin kansalliseen raittiusliittoon vuoden perästä.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA. Erimielisyys, joka oli jakanut kansallisen raittiustyön ja synnyttänyt ikäviä väärinymmärryksiä raittiusväen keskuu-

dessa, ei sanottavasti haitannut raittiusaatteen voittokulkua kansalaistemme keskuudessa kautta Amerikan. Raittiusseuraisuus oli tullut siirtolaisten

TOIVOLA R.-SEURAN TALO CRYSTAL FALLS, MICH.

tärkeäksi yhteispyrinnöksi, eikä mikään estänyt uusien seurojen ilmaantumista. Uudet paikkakunnat, joihin väestö muutti, osa toisista työpaikoista, osa Suomesta suoraan tulleina, kaipasivat jonkun-

laista yhteispyrintöä ja sellaisena oli opittu pitämään juuri raittiusseuraa. Saattoipa käydä niinkin, että kahden pääyhdistyksen olemassaolo synnytti joillekin paikkakunnille kaksi suomalaista raittiusseuraa. Se oli kilpailun luonnollinen tulos, joka olkoon suvaittua, kunhan vaan säilyy kilpailu jalona.

Veljeysseuran yhteyteen, joko suoraan perustettaissa liitettiin tai ennen perustetut raittiusseurat yhdistettiin v. 1891: *Jalo,* Cambria, Wyoming; *Pelastaja,* Lannesville, Mass.; *Niemen Neito,* Dollar Bay, Mich.; *Erämaan Tähti,* Messaba, Minn.; *Voiton Kilpi,* Niatic, Conn.; *Onnen Koitto,* Port Arthur, Can.; *Kultala,* Gardner, Mass.; v. 1892, *Miekka,* New York Mills, Minn.; *Toivon Taimi,* Pequaming, Mich.; *Urho,* Hurley, Wis.; *Lännen Toivo,* Fort Bragg, Cal.; *Vellamo,* Mansfield, Mich.; *Sivistys,* Dun Mine, Mich.; *Toivola,* Crystal Falls, Mich.; *Ilon Ääni,* Sant Coulee, Mont.; *Ilmiö,* Biwabic, Minn.; *Erämaan Tähti,* Glen Rock, Wyo.; v. 1893: *Rauhan Satama,* Long Cove, Me.; *Lännen Lilja,* Burnett, Wash.; *Valon Tuote,* Virginia, Minn.: *Onnen Kukka,* Chassell, Mich.; *Toivon Leimu,* Vine Havel, Mass.; *Siirtola,* Chicago, Ill.; *Sulo,* Jacksonville, Ohio; *Pelastuksen Sankari,* Sault Ste. Marie, Mich.; *Kasvi,* Fairport, Ohio; *Rauhan Koti,* Mountain Iron, Minn.; *Murtaja,* San Francisco, Cal.

Kolmena vuotena liitettiin Veljeysseuraan kaksikymmentäkahdeksan paikallisraittiusseuraa. Ystäväin yhdistykseen liitettiin samaan aikaan kuusi paikallisseuraa. Perustettiinpa muutama itsenäinenkin raittiusseura, *Kunto* Harboriin, Ohioon, ja *Valon Lähde* Rock Springiin, Wyo. Lopulla vuotta 1893 kuului Veljeysseuraan 46 raittiusseuraa, joissa

oli noin 2,000 jäsentä. Viidessätoista muussa raittiusseurassa, osa kuuluen Ystäviin osa itsenäisiä, oli yhteensä 645 jäsentä.

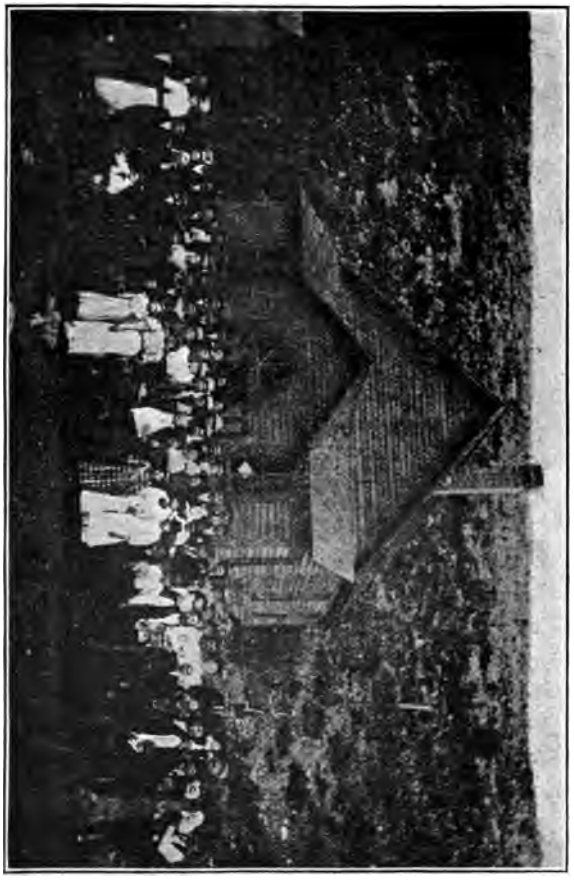

ILON ÄÄNI R.-SEURAN TALO SANT COULEE, MONTANASSA.

Veljeysseuran 5:nessä vuosikokouksessa Ironwoodissa kesäk. 1892, saatettiin taasen suunnitella ja laskea perustuksia raittiusliikkeemme moninai-

KASVI R.-SEURAN TALO FAIRPORTISSA, OHIO.

sille pyrkimyksille ja ulotuttaa toiminta ulospäin eikä vaan kinastella säännöistä. Ironwoodin vuosikokouksen tärkeimmistä päätöksistä mainittakoon: sairasapuyhdistyksen perustaminen raittiusväen keskuuteen sekä oman äänenkannattajan *Raittiuslehden* perustaminen. Sairasapuyhdistys päätettiin perustaa erityiseksi, oman johtokuntansa hoidettavaksi mutta Veljeysseuran valvonnan alle kuuluvaksi itsenäiseksi laitokseksi. Veljeysseuran äänenkannattajaksi aikoinaan perustettu "Työmies" oli alkanut yhä selvemmin jarruttamaan kansallista raittiustyötä eikä enää vastannut raittiusväen vaatimuksia. Selvänä olikin kaikille, että Veljeysseuralla tulisi olla oma kustantamansa ja toimittamansa lehti, puhtaasti raittiusasiaa ajava kuukausijulkaisu. Tällä perustuksella olivatkin yksityiset raittiusmiehet, Jasberg ja Silberg julkaisseet "Raittiuslehti" nimistä kuukausijulkaisua v. 1892 alusta saakka. Tämän lehden päätti eduskunta ostaa Veljeysseuralle. Mieluisana yllätyksenä sai eduskunta tietää, että omistajat lupasivat luovuttaa lehtensä Veljeysseuralle ilman minkäänlaista rahallista tai muuta hyvitystä. Raittiuslehteä oli tähän asti toimittanut ylioppilas *Vitikka,* vaan nyt sen toimittajaksi valittiin J. V. Lähde ja painopaikaksi Uuden Kotimaan toimisto, New York Millsissa. Veljeysseuran keskushallintoon valittiin: J. H. Jasberg, O. Sorsen, I. Silberg, J. Lukkarila, H. Heinonen, J. Ranta ja J. F. Högberg.

Vuosikokouksen jälkeen, varsinkin talvikautena 1892—93, huomataan erityistä vilkkautta kansallisessa raittiustyössä. Veljeysseuran puhujaksi onnistuttiin saamaan Amerikaan vastikään saapunut, stipendiaattina matkusteleva ylioppilas *Johan Bäck.*

Johtokunnan suunnitelman mukaan kulki hän pitämässä raittiuspuheita Kuparisaarella, Marquette- ja Gogebic-kaunteissa, Duluthin ympäristöllä ja Minnesotan rauta-alueilla. Aikomus oli lähettää puhuja kauas länteenkin, mutta se toimenpide raukesi. Ylioppilas Bäck palasi Suomeen jatkamaan opinnoitaan. Veljeysseuran puhujana ehti hän toimia vaan kaksi ja puoli kuukautta.

Lasten keskuudessa niinikään tehdään alotteita raittiustyöhön nähden. Väinö seura Ishpemingistä

JOHAN BÄCK.

päätti perustaa lasten osaston keskuuteensa helmik. 1892 ja ulotuttaa raittiusaate kasvavaan kansaan. Raittiuslehti kirjoittaa asian johdosta: "Tämä on kiitettävä yritys, sillä juuri lapsena olisi mieleen painettava ne turmiot, mitkä päihdyttävät juomat tuottavat ihmiskunnalle, silloin ne vanhempina tietävät niitä kauhistua". Juoppoparantolan perustaminen siirtokansamme keskuuteen oli vuosikokouksen harkittavana myöskin, mutta jätettiin johtokun-

nan haltuun ennenkaikkea laskettavaksi sellaisen laitoksen kustannukset y. m. rahalliset kulut. Johtokunta ei katsonut Veljeysseuran ainakaan vielä voivan sellaista laitosta kustantaa, vaikka se pidettiinkin suotavana. Toimenpide sai raueta.

Vaikka monella alalla kansallisessa raittiusliikkeessä tuntuvasti edistyttiin, niin merkitään kuitenkin v. 1893 taisteluvuodeksi. Selkkauksia alkoi ilmaantua paikallisraittiusseuroissa, eikä niitä ollut niinkään helppo ehkäistä. Veljeysseuran johtokunta sai alinomaisia valituskirjeitä siitä, että raittiusseurat antoivat huoneitaan sopimattomien iltahupien viettämiseen, tanssien y. m. sääntövastaisten huvitusten toimeenpanemiseen. Muutamat seurat niitä itsekin puuhasivat. Veljeysseuran johtokunta koetti ensin hyvällä saada seuroja noudattamaan sääntöjä ja kun ei ystävällinen neuvo auttanut, täytyi vakavammin muistuttaa. Monet seurat loukkaantuivat, jotkut erosivatkin Veljeysseurasta yhtyen joko Ystäviin tai toimien itsenäisenä.

SUPERIORIN KOKOUKSESSA LIEVENNETÄÄN SÄÄNTÖJÄ, Y. M. TÄRKEITÄ TOIMIA. Veljeysseuran 6:des vuosikokous, joka pidettiin Superiorissa, Wis. 1893, on monessa suhteessa tärkeä vuosikokous, sillä siellä selvisi moni kiistanalainen kysymys ja laskettiin perustukset uusille tärkeille toimille raittiustyössämme. Kokoukseen saapui kaksikymmentäkahdeksan edustajaa. Muutamiin sääntöihin tehtiin lievennyksiä, kuitenkin säilyttämällä vakava periaate ja työtapa.

Veljeysseuran kirjuri Jaffet Lukkarila lausui laatimassaan vuosikertomuksessa muunmuassa: "Kulunut vuosi on monessa suhteessa ollut myrskyinen, ainakin edellisiä myrskyisempi sekä johtokun-

nalle että seuroille. Raittiusseuroissa on olemassa aineksia, jotka eivät sovi yhteen raittiusaatteen oikean hengen kanssa. Kortinpelaus raittiusjuomaloissa, ruokataloissa ja perheissä vaikuttaa pahaa. Tanssiminen kaikissa sopimattomissa paikoissa, juoppojen seassa on raittiusväen suurin vastus. Kaikki tuollainen turhamainen ja raaka elämä ei ole juoppoutta parempi. Noitten paheitten kahlehtimina vaikeroivat monet seurat, sillä kun paheet pääsevät kerran juurtumaan seuroissa, ovat ne vaikeita tukahuttaa. Usein noitten hupien harjoittajat vaativat täydellistä vapautta. Syynä kaikkeen tähän on se, ettei raittiutta arvostella kyllin vakavalta kannalta. Tosiraittiuteen on väkijuomain hylkääminen ensiaskel, mutta se ei riitä. Jollemme kehity sen pitemmälle on työmme turhaa ja rakennamme tuulentupia, sekä teemme raittiudesta irvikuvan. On vahingollista tehdä työtä innolla ulospäin, samalla aikaa mädännäisyyden kalvavan elinjuuria. Vakava työskentely pienelläkin joukolla ja hyvillä aseilla vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen paremmin, kuin työskentely isolla joukolla ja huonoilla aseilla."

Superiorin vuosikokouksen tärkeimmistä päätöksistä mainittakoon ensinnäkin Veljeysseuran perustuslakien 12 luvun muutos, joka koski sunnuntaihupeja- ja juhlia. Vuosikausiahan oli kinasteltu tästä pykälästä. Sunnuntaihupien vaatijat vetosivat siihen, ettei työläisten keskuudessa, johon suomalaiset poikkeuksetta kuuluvat, voida toimeenpanna yleisiä juhlia arkipäivisin, jolloin miesväki on töissä. Yhdenkin päivän poissaoleminen merkitsee työpaikkansa menettämistä monessa työpaikassa. Väitteessä tosin on jonkunverran todenmukaisuutta, ja yleisten raittiusjuhlain pitäminen muutamilla

paikkakunnilla saattoi tuottaa tällaisia hankaluuksiakin. Sentähden vuosikokous katsoi kohtuulliseksi lieventää yllämainittua pykälää tekemällä seuraavan päätöksen: "Perustuslain 12 luvun suhteen tehtiin se muutos, että paikallisseuroilla on oikeus tästälähin panna toimeen raittiushupeja sunnuntaisinkin. Kuitenkin olkoon jyrkästi niissä tilaisuuksissa kielletty tanssi, ynnä muu sopimaton meno sekä yleiset juhlakulkueet kadulla." Veljeysseura itsepuolestaan päätti vuotuiset juhlansa viettää lauantaisin, kuten tähänkin asti, ja tuskinpa sitä on tarvittu katuakaan, koskapa Veljeysseuran vuosijuhlissa on aina ollut runsaasti väkeä, juhlivaa suomalaista raittiuskansaa.

Raittiuslehti on ilmestynyt säännöllisesti Veljeysseuran toimesta vuoden verran, ja eduskunta lausui toivomuksen, että sitä edelleenkin kustannettaisiin, vaikkapa se toisi vähän tappiotakin aineellisessa suhteessa. Toimittaja ja toimituspaikka vaan muutettiin. J. V. Lähteen kynästä kyllä lähti ansiokkaita raittiuskirjoituksia, mutta omalla persoonallisella elämällään hän toimi raittiusaatteen vastaisesti. Raittiuslehden toimittajaksi valittiin Siirtolaisen toimittaja *Antero Riippa* ja painopaikkakin samalla siirtyi Superioriin, Siirtolaisen kirjapainoon. — Kirjoituskilpailuja esitti toimeenpantavaksi raittiusväen toimesta Kannel seuran edustaja, toimittaja Adolf Riippa. Mihinkään varsinaisiin toimenpiteisiin ei eduskunta katsonut vielä voitavan ryhtyä, vaan jätti asian johtokunnan haltuun, jos Veljeysseuran rahavarat sallivat tällaisiin uhrauksiin ruveta. Kirjoituskilpailut saivat sentään vielä jäädä moneksi vuodeksi vuoroaan odottamaan.

Veljeysseuran keskushallintoon valittiin: esimieheksi Isak Silberg, varaesim. Oskar Sorsen, kirjuriksi Alex Pantti, kassamieheksi J. Lukkarila ja jäseniksi H. Heinonen, J. Ranta ja H. Tavajärvi.

Superiorin vuosikokouksen jälkeen sai Veljeysseuran johtokunta rauhassa jatkaa kallista tehtäväänsä jonkun vuoden, mutta se myrsky, joka tähän asti oli ahdistellut johtokuntaa, kääntyi paikallisseuroihin, joissa nyt alkoi sisäiset selkkaukset tanssikysymyksestä ja itsenäiseksi seuraksi rupeamisesta. Kun muutamissa seuroissa enimmistö erosi ja perusti toisen vähemmistön pysyessä Veljeysseurassa, syntyi omaisuudesta kysymys, kuka omistaa haalin, enemmistönä eronnut uusi raittiusseurako vai vähemmistöön jäänyt vanhaseura? Seurauksena olivat haalien anastukset ja siitä koituvat oikeusjutut.

Kun kristillisen raittiustyön vastustajat näkivät mahdottomaksi kukistaa Veljeysseura kokonaisuudessaan käänsivät he taistelun tutkaimen paikallisseuroja vastaan koettaen niitä irroittaa pääyhdistyksestä. Helpoin tie vapaampaan ja huvitteluhaluiseen raittiustyöhön tuli olemaan itsenäisten raittiusseurain kautta.

TANSSIKUUME RAITTIUSSEUROISSA.

Vuosina 1894 ja 1896 kohosi haitallinen tanssikuume korkeimpaan kiehumispisteeseen Amerikan suomalaisten raittiusliikkeessä ja monta kaunista, elonvoipaista raittiusseuraa sortui pyörteisiin, sieliä kuolettaen itsensä.

Suomen kansan raittiusliikkeessä on tanssiminen aivan omituinen ilmiö, jota eivät muut kansal-

lisuudet katso mahdolliseksikaan niin vakavan ja kalliin tehtävän ohella, kuin raittiustyö on. Suuresti tämä pahe tummentaa meidän suomalaisten muuten niin kaunista osaamme raittiusliikkeen historiassa.

Suomessa pääsi tanssitapa juurtumaan raittiusseuroihin jo v. 1887. Silloin Helsingissä toimivan Kilpi seuran nuoriso erosi vakavasta Kilvestä ja perusti itselleen vapaamman ja perheiltamissa tanssia sallivan Kilpi-Nuoremman. Noin puolta vuotta myöhempään perustettiin Helsinkiin toinen tanssiraittiusseura Vapaus, joka piti kokouksiaan ja julkisia tanssiakin Siltasaaren maneesissa. Vapaus kuitenkin pian tanssi itsensä uuvuksiin, ja sen toiminta loppui. Tanssi-raittiusseuroja ilmaantui myöskin Viipuriin, Poriin ja Tampereelle. Aikaa ovat nämä tanssiseurat hävinneet kotimaan henkevän ja jalostavan raittiustoiminnan kautta, jota Raittiuden Ystävät siellä virittivät, lietsoivat ja takoivat.

Amerikan suomalaisen raittiusliikkeen vaivana ja haittana on tanssi ollut perustamisvuosilta saakka. Erityisillä säädöksillä alkoi Veljeysseura heti rajoittamaan tätä valtaan pyrkivää pahetta raittiusseuroissa. Veljeysseuran perustuslakeihin laadittiin niin selvä pykälä tanssien toimeenpanemisen kieltämiseksi raittiusseuroissa, ettei sitä voitu väärin tulkita, mutta sen noudattaminen näkyi tuottavan monelle seuralle vaikeuksia.

Tanssia kieltävää pykälää kierrettiin kuitenkin siten, että laitettiin tanssit raittiushaaliin yksityisten eikä seuran nimessä. Veljeysseuran johtokunta kuitenkin muistutti seuroja sellaisesta tahdittomasta raittiustyöstä. Raittiuslehdessä ja muissakin suo-

malaisissa sanomalehdissä näkee valituksia tai muita haitallisia raittiustansseja koskevia tietoja. Duluthista kirjoitetaan tanssin olevan häpeäksi kansalaisillemme, varsinkin kun laitetaan ne samaksi illaksi, kuin on ilmoitettu kirkonmenot, ikäänkuin estääkseen nuorisoa menemästä kirkkoon silloin harvoin, kun siihen olisi tilaisuus. San Franciscossa, Cal., perustivat kapakoitsijat ja juoppoutta puollustavat Jmatran Koski nimisen tanssiseuran, suorastaan raittiusseura Murtajan kiusaksi ja vastapainoksi. Monta tanssihaluista Murtajan jäsentä vajosikin Imatran pyörteisiin. — Baragassa, Mich., avasi eräs kansalainen "Tillikka" nimisen raittiusjuomalan, jonka peräsalissa saivat nuoret illoin pitää ilojaan ja hieriäisiä, jopa joskus tanssittiinkin. — Buttessa, Mont., toimiva raittiusseura Montanan Ruusu tanssi itsensä kuoliaaksi. Tämän tapauksen johdosta antaakin Raittiuslehti vakavan varotuksen sisarseuroille. — Ilta Hetki seura Leadissa, E. Dak., eroaa Veljeysseurasta saadakseen vapaammin toimeenpanna julkisia tansseja raittiustalolla. Samasta syystä erosi pääyhdistyksestä Fitchburgin, Mass., ja Carbonedon, Wash., suomalaiset raittiusseurat. Raittiusseuroista yritti muodostua intohimojen temmellyskenttä ja kaunista raittiustyötämme uhkasi suuri siveellinen vaara. Yllä mainitut esimerkit ovat vaan niinkuin asian vakuudeksi, mutta todellisuudessa melkein puolet kaikista raittiusseuroistamme seisoivat horjuvalla kannalla tanssin suhteessa raittiustyöhön, samalla sallien huvitteluhaluisten panna toimeen raittiushaaleissa sellaisia huvittelutilaisuuksia, jotka kokonaan sotivat raittiutta ja siveyttä vastaan.

Veljeysseuran 7:nessa yleisessä vuosikokouk-

sessa, joka pidettiin Calumetissa, Mich., v. 1894, otettiin tanssikysymys perinpohjaisen harkinnan ja keskustelun alaiseksi. Veljeysseuran perustuslain 9 luvun 5:des pykälä, joka kieltää tanssit raittiusseuroissa, oli ollut keveämmän raittiusväen kompastuksen kivenä, sillä sitä ei voitu muka olla rikkomatta. Yleisenä väitteenä toivat he sen seikan, että ellei anneta nuorten leikkiä ja tanssia raittiusseuroissa, nuoret eroavat seuroista. Nuorison kustannuksella yrittivät ratsastaa sellaiset raittiusmiehet, jotka useimmiten kallistuivat uskontovastaiseen suuntaan. Eduskunnan kokoonpano näkyi sentään olleen vakaantuneista ja kokeneista raittiusmiehistä, jotka eivät katsoneet mitään syytä olevan poistaa tanssia kieltävää sääntöä perustuslaeista. Veljeysseuran valtavan enemmistön muodosti juuri nuoriso, mutta sellainen nuoriso jota elähytti jalot tarkoitusperät ja siveellinen, raitis maailmankatsomus. Eduskunta asettui vaan selvemmälle kannalle tanssikysymyksen suhteen tarkistaen entistä kieltoa. Vuosikokouksen päätös oli: "Kaikenlaisten tanssien pitäminen seuran nimessä, ja seuran vuokraamassa eli omistamassa huoneustossa olkoon kielletty". Raittiustaloihin nähden oli jo ennestään laadittu sellainen sääntö, ettei niissä saanut pitää irstaista illanviettoa, ei kortinlyöntiä eikä piljaardipelausta.

Vuosikokouksessa tehtiin tarpeellinen muutos Veljeysseuran lupakirjassa. Se laadittiin sellaiseen muotoon, että Veljeysseuraan kuuluva paikallisyhdistys on oikeutettu pitämään omaisuutensa, talon y. m., vaikkakin enemmistö eroaisi seurasta ja perustaisi uuden, itsenäisen raittiusseuran. Tällä korjauksella toivottiin voitavan välttää haalien

anastuksia. Yleensä lain edessä katsotaan vanha seura oikeutetuksi pitämään omaisuutensa, vähemmistöön jääneenäkin.

"POIS TANSSIT RAITTIUSSEUROISTA". Keväällä v. 1895 oli Siirtolaisessa pitkä ja monipuolinen selostus tanssikysymyksestä, joka jatkui useassa numerossa. Sirtolaisen avustajiin kuuluva nuori raittiusmies S. Ilmonen oli lähettänyt kyselykirjeitä muutamille tunnetuille raittiustaistelijoille Amerikassa, etupäässä Goodtemplarien johtomiehille sekä

S. ILMONEN.

suomalaisten seurakuntain opettajille tiedustellen heidän mielipidettä tanssin suhteesta raittiustyöhön. Otamme muutamia otteita noista ansiokkaista ja laajoista selostuksista, mitä arvoisat kirjoittajat vastaukseksi lausuivat:

Francis Willard, maailman kristillisten naisten raittiusliiton presidentti: "Yleistansseja, älköön toki niitä sallittako raittiusseuroissa".

Pastori J. K. Nikander: "Kuta enemmän tans-

siminen saa alaa Amerikan suomalaisen kansan keskuudessa, sen lähempänä on sen siveydellinen rappiotila. Mitä raittiusseuroihin tulee, niin ne seurat, jotka tansseja suvaitsevat ja niillä houkuttelevat nuorisoa keskuuteensa, hajoittavat sitä, mitä toiset koettavat rakentaa ja niin sotivat ne omaansa ja kristillisen seurakunnan päätarkotusta vastaan" y. m. y. m.

Mr. N. O. Löfgren, ruotsalais-amerikalainen raittiusmies, Goodtemplarien sihteeri kirjoitti: "Hyvä ystävä S. Ilmonen! Arvoisan tiedustelunne johdosta, saan lausua mielipiteeni: Tanssia ei ole sallittava raittiusseuroissa missään muodossa. Miksi ei? Se kun on ensi askel perikatoon ja viepi siveelliseen turmioon. Nuoriso, jonka keskuudessa huvitus ja tanssi saa vallan, lankeaa helposti juoppouteen".

Pastori Abel Kivioja vastasi: "Raittiusseuroissa ei ole ollenkaan luvallista tanssia, ei seuran huoneustossa, eikä muuallakaan seuran nimessä. Tanssi kihoittaa intohimoja. Raittiuden tulee saada ihmisen ruumiillinen elämä tasapainoon. Siksipä onkin vakavampi, todellisuutta elämässä harrastava työskentely pantava perustukseksi raittiusseuroissa. Kun henki ja työskentely on vakavaa, on tuloksetkin pysyväisempiä. Huono henki ja perustus tuovat katkeria hedelmiä" y. m.

Aksel Lundström, Templare Bladetin toimittaja ja Goodtemplarliiton johtokunnan jäsen antaa tällaisen selostuksen: "Voidaanko tanssia suvaita raitiusseurain iltamissa? Ei. Miksi? Siksi kun kristillinen kirkko ja vakava uskonnollinen väki ovat sitä vastaan, ja raittiustyö tarvitsee juuri etupäässä järjestystä rakastavaa vakavampaa väkeä

apunaan taistelussa juoppoutta vastaan. Minun tiedossani ei ole yhtään ruotsalaista raittiusseuraa, joka suvaitsisi keskuudessaan tanssia, ei ainakaan Goodtemplareihin kuuluvia". (Huomattava on, ettei näihin lueta suomen-ruotsalaisten r.-seuroja, joissa tanssitaan lujasti).

Pastori K. L. Tolonen lähetti vastaukseksi: 1. "Onko raittiusseuroissa ollenkaan lupa tanssia? Ei, sillä joka tanssia harjoittaa, hän ei vielä ole ehdottomasti raitis. 2. Onko tanssi kiellettävä seuroista? On. Kaikki aika on armonaikaa, joka on annettu ihmiselle kasvatukseksi autuutta varten. Tanssi ei kasvata ijankaikkisuutta varten. Sentähden on se kiellettävä aina ja joka paikassa. Tanssi vahingoittaa raittiusasiaa".

Kirjoituksen laatija lausui: "Raittiusaate, jonka tarkoituksena on kohottaa ihmiskuntaa ja auttaa yksilöitä kehittymään kelvolliseksi kansalaisiksi ottamaan osaa yhteiskunnan pyrkimyksessä onnellisuuden tiellä, ei sovi suvaita keskuudessaan tansseja jotka vieroittavat ihmisen pois hyveitten palveluksesta ja armon tieltä".

SIVEELLISIÄ UUDISTUKSIA, eli suursiivousta alkavat monet raittiusseurat tekemään keskuudessaan. Pohjan Leimu Soudanissa, Minn., laati seuraavan säännön: "Kortinpelaus ja pelipöydän pitäminen on seuramme jäseniltä kielletty". Hedelmä seura Warrenissa, Ohiossa, tekee päätöksen: "Älköön Hedelmä seuran jäsenet pelatko korttia, ei raha- eikä huvipelinä. Jäsen, joka huomataan syylliseksi, erotetaan seurasta". Valon Tuote Virginiassa, Minn., yritti tosissaan puhdistautua. Se lopetti salatanssit, eroitti kevytmieliset jäsenet seurasta, vieläpä Kalle Kosken runojenkin esittäminen

ohjelmakokouksissa oli kielletty. Kaikesta tästä antaakin Veljeysseuran johtokunta seuralle kiitoksen. Myöhemmin, kummankin Valon Tuotteen mentyä yhteen tanssitapaisen Nuoren Suomen kanssa, pääsi keveämpi elämä taas valloille Virginian raittiustyössä. Valon Lähde Evelethissä, Minn., erkani Veljeysseurasta samaisen tanssin tähden, mutta seurassa pääsi vähä myöhemmin taas voitolle parempi puoli, raittiimpi ja siveellisempi katsantokanta, josta oli seurauksena ensin sisäinen puhdistus seurassa, sitten liittyminen takaisin Veljeysseuraan. Hibbingissä, Minn., erkani Tapio niinikään Veljeysseurasta, mutta Tapion vähemmistöön jääneet vakavat raittiusmiehet perustivat uuden seuran nimellä Totuuden Etsiä, joka liittyi Veljeysseuraan ja kannatti paikkakunnalla aatteellisempaa ja puhtaampaa raittiustyötä.

ENNÄTYKSIÄ 1894—1895.

Aatteelliselle raittiustyölle aletaan antamaan suurempaa huomiota, joka ilmenee kaipuussa saada raittiuspuhujia ja raittiuskirjallisuutta. Tähänastiset toimet paikallisseuroissa olivat kohdistuneet omankodin hankintaan ja sen maksamiseen, mutta nyt halutaan henkisempää ja aatteellisempaa toimintaa.

Veljeysseuran puhujana matkusteli J. H. Jasberg noin kolmen kuukauden ajan Kuparisaarella, ja muuallakin Pohjois-Michiganissa; kierteli suomalaisten luona Illinoisissa ja Indianassa, joissa ei ennen ollut raittiuspuhujaa kulkenut. Vieläpä ehti puhuja Wisconsinissa ja Minnesotassakin pitämään raittiuspuheita ja tarkastelemaan Veljeysseuraan

kuuluvia paikallisseuroja. Ystävyyden Yhdistyksen kiertävänä puhujana kulki N. A. Lempeä Calumetista. Hänenkin matkansa osui Wisconsiniin ja Minnesotaan. Tämä näytti melkein kilpailulta ja saattoipa se sitä ollakin. Muutamille paikkakunnille ilmaantui toinenkin raittiusseura, Ystävien Yhdistykseen kuuluvana. Siitä syntyi paikallisia kinastuksia, kilpailua joka ilmeni milloin jalona kilvoitteluna hyveitten teillä, milloin taas halpamaisesti yritettiin toisiaan sortaa ja kaataa. Jalo kilpailu kahden samalla paikalla työskentelevän raittiusseuran keskuudessa tuotti siunausta, innostaen paikkakunnan väestön melkein viimeiseen mieheen yhtymään jompaankumpaan raittiusseuraan. — Uuden Kotimaan asiamies Aatu Rekonen matkoillaan valvoi Veljeysseuran parasta, neuvoi ja sovitteli, missä vaan asiat sen vaativat.

Raittiuskirjallisuutta alkoi Veljeysseura painattamaan Raittiuslehden lisäksi. V. 1895 ilmestyivät esikoisteokset: "Kuivalan Kestikievarin ja maisteri Aholiinin vuorokeskustelu", "Raittiuspuheita ja kertomuksia" ja "Kokoelma Raittiusrunoja". Yllämainitut kirjaset olivat osaksi painootteita Suomessa painetuista raittiuskirjasista osaksi koottuja. Suomentamalla Amerikan runsaasta raittiuskirjallisuudesta muutamia saman kokoisia ja sisältöisiä kirjasia olisi voitu laskea jo jonkinlainen perustus omatakeisemmalle raittiuskirjallisuudellemme. Se olisi ollut suotava.

RAITTIUSSEUROJA PERUSTETAAN LUKUISASTI. Luonnolliset syyt sihen johtivat. Paikkakunnille, missä ennen vaan jokunen kansalaisemme työskenteli, saapui Suomesta alinomaa uusia tulokkaita, yksinäisiä miehiä ja perheitäkin, niin että jonkun vuo-

den kulüessa karttui suomalais-joukko satoihin. Niinpian kun katsottiin riittävästi olevan väkeä paikkakunnalla, perustettiin raittiusseura ja seurakunta. Vaikka Veljeysseuraa soimattiin vanhoilliseksi ja sen sääntöjä ahtaiksi, niin nautti se sentään jakamatonta kunnioitusta ja luottoa. Tästä kunnioituksesta ja luottamuksesta oli seurauksena, että kun jollekin uudelle suomalaispaikkakunnalle perustettiin raittiusseura, niin se liitettiin tavallisimmin Veljeysseuraan. Ystävyyden Yhdistys taasen sai uusia seuroja sellaisille vanhemmille paikkakunnille, joissa jo ennestään oli Veljeysseuraan kuuluva yhdistys. Seuraavat uudet raittiusseurat liitettiin S. K.-R.-V.-Seuraan:

V. 1894 *Elo,* .Ontonagon, Mich.; *Rannan Kukka,* Belt, Mont.; *Auringon Säde,* Rock Spring, Wyo.; *Ahti,* .Waukegan, Ill.; *Kaivajain Muisto,* Leadville, Col.; *Into,* Clarks Island, Maine; *Ilon Huuto,* Cambria, Wyo.; *Oras,* New York, N. Y.; *Uusi Kasvi,* Gardner, Mass.; *Aamunkoitto,* Brooklyn, N. Y.; *Oikeuden Ohje,* Copper Cliff, Can.; *Sampo,* Pegeon Cove, Mass.; *Suoja,* Anita, Penn.

V. 1895. *Toivon Säde,* Whiting, Ill.; *Alku,* Maynard, Mass.; *Hedelmä,* Warren, Ohio; *Kilpi,* Conneaut, Ohio; *Ilta Rusko,* Trout Creek, Mich.; *Lännen Tähti,* Eureka, Cal.; *Valon Kipinä,* Iron Belt, Mich.; *Valon Lähde,* Eveleth, Minn.; *Tapio,* Hibbing, Minn.; *Askel,* Grand Marais, Mich.; *Ilon Säde,* Opeache, Mich.

Kansalliseen raittiusliittoon, Veljeysseuraan, liittyi kahden vuoden ajalla taas kaksikymmentäkuusi raittiusseuraa. Samaan aikaan lisääntyi Ystäväin Yhdistys kymmenellä uudella raittiusseuralla, mikä on paras ennätys mainitussa pääyhdis-

tyksessä kahden vuoden ajalla. Itsenäisiä seuroja samalla aikaa perustettiin toistakymmentä.

Kymmenen vuotta oli kulunut ensimmäisen suomalaisen raittiusseuran perustamisesta siirto-

KILPI SEURAN TALO, CONNEAUT, O.

kansamme keskuuteen Amerikassa. Tavattoman nopeaan niitä alkoi sitten lisääntyä. Kaikkialle niitä perustettiin, missä vaan jonkunverran asui Väinön kansan lapsia. Veljeysseuraan oli liittynyt 93 raittiusseuraa ja Ystäväin Yhdistykseen 23 rait-

tiusseuraa. Itsenäisiä raittiusseuroja lienee perustettu kaikkiaan 34. Kymmenen vuoden ajalla vuosien 1885—1895 välillä perustettiin Amerikan suomalaisten keskuuteen 150 raittiusseuraa. Näistä oli kesällä 1895 tehdyn tilaston mukaan vaikutuksessaan 104 raittiusseuraa, joiden yhteinen jäsenluku nousi 3,720 henkeen. Nämä jakaantuivat niin, että Veljeysseuraan kuului 68 paikallista raittiusseuraa ja 2,438 jäsentä, Yhtäväin Yhdistykseen 17 raittiusseuraa ja 612 jäsentä; sekä että itsenäisinä toimivat 19 raittiusseuraa, joissa oli arviolta 670 jäsentä.

Raitiustaloja omistivat noin puolet raittiusseuroista. Ne olivat yksinkertaisia, koruttomia "haaleja", jotka olivat rakennetut kipeään tarpeeseen ja usein kiireellä ja hätävaraksi vaan. Tuonnempana ruvettiin rakentamaan kalliita raittiustaloja. Kuitenkin voidaan arvioida suomalaisten raittiustalojen omaisuuden nousevan kuuteenkymmeneen tuhanteen dollariin.

LEVOTON AIKA.

KIRJURIN MUISTIINPANOJA. Veljeysseuran monivuotinen ja uuttera kirjuri Alex Pantti on näiltä levottomilta ajoilta tehnyt muistiinpanojaan, jotka ilmoittavat tuleville sukupolvillekin siitä taistelusta, mitä Veljeysseura kävi vallattomampaa tahditonta raittiustyötä ehkäistäkseen. (Raitt. Kalenteri 1905.)

"Itäinen puoli Veljeysseuran toiminta-alaa työskenteli tyydyttävässä hiljaisuudessa, mutta Pohjoislänsi oli näinä vuosina kuin kiehuva kattila. Tanssi kiihko oli hämmästyttävän suuressa määrässä, jota

vastaan Veljeysseuran vuosikokouksen täytyi jokainen vuosi yhä vain sääntöjä lujentaa ahtaimmiksi. Veljeysseuran säännöt eivät tee mitään määräyksiä yksityisten jäsenten tanssi halulle kun se vaan ei tapahdu kapakkaliikkeen hyödyksi. Vaan kun tuon paheen valtaan saatetaan kokonaiset seurat, sille sääntömme asettaa sulkuja. Niinpä esimerkiksi "Ilon Ääni" seurasta, Sand Coulee, Mont., kirjoitti eräs jäsen johtokunnalle kesäkuulla 1904 näin:

A. PANTTI.

Seurassamme on pitkän aikaa ollut kiivaan keskustelun alaisena kysymys erotaanko pois S. K. R. V.-seuran yhteydestä. Nyt on asia kumminkin saanut lopullisen ratkaisun ja seura pysytetään edelleenkin Veljeysseuraan kuuluvana.

Seurassa on ollut 108 jäsentä, mutta nyt on jäsenluku tuntuvasti vähentynyt, kun tanssihaluiset joutuivat tappiolle; he ovat koettaneet toimia toisella pahalla toista pahaa tappaen, s. o. tanssilla juoppoutta. Nyt ei seuran kokoushuoneella enää

harjoiteta tanssia, vaan on se puhdistunut kaikesta sellaisesta paheesta. Tämä välirauha oli kuitenkin lyhytaikainen, sillä kolmen kuukauden perästä tekivät uuden rynnäkön seuraa vastaan. Sekin saatiin torjutuksi. 1895 puhkesi seurassa taasen erimielisyys ilmiliekkiin. Perustettiin uusi seura "Laakson Ruusu"; sen jälkeen on rauha vallinnut "Ilon Äänessä". —

Siirrymme vähän lännemmäksi, Carbonadoon, Wash. Täällä oli Veljeysseuraan kuuluva seura "Onni" n:o 39, joka oli rakennuttanut itselleen kokoushuoneen. Raha siihen oli lainattu eräältä yksityiseltä seuran jäseneltä, joka asetti ehdoksi, että huonetta on hänen määräyksensä mukaan käytettävä, mihin tarkoitukseen tahansa. Hän alkoikin vuokraamaan huonetta tansseille vasten seuran tahtoa. Nuorempi jäsenistö kaikella innolla tarttui tähän syöttiin; vakavampi jäsenistö pani ankarasti vastaan. Kun vastalause ei auttanut, vetosivat he johtokuntaan. Veljeysseuran johtokunta vastasi, että kun huone on seuran nimessä rakennettu, niin on sitä käytettävä seuran sääntöjen mukaan; saamamiehillä on ainoastaan oikeus saada kiinitys huoneeseen siksi kun on saanut omaisuutensa takaisin. Henkilö, joka rahaa oli lainannut erosi kokonaan seurasta, saadakseen ruveta sitä ahdistamaan velanmaksolla. Vihdoin hän anasti huoneen avaimet, otti takavarikkoon seuran kirjat, lupakirjasta alkaen lainakirjastoon saakka. Seurasi levottomia kokouksia. Nyrkeillä ja muuten raaoilla uhkauksilla saatiin seurasta luopumaan useita jäseniä, jotka vastustivat vallattomuutta. V. johtokuntakin sai tukuttain hävyttömiä solvauskirjeitä. Paikkakunnalla tosin löytyi vakavankin raittiustyön ystäviä,

sitä todistaa se sitkeys jolla he koittivat Onni-seuraa pitää Veljeysseuran vakavan toiminnan yhteydessä. Syntyi oikeuden käyntikin. Huvitteluhaluinen raittiusväki perusti Voitto nimisen itsenäisen raittiusseuran, vei Onni seuran haalin ja oikeudessakin hävisi vanha seura. Nyt saatiin raittiustalolla mielin määrin temmeltää ja tanssia, mutta mitä olikaan seurauksena?

Kesäkuulla 1895 kirjoittaa eräs nimimerkki "Syrjäinen" Siirtolaisessa näin:

Täällä Carbonadossa jos missään on tultu huomaamaan, mitä tanssi vaikuttaa raittiusaatteeseen. Pahennusta on se saanut täällä aikaan. Kun alettiin tanssia, erkanivat kaikki vakavimmat jäsenet seurasta, äänestyksessä kun voitti tanssipuolue.

Seuran jäsenluku alkoi kyllä tuntuvasti lisääntyä, mutta se ei ollut vakaumusta, ainoastaan tanssi halua. Se on tultu pian huomaamaan. Lupaukset häilyivät tuulien mukana, rikkaruohoa on alkanut kasvaa raittiuspellolle. Raittiutta ei edistetä tanssilla.

Butte Cityssä, Mont., oli näihin aikoihin myöskin vaikuttamassa raittiusseura "Montanan Ruusu" (itsenäinen) vaan se tanssittiin kuoliaaksi elo- ja syyskuun vaihteessa. Pian kuitenkin perustettiin uusi seura "Vuoren Kukka" (itsenäinen), joka hiihti edeltäjänsä latua.

"Laakson Kukka" seura, Red Lodge, Mont., joka edellisenä vuonna sai kuumat taistelut taistella tanssikiihkon takia, toimii nyt vakaasti ja pontevuudella, vaikka pienellä jäsenluvulla. "Rauhan Toivo" piti entistä ohjelmaa.

Palajamme takaisin "Mustille kummuille" Lead Cityyn, S. D. Täälläkin oli seura "Iltahetki" n:o 8,

erotettu pois Veljeysseuran yhteydestä siitä yksinkertaisesta syystä, että Veljeysseuran säännöt kielsivät tanssin. Mutta heinäkuulla 1894 joku seuran jäsenistä ilmoitti, ettei ero ole tapahtunut ensinkään laillisessä järjestyksessä, joten seuraa ei voi pitää eronneena. Pyydettiin Veljeysseuran sääntöjä englanninkielellä, ja ne lähetettiin. Asia annettiin lakimiehen tutkittavaksi, joka vaati todistusta siitä, että Veljeysseuralla on laillinen toimintaoikeus Michiganissa, sekin annettiin, mutta hän oli sittenkin huomaavinaan, ettei Veljeysseuran laillistus ole kelpaava S. Dakotassa. Asia sai nyt raueta. Johtokunta otti asiaa tarkoin tutkiakseen ja todella huomasikin, että edellä sanottu lakimies oli oikeassa. Veljeysseuran laillistus oli puutteellinen itse Michiganin valtiossakin, vaikka sen nojalla oli ratkaiseva tuomio annettu jo "Laakson Kukka" seurassa Red Lodgessa, Mont., vuotta aikaisemmin. Kun asiasta oli saatu tarkka tieto, niin vasta toukokuun 6 p. 1896 valmistui asia siihen määrään, että johtokunta sekä kolme muuta henkilöä Hayden & Youngin lakitoimistossa Ishpemingissä, Mich., Notary Public Truman Durham'in edessä vannoin ja allekirjoitti uuden laillistushakemuksen. Henkilöt olivat seuraaavt: Isac Sillberg ja Albert Lahti "Onnen Aika" seuran jäseniä; Alex Pantti, Jafet Lukkarila, Oscar H. Sorsen, Kaarlo Jokimäki ja J. E. Saari, "Väinö" seuran jäseniä; Heikki Heikkilä, Heikki Tavajärvi ja Karl Pelto, "Aamurusko" seuran jäseniä. Vasta 20 p. heinäkuuta 1896 saatiin todistus laillistetuksi, joka on nähtävänä Veljeysseuran konttorin seinällä puitteisiin pantuna.

"Kaleva" seuraa vastaan teki eräs siitä eronnut jäsen johtokunnalle kanteita että seurassa val-

litsee suuri epäjärjestys ja eripuraisuus. Korttipeli oli suuressa vallassa seuran jäsenistön keskuudessa, joten hän ei voinut kuulua mainittuun seuraan; kuitenkin olisi hän halunnut saada säilyttää jäsenoikeuksia Veljeysseurassa. Tähän vastattiin, että henkilön täytyy olla jäsenenä Veljeysseuraan kuuluvassa paikallisseurassa, jos haluaa mitä jäsenoikeuksia tahansa säilyttää. Johtokunta teki kysymyksen seuralle missä määrin ilmoitetut paheet ovat seurassa vallalla. Tähän saatiin seuralta vastaus, että se on jyrkästi päättänyt poistaa keskuudestaan tanssit, korttipelin y. m., josta syystä on perustettu toinen seura paikkakunnalle. Seura oli kaikessa rauhassa selviytynyt erimielisyyksistä, henkilö, joka on seuraamme vastaan kanteita tehnyt, on myöskin nyt uudessa seurassa; ja se on ollut muka kostoa seuraa vastaan.

"Pelastaja" seura oli eroittanut keskuudestaan jäsenen, joka häpeällisellä esiintymisellään tahri sekä omaa että seuran mainetta. Kun asianomainen henkilö teki valituksen johtokunnalle, pyydettiin seuralta selitystä. Selville tuli, että käytös oli ollut häpeällistä laatua, että "Pelastajan" toimenpide katsottiin täydellisesti oikeaksi."

Chicagossa, Ill., ilmestyvä "Amerikan Suomalainen", jonka toimittajana oli W. Burman, koetti tukea tanssia viattomana hupina. Niinpä hän keväällä 1894, suurella ylevyydellä ja innostuksella kertoi Chicagon Suomi-seuran tansseista ja kehoitti Siirtola-raittiusseuraakin sellaisia tilaisuuksia toimeenpanemaan.

"Lännen Toivo" seuralle N:o 52, Fort Bragg, Cal., valmistui uusi talo myöskin heinäkuulla 1895. Seuran toiminta oli virkeätä, jäsenluku 70. Mutta

kun talo valmistui kohosi se kohta yli sadan. Sitä ei seura kuitenkaan voinut kestää, pian alettiin huonetta käyttää tanssin palvelukseen, siitä kun muka oli velkaa.

"Valon Tuote" seura Virginiassa, Minn., oli pitänyt kokouksiaan *kapakan yläkerrassa* paremman huoneen puutteessa. Se rakensi uuden kokoushuoneen vuonna 1895. Huonetta käytettiin myös kirkkona siksi, kun kirkko valmistui. Näihin aikoihin perustettiin paikkakunnalle toinenkin seura nimellä "Nuori Suomi", kun "Valon Tuotteessa" oltiin muka liian vanhoillisia.

Veljeysseuran 8:sas yleinen vuosikokous pidettiin Elyssä, Minn., 1895. Edustettuna oli vaan 25 raittiusseuraa ja kokouksen edustajain luku 32. Koska Veljeysseuraan kuului 66 paikallisseuraa niin on mainittu eduskunta huomattavan pieni. Kuparisaarelta esim. ei ollut ainoatakaan edustajaa näillä raittiuskansamme valtiopäivillä.

Vuosikokouksen tärkeimmistä toimista mainittakoon: Hautausavun järjestäminen eli tarkistaminen. Veljeysseuran yleisestä kassasta maksetaan $50 hautausapua sellaisen seuraan kuuluvan jälkeen, joka on jäsenmaksonsa suorittanut säännöllisesti. Vainajan hautauksesta pitäköön ensisijassa huolen omaiset ja, jos niitä ei ole, paikallisseura. Tavallisimmin toimivat omaiset ja seura yhdessä vainajia haudattaessa.

Piirijakoasiasta keskusteltiin kiivaastikin. Asia ei ollut uusi. Jo Ironwoodin vuosikokouksessa tuotiin tämä hankala ja paljon häiriötä synnyttävä "piirijako" esille. Veljeysseuran jakaminen erityisiin paikallishallintoalueisiin näytti monen mielestä vaaralliselta varsinkin tällaisena epävakavana rait-

tiustyö aikana. Siitä pelättiin johtuvaksi Veljeysseuran toiminnan taantuminen ja lopuksi lakkaaminen. Siksipä Elyn vuosikokouksen vähälukuinen mutta varma-aatteinen eduskunta ei katsonut voivansa ainakaan vielä antaa jakaa Veljeysseuraa pieniin paikallishallintoihin.

A. JÄRNEFELT (RAUANHEIMO).

Raittiuslehteä päätettiin edelleenkin painattaa kerta kuukaudessa. Toimittajaksi valittiin maisteri *A. Järnefelt,* painopaikaksi Siirtolaisen kirjapaino. Johtokunta oli painattanut 500 kappaletta käsikirjoja kuluneena vuotena.

Seuraava vuosikokous päätettiin pidettäväksi Virginiassa, Minn. Edellisessä vuosikokouksessa

Calumetissa kyllä merkittiin pöytäkirjaan toivomus, että se Elyn kokouksen jälkeen pidetään jossain paikassa Marquette kauntissa, Mich., vaan yhden äänen enemmistöllä voitti Virginia. Johtokuntaan valittiin: Esimieheksi Isaac Sillberg, varaesimieheksi Heikki Heikkilä, kirjuriksi Alex Pantti, rahastonhoitajaksi Jafet Lukkarila, johtokunnan jäseniksi Albert Lahti, Heikki Tavajärvi ja Carl Pelto.

Mutta näillä levottomilla vuosilla on myöskin valopuolensa ja raittiusaate edistyy kansamme keskuudessa. Veljeysseuran esimies Isak Sillberg tekee parikuukautta kestävän puhujamatkan Idän-valtioihin vakaannuttaen todellista raittiustyötä siellä toimivissa seuroissa. Puhuja suuntasi matkansa ensin New Yorkiin, sieltä Kiipinniemelle, Mass., Worcesteriin y. m. Pelastajan toimesta pidetyssä kokouksessa oli puhujaa kuulemassa noin 600 henkeä. Uusi Kasvi seuran perustaminen Gardneriin ja Oikeuden Ohjeen perustaminen Copper Cliffiin olivat puhujamatkan näkyviä tuloksia. Palattuaan idästä matkusteli Sillberg vielä Kuparisaarella ja Minnesotassa Veljeysseuran puhujana.

Jasbergin toimittama "Raittiuslaulukirja" oli myöty loppuun. Kaivattiin laulukirjoja. Veljeysseura osti Jasbergilta paino-oikeuden edellämainittuun ja käytäntöön tulleeseen laulukirjaan. Johtokunnan jäsenet Jaf. Lukkarila ja Alex Pantti lisäilivät ja korjailivat entistä "Raittiuslaulukirjaa", jonka jälkeen Veljeysseura painatti sitä 2000 kappaletta. Käsikirjoja painatettiin lisää 500 kappaletta.

Veljeysseuran kirjurin työ oli vuosien vieriessä

ja raittiustyön laajetessa kasvanut vähäisestä sivutyöstä aikaansa vaativaksi toimeksi. Kirjakauppa niinikään lisäsi sihteerin työtä. Kirjuri Alex Pantti oli hoitanut virkaa raskaan kaivantotyön ohella sivutöinään iltasilla ja öilläkin. Palkkaa maksettiin ensin $50 vuodessa. Calumetin vuosikokouksessa ylennettiin se $75 vuodessa. Postilähetysten luku v. 1895 teki 1,406 kirjettä 298 pakettilähetystä, yhteensä 1,625. Melkein kolmasosa kirjevaihdosta johtui raittiusseurain sisäisistä taisteluista vallatonta raittiustyötä ja tanssipahetta vastaan. Kirjuri Pantti ilmoitti johtokunnalle ei voivansa eikä ehtivänsä Veljeysseuran kirjurin tehtäviä toimittamaan sivutöinään sekä pyysi eroa virastaan. Kun johtokunta alkoi kuulustella henkilöä, joka ottaisi kirjurin toimen samalla $75 palkalla vuodessa, niin se etsimisissään jäi tuloksitta. Johtokunta ryhtyi toiseen keinoon, muutti kirjurin toimen vakinaiseksi kuukausipalkkaviraksi. Palkaksi asetettiin $40 kuukaudessa velvoituksella että kirjuri toimisi Veljeysseuran varsinaisena työmiehenä. Paikallisseuroilta kysyttiin mielipidettä muutoksen suhteen, ja he olivat siihen tyytyväiset. Kirjuriksi valittiin uudestaan Alex Pantti.

Kuvaavana esimerkkinä siitä ajasta ja niistä ennakkoluuloista, joita Veljeysseuraa vastaan oli, mainittakoon Siirtolaisen äsken Suomesta saapuneen toimittajan, maisteri Aksel Järnefeltin kokemus. Hän, niinkuin monet muutkin, piti Veljeysseuran sääntöjä liian monimutkaisina ja työtapaa koneellisena. Mutta tutustuttuaan persoonallisesti Veljeysseuran juhlalliseen kokouspitotapaan hän mieltyi ja kiintyi niin, että pysyi Veljeysseuran varmana vilpittömänä puoltajana koko oloaikansa

Amerikassa. Teoksessaan Amerikan suomalaiset antaa hän Veljeysseuralle täydellisen tunnustuksen.

MYRSKYINEN VUOSIKOKOUS. Veljeysseuran 9:s yleinen vuosikokous, joka pidettiin Virginiassa, Minn., heinäk. 1896 lienee ollut tulisin väittelykokous, minkä kansallinen raittiustyömme tuntee. Väittelyt olivat laadultaan enimmäkseen periaatteellisia, mutta paljonhan siihen yhtyi taistelun tuoksinassa persoonallisia solvauksiakin y. m. tarpeetonta kuonaa.

Sen aikainen raittiusväki oli kokoomus kahdenlaisista toisilleen henkisessä kysymyksessä vastakohtaisista aineksista. Toinen osa raittiusväestöstä piti tinkimättömästi kiinni uskonnosta ja käsitteli kaikkia asioita; toinen joukko kutsui itseään vapaamieliseksi, ihaili jotain sellaista suuruutta, mitä ihmisnerous luopi, tavoitteli maailman kunniaa ja puolteli nuorison määräämisoikeutta leikkeihin ja tansseihin nähden. Raittiustyö oli kummallekin yhteistä ja kallistakin, jos niin sanoisimme. Uskonnollisissa kysymyksissä ja raittiustyötavoissa erottiin jyrkästi. Vakavammasta raittiusväestöstä useat pitivät jumalanvaltakunnan asiaa ja sielun autuutta ihmisen kaikkein tärkeimpänä ja kalleimpana asiana. Monet vapaammista raittiusmiehistä vieroivat uskontoa ja kallistuivat selvästi jumalankielteisyyden kannalle. Kansallisessa ilmapiirissä alkoi ilmetä jotain painostavaa ja henkisesti raskasta, joka kovan myrskyn tavoin vihanpurkauksina uskontoa ja kirkkoa ahdisti. Henkisen ilmapiirimme taivaanrannalla punotti jo sosialistisen hengen hävitystä ennustava iltarusko.

Runsaammin kuin koskaan ennen saapui kansallisen raittiustyömme edustajia tähän tärkeään

vuosikokoukseen, jossa piti tapahtua täydellinen mullistus Veljeysseuran johtoon nähden. Varsinkin Minnesotan jäsenrikkaat raittiusseurat olivat hyvin edustettuina. Kokoukseen osanottajien luku laskettiin 53 ja edustivat ne 50 paikallisyhdistystä.

Kokouksen polttavin kysymys oli Veljeysseuran jakaminen piireihin, tapahtuipa se hinnalla millä hyvänsä. Nyt jos koskaan tulisi asian ratketa. Tiedettiin Michiganin raittiusmiesten olevan yleensä piirijakoa vastaan, samoin Minnesotan vakavammat raittiusseurat tuntuivat asian suhteen olevan vastustavalla kannalla. Mutta tuo raittiusväen levoton ja tahditon joukko näki piirijaosta koituvan pyyteilleen sulaa etua, sillä se särkisi kokonaisvoiman, joka tähän asti ehkäisi heidän mielivaltaisia pyyteitään raittiustyössä. He luonnollisesti innolla vaativat piirijakoa. Raittiuslehden toimittaja maisteri A. Järnefelt, asuen Broklynissä, katseli "piirijakoa" yksinomaan itäläisten katsantokannalta eikä huomannut siinä mitään vaaraa Veljeysseuran kokonaisuudelle. Idässähän olikin raittiustyö säilyttänyt vakavuuden, mistä syystä siellä ei ollutkaan aiheita sellaiseen varovaisuuteen. Raittiuslehden maaliskuun numeroon 1896 teki Järnefelt seuraavan jakoperusteen: 1. Michiganin piiri, 2. Minnesotan piiri, 3. Ohio-Penn.- ja Ind.-piiri, 4. Atlanticinpiiri, 5. Vuoristo-piiri, Mont., Wyo., Col., 6. Tyynenmeren-piiri Kussakin piirikunnassa pidettäisiin omat vuosikokouksensa, juhlineen y. m. Kaukaisemmat piirit lähettäisivät liittoonsa kuuluvien seurojen avustuksella yhteisen edustajan Veljeysseuran vuosikokoukseen. A. Järnefelt päättää kirjoituksensa seuraavaan lausuntoon: "Uskomme tällaisesta olevan erinomaisen hyödyn. Se ei ole Vel-

jeysseuran hajoittamista, vaan sen seuran toiminnan käytännöllistä järjestämistä".

Niin lupaavalta kuin esitys näyttikin, sai se vuosikokouksessa mitä kiivainta vastustusta, varsinkin vanhemmat kansallisen raitiustyön alkuunpanijat pelkäsivät tällaisen Veljeysseuran jakautumisen merkitsevän samaa kuin täydellistä hajaantumista. Väittely oli kerrassaan kiivasta ja kukin perusteli väitteensä vakaumukseen. Mielet pyrkivät katkeroitumaan, sillä eihän osattu välttää persoonallisuuksiakaan, joka tietysti sai monen veren kuohahtamaan. Asiasta päiväkauden väiteltyä, tehtiin sellainen aselepo, että suostuttiin jättämään lopullinen ratkaiseminen vielä tulevaan kokoukseen. Veljeysseuran johtokunta velvoitettiin kokouksessaan ottamaan asia harkittavakseen ja antamaan siitä lausuntonsa.

Toinen kova pähkinä kokouksessa oli kirjurin palkkakysymys. Se toi taas taisteluhaluiset vastakkain synnyttäen yhä lisääntyvää katkeramielisyyttä. Johtokunta sai osakseen ankaraa arvostelua, kun oli asettanut arvokkaan kirjurintoimen palkkaviraksi, jonka kuka kunnon raittiusmies hyvänsä olisi halukas tekemään puhtaasta aatteellisesta harrastuksesta! Yleensä oli totuttu tekemään raittiustyötä palkatta. Kokouksessa intoiltiin, että sellaisia miehiä pitäisi löytyä, jotka ottaisivat kirjurin tehtävät kuten ennenkin sivutoimekseen, se tahtoo sanoa melkein palkatta. Suuret sanat eivät kuitenkaan mistään sellaisia miehiä eloon herättäneet. Selvä järkikin sitäpaitsi johti tulokseen, että tästälähtein tulee Veljeysseuran kirjurin olla varsinaista palkkaa nauttiva henkilö, joka kaiken aikansa käyttäisi Veljeysseuran ja raittiustyön asi-

oissa, hoitaen laajaa kirjanpitoa, välittäen kirjevaihtoa paikallisseurojen ja johtokunnan kesken, antaen neuvoja uusia raittiusseuroja perustettaissa, hoitaen Veljeysseuran kirjakauppaa ja kirjotellen Raittiuslehteen uutisia keskushallinnon toimesta. Vuosikokous päätti, että ensimmäinen kalenteri oli ilmestyvä jo vuodelle 1897, joka toteutuikin. Vielä suurempi merkitys oli saman kokouksen päätöksellä: Laulu- ja soittokilpailujen toimeenpaneminen

HENRY TAVAJÄRVI.

Veljeysseuran vuosijuhlain yhteydessä ja Veljeysseuran toimesta. Ensimmäinen tällainen laulu- ja soittojuhla päätettiin viettää vuosikokouksen yhteydessä 1897. Palkintoihin meneviä varoja saa johtokunta keräillä seuroilta sopivalla tavalla.

Raittiuspuhujaa pyydettiin taas moneen paikkaan. Kokous päätti hetimiten tiedustella sopivaa puhujaa, jonka se lähettää länteen, jossa ei vielä koskaan ollut käynyt V.-seuran virallista puhujaa.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin: Esim. I. Sillberg, varaesim. Jaakko Saari, kirj. Alex Pantti, kass. Jaf. Lukkarila, jäseniksi Antti Kettunen, H. Tavajärvi ja A. Lahti.

Monta tärkeää asiaa jäi kesken mielten perätı kuohuksissaolon takia. Eipä edes suuremmoinen kansanjuhlakaan, joka seurasi vuosikokouksen työtä, voinut haihduttaa katkeruutta. Varsinkin vapaamman raittiustyön vaatijat tunsivat pettyneensä, sillä he olivat toivoneet ja uskoivatkin voivansa saada kansallisessa raittiusliikkeessä sellaisen muutoksen aikaan, että vanhat johtomiehet poistettiin luottamustoimista ja että lievennyksiä voitaisiin tehdä vapauden nimen varjolla. Seurauksena olikin, että Virginian vuosikokouksen jälkeen erosi Veljeysseurasta useampia paikallisseuroja kuin koskaan ennen. Tämä kyllä näytti taantumiselta, vaan itse asiassa se oli voitto kansalliselle raittiustyölle, sillä senkautta pääsi se eroon aatteellista toimintaa vastustavasta joukosta ja sai ainakin hetken aikaa tehdä rauhassa kallista raittiustyötä.

3. ITSENÄISYYS-RAITTIUSSEURAISUUS. Amerikan suomalaisen raittiusliikkeen alkuvuosilta saakka tavataan muutamia itsenäisiä raittiusseuroja, mutta niiden varsinainen vaikutuskausi on tämä raittiustyömme levoton aika. Ensinnäkin alkoi niitä nyt runsaammin ilmaantua sellaisille paikkakunnille, joissa yritettiin raittiusseuroihin vapaampaa menoa, hieriäisiä ja tansseja. Kun Veljeysseuran johtokunta muistutti paikallisseuroja sellaisista sopimattomuuksista, niin muutamat seurat loukkaantuivat, erosivat kansallisesta raittiusliitosta ja alkoivat toimia itsenäisinä. Toisin paikoin

onnistui vakavamman raittiusväen säilyttää Veljeysseuraan kuuluminen ja ehkäistä sopimaton meno raittiusseurassa. Silloin erkaantui huvitteleva raittiusväki ja perusti vapaamman ja hallinnollisessa suhteessa itsenäisen raittiusseuran. Virginian vuosikokouksen jälkeen taasen eroavat monet seurat kansallisesta raittiusliitostamme sen muka liian ahtaitten sääntöjen ja vanhollisen katsantokannan takia. Uusia itsenäisiä seuroja syntyikin kuin sieniä sateella. Pian ne olisivatkin tulleet Veljeysseuraan kuuluvia seurojakin lukuisemmaksi, jos niillä olisi ollut siunausta ja menestystä. Mutta merkillistä kyllä, joskin luonnollista, ne eivät olleet pitkäikäisiä, puolen vuotta ja vähän enemmän niissä tanssia rytyytettiin, mutta sitten jäsenet väsähtivät, veltostuivat ja jättivät siihen koko raittiushomman välittämättä sen enempään raittiusaatteesta kuin itsenäisestä seurastakaan.

Mutta vaara, joka uhkasi eheää raittiustyötä itsenäisyys-raittiusseuraisuuden kautta v. 1896 ja 1897, ei ole vähäiseksi arvattava. Se tuli toisellaisessa asussa kuin ennen, ei enää löyhän huvittelulupauksen muodossa kuten ennen vaan jalompana, sovinnollisempana jopa, likeltä katsoen, hyvinkin edullisena, ei ainoastaan paikalliseen raittiustyöhön nähden vaan vieläpä veljellisen sovinnollisuudenkin tähden. Suomalaisten suurimmilla pesäpaikoilla, joissa löytyi kumpaankin pääyhdistykseen kuuluvia raittiusseuroja, ruvettiin puuhaamaan niitten yhtymistä, poistaakseen paikkakunnan raittiusväen keskuudesta epäterveellisen kilpailun, joka synnytti useita keskenäisiä riitoja ja toistensa solvaamisiakin. Koetettiin vakuutella, että kun kumpanenkin paikallisseura eroaa pääyhdistyksestä, niin silloin

ne voivat liittyä yhteen omaksi itsenäiseksi seuraksi. Tämä näytti lupaavalta, innostuttiin, erottiin ja mentiin taas yhteen. Tällaista epävakaata pyrkimystä tavataan v. 1895 ja 1896 raittiustyössä. Calumetissa Vartia irroittuatuu Veljeysseurasta ja Hyvä Toivo Ystävyyden Yhdistyksestä, sekä menemällä yhteen perustavat jäsenrikkaan Hyvä Toivo itsenäisen. Worcesterissa, Mass. tekevät aivan samaten Veljeysseuraan kuuluva Itäsuosio ja Ystävien yhdistykseen kuuluva Pohjola muodostamalla Sovittaja nimisen itsenäisen raittiusseuran. Red Lodgessa lienee vaikuttanut parhaastaan halu irtautua huvittelua rajoittavista pääyhdistyksistä ja perustaa paikalliseen hallintoon ja mielipiteeseen perustuva itsenäinen seura. Laakson Kukka ja Rannan Toivo eroamalla kumpikin kokonaisemmasta raittiusliitosta alkoivat vaikuttaa yhtyneenä itsenäisesti. Virginiassa, Minn. yhtyvät Valon Tuote ja Nuori Suomi. Mutta pääyhdistyksistä pyritään eroamaan muutenkin eikä vaan toisen paikallisseuran vaikutuksesta. Veljeysseura koetti voitavansa estääkseen seuroissa valtaan pyrkivää tanssia y. m. sopimattomuuksia. Kun niistä annettiin muistutuksia ja nuhteitakin, oli seurauksena toisinaan eroaminen vapautta rajoittavasta pääyhdistyksestä. Tällä tavalla erosivat Iltahetki Leadissa, Valo Roclissa, Vuoriston Ruusu Hannassa, Tapio Hibbingissä ja Valon Lähde Ewelethissä.

Itsenäiset raittiusseurat eivät kuitenkaan kyenneet tekemään eheää ja paikallisia oloja tyydyttävää raittiustyötä. Vakavampi raittiusväki oli tottunut järjestykselliseen toimintaan ja palasi entiseen asemaansa. Niinpä alkaakin jonkun ajan kuluttua ilmaantua samoille paikkakunnille jompaankum-

paan pääyhdistykseen kuuluvia seuroja ja olot palautuvat entisilleen. Calumetissa syntyy Uusi Vartia entisistä veljeysseuralaisista. Hibbingiin perustetaan toinen, Veljeysseuraan liittyvä Totuuden Etsiä. Ewelethin eronnut Valon Lähde yhtyy uudestaan Veljeysseuraan, samoin Sovittaja seura Worcesterissa.

RAITTIUSPUHUJAT V. 1895—1897.

Kauan toivottu puhujan lähettäminen kaukaiseen Länteen, Veljeysseuran toimesta, toteutuu lopuksikin. Jo syksyllä 1896 oli tarjolla viisikin puhujaa, vaan matkan pituudesta johtuva kustannusten kalleus esti johtokunnan ketään heistä lähettämästä. Odotettiin suotuisempia ehtoja. Seuraavana talvena löytyikin kauan kaivattu mies, Siirtolaisen kustannusliikkeen esimies, Veljeysseuran varaesimies *Jaakko E. Saari*.. Johtokunnan pöytäkirja helmik. 7:ltä 1897 selittää asian näin: "Parhaat tarjoukset saatiin J. E. Saarelta. Hän suostui lähtemään matkalle heti $50 kuukausipalkalla. Rautatie y. m. kyyteistä kustantaa Siirtolainen toisen puolen, kun Veljeysseura ottaa vastatakseen toisesta puolesta. Puhujalla tulisi olla oikeus toimia matkoillaan Siirtolaisen asioilla samalla, kun pitäisi puheita ja levittäisi Veljeysseuran kirjallisuutta".

Raittiuspuhuja lähti matkalleen maaliskuussa, poiketen ensin Illinoisten suomalaisten luona. Sieltä jatkettiin matkaa Wyomingiin, Coloradoon, Utahiin, Californiaan, Oregoniin ja Washingtonin valtioon. Oltuaan kolme kuukautta matkalla, kirjoittaa hän pitäneensä kaksikymmentäseitsemän raittiuspu-

SOVITTAJA SEURAN TALO, WORCESTER, MASS.

hetta. Nykyään olemme tosin tottuneet runsaampaan tulokseen, mutta otettakoon huomioon suomalaisten silloinen harva asutus lännessä, pitkät ja vaikeat matkat, sekä puhujalle myönnetty oikeus toimia sanomalehtiasioita, joita hän ei suinkaan laiminlyönyt tottuneena liikemiehenä.

Vapaaehtoiset eli palkattomat raittiuspuhujat ehkä sittenkin näinä aikoina eniten vaikuttivat aatteellisen raittiustyön hyväksi. Veljeysseura saapi

AATU REKONEN.

olla heille kiitollinen, kun he juuri pahimpina murrosvuosina uskollisesti puolustivat vakavan raittiusliikkeen periaatteita ja kansallista raittiustyötä.

Aatu Rekonen, Uuden Kotimaan asiamies, on kaikista eniten, ahkerimmin tai, jos sanoisimme, väsymättömimmin valvonut Veljeysseuran etuja ja kunniaa monivuotisilla ja laajoilla matkoillaan kautta Amerikan Yhdysvaltain ja Canadan. Vaikka Rekonen vaan harvemmin eli niinkuin vaan hätäti-

lassa esiintyi julkisena puhujana, niin sitä tuntuvampi on hänen vaikutuksensa ollut uutten raittiusseurain perustajana, raittiuskirjallisuuden levittäjänä ja monipuolisena neuvojana. Kaikkein enimmin hän ehkä sittenkin on vaikuttanut taitavana tupapuhujana, oivallisena väittelijänä miestaloissa ja muissa tilaisuuksissa, joissa yhteisiä asioita on

LIISI KIVIOJA.

miesjoukolla pohdittu. Savolaisen leikillisyys ja miellyttävä murteellisuus höysti aina noita vakavia tuumailuja, joissa tinkimättä pidettiin kiinni kansallisen raittiustyömme vakavasta perustasta. Keltanen kulta ei riittäisi korvaamaan sitä hyötyä, mitä A. Rekonen matkoillaan tuotti Veljeysseuralle.

Pastori ja rouva Kivioja vaikuttivat siunauksellisesti Ohiossa ja Pennsylvaniassa. He järjesti-

vät raittiustyön Erien satamapaikoissa: Harborissa, Fairportissa, Conneautissa, sekä perustivat seuroja Pennsylvaniassa asuvien kansalaistemme keskuuteen. Rouva Kivioja tuli sitäpaitsi tunnetuksi etevänä raittiuspuhujana, kirjailijana, ja runoilijana. Unohtumattomat muistot jättivätkin he kansalliseen raittiustyöhömme Amerikaan.

S. ILMONEN, Siirtolaisen matkustava asiamies, piti näinä vuosina nuoruuden innolla historiallisia

A. KIVIOJA.

raittiuspuheitaan laajoilla matkoillaan: Minnesotassa, Montanassa, Wyomingissä, Coloradossa, Californiassa, Oregonissa, Washingtonissa, British Columbiassa ja Alaskassa saakka. Kaksivuotisella matkallaan, jolla tuli kulettua kolmekymmentä tuhatta mailia, piti hän toistasataa raittiuspuhetta, noin parillekymmenelletuhannelle kuulijalle.

J. H. Jasberg joka vastikään oli muuttanut Hancokiin, pysyy varsin suosittuna ja paljon käytettynä juhlapuhujana raittiusväen tärkeimmissä

tilaisuuksissa. Muista paikallisista puhujista ovat huomattavimmat: *I. Silberg, J. Kaminen, M. Kokkonen, H. Haapapuro, John Wäyrynen ja S. Junttila,* Michiganissa; *J. W. Manner* ja *Rahnaasto* sekä *A. Järnefelt,* Massashusetissa ja viimemainittu New Yorkissa. Ohiossa paljon käytettiin puhujana *K. Ojajärveä* ja *T. Holkkoa.* Lännessä niinikään tulee *Antero Havela* tunnetuksi paikallispuhujaksi. *Raittiuskalenterista* sai puutteellinen raittiuskirjallisuutemme arvokkaan lisän. Ensimmäinen valmistui vuodeksi 1897 ollen alallaan uutuus suomalaisessa kirjallisuudessa Amerikassa. Paitsi kalenteriosaa sisälsi se kirjoituksia useimmilta sen aikaisilta kirjoittajilta: Jaffet Lukkarila panee alkuun Veljeysseuran historian laatimisen, maisteri A. Järnefelt, rouva Liisa Kivioja, pastori J. Bäck, J. J. Hoikka, A. Hukkanen, sanomalehtimiehet Antero Riippa, V. Burman, S. Ilmonen, sekä raittiusmiehet J. H. Jasberg, K. Ojajärvi, A. Havela, M. Killinen ja Kokkonen kirjoittavat siihen. Kalenterissa oli kuvia ja tiedonantoja paikallisseuroista, tilastoja y. m. — Raittiuslehti ilmestyy kuukausittain seuraten aatteen voittokulkua.

VELJEYSSEURAN 10:NES VUOSIKOKOUS. — ENSIMMÄISET LAULUKILPAILUT.

Kymmenennen kerran kokoontuivat kansallisen raittiustyömme edustajat yhteiseen vuosikokoukseen heinäk. 1897. Yhdeksän ja puoli vuotta oli kulunut siitä, kun perustus oli laskettu Veljeysseuralle, juuri tässä samaisessa Republicin kaivantokaupungissa. Viimeinen vuosi oli ollut murtava, ja monta seuraa oli eronnut yhteisestä raittiusliitosta. Tämä

J. KAMINEN.

J. W. MANNER.

K. OJAJÄRVI.

A. W. HAVELA.

seikka vaikutti myöskin edustajien verrannolliseen vähyyteen. Läsnä oli yhtä vaille neljäkymmentä edustajaa. Vuosikokous alettiin nyt niinkuin ennenkin jumalanpalveluksella kirkossa, jossa nyt saarnasi pastori K. L. Tolonen.

Heti kun alettiin keskustella yhteisistä asioista, huomattiin kokouksen jäsenten keskuudessa vallitsevan ennen tuntematon lämpö, yksimielisyys ja sydämellisyys asioita tulkittaissa ja käsitteitä selvittäissä. Tästä seurasi asiain nopea ratkaisu, mikä teki mahdolliseksi päättää useita asioita. Niinpä tässä kokouksessa laskettiinkin perustuksia monelle aatteelliselle toiminnalle, joilla on ollut kauas kantava merkitys raittiustyössä.

Raittiuslehti järjestettiin kannattavalle pohjalle verottamalla jokaista jäsentä raittiusseuroissa 5 c. vuosineljännekseltä. Tämä kannatustapa onkin säilynyt tähän asti. Jokainen jäsen oli oikeutettu saamaan itselleen Raittiuslehden. Raittiuskalenteria päätettiin vuotuisesti kustantaa ja toimittaa. Sen laatiminen jätettiin johtokunnalle.

Kirjoituskilpailun ehdotti Rannan Kukka seuran edustaja S. Ilmonen pantavaksi toimeen raittiusväen keskuudessa ja Veljeysseuran toimesta. Kokous hyväksyi ehdotuksen velvoittaen johtokuntaa julistamaan kilpailun, joihin saapuneet ja niissä palkitut kirjoitukset voidaan käyttää kalenterissa tai painattaa niistä erityinen kirjanen.

Kyytikassa niinikään päätettiin perustaa etäisempien raittiusseurain edustajien avustamiseksi vuosikokouksiin. Tällä toimenpiteellä saatiinkin tuonnempana edustajarikkaita vuosikokouksia.

Raittiusseurain ohjelmakokouksien puhdistamista sopimattomista esityksistä otti puheeksi Toi-

volan seuran edustaja M. Hurja. Törkeät epäsiveelliset runot ja kuplettilaulut pitäisi poistaa, samoin kevytmieliset puheet ja siveyttä loukkaavat kertomukset. Esiintyjien pitäisi koettaa valita parasta ja jalostavaa, sekä harjoittaa edeltäpäin niiden sujuvasti esittämistä.

Veljeysseuran johtokunta suostuttiin nyt ensikertaa valitsemaan muualtakin eikä ainoastaan Marquette-kauntissa asuvista raittiusmiehistä. Ko-

MATTI HURJA.

vin laajalta alalta ei sentään katsottu voitavan johtokuntaa koota, sillä se tuottaisi kustannuksia, kun tärkeät asiat vaativat kaikkein johtokunnan jäsenten läsnäoloa. Tärkeimmät toimet johtokunnassa jäivät entisiin kokeneisiin käsiin. Uudet jäsenet valittiin ulompaa. Vaalin tulos: Esimieheksi Isak Sillberg, Republicista, kirj. Alex Pantti ja kassam. Jaffet Lukkarila, kumpikin Ishpemingistä, jäs. Heikki Heikkilä, Negauneesta, Sam. Hill, Baragasta ja Sam. Kauranen, Atlanticistä.

RAITTIUSJUHLA LAULUKILPAILUINEEN. Veljeysseuran vuosijuhlat tulivat tästä lähtein saamaan laajemman merkityksen, sillä niitten yhteydessä alettiin pitämään soitto- ja laulukilpailuja. Kansalliset raittiusjuhlamme tulevat nyt vastaamaan Suomessa vietettyjä, Kansanvalistusseuran toimeenpanemia yleisiä laulu- ja soittokilpailuja. Helposti selitettävistä syistä tulivat nämä siirtokansamme laulujuhlat olemaan paljon pienempiä ja henkisesti heikompia, mutta mitä tulee intoon ja verrannolliseen osanottoon, niin siinä kenties kykenemme lähentelemään kotimaisia juhlia.

Virginian vuosikokouksessa tehdyn päätöksen nojalla oli Veljeysseuran johtokunta ryhtynyt keräilemään varoja palkintojen jakamista varten lauluja soittokunnille. Ajoissa annettiin sanomalehdissä tieto kilpailujen toimeenpanemisesta Veljeysseuran vuosijuhlan yhteydessä Republicissa.

Juhla vietettiin kauniilla paikalla järven rannalla. Juhlivaa Väinön kansaa saapui lukuisasti ja kaukaakin kuulemaan soittoa soreaa ja kansamme kauniita lauluja. Laulukuntia saapui useampia, mutta soitosta sai yksin pitää huolta Republicin soittokunta. Innostavia puheita pidettiin kansallisten pyrintöjemme, raittiustyön, seurakunnan, laulun ja soiton merkityksestä. Lopuksi kilpailivat laulajat keskenään. Palkintotuomarit julistivat:

1:sen palkinnon Hancockin miesköörі, johtajana lukkari J. Holmlund.

2:sen palkinnon Pohjan Tähden sekaköörі, johtajana lukkari J. Holmlund.

3:nen palkinnon Miesköörі Runeberg, Ishpemingistä, johtajana Mr. Joh. Björkman.

4:nen palkinnon Miesköörі Illankaiku, Negauneesta, joht. Mr. John Björkman.

Soittokilpailuja ei saatu aikaan. Suomalaiset soittokunnat ollen kaukana Minnesotassa ja Ohiossa eivät voineet saapua kilpailuun.

IDÄN RAITTIUSYHDISTYS. — SUOMEN-RUOTSALAISTEN RAITTIUSSEURAT.

Jäsenrikkaat ja toimintahaluiset, itsenäiset raittiusseurat Mass., Aamun Koitto Fitchburgissa, Idän Liitto Worcesterissa ja Uljas Koitto Quinceyssä, olivat ryhtyneet keskinäiseen neuvotteluun perustaakseen keskushallinnon eli pää-yhdistyksen tukemaan ja ohjaamaan idässä toimivien raittiusseurain työtä. Perustava kokous pidettiin Fitchburgissa, Mass., tammik. 23 p. 1897. Uuden pääyhdistyksen nimeksi pantiin: *Idän Suomalainen Raittius Yhdistys Amerikassa* . Vasta perustettuun, kolmanteen pääyhdistykseen liittyi kuusi paikallis-raittiusseuraa, joiden joukossa oli kaksi, jotka erosivat Veljeysseurasta ja liittyivät tähän heitä lähempänä toimivaan keskusliittoon. Kun Idän Yhdistys, jolla nimellä sitä aletaan kutsua, piti kesällä 1897 vuosikokouksensa, saattoi se jo mainita yhteyteensä kuuluvan 386 jäsentä, jaettuina kuuden raittiusseuran kesken. Vuosikokous säästyi suuresta sääntöjen-laatimisvaivasta, jonka läpi Veljeysseuran täytyi aikoinaan kulkea ja luovailla. Veljeysseura kun noudatti sellaista tapaa, että sääntökomiteain muodostamat säännöt vasta silloin saisivat lakivoipaisuutensa, kun yleinen vuosikokous ne tarkastettuaan hyväksyisi, niin Idän Yhdistys menetteli paljon yksinkertaisemmin. Sen valitsema

sääntökomitea myös muodosteli ja valmisteli säännöt ja käsikirjat, mutta painatti niistä osan jo ennen yleistä vuosikokousta, joten eduskunnalla, joka kesällä kokoontui, oli ne jotenkin valmiina. Vuosikokous päätti nämä säännöt laillistuttaa Massachusettsin laeissa.

SUOMEN RUOTSALAISTEN keskuudessa alkoi huomattavampi raittiusharrastus ja samalla pyrkimys yhteistoimintaan Veljeysseuran kanssa noin vuoden 1897 vaiheilla. Muutamia suomen-ruotsalaisten raittiusseuroja yhdistettiin heidän erityisestä pyynnöstään Veljeysseuraan. Valo-seuran esityksestä katsoi johtokunta velvollisuudekseen käännättää ja painattaa Veljeysseuran säännöt ja käsikirjan ruotsinkielelle. Niinpä ne ilmestyivätkin lyhennettyinä ruotsia puhuvien maanmiestemme käytettäviksi. Pian alkoi ilmaantua raittiusseuroja ruotsalais-suomalaisten keskuuteen oikein huomattavan lukuisasti, jotka tuntuvasti ehkäisivät sitä ylötöntä juoppoutta, josta Suomen ruotsalaiset ovat täällä Amerikassa tunnetut. Viidessä vuodessa perustettiin heidän keskuuteensa kolmisenkymmentä raittiusseuraa, joista 22 liittyi Veljeysseuraan.: Ne olivat seuraavat paikallisyhdistykset:

Morgon Stjerna, Ironwood, Mich.; *Nord* Bessemer, Mich.; *Österbotten,* Negaunee, Mich.; *Runeberg,* Eveleth, Minn.; *Lilljan i Dalen,* Amasa, Mich.; *Klippan,* Ludington, Mich.; *Stjernan i Hemmet,* Crystal Falls, Mich.; *Topelius,* Iron Mountain, Mich.; *Söner af Vasa,* Gladstone, Mich.; *Skogens Ljus,* Parginton, Mich,; *Liljan på Fjellen,* Metropolitan, Mich.; *Libanon,* Norwood, Mass.; *Hoppet,* Ashland, Mich.; *Hem af Enighet,* Esbanado, Mich.;

Morgon Rodnan, Telluride, Colorado; *Stjernan af Finland,* Bingham, Utah; *Sjömän af Suomi,* Mansfield, Mich.

NEGAUNEEN VUOSIKOKOUS. — PIIRIJAKOASIA RATKAISTAAN.

S. K. R. V. seuran 11:sta vuosikokous pidettiin heinäk. 1898, Negauneessa. Läsnä oli 54 edustajaa, siis taaskin melkoinen eduskunta kansallisilla raittiusvaltiopäivillämme Amerikassa.

Piirijakoa itään pyysivät Sovittajan edustaja Herman Rahnasto ja Aamukoiton edustaja Oskar Hietikko. Jälkimäinen lausui: "Idän suomalaiset, Veljeysseuraan kuuluvat paikallisyhdistykset, haluavat ja odottavat piirijaon kautta omaa itsehallintoa pienimmissä asioissa sekä tilaisuutta lähiseurojen kanssa panna toimeen yhteisiä kokouksia ja juhlia. Se toisi virkistystä raittiustyölle idässä. Jos Veljeysseura ei katso sitä voivansa toteuttaa, saattaa tapahtua, että monet seurat erkanevat kansallisesta raittiustyöstä."

M. Killinen sanoi Ohiossa raittiusväen mielipiteen olevan sellaisen, etteivät he näe erityistä hyötyä piirijaosta koituvan.

I. Sillberg kehotti eduskuntaa antamaan "itäläisille" koetteeksi oikeuden piirijaon perustuksella liittoutua omaksi toimintapiiriksi, kuitenkin Veljeysseuran johdannolla. Eihän tuota ennen tiedä, kunnes koittaa, hyötyäkö siitä on vai vahinkoa.

J. Lukkarila sanoi ajatelleensa paljo sanotusta piirijaosta ja koittaneensa keksiä sen mahdollisia etuisuuksia, mutta ei sanonut löytäneensä. Veljeysseuran säännöt eivät estä yhteistoimintaa sisarseu-

rojen kanssa. Ne seurat taas, jotka ovat eronneet kansallisesta raittiusliitosta, tuskin tulisivat takaisin piirijaonkaan kautta.

J. H. Jasberg huomautti, että kahdeksan vuotta on jo jauhettu tästä piirijaosta, milloin siitä on lievemmin milloin tulisemmin väitelty. Mitä hyötyä siitä on, että leikataan pala pois toisesta housunlahkeesta ja neulotaan se toiseen?

Herman Rahnasto sanoi historiallisen kehityksenkin viittaavan itsehallintoon, milloin kansakunta luulee siihen pystyvänsä eli olevansa mahdollinen.

S. Ilmonen huomautti juuri siitä heikkoudesta, joka Suomen kansan luonteessa on ominaista, nimittäin pyrkimystä mahdollisen pieniin itsehallintoryhmiin. Kokonaisuudesta olisi pidettävä kiinni, sillä siinä on voimaa.

J. Kaminen selitti, ettei johtokunta hallitse, vaan todellinen hallinto kuuluu seuroille; johtokunta toimii vuosikokouksen päätösten mukaisesti.

Vuosikokouksen päätös tästä asiasta kuului: "Virallista piirijakoa ei voida toimeenpanna, vaan olkoon itsekullakin paikkakunnalla samoin kuin seuroillakin oikeus järjestyä erityisesti toimintapiireiksi lähiseudun seurojen kanssa, jos niin haluavat". Näin päättyi tämä kauan kestänyt kinastelu vuosikokouksissa. Veljeysseura ei siis kieltänytkään, joskaan ei itse ryhtynyt piirijakoa toimeenpanemaan; se jätti sen kokonaan raittiusseurojen omaksi asiaksi.

Vuosikokouksen muista päätöksistä olivat tärkeimmät: Raittiuslaulujen nuottikirjan hankkiminen ja painattaminen. Tämän kauan kaivatun nuottikirjan tekijäksi valittiin Suomi-Opiston musiikkiopettaja, lukkari J. Holmlund. — Toinen tärkeä

painotyö tuli olemaan lyhennettyjen laulu-, jäsen- ja kuittikorttien painattaminen ruotsinkielelle, Suomen ruotsalaisen raittiusväen tarpeeksi.

Vuosijuhlan yhteydessä pidetyssä, toisessa yleisessä laulukilpailussa sai 1:sen palkinnon Negauneen miesköörі Illankaiku, 2:sen palkinnon Calumetin sekaköörі. Soittokuntia ei ilmoittautunut tälläkään kertaa kilpailuun, ne vaan muuten avustivat raittiusjuhlaa soitollaan.

ENSIMMÄISET KIRJOITUSKILPAILUT. — UUSIA RAITTIUSSEUROJA 1896—1898.

Veljeysseuran toimeenpanemaan ensimmäiseen kirjoituskilpailuun oli osanotto erittäin innokasta. Kilpailu tarkoitettiin etupäässä Amerikan suomalaisten kansankirjoittajain keskuudessa tapahtuvaksi ulotuttamatta sitä kotimaahan. Kirjoitettavien aineitten tuli kosketella raittiusasiaa ja jonkinverran tehtiin rajoitusta kirjoituksen pituuteen nähden. Palkinnot jakaantuivat seuraavasti: 1:sen palkinnon sai kirjoituksestaan "Juoppouden tiellä", neiti Aino Kaukonen; 2:sen palkinnon kirjoituksella "Särkynyt sydän", Antero W. Havela; 3:nen palkinnon kirjoituksesta "Askel askeleelta" sai neiti Linda Mahlberg; 4:nen palkinnon kirjoituksella "Toteuta lapsuutesi unelmat", Fr. Simonson; ja 5:nen palkinnon kirjoituksella "Juomarin elämä ajassa ja ijankaikkisuudessa" sai Alex Timmerbakka. Palkitut kirjoitukset julaistiin erityisenä raittiuskirjasena, jokunen lyhempi sai sijansa Raittiuskalenterissa.

Raittiuskirjallisuutta alkaa lisääntyä vuosi vuodelta ja useammalta taholta. Paitsi että Vel-

jeysseura kustantaa Raittiuslehteä ja Vuosi-Kalenteria, toisetkin pääyhdistykset alkavat puuhata niinhyvin raittiuslehtiä kuin kalentereitakin. Ystävyyden Yhdistyksen toimesta ilmestyi noin neljästi vuodessa raittiuslehti "Säkeniä", samoin jokunen kalenterikin ilmaantui. Idän Yhdistys seuraa uskollisesti perässä ja pian silläkin ilmestyi monen vaiheen alle joutuva, silloin tällöin julkisuuteen pääsevä raittiuslehti. Noin viisi raittius-

L. MAHLBERG.

kalenteria niinikään aikain kuluessa painettiin Idän Yhdistyksen toimesta. Yksityisten julkaisemista raittiuskirjasista mainittakoon pastori J. Bäckin "Raittiusesitelmiä", Kalle Ojajärven "Raittiuspuheita" ja A. Edwardsin raittiuskirjaset.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA. Kansallinen raittiusliitto Veljeysseura nautti sentään yleistä ja jakamatonta kunnioitusta kaikkialla siirtokansamme keskuudessa ja se ilmeni selvimmin uusia seuroja

perustettaissa sellaisille paikkakunnille, joissa ei ennen ollut sellaista. Epäilemättä itsekullakin paikkakunnalla raittiusseuraa perustettaissa tuli kysymykseen, mihinkä pääyhdistykseen se liitettäisiin vai toimitaanko itsenäisinä. Vaikka tehtiinkin monenlaisia muistutuksia Veljeysseuran muka liian vakavasta ja vanhoillisesta työtavasta, niin sittenkin luottamus, minkä se oli vuosien kuluessa saavuttanut, vaikutti sen, että uudet seurat enimmäkseen katsoivat turvallisemmaksi yhdistyä tähän vanhaan vakavaan kansalliseen raittiusliittoon. Ainoastaan hetkeksi Virginian myrskyisen vuosikokouksen jälkeen näytti siltä, kuin Veljeysseuran luottamus alkaisi horjua, sillä vuonna 1897 liitettiin siihen vaan neljä uutta raittiusseuraa ja erkani toistakymmentä. Siis tapahtui tuntuva taantuminen. Se kuitenkin oli ohimenevä, hetken kiihoituksen synnyttämä vihanpurkaus Veljeysseuraa kohtaan. Pian taas saavutti kansallinen raittiusliitto entisen johtavan asemansa Amerikan suomalaisessa raittiusliikkeessä. Kolmivuotinen uusien seurojen tilasto Veljeysseurassa perustetuista ja siihen liittyneistä raittiusyhdistyksistä on:

V. 1896: *Toivon Alku,* Girard, Ohio; *Boston Koti,* Brighton, Mass.; *Kilpailia,* Iron Mountain, Mich.;*Vilpas,* Estelline, So. Dak.; *Kylvö,* DeKalb, Ill.; *Korven Kukka,* Amasa, Mich.; *Toivon Tähti,* Marlboro, N. H.; *Kullervo,* Cooks, Mich.; *Väinötär,* National Mine, Mich.; *Virran Lapsi,* Bonner, Mont.; *Toivon Uutinen,* Clinton, Ind.; *Kipinä,* Bessemer, Penn.; *Vilpas Kokelas,* E. Jeffrays, N. H.

V.1897: *Järven Kukka,* Sparta, Minn.; *Sorretun Alku,* Quincy, Mass.; *Onnen Aamu,* Mullah, Idaho; *Uusi Vartia,* Calumet, Mich.

KORVENKUKKA R.-SEURAN TALO, AMASA, MICH.

V.1898: *Vuoriston Tähti,* Scoefield, Utah; *Alku,* Jersey City, N. J.; *Aalto,* Marquette, Mich.; *Tyyni,* Erie, Penn.; *Onnen Toivo,* Burton, Ohio; *Valon Nousu,* Iron Belt, Wis.; ja *Kanerva,* Diamondville, Wyoming.

Näinä kolmena vuotena yhtyi Ystävien Yhdistykseen kymmenen paikallis-raittiusseuraa ja saman verran Idän Yhdistykseen. Raittiusseuroja perustettiin itsenäisiä tai eronneina pääyhdistyksistä toistakymmentä. Vuoden 1898 lopulla kuului Veljeysseuraan 78 paikallisyhdistystä, joissa oli 3,411 jäsentä. Ystäväin Yhdistykseen kuului 14 paikallisseuraa ja 495 jäsentä. Idän Raittius Yhdistykseen 12 paikallisseuraa ja 446 jäsentä. Itsenäisiä raittiusseuroja oli 23, joissa jäsenluku nousi 1,024. Kaikkiaan siis löytyi v. 1898 Amerikan suomalaisten keskuudessa 105 toimivaa raittiusseuraa ja 5,376 jäsentä.

VUOSIKOKOUS OHIOSSA. — ENSIMMÄISET SOITTOKILPAILUT.

Veljeysseuran tähänastiset vuosikokoukset juhlineen olivat pidetyt Amerikan suomalaisten pääkeskuksissa Michiganissa ja Minnesotassa. Nyt ensikerran ulkoutettiin vuosikokous Ohioon, jossa kansalaisiamme asuu yli tuhannen hengen. Tultiin tietoisiksi siitä, että kansallisessa raittiustyössämme on jotain kaikelle siirtokansamme raittiusväelle kuuluvaa. Senpä tähden myöskin pidettiin kohtuullisena, että ulompien paikkakuntien raittiusseurat pääsevät osalliseksi niistä innostusta synnyttävistä ja kasvattavista tilaisuuksista, joiksi Veljeysseuran vuosikokoukset juhlineen muodostuivat.

Sitäkin välttämättömämmäksi tulivat vuosikokousten ulotuttamiset kaukaisiinkin suomalaisten pesäpaikkoihin, kun niitten yhteydessä aletiin pitämään laulu- ja soittokilpailuja.

Fairportissa, Osiossa, pidettiin S. K.-R.-Veljeysseuran 12:sta vuosikokous heinäkuulla 1899. Edustajia saapui 44 raittiusseurasta yhteensä 55 henkeä. Osanotto oli erittäin vilkasta ja innokasta, ja merkille pantiin, että kahtena kokouspäivänä

M. SKYTTÄ.

käytettiin 302 puhevuoroa. Raittiuspuhujaa pyydettiin taaskin usealle paikkakunnalle. M. Kokkonen oli tosin äskettäin tehnyt Weljeysseuran toimesta puhujamatkan itävaltioihin, joten nyt etupäässä kaivattiin raittiuspuhujaa keski- ja länsivaltioihin. Raittiuskalenteria ja Raittiuslehteä päätetiin entiseen tapaan toimittaa. Väärinymmärrystä toistensa suhteen tahtoi esiintyä keskustelu-

jen kestäessä. Varsinkin maisteri Esa Eetu Takala antaa ja saa takaisin tuntuvaa löylytystä. Enok Pohja säestää Takalaa, ja taistelun tutkain kohdistetaan johtokuntaan, varsinkin sen kirjuriin Alex Panttiin. Tahtoivatpa mielet kiihoittua liiaksikin.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin: esim. I. Sillberg, varaesim. Mikko Skyttä, kirj. Alex Pantti ja kassam. Jaf. Lukkarila sekä muiksi jäseniksi: Matti Pesämäki, Enok Pohja ja Matti Kokkonen.

Paikallisseura Kasvi oli järjestänyt vuosijuhlan tilavan talonsa lehtoisaan pihaan. Väkeä saapui juhlaan semmoinen joukko, ettei oltu totuttu yhtaikaa näkemään Ohiossa niin paljon Väinön kansaa koolla. Eri paikkakunnilta saapuneet puhujat, etupäässä edustajat, pitivät raittiutta- ja kansallishenkeä herättäviä puheita. Soitto astui etusijalle tässä juhlassa, sillä kilpailevia lauluseuroja ei ilmoittautunut. Soittokunnat panivatkin parhaansa. Kilpailun tuloksena oli: 1:sen palkinnon sai Harborin soittokunta *Humu;* 2:sen palkinnon *Sulo,* Fairportista.

Vuosikokouksen jälkeen seurasi sisäisiä selkkauksia Veljeysseurassa. Kiista oli etupäässä Alex Pantin ja Enok Pohjan välillä, vaan lopulta siihen sekaantuivat seurat ja yksityiset raittiusmiehetkin. Sanomalehtien avulla koetetaan selvitellä käsitteitä, jopa syytellä ja solvatakin toisiaan. Veljeysseuran johtokunnasta erotettiin Enok Pohjan taistelutoveri M. Kokkonen: "Kovin loukkaavan käytöstavan sekä johtokuntaa solvaavien puheitten johdosta". Johtokunta, joka erottamisen teki, valitsi tilalle John Väyrysen Hancockista.

SOITTOKUNTA HUMINA ASHTABULA, O.

SCOFIELDIN KAIVANTO-ONNETTOMUUS.

Toukokuulla 1900 järkytti siirtokansaamme Amerikassa hirmuinen tapaus, kun Scofieldin kauheassa kaivanto-onnettomuudessa sai surmansa kuusikymmentäkolme suomalaista, joista kolmetoista kuului jäsenenä Veljeysseuraan. Kaikkiaan tässä kauheassa kaasuräjähdyksessä kuoli 325 hiilenkaivajaa. Kolmeksi kuukaudeksi verhosivat Veljeysseuraan kuuluvat paikallisseurat mustaan surupukuun seinillä riippuvat lupakirjansa yleisen surun ilmaisemiseksi. Raittiuslehti kirjoittaa tapahtumasta mieleen pantavasti. Erityisillä, vapaaehtoisilla keräyksillä koetettiin avustaa puutteeseen jääneitä leskejä ja orpoja. Kansa koitti hoivata ja avustaa leskiä, kunnes komppania ehtisi asiat sovittamaan ja itsekullekin perheelle maksamaan jonkunverran korvausta menetetyistä puolisoistaan. Jonkinverran mainittu komppania maksoikin, kun oli siihen pakoitettu valtion työmiehiä suojelevan lain kautta.

Veljeysseura suoritti kassastaan yhtaikaa kolmentoista kuolleen raittiusveljen hautausavuksi $650. Se oli suurin menoerä kuoleman tapauksissa Veljeysseurasta. Muutenkin vuosi 1900 luetaan kansallisen raittiusliittomme suurimman kuolleisuuden vuodeksi. Paitsi Scofieldin kaivanto-onnettomuudessa, kohtasi muuallakin raittiusveljiä tapaturmaisia kuolemia. Kaikkiaan kuoli kaivannoissa kaksikymmentäviisi raittiusmiestä tänä vuonna, puhumattakaan niistä kansalaisistamme jotka eivät kuuluneet mihinkään raittiusseuraan. Sanomalehdissä julaistut tilastot tältä vuodelta osotta-

vat suomalaisia kuolleen tapaturmiin, etupäässä kaivannoissa, joukon toista sataa miestä.

Veljeysseura sai suorittaa hautausapua viidenkymmenenneljän jäsenensä kuoleman johdosta $2,700, mikä oli suurin meno-erä tällaisiin takauksiin yhtenä vuotena. Johtokunta olikin pakoitettu panemaan erityisen keräyksen toimeen, joka tuotti $222.

KIELTOLAKIPUOLUE JA SUOMALAISTEN OSANOTTO.

Syksyllä 1900 taistelivat valtiolliset puolueet Amerikassa siitä, kenen puolueen miehet tulisivat hoitamaan laajan tasavallan valtiollisia asioita ja laatimaan lekeja. Kieltolakipuolue nimitti presidentti-ehdokkaaksi hyvän koulukasvatuksen saaneen, etevän raittiushistorioitsijan ja valtiomiehen Johan Granville Wolleyn, Illinoisista.

Suomalaiset alkavat saamaan huomattavan tunnustuksen Raittiuspuolueelta, varsinkin Michiganissa ja Minnesotassa. Suomalainen raittiusmies, Jaakko Kaminen, nimitettiin Kieltolakipuolueen edusmiesehdokkaaksi Michiganin valtion lainlaatiakuntaan 12:sta vaalipiiristä. Kansalaisemme Johan Högberg, Negauneesta, saa niinikään nimityksen Marquette-kauntin sheriffiksi. Kieltolakipuolue kuitenkin jäi tuntuvasti häviölle yleisissä vaaleissa, vaikka se verrattuna edelliseen vaaliin osottautui jonkunverran kasvaneen. Puolueen kanssa hävisivät ehdokkaina olleet kansalaisemmekin. Yhdysvaltain presidentiksi tuli toisen kerran valituksi, kansansa rakastama Wm. McKinley, Republicani-puolueen ehdokas.

F. MATTSON.

Minnesotassa puuhaili Kieltolakipuolueen hyväksi kansalaisemme Frank Mattson Evelethistä. Suomalaista raittiusväkeä alettiin velvoittaa siellä äänestämään paikallis- ja yleisvaaleissa Amerikan Kieltolakipuolueen ehdokkaita. Tästä lähtien alkaakin kansallinen raittiusliikkeemme huomattavammin kallistua Kieltolakipuolueeseen päin, varsinkin kun edistysmielinen suunta Veljeysseurassa saa toiminta- ja päätösvallan.

Raittiuspuhujana Veljeysseuran toimesta kulki itä- ja keskivaltioissa ohiolainen raittiuspuhuja Kalle Ojajärvi. Hänen syvät ja laajakantoiset raittiuspuheensa saivat osakseen ansaitun tunnustuksen. Tämä on sitäkin merkillisempää, kun ei ole saanut käydä muuta koulua kuin rippikoulun kotimaassa. Ankaralla kotiopintojen harjoittamisella ja lukemisella on hän kehittänyt Jumalalta saamiaan runsaita luonnonlahjojaan ihmeellisesti. Ajattelijan ominaisuudella varustettuna ovat puheensa runsassisältöisiä, joskus vaikeatajuisia ja pitkiä. Mikään harvinaisuus ei ollut, että puhuja saattoi innostuen erityisemmin puhua yhtäpäätä kaksikin tuntia.

SUURI VUOSIKOKOUS V. 1900.

Osanotto Veljeysseuran 13:een vuosikokoukseen Hancockissa, Mich., oli suurempi kuin koskaan ennen. Tähän edusmiesten runsauteen ja raittiusväen yleiseen osanottoon löytyy monta vaikutinta. Republicin vuosikokouksessa perustettu "kyytikassa" oli saatu hyvään kuntoon. Siitä jaettiin kaukaisille seuroille muutamia kymmeniä dollareita edustajain kyyti-avustusta. Elyssä toimivan vilk-

kaan Vesi seuran esimerkkiä noudattaen olivat useat Pohjois-Minnesotan raittiusseurat keränneet itselleen kyytikassaa erityisillä toimenpiteillä, iltamilla, y. m. Minnesotasta saapuikin tavallista runsaammin edustajia. Kansamme kustantama ja omistama oppilaitos, *Suomi-Opisto,* joka oli monelle tullut rakkaaksi kansalliseksi laitokseksi, vaikutti niinikään, että oltiin hyvin halukkaita Hancockiin pääsemään. Olihan siellä niin paljon nähtävää, se kun nyt oli henkisten pyrintöjemme keskuksena. Kaikkiaan saapui 74 edustajaa.

Kokouksen istunnot pidettiin Suomi-Opiston juhlasalissa. Tärkeimmistä asioista, jotka saivat ratkaisunsa, mainittakoon Raittiuslehden painoksen kohottaminen 4,000 kappaleeseen, toimittajana pastori J. Bäck. Aamunkoiton edustaja esitti kokoukselle, että Raittiuslehden toimittajan tulisi kuulua jäsenenä paikallisraittiusseuraan, mutta eipä eduskunta nähnyt syytä olevan tälläkertaa pakottaa toimittajaa siihen, ellei hän itse katso sitä velvollisuudekseen.

Tunnussanan käyttäminen raittiusseuroissa antoi aihetta pitempään keskusteluun. Se jäi perintönä Goodtemplareilta, joiden johdolla kansallinen raittiustyömme alkoi. Myöhemmin pääsi raittiustyömme vaikuttamaan Suomen raittiusseurain avonaisempi kokousten pitotapa. Katsottiin siis ajan vaatimukseksi poistaa tunnussanan käyttäminen Veljeysseurasta. Päätös tehtiin huomattavalla enimmistöllä.

Kirjurin palkka yhä lisääntyneen ja varmasti yhden henkilön kaiken ajan kysyvän työn tähden ylennettiin $50 kuukaudessa. Samalla katsottiin

SUOMI-OPISTO.

tarpeelliseksi vuokrata erityinen konttorikin, kirjakaupan y. m. tilaa kysyvän varaston tähden.

Valo seura esitti kysymyksen: "Kauanko raittiusseura on velvollinen hoitamaan sairastavaa jäsentään?" Muutamat seurat ovat noudattaneet sellaista tapaa, että ovat maksaneet seuran kassasta hoitopalkan jokaisen sairastavan jäsenen puolesta

J. PENGILLY.

katsomatta siihen, olisiko hän ollut avuntarpeessa tai ei. Toisissa seuroissa taas on menetelty kassaa säästääkseen niin, että jäsenet ovat vuoroonsa hoitaneet sairasta ja valvoneet sairasvuoteen ääressä. Vuosikokous antoi sensuuntaisen lausunnon, ettei raittiusseuran tarvitse mennä rahallisiin kulunkeihin jäsenten sairastumisen tähden. Seuran tosin

tulee huolehtia, että sairastava veli ja sisko tulee saamaan tyydyttävän hoidon. Rahallinen avustus tässä tilaisuudessa ei tietysti myöskään ole kielletty, jos seura niin päättää tehdä jäsentensä hoitamisessa.

Johtokunnan vaalissa jäi entisistä pois Enok Pohja ja J. Väyrynen. Näitten tilalle uusina tulivat: J. Bogström ja K. L. Staudinger.

Vuosijuhla kilpailuineen seurasi kokousta. Juhlakulkueessa nähtiin taajat kansalaisjoukot; Suomen ja Amerikan liput liehuivat, samoin puhtoinen raittiuslippu. Hancockin puistossa suoritettiin juhlaohjelma sisältäen tervehdyspuheen kaupungin majurilta. Raittiuspuheita pitivät Veljeysseuran esimies I. Sillberg, kansallisen raittiustyömme ystävä ja avustaja, Elyn kaivannon kapteeni John Bengilly, sekä J. E. Saari. Kansallistunnetta virittäviä juhlapuheita pitivät Suomi-Opiston opettaja Eetu Aaltio sekä Suomettaren toimittaja J. N. Ahlman.

Kilpailuun ilmoittautui neljä lauluseuraa. Palkinnot jakautuivat: 1:nen palk. Hancockin sekakööri, johtajana Jaakko Holmlund; 2:nen palk. Calumetin seurakunnan kirkkokööri, joht. Johan Karhu; 3:nen palk. Ishpemingin seurak. kirkkokööri, joht. pastori Tolonen; miesköörеistä ainoa osanottaja, Calumetin Alku, sai toisen palkinnon.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA. — JUOPPOUDESTA KUULUU VALITUKSIA.

Siirtolaisten lisääntyminen ja asettuminen uusiin työpaikkoihin vaikutti myöskin uutten raittiusseurojen perustamiseen. Useampiin suurimpiin

suomalaisuusasutuksiin ilmaantui rinnakkais-raittiusseuroja, jotka kuuluivat eri pääyhdistyksiin ja joista jokunen toimi itsenäisenä. Joskus paikkakunnalliset mielipiteet ovat niin toisistaan eriäviä, että hyvinkin pienille paikkakunnille perustetaan kaksi raittiusseuraa ja rakennetaan kaksi haalia; esim. Troyssa, N. H., löytyy tuskin sataa suomalaista, mutta kaksittain on seuroja ja haaleja. Tämä seikka on ollut selvänä epäkohtana muuten niin vaikuttavassa raittiustyössämme.

Kansalliseen raittiusliittoomme, Veljeysseuraan, liitetään taas kolmenvuoden aikana seuraavat enimmäkseen uudestaperustetut raittiusseurat. V. 1899: *Ilon Toivo,* Stocket, Mont.; *Onnen Tuki,* French Lake, Minn.; *Onnen Ääni,* Floodwood, Minn.; *Vuoriston Ruusu,* Troy, N. H.; *Topelius,* Iron Mountain, Mich.; *Viheriä Ruusu,* Mass, Mich.; *Otava,* Fulton, Mich.; *Onnen Satama,* Covington, Mich.; *Yrittäjä,* Stambaugh, Mich.; *Nousu,* Arcadia, Mich.; *Metsän Opas,* Welch, Mich.

Vuonna 1900 seuraavat: *Sakari Topelius,* Princeton, Mich.; *Helmi,* McKinley, Minn.; *Ahto,* Aberdeen, Wash.; *Raivaaja,* Michigamme, Mich.; *Erämaan Tähti,* Clear Creek, Utah; *Taisto,* Holmes City, Minn.; *Kyntäjä,* Copper Range, Mich.; *Auran Kukka,* Baltic Mich.; *Suomi,* East Cambridge, Mass.; *Pellervo,* Cliff Spur, Mich.

Vuonna 1901 perustettiin suhteellisesti vähemmän uusia seuroja. Kansalliseen raittiusliittoon yhdistetään vaan neljä uutta seuraa: *Libanon,* Norwood, Mass.; *Muisto,* Chisholm, Minn.; *Taimen Oksa,* Copper Cliff, Ont. Can.; *Vuorten Tähti,* Hurontown, Mich.

Veljeysseuraan yhdistettiin vuosina 1899—1901 25 paikallisyhdistystä. Samalla aikaa liittyi Veljeysseuraan kymmenen suomalais-ruotsalaisten raittiusseuraa. Ystävyyden Yhdistys kasvaa noin kymmenellä paikallisseuralla. Idän Suomalaisten Raittiusyhdistys kasvaa kuudella seuralla. Itsenäisiä raittiusseuroja perustettiin toistakymmentä.

Kesällä 1901, vuosikokouksien aikana, jolloin pääyhdistysten tilastot laadittiin, kuului S. K.-R.-Veljeysseuraan 100 paikallisyhdistystä, joissa oli 3,132 miestä ja 1,891 naista, yhteensä 5,023 jäsentä. Veljeysseuran kassassa samaan aikaan oli liki kahdentuhannen dollarin säästö eli tarkemmin sanoen $1,976.

Toisiin raittiusjärjestöihin kuului niinikään jonkun verran jäseniä, samoin kuin itsenäisiin seuroihinkin. Raittiuden Ystäväin vuosikertomuksessa merkittiin Raittiuden Yhdistykseen kuuluvaksi 19 paikallisseuraa ja 820 jäsentä. Idän Yhdistykseen ilmoitetaan kuuluvaksi 18 paikallisraittiusseuraa ja 705 jäsentä. Itsenäisiä seuroja oli toiminnassa noin 30, joissa löytyi jäseniä arviolta 1,200. Amerikan suomalaisen raittiusväen muodosti v. 1901 7,759 henkeen nouseva joukko jaettuna 167 paikallisseuraan.

JUOPPOUS valitettavasti yhä vallitsee kansamme helmapaheena varsinkin uusimmilla asutuksilla, joissa usein puutteelliset ja järjestymättömät olot antavat aihetta juopotteluun. Suurimmissa pesäpaikoissa niinikään tahtoo niinkuin uudestaan yltyä ja lisääntyä juoppous, eikä raittiusseuratkaan tahdo voida juoppoutta ehkäistä. Niinkauan kun väkijuomia on saatavana, niinkauan tulee löytymään juoppojakin kansalaistemme keskuudessa

huolimatta seurakunnan ja raittiusväen uutterista vastustuspuuhista.

Oloja kuvaavan kirjeen lähettää eräs suomalainen raittiusmies kaukaa lännestä. Se painettiin vuoden 1900 Raittiuslehteen n:o 9, ja kuuluu: "Terve, rauha, Veljet, siskot vallitkoon keskuudessanne! Huolimatta maisista mantereista, vuorten holstereista, niin on tämän kansamme kunniana kohoamassa, (nim. raittiusaate), vaan ompa vielä turmelustakin Suomi-Äidin lapsilla vietettävänä. Juuri äskettäin tapasin joukkosen koolla Suomi-Äitin lapsia Heleenan kaupunkissa, (Mont.), missä sukukuntaamme kuuluvat horjahtelevat veljet pitivät kauhiaa näytelmätannerta, jota en osaa kuvata kynällä, vaan surkialta se näytti. Ryhmä taistelua oli heidän keskuudessaan suurella mellakalla. Veriset veitset, sormet veriset. Kiljunta, kuin leijonain, oli vetänyt suuresti kansaa katsomaan, missä tanterella Suomen kansan kunniaa alas tallattiin." Nimimerkki H. E. I.

EDISTYSMIELINEN SUUNTA VELJEYSSEURASSA.

Veljeysseurassa oli kauemman aikaa yritetty saada uudistuksia ja muutoksiakin toimeen useilla aloilla. Muutamat näistä varhaisimmista uudistusaikeista olivat kokonaan vahingollisia ja saatiin onnellisesti torjutuksi, niinkuin keveämpi raittiustyö ja rajaton huvittelu raittiusseuroissa. Muutokset

uskonvastaiseen suuntaan ja rukousten poistamisyrite niinikään torjuttiin. Ehkäpä juuri nämä varhaisimmat taisstelut, jotka uhkasivat perustuksiaan myöten järkäyttää kansallista raittiustyötä ja joita vastaan Veljeysseuran vanha johtokunta oli saanut kamppailla vuosikausia, kasvattivat lopuksi heihin liiaksi varovaa ja kaikkea uudempaa toimintaa epäilevää ja vastustavaa henkeä. Monessa suhteessa ansiollista Veljeysseuran vanhaa johtokuntaa alettiin sanomalehdissä ja muuallakin syyttää ahdasmielisyydestä ja herjattiin sitä vanhoilliseksi.

Veljeysseuraan oli vuosien kuluessa kasvanut toinen joukko, joka pitäytyen uskonnollisuuteen ja kristillissiveelliseen maailmankatsomukseen samalla harrasti edistystä raittiustyössä vaatimalla enemmän raittiuskirjallisuutta, raittiuskursseja ja yhteistoimintaa amerikalaisen raittiusväen, etupäässä Kieltolakipuolueen kanssa. He väittivät, että Veljeysseuran hyvät varat sallivat ja velvoittavat suurempaan toimintaan ja ettei ole mitään pätevätä syytä supistaa Veljeysseuran tehtäviä niin ahtaisiin puitteisiin, kuin he näkivät sen olevan. Toiminta tulisi ulottua kaikkialle kasvattamalla raittiuskurssien, luentojen ja puhujien kautta paikallisseuroja, ja samalla ulotuttaa suomalainen raittiustyö politiikan alallekin ottamalla toisten kansallisuuksien kanssa osaa toimiin kieltolain aikaansaamiseksi Amerikassa. Tätä suuntaa Veljeysseurassa voisimme kutsua "progressiiviseksi", eli edistysmieliseksi suunnaksi.

DULUTHIN VUOSIKOKOUS. — EDISTYSMIELISET VOITTAVAT. Veljeysseuran 14:sta vuosikokous pidettiin heinäk. 1901 Duluthissa, Minn. Kokoukseen saapuneita edustajia oli 84, siis vielä enemmän kuin

edellisenä vuonna Hancockin kokouksessa. Kolme päivää kesti kiihkoisa ja suuntaa muuttava vuosikokous.

Ensimmäinen ottelu tapahtui Veljeysseuran esimiehen vaalissa. Ehdokkaina olivat: entinen ja monta vuotta raittiustyötämme taidolla johtanut Isak Sillberg, joka edusti vanhemman raittiusväen varovaa ja hiljaisempaa työtapaa; toisena ehdokkaana oli edistysmielinen, kieltolaki-puoluetta sekä ripeämpää toimintaa edustava Jaakko Kaminen. Ennen vaalia syntyi tähänasti melkein tuntematon vaalitaistelu, jossa kummankin ehdokkaan kykyjä, ansioita ja niistä seuraavia mahdollisuuksia raittiustyömme menestymiselle tuotiin esiin. Arvokas vanha esimies aikoikin vetäytyä kokonaan ehdokkuudesta erilleen, kun huomasi miten voimakas puolue kannatti J. Kamista, mutta sukkelapäinen ja asian hoksaava Jasberg sai kun saikin ystävänsä houkutelluksi pysymään ehdokkaana, kävi kuinka kävi. Äänestyksen tulos oli aivan odottamaton. Edistysmielisten ehdokas Jaakko Kaminen sai 109 ääntä ja entinen esimies Isak Sillberg 64 ääntä. — Varaesimieheksi valittiin entinen, myöskin mielipiteiltään edistysmielinen, Mikko Skyttä. Näin päättyivät ensimmäisen kokouspäivän työt.

Kaksi hyvin tärkeää virkaa oli vielä täyttämättä: kirjurin ja kassamiehen virat. Tulisiko entinen kirjuri Alex Pantti pysymään asemassaan, jossa hän varsinkin viime aikoina oli saanut osakseen ankaraa arvostelua sanomalehdissä. Yleensä myönsivät vastustajansakin, että hän on kunnolla ja taidolla hoitanut Veljeysseuran kirjurin tehtävät, mutta moitittiin peräänantamattomaksi ja omavaltaiseksi. Kovasti illalla väiteltiin, isom-

missa ja pienemmissä ryhmissä pohdittiin huomispäivän tärkeitä vaaleja. Kirjuriehdokkaina tulisivat olemaan: A. Pantti, J. N. Ahlman ja Alf. Laakso. Sanomalehtimies Ahlmanin kyvyt tunnettiin ja tunnustettiin, mutta samalla tiedettiin, että silloin ei ainakaan ole asioissa leikintekoa, kun Ahlmanin käskevä persoona saa käsiinsä ohjakset. Edistysmielinen puolue ei oikein uskaltanut antaa ääniään Suomettaren tarmokkaalle toimittajalle.

A. LAAKSO.

Alf. Laaksoa taas pidettiin tosin kyvykkäänä raittiusmiehenä mutta nuorena ja kokemattomana näin tärkeään virkaan. Näin ollen pysyivät parhaat valituksi tulemisen edellytykset A. Pantilla.

Entä kuka tulisi valituksi kassamieheksi? Jaf. Lukkarilan taitavalla hoidolla karttui Veljeysseuran kassaan parisentuhannen dollarin säästö. Parempaa rahastonhoitajaa saatiin turhaan etsiä, siksipä ajattelivatkin edustajat yleensä äänestää entistä huolimatta hänen jyrkän vanhoillisesta kan-

nastaan. Mutta toisaalta tiedettiin Lukkarilan sanoneen : "Ellei Iikka Sillberg tule valituksi esimieheksi, ei hänkään rupea kassamieheksi". Kuka sitten? Jälellä oli J. H. Jasberg, monipuolinen raittiusmies ja tottunut laskemaan rahaa. Kysymys nyt vaan tuli siitä, rupeaisiko Jasberg ehdokkaaksi silloin, kun hänen parhaat ystävänsä ja Veljeysseuran perustajakumppaninsa Sillberg ja Lukkarila eroavat?

Aamulla alkoi äänestys. Kirjurin ehdokkaiksi rupesivat Pantti, Ahlman ja Laakso. Näistä sai Alex Pantti odottamattoman paljon eli 109 ääntä, tullen valituksi edelleenkin kansallisen raittiusliittomme sihteeriksi. Kassamieheksi valittiin huutoäänestyksellä entinen, Jaf. Lukkarila, mutta hän jyrkästi kieltäytyi tointa vastaanottamasta. Täytyi siis pitää uusi vaalinta. Ehdokkaiksi nimitettiin J. H. Jasberg, J. E. Högberg ja H. Elson. Vaalissa sai eniten ääniä, 86 ääntä J. H. Jasberg tullen Veljeysseuran rahastonhoitajaksi. Muiksi jäseniksi johtokuntaan tulivat K. L. Staudinger, J. E. Högberg sekä suomen-ruotsalainen H. Lillsjö. Asettaissa uutta johtokuntaa virkaansa lausui entinen esimies Sillberg mieleen pantavia sanoja vastavalituille, raittiustyöhön perehtyneille ja kyvykkäiksi tunnetuille veljilleen.

Vaalien toimitettua alkoi lukuisten asioitten käsittely. Raittiuslehden painos päätettiin kohottaa 5,000 kappaleeseen. Tanssikysymyskin teki hätäisen yritteen vielä kerran päästä osalliseksi raittiusseurain iltamiin. Kokous kumminkin pysyi entisessä, vanhassa ja hyvässä päätöksessään, ettei sallita seuroissa tanssia missään muodossa eikä minkäänlaisessa tilaisuudessa.

Patenttilääkkeisiin nähden asetuttiin sille kannalle, että jos raittiusmies ostaa tai myö patenttilääkettä muuta varten kuin lääkkeenä käytettäväksi, niin hän rikkoo raittiuslupauksensa. Lääkkeiksi oikeaan tarkotukseen sallittakoon raittiusmiehenkin myödä tai ostaa patenttilääkkeitä, vaikka ne sisältävätkin enemmän tai vähemmän alkoholia.

Vuosikokous halusi tietää entiseltä johtokunnalta syyt M. Kokkosen eroittamiseen. Kun johtokunnan puolelta annettiin riittävä selostus, tuli vuosikokous tyydytetyksi.

Tärkeä päätös tehtiin myöskin vuosijuhlien yhteydessä pidettäviin laulu- ja soittojuhliin nähden, nim. ettei juhlia toimeenpaneva paikallisseura saa asettaa minkäänlaista sisäänpääsömaksoa juhlaan, vaan tulee sen olla vapaa kaikille.

Elyn kaivanto kapteeni John Pengilly oli valmistuttanut kalliin, noin sata dollaria maksavan silkkilipun lahjotettavaksi sille paikallisraittiusseuralle, jossa on enin maksavia jäseniä vuosikokouksen edellä. Tälläkertaa lipun sai haltuunsa Vesi seura Elystä.

Kokouksen lopussa pidettyjen puheitten sarjassa lausui entinen kassamies Jaf. Lukkarila vakavia ja varteen otettavia sanoja "uudensuunnan" miehille. Niinkuin muinoin roomalainen Cato silmällä pitäen Rooman nuorison kallistumista kevytmielisyyteen senaatin istunnoissa aina muistutti siitä vaarasta, mikä voipi koitua kansalle, kun nuorison valtaa huvitteluhalu, samoin Veljeysseuran tapojen valvoja Jaffet Lukkarila oli tehnyt johtokunnan kokouksissa, ja nyt hän vielä varoitti uutta johtokuntaa samalla kehottaen raittiusväkeä yleensä säilyttämään taisteluissaan puhtaat aseet ja elä-

mässään puhtaat tavat. Huonot aseet raittiustyössä ja jäsenten kevytmielinen elämä heikontavat ja aiheuttavat kokonaan raittiustyömme lakastumisen.

Entiselle esimiehelle Isak Silbergille ja kassamies J. Lukkarilalle, jotka yhtämittaisesti olivat Veljeysseuran johtokunnanjäseninä palvelleet kansallista raittiusliikettämme kolmetoista vuotta, ei vuosikokous havainnut yleisempää kiitosta saatikka muuta muistolahjaa tunnustukseksi antaa. Vasta tuonnempana tulee tavaksi lahjoitella muistoja eroaville johtokunnanjäsenille. Sillberg ja Lukkarila saavat tyytyä siihen tunnustukseen, minkä historia antaa heidän työlleen.

TOIMINTAA JA TAPAUKSIA.

Veljeysseuran uusi johtokunta jatkoi edellisten vuotten perustuksella laskettua työtä eheämmin kuin moni osasi odottaakaan. Suunnanmuutosta, jota pelättiin, ei havaita juuri ollenkaan, ainoastaan huomattavampaa ripeyttä ja monipuolisuutta alkaa ilmetä kansallisessa raittiusliikkeessämme. Enemmän raittiuspuhujia alkaa Veljeysseura lähettää paikallisraittiustyön vilkastuttamiseksi, raittiuskirjoitus-kilpailuja alkaa olla säännöllisemmin, raittiuskirjallisuutta y. m. kustannetaan enemmän.

RAITTIUSPUHUJAT. Veljeysseuran johtokunta teki sopimuksen Suomi-Opiston oppilaan Alf. Haapasen kanssa kolmikuukautisen puhujamatkan tekemisestä kaukaiseen länteen. Raittiuspuhuja läksi liikkeelle kesäkuun alussa 1902 ja suuntasi matkansa Wyomingiin, Coloradoon, Utahiin, sieltä Tyynenmeren rannalle: Californiaan, Oregoniin ja Wa-

shingtoniin. Paluumatkalla luennoitsi hän vielä Montanan raittiusseuroissa. Matkoillaan piti Haapanen paljon puheita ja levitti monen sadan dollarin edestä raittiuskirjallisuutta.

Veljeysseuran esimies J. Kaminen kierteli pitämässä raittiuspuheita Pohjois-Michiganissa ja Canadassa. Suomen-ruotsalaisten keskuudessa liikuskeli puhujana johtokunnan jäsen H. Lillsjö. Minnesotan rautakaivanto-alueilla piti Veljeysseu-

A. HAAPANEN.

ran toimesta puheita ja perusti muutamia uusia raittiusseuroja Suomi-Opiston oppilas S. Ilmonen.

Suomalais-Ruotsalainen Raittius Yhdistys Amerikassa niminen pääyhdistys perustettiin Crystal Fallsissa, Mich., marrask. 20 p. 1902. Veljeysseura oli monta kertaa kehottanut yhteyteensä kuuluvia ruotsalaisia seuroja muodostamaan oman keskushallinnon, sillä olihan suomen-ruotsalaisten keskuudessa toimimassa jo likemmän kolmekymmentä raittiusseuraa, jotka voivat helposti liittoutua

omaksi pääyhdistykseksi. Veljeysseuran puolesta avustivat ruotsalaisia pääyhdistystä perustavassa kokouksessa J. Kaminen ja A. Pantti. Suom.-ruots. pääyhdistykseen liittyi kohta 18 paikallisseuraa, jotka olivat kuuluneet Veljeysseuraan. Sovinnolla ja kaihomielin erottiin toisistaan, mikä ero kielellisten vaikeuksien tähden oli välttämätöntä molemmin puolin.

HAALIEN ANASTUKSIA aletaan taas harjoittaa. Monella paikkakunnalla pääsi uusi aate, sosialismi suureen valtaan, ja raittiusseuroissa oli sen kannattajia puolet jäsenistä, joskus enemmänkin. Nämä alkoivat toisin paikoin menetellä silla lailla, että raittiusseurasta saataisiin jonkinlainen työväenosasto, vaikka se nimellisesti olisikin raittiusseura. Kristillismielinen raittiusväki näki tässä suuren vaaran, ei ainoastaan raittiusseuralle itselleen, vaan kokonaan sille vakavalle toiminnalle, jota raittiusaate pyrki edistämään hyveitten ja siveyden kohottamisessa. Luonnollisena seurauksena oli sisäiset riidat raittiusseuroissa ja pyrkimys puhdistautumaan sosialisteista. Tämä ei aina käynytkään helposti, saattoipa niinkin tapahtua, että aateveljet oikein joukolla yhtyivät raittiusseuraan, ja virkakuntaa äänestäissä ajoivat omat miehensä seuran johtokuntaan. Jotenkin tällälailla kävi Mass-Cityssä, Mich. Pian valtasivat sosialistit Viheriän Ruusun kauniin haalinkin. Vähemmistöön jäänyt raittiusväki vetosi Veljeysseuran johtokunnan apuun. Johtokunta antoi asian lakimies Oskar Larsonin haltuun, ja tutkijakunta kävi Mass-Cityssä. Sosialistit antoivat haalin takaisin sovinnolla, ettei oikeuteen tarvittu mennä. Tämä haalin anastus itse asiassa ei ole ensimmäinen laa-

tuaan Amerikan suomalaisten keskuudessa, sillä jo ennen sosialisteja tapahtui niitä, entisinä levottomina aikoina. Ei ollut tämä anastus myöskään viimeinen laatuaan. Tuonnempana on ollut oikeuden käyntejäkin, väliin ovat sosialistit voittaneetkin ja anastamansa haalit pitäneet.

WORCESTERIN VUOSIKOKOUS. Veljeysseuran 15:sta yleinen vuosikokous v. 1902 pidettiin idänsuomalaisten keskustassa Worcesterissa, Massan valtiossa. Tämä kaunis kaupunki on kauemman aikaa ollut kansallisten pyrintöjemme keskuksena kirkollisella alalla ja raittiuspyrintöihin nähden. Oli aivan kohtuullista, että veljeysseuran vuosikokous ulotutettiin sinnekin eikäpä siinä petyttykään, sillä edustajiakin saapui 58, eli paljon runsaammin, kuin uskallettiin odottaa, koskapa Worcester on kaukana kansalaistemme pääkeskuksista Michiganista ja Minnesotasta.

Kokous, joka pidettiin Sovittaja-seuran talolla, oli hyvin rauhallinen. Johtokunnan vaalissa kieltäytyi entinen esimies J. Kaminen heikontuneen terveytensä vuoksi rupeamasta uudelleen Veljeysseuran esimieheksi. Keskushallintoon tulivat valituiksi esim. Mikko Skyttä, varaes. J. H. Mattila, kirj. A. Pantti, kassam. J. H. Jasberg, sekä muiksi johtokunnan jäseniksi K. Mäki, J. Kaminen ja John E. Porthan.

Raittiuslehden painattaminen annettiin "Päivälehdelle" Calumettiin, ehdolla, että Raittiuslehden toimittaja kuuluu jäsenenä paikallisraittiusseuraan. Kokous päätti johtokunnan jäseniltä poistaa oikeuden edustaa samalla kertaa paikallisseuraa. Tästä lähin Veljeysseuran johtokunnan jäsen toimii vuosikokouksessa vaan itseoikeutet-

tuna edustajana ja saa äänestää ainoastaan yhdellä äänellä.

Kirjailijakilpailut päätettiin taas pantavaksi toimeen. Samoin laulu- ja soittokilpailut. Yleisestä kassasta päätettiin siirtää $50 palkintokassaan lauluseuroja varten.

Raittiusjuhlassa ja sen yhteydessä vietetyssä laulu- ja soittokilpailussa oli nyt ensikertaa sekä laulu- että soittokuntia kilpailuun osaaottamassa. Soittokunnista sai ensimmäisen palkinnon Fitchburgin suomalainen soittokunta *Alku.* Toisen palkinnon voitti Maynardin suom. soitt. *Imatra.* Laulukunnille ei jaettu ensimmäistä palkintoa tällä kertaa; toinen palkinto annettiin Worcesterin miesköörille *Kaiku.*

KIRJAILIJAKILPAILUT JA KIRJOTETTAVAT AIHEET 1901—1912.

KRISTITYN SUHDE RAITTIUTEEN oli kilpakirjoitus-aineena v. 1901 kilpailuissa. Aihe tällaisen kysymyksen asettamisen kirjoittajain mietittäväksi ja ratkaistavaksi johtui silloisista oloista raittiusseuroissamme. Etenevä raittiustyö oli saanut nuorison innostumaan raittiustyöhön niin, että taajat joukot nuortaväkeä liittyi seuroihin. Paljon arvatenkin näitten joukossa oli sellaisiakin jäseniä, jotka yhtyivät raittiusseuraan yksinomaan seuraelämää etsien ja toisten nuorten joukkoon päästäkseen. Kun siis monelta puuttui aatteellista perustusta, niin tahtoipa huvitushalu ja kevytmielisyys päästä valloille särkien säädyllisen käytöksen tasapainon. Raittiusseurain kokouksissa, iltamissa ja

juhlissa alkoi päästä kevytmielisyys valtaansa ohjelmien suorittamisessa puheitten, laulujen ja runojen muodossa. Vakavia ja uskonnollisia puheita tosin sallitaan raittius- ja siveysesitelmäin ohella riippuen se etupäässä paikkakunnallisista kyvyistä, mutta vakavamman ohjelman rinnalla, samoissa tilaisuuksissa alkavat tavallistua leikilliset, naurua synnyttävät kuplettilaulut ja rakkausrallatukset. Niitä säestävät repäsevät runot, jotka esittivät vaikka minkälaista aatetta, jopa siveetöntä moskaakin.

Vanhempi väki, joille seurakunta ja uskonto olivat kallista ja pyhää, vetäytyi hiljaisuudessa erilleen raittiustyöstä. Osa heistä havaitsi löytyvän kyllin henkistä työtä seurakunnallisissa tehtävissä ja sunnuntaikoulutyössä. Raittiusseurat huomasivat, että parhaat ainekset erkanivat heistä ja alkoivat vähin niinkuin pakolla vaatia seurakuntalaisia yhtymään raittiusseuroihin. Asiasta alettiin nahista seurain kokouksissa ja kirjotella sanomalehdissä. Saadakseen tälle kysymykselle mahdollisen selvän vastauksen asetti Veljeysseuran johtokunta tämän kysymyksen kilpailu-kirjoituksen aineeksi. Palkintoja jaetaan neljä, $50, $25, $15 ja $10 erissä. Käsiteltävä kysymys oli: "Kristityn suhde raittiuteen", ja vastattava oli mikäli mahdollista kysymykseen: "Tuleeko kristityn kuulua raittiusseuraan?"

Kilpailu julaistiin myöskin Suomen raittiuslehdessä. Näin ulotettiin kilpailu kotimaahankin ja saatiin osanottajia runsaasti. Palkintotuomareina ja kirjotusten tarkastajina toimivat pastorit K. L. Tolonen ja P. Airaksinen sekä Mr. M. Pesä-

mäki. Kilpakirjoituksia saapui kolmeltakymmeneltä kirjoittajalta. Palkinnot jakautuivat:

1:nen palk. $50, pastori John Bäck, Hancokista;

2:nen palk. $25, maisteri Matti Helenius, Helsingistä;

3:nen palk. $15, Suomi-Opiston opp. Sal. Ilmonen, Hancockista;

4:nen palk. $10, Mr. Jooseppi Salmu, Lauriumista.

M. HELENIUS-SEPPÄLÄ.

Kaksi ensimmäistä kirjoitusta julaistiin v. 1902 Raittiuskalenterissa, jälkimäiset Raittiuslehdessä. Pastori Bäckin kirjoitus perustui raamattuun, maisteri M. Heleniuksen kirjoitus liikkui tieteen ja historian aloilla. Pastori Bäck vastasi kysymykseen: "jos raittiusseurat ovat hengeltään sellaisia, että kristitty voipi niihin kuulua, niin yhteiskunnan parasta katsova raittiustyö *velvoittaa* toimimaan raittiuden eduksi". Maisteri Hele-

nius meni pitemmälle ja vedoten esimerkin vaikutukseen tekee hän sellaisen johtopäätöksen, että kristityn *tulee* kuulua raittiusseuraan.

MIKÄ TULEE OLLA RAITTIUSVÄEN SUHDE KIELTOLAKIIN? Tämä kysymys pantiin vastattavaksi vuoden 1902 kirjoituskilpailuissa. Kysymys johtui siitä, että kansallisessa raittiustyössämme löytyi kaksi mielipidettä Kieltolakipuolueeseen suhtautumisesta. Osa raittiusväkeämme piti kieltolakia mahdottomana vielä vähään aikaan toteuttaa, jonka tähden pitäisi yhäti vaan tehdä kasvattavaa raittiustyötä. Suuri osa äänikelpoisia suomalaisia oli kasvanut republicanipuolueen valtiollisissa periaatteissa eivätkä halunneet äänestää muitten puolueitten miehiä ollenkaan. Sitäpaitsi tuntui monelle Kieltolakipuolue kovin vähäpätöiseltä. Toinen osa raittiusväkeämme ja heistä etupäässä "edistysmieliset" vaativat aivan ehdottomasti, että todellisten raittiusmielisten tulee äänestää omaa puoluetta, vaikka se onkin vielä pieni. Raitiuslehtikin täydestä sydämestään kallistui Kieltolakipuolueeseen.

Kirjailijakilpailu ulotettiin taaskin kotimaahan saakka, ja kilpailuaika tuli olemaan melkoisesti pitempi edellistä kirjoitusaikaa. Tulokset saatiinkin parhaimmat, mitä koskaan ennen oli saatu, ei ainoastaan kirjoitusten runsauteen, vaan myöskin osanottajien monipuolisuuteen nähden.

Samalla kertaa järjestettiin kilpailu vapaastakin aineesta, kunhan vaan koskevat raittiusasiaa. Kaikkiaan saapui 37 kilpakirjoitusta, 17 Suomesta ja 20 tässä maassa asuvilta kynäilijöiltä. Palkintotuomareina ja kirjoitusten tarkastajina olivat: pastorit P. Airaksinen ja A. Granholm sekä M. Pesä-

mäki. Palkinnot jakautuivat ensi sarjassa eli kieltolakikysymyksestä:

1:nen palk. $50, suomi-opistolainen Sal. Ilmonen, Hancockista;

2:nen palk. $25, maisteri Akşel Järnefelt, Viipurista;

3:nelle sijalle arvosteltiin past. John Bäckin kirjoitus;

4:nelle sijalle arvosteltiin toimittaja A. Jalkasen kirjoitus;

5:nelle J. Kamisen ja 6:nelle Kaapo Murroksen kirjoitus.

Vapaasta aineesta kirjoittaneet saivat:

1:sen palk. $25, pastori John Bäck, Hancockista, ja

2:sen palk. $15 suomi-opistolainen Evert Määttälä, Hancockista.

Joku päivä jälkeen kun kilpailuaika oli ohitse kulunut, saapui Suomesta vielä kaksi ansiokasta kirjoitusta: tohtori Matti Heleniuksen kieltolakia käsittelevä ja rouva Alli Trygg-Heleniuksen kirjoitus nuorison raittiusopetuksesta. Veljeysseura haluten käyttää ansiokkaat kirjoitukset kalenteriinsa, antoi kummastakin ylimääräisen palkinnon eli paremmin sanoen hyvityksen.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA JA TILASTOA 1902—1903.

Veljeysseuraan liitettiin tai perustettiin v. 1902 seuraavat raittiusyhdistykset: *Kalevatar,* Kaleva, Mich., *Murtimon Toivo,* Lyons, Colorado; *Nurmen Kukka,* Amasa, Mich.; *Onnen Alku,* Nei-

hart, Mont.; *Niemen Ruusu,* Waino, Wis.; *Onni,* Stevenson, Minn.; *Lännen Koitto,* Everet, Wash.; *Vesa,* Glasport, Penn.; *Koivula,* Romley, Mich. V. 1903 seuraavat: *Onnen Opas,* Neberry Camps, Mich.; *Selvä,* Laird, Mich.; *Mustanmäen Kukka,* Terry, S. Dak.; *Valon Alku,* Mikardo, Mich.; *Kylväjä,* Trimountain, Mich.; *Elo,* Winona, Mich.; *Valko Ruusu,* Rocland, Mich.; *Kanteleen Ääni,* Maple, Wisconsin. Veljeysseuraan liitettin näinä kahtena vuotena 17 paikallisseuraa. Idän Suom. Rait. Yhdistykseen samalla aikaa 7 paikallisseuraa ja Ystäväin Yhdistykseen 5 seuraa. Ystävien Yhdistyksen kehityksessä on tapahtunut pysähtyminen, eli paikallaan pysyminen. Idän Liitto sitävastoin on edistynyt huomattavasti viimeisenä kahtena vuotena, samaten Veljeysseuran kasvaminen on ollut säännöllistä.

Amerikan suomalaisen raittiusväen tilasto oli kesällä v. 1903:

	seur.	jäs.
S. K. R. Veljeysseuran yhteyteen kuului	95	5675
Suom. Raitt. Ystäv. Yhd. yhteyt. kuului	18	834
Idän Suom. Raittius Yhd. yhteyt. kuului	19	1452
Lännen Suom. Raittiusl. yhteyt. kuului	6	300
Itsenäisiin raittiusseuroihin	30	2500
Yhteensä siis	168	10761

Suomalaisten omistamia haaleja eli raittiustaloja löytyi 95 tai 100 vaiheille, useat yksinkertaisia ja halpoja rakennuksia, mutta osalta jo kalliitakin. Raittiustalojen omaisuus arvioittiin 160,000 dollariksi.

VELJEYSSEURA KUTSUU RAITTIUSPUHUJIA SUOMESTAKIN.

Kansallisen raittiusliikkeemme sekä pääyhdistyksessä että paikallisseuroissa huomataan näinä vuosina toiminnan monipuolisuutta ja pyrkimystä vaikuttamaan raitistavasti lainlaadintaan Kieltolakipuolueen kautta sekä toimeenpanemalla luentokursseja raittiuspuhujien valmistamiseksi sekä opettajien saamiseksi lasten raittiuskouluihin. Ulkonaisen toiminnan lisäksi kaivattiin henkisempää, syvemmälle vaikuttavaa raittiustyötä. Levottoman ajan epävakaata nuorisoa, joka seuraelämää löytääkseen oli taajana joukkona yhtynyt raittiusseuroihin, täytyi koettaa viihdyttää ja samalla vaihtelevien illanviettojen y. m. nuorten touhujen kautta pidättää seurassa.

Veljeysseuran yleisenä toivomuksena oli jo kauan ollut saada kotimaasta joku tunnettu ja taitava raittiuspuhuja kiertäväksi luennoitsijaksi ja sillätavalla vilkastuttaa kansallista raittiustyötä hajalla asuvien siirtolaisten keskuudessa. Seuratessamme Suomen raittiusliikettä luentokursseineen, raittiuskouluineen, lasten raittiusopetusta ja toivonliittoja y. m. havaitsimme, miten paljon meillä olisi opittavaa kotimaasta.

Maisteri Aksel Järnefelt (Rauanheimo) suositteli Veljeysseuran puhujaksi kansakoulun opettajaa Kalle Hyttistä Viipurista. Hän oli Itä-Suomessa tunnettu ja suosittu raittiuspuhuja. Johtokunta tekikin herra Hyttisen kanssa sellaisen sopimuksen, että hän saapuisi Amerikaan vaikkapa vaan muutamiksikin kuukausiksi pitämään raittiusluennoita Veljeysseuran toimesta. Puhuja läh-

tikin keväällä 1903 koulun päätyttyä Amerikaan ja piti ensin raittiuspuheita New Yorkin, Pennsylvanian, Ohion ja Illinoisin suomalaisissa raittiusseuroissa. Farhaaksi ehti hän vielä Veljeysseuran vuosijuhlaan Ishpemingiin, jossa se pidettiin heinäkuulla. Opettaja Hyttisen puheet liikuskelivat enimmäkseen kasvatusopillisen raittiustyön alalla. Sitäpaitsi oli hän verraton sadunkertoja, jotain uutta silloin raittiuspuhujissamme. Mielellään hän olisi raittiuspuhujaa pidetty niinkauan, että kaikki raittiusseurat olisivat saaneet tilaisuuden hänet luonaan pitää, vaan puhujalle, jolle ei myönnettykään Suomessa virkalomaa, täytyi kiirehtiä syksyksi takaisin Viipuriin, ehdittyään kiertää ainoastaan Michiganin. Minnesota ja laaja länsi jäivät koskematta.

VELJEYSSEURAN SUURI VUOSIKOKOUS JA JUHLA ISHPEMINGISSÄ 1903.

Viidestäkymmenestä kuudesta raittiusseurasta saapui edustajia kesällä 1903 pidettyyn yleiseen vuosikokoukseen ollen 16:s vuosikokouksemme. Edustajia johtokunnanjäsenten kanssa merkittiin 103. Suurin se oli tähänastisista yleisistä kokouksistamme. Kunniavieraana oli kokouksessa opettaja Kalle Hyttinen.

"Miten saataisiin enemmän henkistä virkeyttä raittiustyöhön?" Tämä tärkeä kysymys jätettiin suuren kokouksen pohdittavaksi. Toiminnan vilkkautta ja kaikenlaisia puuhia, touhuja ja hommia oli kyllälti seuroissamme, mutta henkistä vilkkautta, aatteellista toimintaa kaivattiin, sekä ennen

kaikkea irtaantumista raittiuskokousten kankeasta kaavamaisuudesta, työkokousten pitkäveteisyydestä y. m., pintapuolisuuksista. Haluttiin keskustella millä lailla saataisiin raittiusseuroihin enemmän henkevyyttä, sielukkaisuutta sekä kasvattavia ja mieltäylentäviä illanviettoja? Opettaja Hytti-

K. HYTTINEN.

nen piti suotavana raittiusopetuksen antamista niin nuorisolle kuin lapsillekin, kuitenkin erikseen kummallekin, nuorisolle raittiuskurssien, lapsille raittiuskoulujen kautta. Raittiusnäytelmät vaikuttavat vilkastuttavasti, samoin puhujaseurat. Veljeysseuralla oli raittiusnäytelmien suhteen sa-

moinkuin puhujaseuroistakin jonkinverran kokemuksia, olipa hieman kokeiltu luentokursseillakin. Aleksi Pantti ja Johan Wargelin esittivät voimistelun yleistyttämistä raittiusseuroissa. Raittiusopetuksen antamista järjestettyjen tieteellisten luentokurssien kautta katsottiin ajan vaatimaksi ja ehkä monessa suhteessa tepsivämmäksi keinoksi raittiustyömme henkisentämiseksi. Suomesta päätettiin ruveta puuhaamaan sopivaa henkilöä antamaan tieteellistä raittiusopetusta.

Kieltolakipuolueen suhteen asettui vuosikokous sovittavalle kannalle, ei välttämättömästi vaatien eikä pakottaen seurain jäseniä äänestämään Kieltolakipuolueen vaalilistalla, vaikka se pidettiinkin suotavana. Itsekukin paikallisseura samoinkuin yksityinen raittiusmieskin, saisi tässä asiassa menetellä vakaumuksensa mukaan. Keskusteluissa vaihdetuista mielipiteistä nähtiin, kuinka monet raittiusmiehet ovat vielä raittiustyön kasvattavalla kannalla; toiset taas tuntuivat tämän väliasteen jo sivuuttaneen ja katsoivat kieltolain aikaansaamisen kuuluvan raittiusväen nykytehtäviin.

Oman talon ja kirjapainon hankkimisesta Veljeysseuralle keskusteltiin suurella innolla ja lämmöllä, sillä tietoisia oltiin siitä, kuinka paljo enemmän Veljeysseura voisi tehdä aatteellista raittiustyötä, jos sillä olisi itsellään kirjapaino. Mutta kirjapainon hankinta kysyy varoja. Sen laittaminen vuokrahuoneustoon katsottiin epämukavaksi, jonkatähden päätettiin ryhtyä ensin talonhankintaan ja vasta sen saatua perustetaan kirjapaino. Vapaaehtoisten $10 lahjain kautta toivottiin voitavan saada riittävä rahasto talonostoa varten.

Johtokunnan vaalissa tulivat kansallista raittiustyötämme taas vuodeksi johtamaan seuraavat: Esim. Mikko Skyttä, varaesim. J. H. Mattila, kirj. Jaakko Kaminen, kassam. J. H. Jasberg, jäseniksi Alex Pantti, Matti Pesämäki ja Esa Torkko. Veljeysseuran kirjuriksi tuli viiden äänen enimmistöllä valituksi Alex Pantin sijalle J. Kaminen. Kymmenen vuotta oli Alex Pantti hoitanut suuritöistä ja vastuunalaista sihteerin virkaa.

J. WARGELIN

ESAIAS TORKKO.

Kiitollisuuden osoitukseksi lahjotettiin kokouksen lopussa eroavalle kirjurille kallisarvoinen hopeainen kahvikalusto.

Maailman Kristillisen Naisten Raittiusyhdistyksen jäseniä kävi virallisella vierailulla vuosikokouksessa. Heidän tehvehdys otettiin sydämellisesti vastaan.

RAITTIUSJUHLA, LAULU- JA SOITTOKILPAILUT. Tuskinpa missään Amerikan suomalaisten kes-

kuudessa pidetyssä juhlassa oli ollut suurempaa osanottoa, henkirikkaampaa ohjelmaa sekä yleisempää innostusta, kuin Ishpemingissä pidetyssä Veljeysseuran 16:ssa vuosijuhlassa. Minnesotan suomalaista raittiusväkeä saapui juhlaan kahdella ylimääräisellä junalla, laulu- ja soittokunnat mukana. Tuli noin 1,600 juhlavierasta. Erityisillä hupi-junilla saapuivat kuparisaarelaiset, Gogebic- ja Iron-kauntien raittiusväki. Näihin liittyi vielä paikkakunnan lukuisa suomalaisyleisö. Arvioitiin juhlivan suomalaisen raittiusväen lukumäärän nousevan noin viiteentuhanteen henkeen. Juhlakulkue, neljä miestä rinnakkain, oli mailia pitkä. Puhujat ja osa naisia ajoivat vaunuilla. Juhlapaikalla suoritettiin rikasnumeroinen ja runsassisältöinen ohjelma soittoineen, Suomen kansanlauluineen sekä innostavine raittius- ja kansallisaatepuheineen. Opettaja Hyttinen tulkitsi lennokkaassa puheessa raittiustaistelua Suomessa ja lausui tervehdykset isänmaasta sen raittiuskansalta ja tuhansilta isiltä ja äideiltä. Kaivantokapteeni J. Penkilly Elystä tulkisi amerikalaisen raittiusväen tunteet. Monet muut pitivät innokkaita puheita.

Iltapäivällä pidettiin laulu- ja soittokilpailut. Kumpiakin oli nyt ensikertaa samassa juhlassa kilpailemassa. Lauluseuroja: Hancockin ja Ishpemingin sekaköörit sekä Elyn miesköörі. Suomalaiset soittokunnat: Wakefieldistä, Hibbingistä, Amasasta, Elystä ja Soudanista. Palkintoja saivat:

1:sen palkinnon $20 sekä kanteleen Ishpemingin sekaköörі, joht. H. Haapanen.

ISHPEMINGIN SEKAKÖÖRI "SOINTU".

2:sen palk. $20 Hancockin sekakööri, joht. J. Wargelin, samoin 2:sen palk. $20 Elyn miesköori Kaiku, joht. J. Björkman.

Soittokunnista:

1:sen palk. $40 Elyn soittok. Vapaudenkaiku, joht. K. Kleimola.

2:sen palk. $25 Hibbingin suom. soittok., joht. V. Taipale; ylimääräisen palk. $20 Soudanin suom. soittokunta. Penkillyn lahjoittama lahjalippu annettiin nyt Pohjan Tähdelle, koska se oli jäsenrikkain raittius-seura kansallisessa raittiusliitossamme.

SUOMI-OPISTON HYVÄKSI pidettiin suuri konsertti juhlain lopettajaisiksi iltasella. Sinne keräytyi 600 henkeä. Tilaisuus muodostui juhlan huippukohdaksi ja oli se läpeensä kansallistunnetta ja heimoushenkeä herättävä ja kohottava. Soittokunnat virittelivät kansamme parhaita säveleitä, laulukunnat erikseen ja yhdessä kajauttelivat Suomen kauniita lauluja. Ansiokkaita puheita pitivät tohtori K. Sorsen, Mr. J. H. Jasberg ja englanninkielellä opistolainen J. Wargelin. Puhtaat tulot nousivat $203.20, jotka lahjotettiin Suomi-Opistolle.

Paikkakunnan englanninkieliset sanomalehdet antoivat vuosikokouksesta ja varsinkin juhlasta erinomaisen arvostelun, jota eivät kansalaisemme olleet totuneet toiskielisiltä saamaan. Kansallismaineemme taso saatiin hiukan kohoamaan amerikalaistenkin silmissä.

LUENTOSARJOJA JA RAITTIUSKURSSI-ALOTTEITA.

Luentosarjoja, jotka ovat niinkuin alustuksena myöhemmille raittiuskursseille, pantiin toimeen New Yorkin ja Brooklynin suomalaisissa raittiusseuroissa, Tähdessä ja Aamunkoitossa vuosina 1894 ja 1895. Siirtolaisen toimittaja, maisteri A. Järnefelt, luennoi etupäässä maailman historiaa sekä Suomen kansan vaiheista. Toiset puhujat Adolf ja Antero Riippa sekä J. E. Saari pitivät uskonnollisia ja siveysopillisia puheita ja raittiusluennoita näissä samoissa tilaisuuksissa.

Calumetissa pastori P. Airaksinen pani toimeen Suomen kansanopistojen tapaan järjestetyt luentokurssit v. 1900. Luentoaineina olivat historia, suomenkieli ja kirjallisuus, terveysoppi, uskonto ja filosofia. Erityisiä raittiuspuheita pidettiin myöskin näillä kursseilla useampia. Luennoitsijoina toimivat pastor P. Airaksinen, tohtori K. Sorsen, toimittaja J. N. Ahlman ja Suomi-Opiston opettajat Eetu Aaltio ja Johan Kiiskilä. Hancockissa pidettiin samantapaiset kansanopistoluennot 1902 toimittaja J. N. Ahlmanin johdolla sekä Suomi-Opiston opettajien avulla.

Raittiuskurssit pani Calumetin Uusi Vartia seura keskuudessaan toimeen talvella 1903. Viisi luentoa raittiusliikkeen historiasta piti opistolainen S. Ilmonen. Kahdessa luennossa käsitteli tohtori K. Sorsen raittiuskysymystä lääketieteen kannalta. Samat raittiusluennot ulotutettiin Hancockiin Pohjantähden lauantai-illanviettoihin, joita pidettiin talvikausi säännöllisesti. Toisina puhujina ja luennoitsijoina esiintyivät Suomi-Opiston

vanhemmat oppilaat. Nämä tilaisuudet muodostuivat puheineen, lauluineen, lausuntoineen ja soittoineen varsin virkistäviksi iltahetkiksi.

Veljeysseuran toivomuksena oli niinikään saada varsinaiset raittiuskurssit puhujien kehittämiseksi sekä valmistaakseen opettajia lasten raittiuskouluihin, joita alkoi vähinsä ilmaantua muutamiin seuroihin. Ishpemingin vuosikokouksessa annettiinkin johtokunnan tehtäväksi ryhtyä

H. ANIAS.

kuulustelemaan Suomesta sopivaa henkilöä johtamaan raittiuskursseja sekä antamaan neuvoja lasten raittiuskoulun pitämisessä. Johtokunnalla kuitenkin oli kirjallisissa julkaisuissa niinpaljon tehtävää, ettei se ehtinytkään vuosikokouksen toivomuksen mukaan kuulustella ketään raittiusopetuksen antajaa Suomesta.

Mutta sellainen henkilö, jota kansallinen raittiustyömme tarvitsi ja odotti, saapuikin keskuuteemme, ei Veljeysseuran toimesta, vaan Elyn-

Soudanin seurakuntien kutsumana, pastori Heikki Anias, joka saapui Elyyn helmikuulla 1904. Hän, vasta keskuuteemme saapunut mutta hetimiten kansallisen raittiustyömme merkityksellinen henkilö ja Veljeysseuran luentokurssien järjestäjä oli saanut kutsumukseensa mitä parhaimman ja monipuolisimman kasvatuksen. Jumaluusopillisten luentojen ohella Helsingin yliopistossa lueskeli hän myöskin kemiaa ja terveysoppia valmistuakseen samalla tieteelliseksi raittiusluennoitsijaksi, joista silloin oli suuri puute Suomessakin. Innokkaana raittiusmiehenä halusi hän jumalanvaltakunnan- ja saarnatyön ohella tehdä parhaansa myöskin hänelle kalliiksi tulleessa raittiustyössä

RAITTIUSTYÖ LASTEN KESKUUDESSA.

Veljeysseuran 17:ssä yleisessä vuosikokouksessa Hibbingissä, Minn., v. 1904 laskettiin varsinaiset perustukset lasten raittiuskouluille sekä raittiuskursseille. Tämä kokous oli aatteellisessa suhteessa henkevimpiä ja kauaskantoisimpia kokouksia kansallisen raittiusliikkeemme historiassa. Edustajia saapui 74 tulkitsemaan kuuteentuhanteen nousevan raittiuskansan toiveita ja tarpeita.

Raittiustyön lasten keskuudessa perusteli erityisessä vuosikokoukselle hyvin harkitussa kirjoitetussa puheessa pastori H. Anias. Puheen ja alustuksen ponnet olivat seuraavat:

1. "Raittiustyö lasten keskuudessa on niin tärkeä raittiusaatteen tulevaisuudelle, että siihen on kiinnitettävä erityinen huomio.

2. Ennätykset tällä alalla ovat muissa raittiuspireissä, Suomessa ja ulkomailla saavutetut

raittiusopetuksen, kirjallisuuden y. m. kautta, tehden lapsille tunnetuksi alkoholipitoisten aineitten vahingollisuuden.

3. Raittiusyhdistyksiä näin ollen kehotellaan perustelemaan raittiuskouluja ja erityisiä lasten raittiusosastoja, Toivonliittoja.

4. Yleisten raittiuskokousten y. m. yhteyteen järjestettäköön raittiusopetuskursseja opettajien valmistamista varten.

5. Johtokunta hankkikoon tarvittavaa kirjallisuutta, opetusvälineitä ja kustantakoon uutta, mitä ei ole täällä saatavissa."

Vuosikokous hyväksyi esitetyt ponnet, velvoittaen johtokuntaa ryhtymään olosuhteitten ja varojen mukaan toteuttamaan yleisten raittiuskursseinkin toimeenpanemista Veljeysseuran toimesta.

Raittiusliikkeen ja työväenkysymyksen suhteista toisiinsa sukeutui kokouksessa vilkas ja pitkä keskustelu tai oikeimmin sanoen väittely. Kysymyksen alusti sihteeri J. Kaminen. Hänen käsityksensä mukaan kuului raittiusaate aivan kuin itsestään työväenaatteeseen, sillä juoppous juuri on yksi suurimmista epäkohdista työväestössä ja niinollen juoppoutta tulee pitää työläisten vihollisena. Mutta asialla näkyi olevan toinenkin puoli, joka kiivaasti tuotiin esille. Kokouksessa oli monta sellaista, jotka katsoivat asiaa sosialistien näkökannalta väittämällä, ettei yhteiskunta vielä sittenkään parane, vaikka väkijuomat poistettaisiinkin, kun toisten ihmisten täytyy elää kurjuudessa toisten herkutellessa ylellisyydessä. Köyhyys on suurin syy kurjuuteen; kun köyhyys poistuu, pakenevat paheetkin kansasta. Uskonto ja kirkko joutuivat myöskin ankaran pitelyn alaiseksi. Kirkollinen raittiusväki

puolestaan koetti selittää, että raittiusliike tuo työläisillekin sanomatonta siunausta, sillä juoppous saattaa helposti hävittää ne parannukset, mitä työväen-liike saa aikaan toimenpiteillään työläisten hyväksi. Loppuponneksi lausuttiin toivomus: "säilyttää raittiustyömme kristillisellä pohjalla, ja että raittiustyö ymmärrettäisiin myöskin työväkeä kohottavana pyrintönä".

Mitä voisivat raittiusseurat tarjota nuorisolle ajanvietoksi vahingollisten hieriäisten ja tanssien tilalle? Tämä kokoukselle tehty ja mieltäkiinnittävä kysymys ei sellaisenaan ollut uusi eikä ensikertaa Veljeysseuran vuosikokouksessa, sillä siitähän oli pidetty monet väittelyt ja sovittelut. Nuoriso ei huomaa, että ihmiselle seuraa suurin nautinto irtaantumisesta intohimoisista paheistaan ja synnin vaaroista. Nuoriso harjoittaa alhaista hupia, vaikka se väkijuomiin nähden pysyykin raittiina, eikä nuorisoamme sisäisen turmeluksen paheesta voi mikään muu irroittaa ja vieroittaa kuin voimallinen hengellinen herätys, joka puhdistaa sydämet ja johtaa nuoret Kristuksen ristin turviin. Vuosikokouksessa esitettiin alhaisempien hupien tilalle ohjelmallisia raittiusillanviettoja ja sellaisia sopivia seurustelutilaisuuksia, joissa nuoriso viihtyisi ja jalostuisi. Sopivina ajankulukkeina ja terveellisinä puuhina pidettiin lauluseuroja, soittokuntia, voimisteluseuroja, siveellisiä näytelmiä ja kuvaelmia. Erityisesti suositeltiin miehille voimistelua sekä naisille käsitöitä ja keittokouluakin.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin etupäässä entiset kokeneet henkilöt. Uusina jäseninä mainittakoon pastori H. Anias ja M. Manner.

Raittiusjuhla pidettiin. Laulu- ja soitto-kil-

pailuihin saapui neljä soittokuntaa ja yhtämonta laulukuntaa. Ensikerran tällaisessa juhlassa esiintyi voimisteluseurakin. Se oli Pohjan Tähden "Reipas", joka hyvin harjoitetuilla voimisteluliikkeillään tuotti juhlayleisölle ihastusta. Juhlassa pidetyt puheet olivat, niinkuin tällaisissa tilaisuuksissa oli totuttu odottamaan, sisältörikkaita ja innostavia. Voimallisesti kajahduttivat neljä soittokuntaa yhdessä Lutheruksen virren "Jumala ompi linnamme."

Laulu- ja soittokilpailuissa palkittiin seuraavat sekaköörit:

1:nen palk. $30 Hancockin sekaköörі, 2:nen palk. $20 Hibbingin sekaköörі.

Mieskööreistä saivat 1:sen palkinnon Elyn miesköörі ja 2:sen Hancockin miesköri. Soittokunnista 1:sen palk. $10 Hibbingin suom. soittokunta. Voimisteluseura Reippaalle toimitti I. Sillberg $25 kunniapalkinnon.

Suomi-Opiston konsertissa illalla esiintyivät soitto- ja laulukunnat sekä vuosikokoukseen saapuneet parhaat puhujakyvyt. Isänmaallinen innostus taas valtasi mielet, vaikka oltiin vieraalla maalla. Reipaskin teki sujuvia liikkeitään. Tulot konsertista Opistolle nousivat kolmannelle sadalle dollarille.

ENSIMMÄISET YLEISET RAITTIUSKURSSIT V. 1904—1905.

S. K.-R.-Veljeysseuran vuosikokouksen yksimielinen päätös oli toimittaa sopiviin paikkoihin yleisiä raittiuskursseja niinpian, kuin johtokunta ehtisi saamaan tietoonsa sopivat luennoitsijat, tar-

REIPPAAN PYRAMIIDI

vittavat oppikirjat ja opetusvälineet. Pastori H. Aniaksen johdolla, joka nyt myöskin kuului Veljeysseuran johtokuntaan, ryhdyttiin viivyttelemättä kurssien valmistuspuuhiin. Itse hän suunnitteli kurssit seuraavia näkökohtia silmällä pitäen:

"1. Että varsinaisille oppilaille mahdollisimman helppotajuisessa muodossa tehtäisiin selväksi raittiustiedon perusteet, sellaisina kuin ne tavataan esitettyinä puolueettomassa raittiuskirjallisuudessa.

2. Että raittiusvaiheet, raittiustyön historiikki esitettäisiin osanottajille.

3. Että jonkun lääkärin esityksellä perehdyttäisiin ihmisruumiin elimistöön ja alkoholin vaikutukseen siinä.

4. Että lasten keskuudessa tehtävää raittiustyötä varten jaettaisiin tarpeellista opetusta ja annettaisiin tilaisuutta opetusharjoituksiin.

5. Että käytännöllistä ohjausta esitelmien ja puheitten pitoon annettaisiin ja totutettaisiin raittiusvälineiden käyttelemiseen.

6. Että lakimiehen johdolla tutustuttaisiin voimassa oleviin väkijuoma-asetuksiin ja niihin lakitieteellisiin periaatteisiin, joita väkijuomia koskevassa lainsäädännössä noudatetaan."

Johtokunta sai kuitenkin huomata, että siirtokansamme omasta keskuudesta puuttui tälläisten perinpohjaisten raittiuskurssien toimeenpanemiseen riittäviä opettajavoimia eli, jos niitä löytyikin, olivat voimat kuitenkin hajalla kautta laajan Amarikan. Päätettiin siis hätätilassa kääntyä amerikalaisten luennoitsijain puoleen. Rohkeasti vaan ryhdyttiin toteuttamaan luentokurssia.

ISHPEMINGIN RAITTIUSKURSSIT. Nämä Vel-

jeysseuran ensimmäiset raittiuskurssit alotettiin marrask. 27 p:nä 1904 ja kestivät kolme viikkoa. Opettajiston muodosti: Pastori H. Anias, johtajana ja yleisempänä luennoitsijana, pastori J. K. Lammi luennoitsi laulusta ja soitosta, tohtori Kaarle Sorsen lääketieteestä, lakimies J. Kiiskilä lainsäädännön alalta, Mr. J. Kaminen raittiushistoriaa, etupäässä Amerikan r.-historiaa, Mr. E. Husso johti urheilu- ja voimisteluharjoituksia.

Oppilaiksi ilmoittautuivat: A. Pantti, J. Kaminen, A. Peterson, J. Lampie, V. Hyvönen, Alf. Laakso, Anna Karjalainen, Maria Hirvilampi, Milja Hyytiäinen ja Hanna Siltala.

Opettajien työtä voitanee parhaiten arvostella tarkastamalla seuraavaa tilastoa: Johtaja H. Anias piti yhteensä 56 luentoa, harjoitusta, opetustuntia ja saarnaa. Pastori Lammi 6 esitelmää, lakimies Kiiskilä 4, Mr. Kaminen 3 ja tohtori Sorsen yhden luennon. Tieteellisiä ja terveysopillisia luennoita piti etupäässä johtaja H. Anias.

Oppilaat pitivät kaikkiaan 35 harjoitusta ja antoivat 12 opetusnäytetuntia. Näytteissä esitettiin raittiuspuhekokeita, raittiusopetuksen antamista aikaisille ja lapsille, käyttämällä samalla opetusvälineitä, lausunto ja kaunolukuharjoituksia y. m. Neljänä iltana viikossa tarjottiin yleisöllekin tilaisuus olla luennoilla, joihin karttuikin puolensataa osanottajaa kerrallaan. Pyhäaikoina pantiin toimeen hyökkäysretkiä Coalwoodiin, Rumpliin, Marquettiin, Princetoniin y. m.

ELYN RAITTIUSKURSSIT. Veljeysseuran toiset yleiset raittiuskurssit pidettiin Minnesotassa, missä kansalliseen raittiusliittoomme kuuluu lukuisia pai-

kallisseuroja. Edellisten kaltaiset olivat nämä maaliskuulla 1905 pidetyt raittiuskurssit.

Opettajistoon kuuluivat: Pastori H. Anias johtajana ja yleisenä opettajana. Apuluennoitsijoina olivat tohtorit Shipman ja Ayres, lakimies J. Heino, Mr. J. Kaminen ja Mr. Nykänen voimistelussa.

Oppilaita saapui entistä lukuisammin: A. Mattala, Sakari Syrjälä, John Pietarila, Yrjö Kurtakko, Sakri Kero, Mikko Sihto, Kaarlo Kleimola, Taavi Ahonen, Hannes Laine, Sakari Kangas, Olavi Laulaja, L. L. Johnson, R. Saastamoinen ja Matti Rantala. Oppilasten runsaus aiheutti myöskin useampia harjoitusnäytteitä, sillä oppilaat halusivat harjaantua mahdollisimman parhaiten tuleviin tehtäviinsä, puhujiksi ja lasten raittiuskoulun pitäjiksi. Oppilaitten osalle näin ollen karttuikin 75 harjoitusluentoa ja näyteopetustuntia. Vieläpä pidettiin malliraittiuskokouksiakin, joissa kukin oppilas vuorollaan toimi puheenjohtajana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Iltakursseilla, joita pidettiin kolmena iltana viikossa, kokoontui yleisöä aina kahteensataan henkeen illassa. Näissä tilaisuuksissa luennoitiin raittiudesta uskonnon perustuksella sekä raittiushistoriaa. Hyökkäysretkiä tehtiin pyhäaikoina Evelethiin, Spartaan, Soudaniin, Wintoniin ja Toweriin. Näissä toimeenpantiin runsasohjelmaisia illanviettoja, perustettiinpa Toweriin uusi raittiusseurakin nimellä Lahja.

Kurssien henki ja opetuksen pohja säilytti puhtaasti kristillisen maailmankatsomuksen vakavan periaatteen. Luennot alotettiin ja lopetettiin rukouksella. Kurssit pyysivät opettaa raittiustyötä

tekemään Jumalan avulla ja Kristuksen opin hengessä, kirjottaa johtaja Anias.

LASTEN RAITTIUSKOULUT JA TOIVON-LIITOT.

Kohta kun raittiuskursseilla innostuneet ja opettajiksi valmistuneet miehet ja naiset kotiintuivat paikkakunnalleen, alkoi ilmaantua lasten raittiuskouluja, varsinkin suurimmille suomalaisille pesäpaikoille Michiganiin ja Minnesotaan. Taajoissa parveissa rientää pieniväki raittiustaloille saamaan opetusta alkoholimyrkyn vahingollisuudesta ihmisruumiiseen ja sieluun. Pian kuuluikin lasten huulilta uhkaava varotushuuto, Toivon-Liittojen sotahuuto: "Vapise kuningas alkohooli, me kasvamme suuriksi!"

Hancockiin perusti Hanna Siltala lasten raittiuskoulun talvella 1904—05. Tämä Pohjan Tähden raittiuskoulu sai runsaan oppilasjoukon, ja sukeutui siitä keväällä lasten raittiusseura Toivonliitto.

Ishpemingissä samoihin aikoihin aletaan antaa lapsille raittiusopetusta Väinö-seuran toimesta, ja pian sielläkin nähdään innostuneet lapset, Toivonliiton jäsenet kulkemassa juhlasaatoissa lippuineen ja raittiusmerkkeineen. Volverinissä perusti Väinö Lehto raittiuskoulun Kaleva-seuran yhteyteen sekä lastenosaston. Calumetissa ei suinkaan tahdottu jäädä jälkeen tässä, nyttemmin jonakin uutuutena pidetyssä raittiustoiminnassa, lasten raittiusopetuksessa. Hyvä Toivo itsenäisen valppaat jäsenet saavatkin talvella 1905 raittiuskoulun vilkkaaseen toimintaan. Samaan aikaan alotetaan raitiuskoulu Uusi Vartia seuran toimesta. Tuonnempana nämä

kaksi koulua yhdistetään. Raymboultownissa ja Centenial Heightsissa annetaan lapsille raittiusopetusta etupäässä Betlehemin seurakuntalaisten toimesta. Jokainen koulu on samalla vähäinen Toivonliitto, lasten raittiusseura.

Lasten raittiuskouluja alkaakin ilmaantua ennemmin tai myöhemmin kaikiin suomalaisiin pesäpaikkoihin. Jo v. 1904 perustivat J. F. Erikson ja Ojennus raittiuskoulun Newberryssä, jossa yhteen

HANNA SILTALA.

V. J. LEHTO.

aikaan oli 26 lasta. Mutta vasta 1906—1907 voitaisiin sanoa varsinaiseksi Toivonliittojen ajaksi. Minnesotassa perustivat melkein kaikki raittiusseurat keskuuteensa ainakin hetken kestävän raittiuskoulun: Hibingiin, Virginiaan, Evelethiin, Soudaniin ja Elyyn. Ohiossa samoin laitettiin lasten raittiuskouluja ja ulotutettiin toiminta kasvavaan polveen. Varsinkin Kuntola seuran yhteyteen perustettu raittiuskoulu, jossa oli hyvät opettajat, menestyi kauemmin. Copper Cliffissä perustaa Alf.

HANCOCKIN RAITTIUSKOULU.

Laakso raittiuskoulun ja Toivonliiton, jossa oli 53 jäsentä. Worcesterissa y. m. idässä kokeillaan lasten opetuksessa raittiusseuroissa, samoin kuin äärimmäisessä lännessäkin, San Franciscossa, Astoriassa y. m. Rock Springissä, Wyomingissä, perusti Valon Lähde keskuuteensa lastenosaston ninimellä Valon Säde.

Lasten raittiuskoulut, samoinkuin Toivonliitotkin, ovat kumminkin olleet vaan hetkellisiä puuhia. Lapsia kyllä saisi tälläisiin raittiuskouluihin, samoin kuin ne mielellään viihtyvät omissa pikuseuroissaan, Toivonliitoissa, mutta opettajien saanti lasten raittiuskouluihin ei ole läheskään helppoa. Kärsivällisyyttä ja tavallista suurempaa harrastusta vaaditaan jatkuvasti pidettäessä raittiuskoulua, jonka opetusaineisiin tulee vielä edeltäpäin vartavasten valmistautua. Niinpä useassa paikassa ovatkin raittiuskoulut lakanneet vaikutuksestaan. Selvästi huomaa, että missä Kristuksen rakkaus vaatii työhön, niinkuin se on vaikuttimena sunnuntaikouluissa, kestää opettajien harrastus jatkuvammin, ja vaikka onkin vaivaa pyhäkoulussakin, niin opettajan sydämen ilona on Jeesuksen ihana sana: "Joka tällaisen lapsen holhoo minulle, hän holhoo itsensä."

RAITTIUSPÄIVÄT JA IRONWOODIN VUOSIKOKOUS 1905.

Kun kansallisen raittiustyön edustajat kokoontuivat Veljeysseuran 18:een vuosikokoukseen heinäkuulla 1905, tultiin sinne tietoisina siitä, että samassa tilaisuudessa voidaan olla läsnä lyhemmillä raittiuskursseilla, jotka nyt ensikerran sovitettiin

vuosikokouksen yhteyteen. Kahdeksankymmentäviisi edustajaa saapui, ollen se todistuksena raittiusliikkeen vilkkaudesta, jota havaittiin kaikkialla siirtokansamme keskuudessa.

Vuosikokouksessa tuotiin esille huomattavan paljon aatteellisia kysymyksiä, joiden kanssa eduskunta saikin hikoilla kolmisen päivää. Yksi tällaisia kysymyksiä oli näytelmän sovelluttaminen raittiustyöhön ja nuorison viihdyttäminen niitten kautta. Kysymys jakoi eduskunnan kahteen ryhmään, toiset puolustaen siveellisiä näytelmiä sopivana iltatoimena nuorille, jotka aikansa kulukkeeksi etsivät jonkinlaista puuhaa ja vaihtelua; toiset edustajat taas näkivät näytelmissä suuren siveellisen vaaran, joka johdattaa kevytmielisyyteen ja pilaa nuorison moraalia. Keskustelun tulokset pidettiin vastauksena kysymykselle, eikä siitä tehty sen tarkemmin määriteltyä päätöstä.

Toinen aatteellinen kysymys koski taaskin tuota jo ennen niin monta kertaa vuosikokouksissa keskustelun alaisena ollutta rukousten poistamista raittiuskokouksista. Taas syytettiin Veljeysseuraa kankeudesta ja liiallisesta uskonnollisuudesta. Rukousten vastustajat, uskontoa vihaavat raittiusmiehet väittivät, että tulevathan useimmat itsenäisetkin raitiusseurat toimeen ilman näitä alku- ja loppurukouksia seurain virallisissa kokouksissa, rohkenivatpa vielä väittää, että nuoriso viihtyy itsenäisissä raittiusseuroissa paremmin! Asiassa tultiin vaaralliseen kohtaan. Veljeysseura tiesi olevansa suurin raittiusjärjestö Amerikan suomalaisten keskuudessa ja tuon jäsenistön runsaamman osan muodosti siirtokansamme nuoriso. Nyt koetettiin väittää, että nuoriso viihtyy paremmin va-

paissa, itsenäisissä raittiusseuroissa! Kuinkahan monta kertaa onkaan nuorison nimessä ja nuorison kustannuksella jumalankieltäjät ja muut siveyden sortajat koettaneet särkeä Veljeysseuran vakavata, kristillissiveellistä raittiustyötä. Vuosikokouksen edustajain enemmistö käsitti nyt niinkuin ennenkin, että uskonto on voimaa ja antoi seuraavan lausunnon: "Koska Veljeysseura kristinuskon hengessä työskennellessään on kasvanut suurimmaksi yhdistykseksi Amerikan suomalaisten keskuudessa, niin se pitää tärkeänä edelleenkin tehdä työtä rukouksen voimakkaassa hengessä."

Vuosikokouksen muista asioista mainittakoon "puhujarahaston" perustaminen Veljeysseuralle. Puhujia nim. pyydettiin kokouksessa kaikkialle kansamme keskuuteen. Tämä rahasto, johon varoja koottiin illanvietoilla ja seurojen antamilla lahjoilla, karttui melkoisesti ja oli tuonnempana hyvään tarpeeseen, kun Veljeysseuran laajat puhuja- ja luentomatkat pantiin toimeen. Helppotajuista raittiuskirjallisuutta pyydettiin seuraa kartuttamaan. Raittiuskursseja pyydettiin Ohioon ja päätettiin ne sinne ulotuttaa niinpian kuin mahdollista. Lasten raittiuslehteä esitettiin myöskin perustettavaksi, mutta se asia jätettiin tuonnempiin aikoihin.

Kokouksessa puhuttiin myöskin siitä, mitenkä tärkeää, jaloa ja kaunista olisi käydä tervehdyksillä juomarien perheissä, koettaen edes sillälailla vaikuttaa juomareihin ja vieroittaa heitä kapakka-elämästä. Hyökkäysretket uusiin suomalaisiin asutuksiin olisivat myöskin erittäin tärkeitä, joitten tuloksena voisi syntyä uusia raitiusseuroja. Vierailuretkiä toisten seurain kokouksiin ja juhliin niinikään suositeltiin.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin: esim. Mikko Skyttä, varaesim. Oskar Friski, kirjuriksi ja Raittiuslehden toimittajaksi Jaakko Kaminen, kassam. J. H. Jasberg, sekä lisäjäseniksi Hanna Siltala, Esa Torkko ja Alex Pantti.

RAITTIUSJUHLA laulu- ja soittokilpailuineen pidettiin kaupungin puistossa. Paikkakuntalaisten tervehdyksen tulkitsi kauppias Kaarlo Sillberg. Senjälkeen seurasi runsas puheitten, soiton ja laulun esitys. Kilpailuissa sai: toisen palkinnon $30 Hibbingin soittokunta, "Seitsikko". 1:sen palk. $30 Ishpemingin sekakööri, 2:sen palk. Hancockin sekakööri. Voimisteluseura Reippaalle annettiin $10 ylimääräinen palkinto ja $20 arvoinen kunniasauva. Raittiusväen kunnialippu jäi edelleenkin Pohjan Tähdelle.

OPISTOKONSERTTIIN, joka pidettiin illalla, seuran haalissa, kokoontui runsaasti väkeä, lauluseurat esittivät paraita numeroitaan. Opiston johtaja J. K. Nikander puhui kouluasiasta. Useita muitakin puhujia esiintyi illankuluessa.

RAITTIUSKURSSIT eivät täälläkertaa menestyneet läheskään toivottavasti. Kiire haittasi kaikkia, niin luennoitsijoita kuin edustajiakin. Osanottajiksi ilmoittautui parikymmentä henkeä, jääden maanantaiksi luennoille. Tarkasti kyllä se päivä käytettiin. Past. H. Anias luennoi raittiusliikkeen synnystä ja sen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Maisteri L. Lund selitteli alkoholin vaikutusta veren kiertokulkuun ja J. Kaminen puhui raittiushistoriikin alalta.

Täsmälleen viikon kestivät raittiuskokous, juhla ja luennot, joita yhteensä voidaan kutsua Raittiuspäiviksi.

KIRJAILIJA-KILPAILUJA — SANOMALEHTI VÄITTELYJÄ.

Raittiuskalenteriin tarvittiin kirjoituksia, samoinkuin Raittiuslehteenkin. Vuosikokouksessa v. 1904 tehdyn päätöksen mukaan velvoitettiin johtokunta julistamaan kirjailija-kilpailut uudestaan Veljeysseuran toimesta. Palkintoina tarjottiin ensimmäisessä sarjassa $75 ja $50, sekä toisessa sarjassa $30 ja $20. Ensimmäisen sarjan kilpailtavan kirjoituksen esineeksi määräsi johtokunta: "Siveys ja Raittius". Kirjoittajan olisi ennenkaikkia vastattava: "sopiiko tanssi, näytelmät, korttipelaus ja kiroileminen raitiusväelle?" Toisen sarjan kirjoitusaineet olivat vapaat. Osanotto tähän kilpailuun oli aivan odottamattoman laimea, vaikka palkinnot olivat verrattain hyvät, parhaat kuin koskaan muulloin. Ennen kilpailuun osaa ottaneet ja palkinnon saaneet eivät lähettäneet ollenkaan kirjoituksiaan. Mikähän mahtoikaan olla syynä, arkailivatko he toisiaan? Palkintotuomareina olivat: maisteri K. V. Arminen, pastorit J. K. Lammi ja H. Anias. Kilpakirjoitukset, kymmenen luvultaan olivat ylipäänsä niin heikkoja, ettei johtokunnan lupaamia runsaita palkintoja katsottu voitavan tälläkertaa jakaa. Sen sijaan annettiin ensimmäisessä sarjassa kaksi ylimääräistä lahja-palkintoa: Jaakko Kamiselle $25 ja Anton Huotarille $10. Toisen sarjan ensimmäinen palkinto $30 annettiin F. F. Jaloselle kirjoituksestaan: "Raittius ja Siveellisyys".

Keväällä 1905 julisti Veljeysseura viidennen kerran kirjailijakilpailut. Kahdessa sarjassa tultiin taaskin tiedon tantereella voimiaan mittelemään. Ensimmäisen sarjan kilpailijoilta vaadittiin

tietopuolista sivistystä, vastaten vähintäin Suomi-Opiston tai lyseon viittä luokkaa ja seminaarin läpikäyneen vastaavat tiedot. Toinen sarja kohdistettiin kansankirjoittajiin. Kirjoituksia saapui toistakymmentä, useimmat Suomesta. Palkintotuomareina olivat tällä erää: pastori J. K. Lammi, maisteri L. Lund ja yliopp. Liisa Paavola. Palkinnot jakautuivat: ensimmäisen sarjan 2:sen palkinnon $30 sai pastori H. Anias. Toisen sarjan 1:sen palkinnon $40 Katri Ahola, Kuortaneelta, ja 2:sen palkinnon $30 Einard Lahtinen, Lahdesta, Suomesta.

Kirjailijakilpailut v. 1906 olivat kokonaan epäonnistuneet. Veljeysseura tarjosi kaksi palkintoa $50 ja $30 erissä, eikä pantu minkäänlaisia ehtoja, ei kirjoitettaviin aineisiin, eikä sivistysmääräänkään nähden. Seitsemän kirjoitusta saapui, viisi Suomesta ja kaksi tästä maasta. Palkintolautakunta, jonka muodosti pastorit J. Katajamaa ja J. Wargelin sekä opettajatar Lydia Kangas, antoivat sellaisen lausunnon, ettei ainoatakaan kirjoitusta voida pitää palkinnon saamisen arvoisena, sillä niin puutteellinen on niissä oleva Suomen kieli ja asian käsittely, ettei ne edes painoon kelpaa korjaamatta. Pienempiä palkintoja sentään lähetettiin: Reetu Rakeelle Raumalle, Anton Huotarille Viipuriin, Katri Ahoselle Kuortaneelle ja Yrjö Kamiselle Ishpemingiin. Veljeysseuran johtokunta päätti toistaiseksi olla kirjailijakilpailuja toimeenpanematta.

SANOMALEHTIVÄITTELYJÄ. Raittiusseuroissa oli kauemman aikaa ollut vaatimuksen tapainen mielipide, että Suomi-Synoodin pappien tulisi etupäässä kuulua jäseninä raittiusseuroihin, itsekukin sillä paikkakunnalla jossa asuntoaan pitävät. Pastori J

J. Hoikka ryhtyi tätä käsitettä selvittelemään Paimen-Sanomissa ja muissakin kirkkokunnan lehdissä. Pastori Hoikka vetosi kristityn vapauteen, selittämällä ettei mikään pakoita pappia yhtymään sellaiseen raittiusseuraan, jossa, vaikkakin ulkonaista raittiutta noudatetaan väkijuomiin nähden, kuitenkin harjoitetaan henkistä epäraittiutta: siveettömyyttä, jumalansanan ylönkatsomista, vieläpä pilkkaakin ja muuta jumalatonta menoa. Mielet kiihoittuivat ja raittiusväki nousi melkein kuin yhtenä miehenä pastori Hoikkaa vastaan. Pohjan Tähti raittius-seura lausui tammik. 14 p:nä 1906 pitämässään kokouksessa jyrkän paheksumisen J. J. Hoikan kirjoituksista Paimen-Sanomissa. Vielä pitemmälle meni M. A. v. 1906 Raittiuslehdessä n:o 1, jossa hän kysyy: "mitä voipi pappina saada aikaan seurakunnissaan, ollessaan tällaisella kannalla?" Republicin seurakunta, jota pastori Hoikka silloin hoiti, ryhtyi täydestä sydämestään puolustamaan loukattua opettajaansa. Vanha ja kunnianarvoinen Onnen Aika raittiusseura lähetti Veljeysseuran johtokunnalle vaatimuksen, että johtokunnan on pyydettävä anteeksi pastori Hoikalta niistä loukkaavista kirjoituksista, joita esiintyi Raittiuslehdessä. Tuskinpa Veljeysseuran johtokunta on koskaan tätä anteeksipyyntöä tehnyt, mutta kuvaavaa se vaan on sen aikaisille kireille väleille raittiusseuralaisten ja seurakuntalaisten kesken. Raskasta mieltä se synnytti erittäinkin kirkkokunnan opettajissa, jotka selvästi näkivät kiittämättömän mielenilmaisun kuvastuvan raittiusväen kirjoituksissa. Olivathan SuomiSynoodin papit olleet alusta pitäen kansallisen raittiusliikkeen mukana, paljon käytettyinä Veljeysseuran puhu-

jina, kirjoittajina Raittiuskalenteriin sekä tavallisina puhujina paikallis-raittiusseurain juhlissa ja iltamissa. Maksavinakin jäseninä raittiusseuroissa on aina ollut runsas osa Suomi-Synoodin papeista. Toisten kirkkokuntain miehet säästyivät kokonaan tästäkin myrskystä, vaikkei heitä ainakaan ollut monta, jotka siihen aikaan kuuluivat maksavina jäseninä raittiusseuroihin.

Veljeysseuran sihteeri J. Kaminen ja seminaarilainen S. Ilmonen joutuivat niinikään kiivaaseen vaikkei katkeraan väittelyyn lasten raittiuskouluista ja Toivonliitoista. S. Ilmonen kirjoitti Amerikan Suomettareen sellaisen kyhäyksen, jossa hän varoitti vanhempia panemasta lapsiaan raittiuskouluihin ja lähettämästä heitä raittiustaloille perustettuihin lasten raittiusseuroihin. Kirjoittaja painosti sitä, että lapset ovat vaan pidettävät seurakuntain sunnuntaikouluissa, joissa voitaisiin antaa raittiusopetustakin sopivissa, lyhemmissä oppikursseissa. Raittiushaaleissa tarttuisi lapsiin liian varhain kevytmielisyys ja huvitteluhalu. Monessa raittiusseurassa vallitsee nyt sellainen henki, joka on suorastaan vaarallinenkin lapsille. Jaakko Kaminen puolusteli innolla lasten raittiuskouluja Toivonliittoja vedoten etevien raittiusmiesten ja -naisten lausuntoihin lasten raittiuskouluista ja ihmetteli kuinka raittiusmies saattoi asettua vastustavalle kannalle lasten lähettämisessä raittiushaaleihin. Väittely loppui siihen, että kumpikin tulkitsi mielipiteensä. Persoonallisia kosketuksia vältettiin. Raittiuskansan huomattava enimmistö kallistui selvästi sihteeri Kamisen katsantokantaa puolustavalle kannalle. Aihetta tietysti oli molemmin puolisiin mielipiteisiin. Aatteen kannalta katsottuna

pidettiin raittiuskouluja luonnollisina, mutta sen aikainen elämä raittiustaloilla saattoi monet varovaisuuteen lastensa suhteen.

SUOMEN RAITTIUSMIEHIÄ AMERIKASSA. — CONNEAUTIN VUOSIKOKOUS 1906.

Veljeysseura ryhtyi toisen kerran hankkimaan raittiuspuhujaa Suomesta. Johtokunnan huomio kääntyi etupäässä kotimaassa tunnettuun ja paljon puhujana käytettyyn, opettaja Vilho Reimaan, Helsingissä. Haluttiin sellaista puhujaa, joka samalla kykenisi antamaan raittiusopetusta, niin aikuisille kuin lapsillekin, johtamaan raittiuskursseja y. m. Opettaja Reima kirjoitti ei ennen kevättä voivansa virkatoimensa tähden matkalle lähteä. Jäätiin siis odottamaan kesän tuloa. Tällä välillä tekee sihteeri J. Kaminen kolme kuukautta kestävän puhujamatkan länteen kierrellen luennoimassa vuoristovaltioissa ja Tyynenmeren rannalla saakka. Kolmeen vuoteen ei ollut käynyt Veljeysseuran puhuja lännellä.

Kesällä 1906 saapui keskuuteemme odotettu raittiusmies opettaja Reima. Samalla kertaa saapuivat tohtori Matti Helenius-Seppälä ja tuomari Nyyssölä. Tohtori Seppälä kulki Suomen valtion lähettämänä, Amerikan kieltolakia tutkimassa, ja tuomari Einar Nyyssölä, hänkin raittiusmies, matkusteli huvikseen ja hyödykseen katselemassa kuuluksi tullutta Amerikan maata.

Veljeysseuran puhuja, opettaja V. Reima, sai kohta ryhtyä luennoitsemaan lukuisissa raittiusseuroissa, joita löytyy suomalaisten keskuudessa New Yorkissa, Ohiossa, Pennsylvaniassa ja Illinoisissa.

Viikkokausi kului Veljeysseuran vuosikokouksesta, jonka yhteydessä pidettiin luentosarjoja, opetusharjoituksia y. m. Vuosikokouksen jälkeen matkusti V. Reima Michiganiin, kierrellen siellä kesän kuumalla ajalla pitämässä raittiuspuheita kaikissa Veljeysseuraan kuuluvissa raittiusyhdistyksissä, jotka hartaana odottivat Suomesta saapunutta raittiuspuhujaa. Syksyn puolessa ehti hän vielä kiertämään

V. REIMA.

tärkeimmät paikat Minnesotassakin, jonka jälkeen hänen virkatoimiensa pakottamana oli lähdettävä paluumatkalle Suomeen. Raittiuskurssein johtaminen Worcesterissa, Mass., oli puhujamme viimeinen palvelus. Neljä kuukautta kaikkiaan kerkesi Reima olla keskuudessamme lietsomassa innostusta niinhyvin raittiustyöhön kuin kansallisaatteeseenkin.

Tohtori Seppälän arvokasta apua sai Veljeysseura myöskin nauttia runsaassa määrin. Aina milloin vaan kansallisella raittiustyöllämme oli jokukin tärkeämpi tehtävä, juhla tai luentokurssi, pistäytyi tohtori Seppälä tutkimustöittensä lomassa keskuudessamme virkistämässä mieliämme laajakantosilla ja tieteellisillä raittiusluennoillaan. Hänen arvokas apunsa oli aina erittäin tervetullutta, varsinkin oli hän Worcesterin raittiuskursseilla yhtenä tärkeimmistä luennoitsijoista. Tohtori Seppälä edusti myöskin Suomen raittiusväkeä Maailman Kristillisten Naisten Raittiusliiton vuosikokouksessa Bostonissa, Mass., lokakuulla 1906.

Worcesterin raittiuskurssit tarjosivat idän suomalaiselle raittiusväelle tilaisuuden harjaantua lasten raittiuskoulujen pitämiseen, samalla kuin siellä koetettiin valmistaa jonkinverran kouluakäyneitä raittiusmiehiä puhujiksi ja luennoitsijoiksi. Osanotto kursseihin oli erittäin runsas, noin satakunta henkeä oli aina luennoilla. Tohtori M. Seppälä piti kuusi luentoa selostaen raittiutta historian, tilastotieteen ja lainsäädännön kannalta. Opettaja Reima luennoitsi raittiusopetuksesta ja antoi neuvoja lasten raittiuskoulun pitämisessä y. m. käytännöllisissä asioissa. Lauluseura Kaiku esittämillään isänmaallisilla lauluillaan toi rattoisuutta ja virkistystä luentojen väliajoilla. Worcesterin raittiuskurssien päätyttyä palasivat Suomen raittiusmiehet kotimaahan, ihanaan Pohjolaan.

VELJEYSSEURAN 19:S VUOSIKOKOUS. Conneautissa, Ohiossa pidettiin heinäkuulla 1906 tavallinen kansallisen raittiusliiton vuosikokous juhlineen ja kilpailuineen. Osanottajia tälläkertaa karttui viisikymmentä virallista edustajaa. Aatteelli-

sista kysymyksistä herätti erityistä huomiota sihteeri Kamisen esittämä kysymys "Naisten raittiustyöstä". Valitettavana epäkohtana piti kysymyksen tekijä sitä seikkaa, että useat naiset, jotka kuuluvat neitosina raittiusseuraan, miehen saatuaan eivät perusta raittiusseurasta sen enempää, tuskinpa välittävät käydä kokouksissakaan ellei mies satu olemaan erityisemmin innostunut raittiustyöhön. Useita puhevuoroja käytettiin. Opettaja Reima huomautti, että kotimaamme raittiustyön varsinaisina alkajina pidetään juuri naisia, Hellmannin sisaruksia Vaasassa. Neiti Imberg ajatteli naisen varsinaisen raittiustyön alkavankin vasta naimisissa, perheen äitinä ja lasten kasvattajana. Aatu Rekonen kehoitti annettavaksi enemmän arvoa naisten raittiustyölle. Keskustelu pidettiin vastauksena kysymykseen. Muuten sopinee tässä mainita sen ilahuttavan tosiseikan Amerikan suomalaisten naisten suhteesta raittiustyöhön, että he ovat tässä suhteessa olleet tasaisesti nousussa. Kaksikymmentä vuotta taaksepäin oli suomalaisissa raittiusseuroissa tuskin viidesosa naisia. Nyt he pyrkivät tasaväkisyyteen miesjäsenten rinnalla, onpa monin paikoin raittiusseurat melkein yksinomaan naisten varassa ja hoidossa.

Kieltolakiasia sai ansaitun huomion tässä kokouksessa. Suomen valtipäivillä äsken laadittu kieltolaki innosti kansalaisiamme täällä Amerikassa ja kaikki tunsivat olevansa velvoitetut toimimaan amerikalaisen raittiusväen kanssa kieltolain aikaansaamiseksi. Suomen raittiusliikkeen varsinaiselle luojalle tohtori A. A. Granfeltille lähetti vuosikokous onnittelu-sähkösanoman, hänen 60 vuosipäivänsä johdosta. Näin tavoin otti Amerikan suomalainen

raittiusväki osaa juhlaan, jota kotimaamme raittiusväki siihen aikaan vietti rakkaan johtajansa muistolle.

Veljeysseuran keskushallintoon valittiin entiset, paitsi J. H. Jasbergin tilalle rahastonhoitajaksi tuli Alex Pantti. Uutena jäsenenä johtokuntaan astui lahjakas raittiusmies Olavi Laulaja Hibbingistä, Minn. Johtokunnasta poisjääneelle J. H. Jasbergille lähetettiin kiitosadressi kunniakkaasta ja monivuotisesta työstään Veljeysseuran keskushallinnossa.

Kokouspäivien illat käytettiin aatteellisiin ja kasvattavaan raittiustyöhön. Kilpi seuran tilavassa juhlasalissa pidettiin raittiuskurssien tapaisia kokouksia, joissa kokeneet luennoitsijat selvittivät raittiuskysymyksen monia puolia ja joissa opettaja Reiman johdolla pidettiin raittiusopetusnäytteitä aikuisille ja lapsille. Etupäässä neuvottiin kaukaa tulevia edustajia antamaan paikkakunnallaan raittiusopetusta lapsille. Hyökkäysretkiä tehtiin Harboriin ja Erieen.

Raittiusjuhla laulu- ja soitto-kilpailuineen seurasi kolmipäiväisiä keskustelujen raskasta työtä. Ohion ihanan luonnon helmasta saattoikin löytää todella kauniin juhlakentän majesteetillisen, tyynipintaisen Erie-järven rannalta tuuheitten tammi- ja pyökkipuiden varjossa. Ilmakin oli herttainen ja lämmin. Juhla oli innostava, puhdas ja ylentävä, kirjoittaa muistiinpanoissaan sihteeri J. Kaminen. Naiset, jotka lukuisasti kuuluvat Ohion suomalaisiin raittiusseuroihin, liittyivät juhlakulkueeseen, toiset valkopukuisina, toiset vaatetettuina Suomen naisten kansallispukuihin. Ihastuen katselivat toiskielisetkin kaunista julakulkuetta.

Puheitten päätyttyä alkoivat laulu- ja soittokilpailut. Palkinnot jakautuivat: 1:sen palkinnon $50 Ishpemingin hyvin harjoitettu lauluseura "Sirkat". Ylimääräiset, pienemmät laulupalkinnot annettiin miesköörеille "Hätärieska" ja "Nuoremmatveikot". Soittokuntain 1:sen palkinnon $40 sai "Humina" Harborista, johtaja F. Jacobson; 2:sen palkinnon $25 "Pohjan Aalto" Conneautista, johtaja Y. C. Fallström. Illalla pidettiin tavanmukainen suuri lopettajaiskonsertti. Tälläkertaa tulot lankesivat paikallisraittiusseuran hyväksi.

KAPTEENI JOHN PENGILLY JA PASTORI HEIKKI ANIAS KUOLEVAT.

Amerikan suomalaisen raittiusväen keskuudesta kutsutaan v. 1906 kaksi mitä vaikuttavinta ja kansallisen raittiustyön innokasta edustajaa kaivantokapteeni John Pengilly ja Elyn-Soudanin seurakuntapiirin opettaja pastori Heikki Anias. Edellinen kuolee keväällä, jälkimäinen vuoden viimeisinä päivinä.

KAPTEENI JOHN PENGILLY syntyi Cornwallissa, Englannissa, 1853 ja saapui Amerikaan 18 vuotiaana. Perehtyneenä kaivantotöihin jo kotimaassaan, sittemmin Pennsylvaniassa ja Michiganissa, sai hän kapteenina ryhtyä johtamaan kaivostöitä Elyssä v. 1886. Likemmä kaksikymmentä vuotta hoiti hän kaivantotöitä Elyssä ja Soudanissa tullen läheisiin tekemisiin suomalaisten kanssa, jotka näissä kaivannoissa ovat enemmistönä työskennelleet. Kapteeni Pengilly olikin suomalaisten suosija ja heidän pyrintöjen, etenkin raittiusliikkeen vilpitön ja lämmin ystävä, osanottaja ja monessa suh-

teessa runsaskätinen auttaja ja isällinen huoltaja. Elyssä kuului hän itse suomalaiseen raittiusseuraan ja hänen vaikutuksellaan kohosikin Vesi-seura Amerikan suomalaisten suurimmaksi sekä toimintarikkaimmaksi yhdistykseksi. Pengillyn avustuksella rakennettiin Soudaniin muhkea ja mallikelpoinen raittiustalo. Koko maata käsittävään kansalliseen raittiustyöhömme otti hän niinikään innolla osaa ollen läsnä monilla yleisillä raittiusjuhlillamme ja Veljeysseuran vuosikokouksissa. Hankkipa hän vielä kalliin $100 maksavan kunnialipunkin annettavaksi sille Veljeysseuraan kuuluvalle paikallisyhdistykselle, jossa olisi enin jäseniä. Tällätavalla syntyikin monta vuotta kestävä ja terveellinen kilpailu suurimpien raittiusseurojen Vesi-seuran, Pohjan Tähden ja Kasvi-seuran välillä jäsenten enimmyydestä.

Vuonna 1904 luopui Pengilly kaivantojen "superintendentin", eli ylitarkastajan toimesta muuttaen maatilalleen Northfieldiin, Minn., lähelle Minneapolia, jossa hän vaipui ijäiseen lepoon maaliskuun 6 p:nä 1906. Elyn raittiusseura Vesi lähetti vainajan haudalle viimeiseksi tervehdykseksi seppeleen kirjoituksella: "Ystävämme kapteeni John Pengilly. Muistosi elää"!

PASTORI HEIKKI ANIAS. Ennenkuin vuosi kului umpeen, sai Amerikan suomalainen siirtokansa surullisen viestin, että sen kirkollisten ja raittiuspyrintöjen uuttera työmies äkkiä kutsuttiin taivaallisen Isämme luokse, sillä se oli Herran tahto, jonka kirjassa päivätyömme täällä maailmassa ovat määrätyt. Ollessaan pitämässä raamatunselitystä eräässä perheessä Elyssä jouluk. 20 p:nä 1906 sai hän äkkiä sydämen halvauksen, josta muutamien

tuskaisten tuntien perästä seurasi ruumiin kuolema ja sielun vapautuminen päästäkseen taivaan ihanaan kotiin, Jeesuksen, meidän Vapahtajamme luokse.

Pastori Heikki Anias syntyi Alavieskassa marrask. 1894 tullen ylioppilaaksi Oulun suomalaisesta lyseosta 1896. Kirjoittautui jumaluusopilliseen tiedekuntaan yliopistossa, luki useita vuosia, väliin aineellisten varain tähden hetkeksi keskeyttäenkin, pitäen raittiuspuheita ja luentoja seurojen ja raittiusliittojen palveluksessa. Suoritettuaan yliopistolliset oppimäärät, vihittiin hän papiksi Turun tuomiokirkossa tammik. 7 p. 1904. Samoihin aikoihin vihittiin hän myöskin avioliittoon Roosa Eriksonin kanssa ja lähtee kutsuttuun työpaikkaansa Amerikaan. Helmikuun 17 p:nä saapui pastori Anias nuoren rouvansa kanssa Elyyn. Vajaan kolme vuotta kerkesi hän hoitaa Elyn-Soudanin seurakuntia, jolla aikaa teki lyhempiä lähetysmatkoja ympäristön pienempiin seurakuntiin ja uutisasutuksiin ahkerasti toimien raittiustyössä kaiken aikaa. Raittiuslehti kirjoittaa: "Pastori H. Aniaksessa menetti Elyn seurakuntapiiri ja siirtokansamme kirkollinen väki nuoren lupaavan työmiehen, hänessä menetti nuori vaimo hellän puolison ja kaksivuotinen poika maallisen turvan. Raittiuskansa menetti hänessä miehen, jonka sijaa lienee vaikea, melkein mahdoton täyttää. Hän oli sillä alalla suuri auktoriteetti. Amerikan suomalainen raittiuskansa seisookin surun ja murheen lyömänä tämän rakkaan opettajansa haudalla".

RAITTIUSLIITOT.

Kansallisen raittiusliikkeemme kehityksessä alkaa vuodesta 1906 raittiusliitoilla olla tärkeä merkitys paikallisten raittiusrientojen kohottamisessa, virkistämisessä ja edistämisessä. Raittiusliittojen alkujuuret ovat etsittävät niiltä ajoilta, jolloin Veljeysseurassa nahistiin "piirijaosta". Mikä piirijaon kautta ei saatu toteutumaan, sen ajoivat perille raittiusliitot syntyneinä paikallisten raittiusseurojen toiminnan kautta, omien paikallisten tarpeitten ja pyrintöjen vaikutuksesta.

KUPARIALUEEN RAITTIUSLIITTO. Calumetin johtavat raittiusseurat, Hyvä Toivo ja Vartia, olivat usein lähennelleet toisiaan, pitäneet yhteisiä kokouksia, olleet toistensa illanvietoissa, ohjelmakokouksissa, j. n. e. Jatkuvaa toistensa kanssa seurustelua seurasi yhteenmeno. Kumpanenkin seura luopui pääyhdistyksestä ja muodosti pääyhdistyksistä riippumattoman raittiusseuran nimellä Hyvä Toivo Itsenäinen. Tämä tapahtui v. 1896. Suloinen sopu ei kestänyt kovinkaan kauan. Kirkollisten ja kansallisten pyrintöjen erilaiset katsantokannat herättivät taaskin Veljeysseuraan kuuluvan raittiusseuran toimintaansa, nimellä Uusi Vartia. Tähän seuraan kuuluivat etupäässä "synootalaiset" eli Betlehemin seurakunnan jäsenet. Voimakas Pohjan Tähti Hancockista alkaa nyt ikäänkuin tukeakseen heikompaa sisartaan tehdä vierailuretkiä Calumetiin Uuden Vartian kokouksiin, jolloin yhteisvoimin suoritettiin rikas ja henkevä ohjelma. Uuden Vartian jäsenet tietysti kävivät vastavierailuilla Hancockissa. Näin kuluivat vuodet 1898—1899. Usein olivat mukana Atlanticin Aura-seu-

ran ja Bostonin Koitto-seuran jäsenet. Kun sitten jokuvuosi myöhemmin (1904) perustettiin Centenial Heightsiin, Calumetin laitakaupunkiin, Kupari Ruusu raittiusseura, joka liitettiin Veljeysseuraan, niin alkoi taasen kansallisella raittiusliikkeellä olla jotain merkitystäkin Calumetissa. Mahtavan ja jäsenrikkaan Hyvä Toivo itsenäisen jäsenet alkoivat kunnioituksella kohdella veljeysseuralaisia, jotka sittenkin, vaikka jäsenistöönsä nähden köyhempiä, kumminkin ovat aina omanneet runsaammassa määrässä henkistä pääomaa, taitoa ja ymmärrystä. Toisiaan lähentyminen alkaa uudestaan, ei sillä tarkoituksella enää, että lopetetaan Veljeysseura, vaan rehellisillä keinoilla yhdessä työskennellä juoppouspahetta vastaan. Varsinkin nuoriso tuntuu viihtyvän toistensa seurassa. Heillähän on muitakin etuja valvottavana ja etsittävänä toistensa seurassa, ei vaan paljaastaan aatteellisia asioita. Hyvä Toivo Itsenäisen, Uuden Vartian ja Kupari Ruusun jäsenet ovat taasen toistensa iltamissa ja juhlatilaisuuksissa yhdessä suorittamassa ohjelmaa.

Aatteelliset asiat lopultakin aiheuttivat virallisen yhteistoiminnan. Raittiusseurat Kuparisaarella, Hancockissa ja Calumetissa, kävivät näihin aikoihin ankaraa taistelua kapakoita vastaan, etupäässä vaatien edes niitten lakien noudattamista, jotka vähänkin rajoittavat kapakoitten mielivaltaa. Pohjan Tähti Hancockissa oli vetänyt monta kapakkaa syytteeseen sunnuntailakien rikkomisesta, sillä valtion laeissa on jyrkästi kielletty väkijuomakauppa sunnuntaisin. Samoin tekivät raittiusseurat Calumetissa. Tällaiset oikeusasiat kuluttivat melkoisesti varoja, kysyivät arvaamatonta vaivaa ja itsensä uhrausta niiltä jäseniltä, jotka seuran toimesta ryh-

tyivät kapakoita syyttämään. Ymmärrettiin helposti, että yhteisvoimin saataisiin paremmin kapakat noudattamaan lakia. Asiaa tältä kannalta katsoen kokoontuivat edustajat neljästä Calumetin raittiusseurasta J. Kytölän asunnolle Calumetissa jouluk. 26 p:nä 1905 keskustelemaan "Miten voitaisiin poistaa väkijuomamyynnin väärinkäytös Kuparisaarelta, etenkin Calumetista"? J. Hietikko esitti kansananomuksen lähettämistä valtion kuvernöörille pyytäen hänen apuaan lain toimeenpanemisessa. Kiertokirjeet anomuksen allekirjoittamista varten lähetettäköön Englannin ja Suomen kielisinä raittiusseuroille ja seurakunnille. Toimikunta valittiin, nimet kerättiin ja lähetettiin kuvernööriin. Puuhan takana olivat raittiusseurat Hyvä Toivo Itsenäinen, Uusi Vartia, Kupari Ruusu ja Edistys.

Kesällä 1906 alettiin puuhata yhteistä raittiusjuhlaa, johon ottaisivat osaa kaikki Kuparisaaren suomalaiset raittiusseurat. Uusi Vartia lähetti kiertokirjeitä sisarseuroille kehottaen niitä lähettämään edustajansa yhteiseen neuvottelukokoukseen Calumetiin. Kokous pidettiin kesäkuulla, vaan lupaavalta se ei näyttänyt, sillä ainoastaan neljä yhdistystä, Uusi Vartia ja Hyvä Toivo Calumetista, Otava Mohawkista ja Säde Coburtownista lähettivät edustajansa. Pieni joukko oli innokas eikä halunnut jättää hyvää alotetta keskeneräiseksi. Yhteisjuhlan uskottiin tuovan virkistystä paikalliseen raittiustyöhön. Kahden viikon perästä päätettiin kokoontua uudestaan toivossa saada muitakin paikkakunnan raittiusseuroja mukaan. Toiseen kokoukseen lähettivät edustajiaan Kaleva Volveriinista ja Nousu Arcadian kaivannolta. Kuuden raittiusseuran toimesta pidettiinkin yhteinen raittiusjuhla Ca-

lumetissa, Tamarackin puistossa. Se onnistui yli toiveitten. "Vähät voimat paljon aikaansaavat, kun on intoa ja innostusta".

Kuparialueen raittiusliiton virallinen perustaminen tapahtui Wolverinessa Kalevan haalilla elok. 26 p:nä 1906 vähä jälkeen yhteistä raittiusjuhlaa. Edellä mainittujen seurojen lisäksi yhtyi joukkoon jäsenrikas Pohjan Tähti Hancockista. Tässä perustavassa kokouksessa suunniteltiin "Liiton" työtapa, tarkoitus ja sen suhde paikallisseuroihin ja pääyhdistyksiin. Liitto ei tulisi muodostamaan erityisiä suuntia, vaan työskentelee puhtaasti paikallisen raittiustyön edistämiseksi, ennen kaikkea taistellakseen kapakoita ja väkijuomaliikettä vastaan. Liiton tarkoitus tulkitaan:

1. "Saada lähempään yhteistyöhön liiton alueella toimivat eri raittiusseurat".

2. "Koittaa saada kauntin virkakunta valvomaan, että väkijuoma-anniskelua koskevat lait tulevat noudatetuiksi".

3. "Äänioikeutettujen raittiusmiesten ensimäisenä ja pyhänä velvollisuutena on käyttää äänioikeutensa kieltolakipuolueen vaalilistan kannattamiseksi".

Seitsen-henkinen johtokunta pitää huolta liiton asioista kokoontuen kerran kuukaudessa. Yleisiä kokouksia, joihin seurat lähettävät edustajansa, pidetään toistaiseksi joka kolmen kuukauden perästä eri paikoissa Liiton alueella. Ensimäiseen johtokuntaan valittiin: Hanna Siltala, Matti Manner, Eeli Merijärvi, Oskar Friski, Toivo Peltonen, Johan Nulu ja Matti Salo.

Liiton toisessa yleisessä kokouksessa Hancockissa tammik. 1907 oli jo edustettuna 16 Kuparia-

lueen raittiusseuraa. Kokouksessa päätettiin lähettää edustaja Michiganin Anti-Saloon Leaquen yleiseen kokoukseen Detroitiin, jonka matkan Liiton kustannuksella tekikin ylioppilas V. Koivumäki. Kolmannessa yhteiskokouksessa Massissä, Mich., oli edustajia 23, ja innostus työhön erinomainen. Etenkin kieltolain kehittämiseksi oli liitto voimiaan uh-

KUPARIALUEEN R.-LIITON VIIDENNEN VUOSIKOKOUKSEN EDUSTAJAIN KUVA, PAINESDALE, MICH.

rannut painattaen lentolehtisiä sekä kustantaen kirjasen "Kieltolaki voittoon". Liiton puhujina matkustelivat Oskar Friskey ja toimittaja J. Parkkila. "Yhteistyössä" niminen suurempi julkaisu ilmestyi v. 1908 ollen tärkeä lisä raittiuskirjallisuudessamme. Liittoon kuului vuoden 1908 alussa 39 paikallisseuraa ja 2,000 jäsentä. Painesdalessa pidetyssä kokouksessa oli edustettuna 26 seuraa ja tun-

tui siltä, kuin Liitto olisi pääyhdistykseen verrattava suurempi kun konsanaan Ystävyyden Yhdistys tai Idän Suom. Raitt. Yhdistys.

POHJOIS-MINNESOTAN RAITTIUSLIITTO. "Kutsumus: Täten pyytää Valon Lähde raittiusseura, Evelethissä, Minn., kaikkia lähiseudun raittiusseuroja, katsomatta kuuluvatko pääyhdistyksiin tai ei, valitsemaan edustajia Evelethissä pidettävään yhteiseen kokoukseen, joka alkaa jouluk. 30 p:nä 1906, kello 10 a. p. Valon Lähteen talolla". Tämä oli ensimäinen yrite koota Minnesotan suomalaista raittiusväkeä. Suomalainen tunnetaan hitaanlaiseksi, jos sitä noin vaan äkkiä yllättää, eipä silloin tahdo valmista tulla. Niinpä kävi tässäkin. Kutsumus lienee annettu liian pian; ei ollut aikaa nyt tuumaamiseen eikä tarpeellista hankkimisaikaa, saatikka sitten valmistusaikaa. Ensimäinen kokous ei vastannut tarkotustaan. Evelethin suomalaiset raittiusmiehet olivat kuitenkin kylliksi ymmärtäviä korjaamaan asian sillä, että muutettiin yhteinen kokous kuukautta tuonnemmaksi tammik. 27 p:vään 1907. Raittiusliiton perustaminen oli kyseessä. Edustajia saapuikin: Johan Palmgård ja Frans Nikkola Elystä, J. V. Lilius ja John Mattson Duluthista, John Korpela Toverista, Aug. Junnulainen, Johan Haaro ja Toivo Hattu Virginiasta, Jaakko Rajala, Hilma Luoma ja Kusti Saari Hibbingistä, Jaakko Poola Soudanista, Kalle Nikkilä Superiorista, Johan Saliin ja J. Hannula Auroorasta, Maria Järvinen, Maria Lampi, J. F. Isotalo, V. Kyllönen, Fr. Matson, K. F. Tuomi ja Jaakko Kangas Evelethistä, Konstu Kykyri ja J. Hattunen Spartasta, Antti Kojonen Biwabicistä, J. Saari ja Oskar Pohjanen Chisholmista. Edustettuna oli 13 raittiusseuraa.

POHJOIS-MINNESOTAN RAITTIUSLIITON JOHTOKUNTA.

Toivon Tähden edustaja J. V. Lilius huomautti tervehdyspuheessaan, miten tärkeää on yhteistoiminnan aikaansaaminen Minnesotan suomalaisten raittiusseurain kesken voidaksemme jotain merkitä valtion kieltolakitaistelussa. Paikalliselle raittiustyölle niinikään tuottaa yhteistoiminta vilkkautta ja voimaa. Esitti perustetavaksi Minnesotan suom. Raittiusliitto. Kokoukseen saapuneet edustajat olivat tietoisia tällaisen liiton tarpeellisuudesta, jopa pitivät sitä välttämättömänäkin niissä sekavissa oloissa, jotka silloin vallitsivat raittiusseuroissa, kun sosialistinen vastustustyö pyrki kaatamaan raittiusseuroja. Maantieteellisistä syistä katsottiin kohtuulliseksi yhdistää Wiscounsinin puolelta piirin alueeseen Superiori ja sen lähiseudut. Liiton nimeksi annettiin: Minnesotan ja Pohjois-Wiscounsinin Raittiusliitto. Ensimäiseen johtokuntaan valittiin J. V. Lilius, I. F. Isotalo, Toivo Hattu, Kalle Nikkilä ja Mrs. Maria Järvinen.

Liiton valtiollinen kanta selvitettiin Virginiassa pidetyssä yhteiskokouksessa, jossa lausuttiin julkinen toivomus: "että äänioikeutetut suomalaiset raittiusmiehet pitäisivät velvollisuutenaan liittyä Minnesotan valtion kieltolakipuolueeseen". — Ellei jollain paikkakunnalla olisi raittiuskansan vaalilistaa, voisi äänestää harkintansa mukaan muittenkin puolueitten miehiä. Minnesotan Raittiusliitto asettui ehdottomasti kieltolakipuolueen kannalle ja ryhtyi sitä avustamaan kaikilla niillä keinoilla, kuin Liitolla on ollut käytettävinä. Käsikädessä on se työskennellyt Minnesotan Kieltolakipuolueen kanssa. Amerikan suomalaisen raittiuskansan yhteenliittymistä niinikään on Minnesotan Liitto lämpimimmin kannattanut, jopa koettanut sen toteuttamiseksi

toimiakin, kehottavien kirjeitten kautta DeKalbiin y. m.

Minnesotan Raittiusliittoon kuului v. 1908 jotenkin tarkasti kaikki alueeseen lukeutuvat suomalaiset raittiusseurat. Niissä oli 1,648 jäsentä. Samana vuonnā kuului Liiton johtokuntaan: Kalle Stekman, Esa Torkko, Kontra Matson, Olavi Laulaja, Erik Anttila, Antti Tuura, Frank Matson ja Kalle Mäntylä. Liiton puhujina ovat kierrelleet: Frank Matson, Iivari Ahonen, Alma Hinkkanen ja Heikki Moilanen. Puhujilta on vaadittu selvä kieltolakikanta. Heikki Moilanen erityisemmin kehitteli lasten raittiustyötä perustaen viisitoista raittiuskoulua lapsille.

GOGEBIC ALUEEN RAITTIUSLIITTO. Suoja raittiusseuran talolla Bessemerissä, Mich., tehtiin ensimäinen yritys perustaa raittiusliitto Gogebic kauntin suomalaisten raittiusseurain keskuuteen. Perustavaan kokoukseen tammik. 1 p. 1907 saapui edustajia: Valo-seurasta I. P. Niemi ja Evert Harso, Valon Säteestä Matti Salo, I. Karvonen, T. Kivistö ja V. Koski; Valottaresta John Saari ja Herman Nirva; Kaikusta K. G. Törne, A. Kleimola ja I. Varis; Suoja-seurasta V. Saarikoski, H. Fors, A. Matson ja A. Lappi, sekä Pyrkiästä I. Luoma.

Liiton aikaansaaminen pidettiin erittäin suotavana, vieläpä päätettiin ulotuttaa toiminta Wisconsinin puolellekin, suomalaisten uutisasukkaiden pikku seurojen keskuuteen. Kokouksessa valittiin johtokuntakin, jonka tehtäväksi annettiin sääntöjen laatiminen. Mutta tämä ensi yritys raukesi. Lieneekö syntynyt vaikeuksia sääntöjen laatimisessa, vai muutko lamauttavat seikat vaikuttivat, yhteistoiminta jäi tälläkertaa sikseen.

Jessevillen raittiusseura Valon Säde lähetti syyskesällä 1908 uuden kutsun kaikkialle lähiseutujen raittiusseuroille lähettämään edustajansa yhteiskokoukseen, joka pidettäisiin elok. 30 p:nä Valon Säteen talolla ja jossa keskusteltaisiin raittiusliiton lopullisesta aikaansaamisesta. Kutsumusta nou-

GOGEBIC ALUEEN R.-LIITON 4:NEN EDUSTAJA KOKOUKSEN EDUSTAJAT IRONWOODISSA, MICH., MAALISK. 28 P. 1909.

dattaen saapuivat kokoukseen: Nestor Toppari, Mikko Kivistö ja J. Hakala Ironwoodista; M. J. Karvonen, T. V. Leppälä ja Matti Salo Jessevillestä; I. Saari, G. Abramson ja I. Sarelin Montrealista; K. G. Törne ja J. Ahola Bessemeristä; sekä J. Luoma ja J. Syrjä Wakefieldistä. Puhetta johti kokouksessa N. Toppari ja pöytäkirjaa piti M. Ki-

vistö. Johtokuntaa ei vielä katsottu sopivaksi Liitolle valita, ennenkuin säännöt saataisiin ja hyväksyttäisiin. Sääntövaliokunta sitävastoin asetettiin.

Bessemerissä pidetyssä yhteiskokouksessa syysk. 27 p:nä hyväksyttiin Liitolle säännöt ja tarkistettiin sen tehtävät. Liiton säännöissä sanotaan eräässä kohden: "On kohdistettava raittiustoiminta siihen suuntaan, että saataisiin hajallaan olevat voimat kootuiksi yhteistoimintaan ja saadakseen kansalaisemme yhtymään amerikalaisiin raittiustyön tekijöihin ja jos mahdollista, tuntemaan ja kannattamaan paikallista ja yleistä kieltolakia". Liiton johtokuntaan valittiin: N. Toppari esimieheksi, T. V. Leppälä varaesimieheksi, J. Luoma kirjuriksi, J. Saari rahastonhoitajaksi, jäseniksi Sofia Toppari, K. G. Törne ja J. Syrjä.

Liiton puhujina ovat kierrelleet Heikki Moilanen, y. m. Raittiutta ja kieltolakia koskevia lentolehtisiä on kustannettu ja jaettu alueella. Kesäjuhlia, laulu- ja voimistelukilpailuineen niinikään on pantu toimeen Liiton alueella vuorottaisin eri paikkakunnilla.

MARQUETTE KAUNTIN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Riento seuran kokouksessa Ishpemingissä, Mich., huhtik. 1 p. 1907 herätettiin kysymys raittiusliiton perustamisesta Marquette kauntin suomalaisten raittiusseurain keskuuteen, niinkuin on Kuparisaarellakin y. m. Lähetystö valittiin viemään esityksen Väinö seuralle, joka niinikään suosi yhteistoiminnan aikaansaamista eri yhdistysten kesken. Molempien seurojen valitsema komitea piti Veljeysseuran toimistossa yhteiskokouksen, jossa laativat kiertokirjeet kaikille kauntin suomalaisille raittiusseuroille kehotuksella saapua "Liiton" perus-

tavaan kokoukseen Ishpemingiin huhtik. 28 p:nä. Kutsua noudattaen lähettivät kahdeksan seuraa edustajansa, yhteensä 17. Tässä yhteiskokouksessa sitten virallistettiin Marquette kauntin Suomalainen Raittiusliitto ja valittiin sekä johtokunta että sääntöjen laatimiskomitea. Johtokuntaan tulivat: esimieheksi A. J. Mattila Negauneesta; kirjuriksi A. Koivu Ishpemingistä; kassamieheksi M. Kaappela Ishpemingistä; sekä neuvotteleviksi jäseniksi J. Rautanen Marquettesta, Israel Pyykkönen Uudesta Suomesta; G. Lindqvist Negauneesta ja A. Williamson Palmerista. J. H. Mattilan matkustettua Suomeen tuli Liiton esimieheksi A. Williamson. Sääntökomitean muodostivat: J. Kaminen, F. Nevala, J. Simonen, H. Juntunen ja I. Rintamäki. Seuraavassa yhteiskokouksessa Negauneen kansankodilla hyväksyttiin säännöt. Yleinen kesäjuhla niinikään päätettiin samassa kokouksessa toimeenpanna Ishpemingissä elok. 25 p:nä.

Liittoon kuului v. 1908 yksitoista raittiusseuraa ja 864 jäsentä. Toiminta on suurimmaksi osaksi tähdätty ja kohdistettu kieltolakitaisteluun. Sen asian kehittämiseksi Marquette kauntissa tilattiin 2,000 kappaletta Kuparialueen Raittiusliiton kirjasta "Kieltolaki Voittoon", jotka jaettiin ilmaiseksi kansalaisillemme. Liitto koettaa myöskin valvoa, että voimassa olevia väkijuoma-asetuksia noudatettaisiin kauntin alueella. Kesäisin on tavattu pitää juhlia eri osissa alueetta.

Raittiuspuhujina ja luennoitsijoina ovat Liiton toimesta kulkeneet Alfred Laakso keväällä 1908, sekä seuraavana talvena pitempiaikaisena Kalle Ojajärvi, pitäen 31 raittiuspuhetta.

IRON KAUNTIN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Liiton perustava kokous pidettiin Toivolan talolla Crystal Fallsissa, Mich., huhtik. 14 p:nä 1907. Edustettuina olivat raittiusseurat: Toivola, Vellamo, Toivolan Taimi, Toivon Opas, kaikki kuuluen Veljeysseuraan. Liiton ensimäiseen toimikuntaan, joka samalla laati säännöt valittiin: esim. Ivar Olkkonen, kirj. Matti Hurja, kassam. Johan Vierikko, sekä Antti Kulmala, Mikko Kivistö, Johan Lampi ja Herman Henricson. Yhteinen kesäjuhla vietettiinkin Juhannuksen aikaan paikkakunnan seurain myötävaikutuksella ja yhteistoiminnan suureksi virkistykseksi.

Liiton toisessa yleisessä kokouksessa elokuulla oli edustettuna myöskin Yrittäjä seura Stambaugh'ista ja Korven Kukka Amasasta, siis kuusi seuraa. Läsnä olivat edustajat: G. Saari, I. Olkkonen, Hilma Stenfors, H. Ollinen, Aug. Kohta, Matti Hurja, Jacob Kirkkomäki, Elias Niemi, Matti Mäki, J. Lampi, Aug. Matson, Mrs. Matson ja H. Hendrikson.

Kieltolakipuolueeseen nähden päätti Liitto ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, että se saisi mahdollisimman eheän kannatuksen suomalaisilta raittiusmiehiltä, niiltä joilla Amerikan kansalaisina on äänestysoikeus kaikissa valtiollisissa ja kunnallisissa vaaleissa. Kesäjuhla on pidetty: Amasassa, Crystal Fallsissa ja Stambaughissa, joista varsinkin viimeinen pidettiin varsin onnistuneena.

OHION JA PENNSYLVANIAN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Raittiusväkemme Ohion satamista, Myllykontrista ja Pennsylvanian puolelta pitivät ensimmäisen yhteiskokouksensa New Castlessa, toukok. 5 p:nä 1907, jossa keskusteltiin suuremmoisen kesäjuhlan aikaansaamisesta, josta mahdolli-

sesti jääpä voitto luovutettaisiin Veljeysseuran puhujarahastoon. Kokouksessa olivat edustajina. Matti Torkko Fairportista; Kalle Aaltonen ja Johan Luoma Harborista; Johan Laurell Conneautista; Lauri Eskola ja Victor Kuusisto Clevelandista; Otto Mäkinen ja Jaakko Marttila Youngstownista; Johan Nordell Lowellvillestä, Silja Koskinen Bessemeristä; Herman Luoma Glassportista;

OHION JA PENNSYLVANIAN R.-LIITON JÄSENIÄ.

Matti Laurila Monessenistä ja J. E. Laurell New Castlesta. Kokouksessa päätettiin pitää yhteinen juhla Harborissa ja painattaa tilaisuutta varten 1,000 juhlamerkkiä. Yhteisjuhla onnistui odottamattoman hyvin, virkisti mieliä, innosti ja viittasi samallaisia raittiusjuhlia viettämään yhteisvoimin joka kesä. Veljeysseuran puhujarahastoon lähetettiin kolmatta sataa dollaria.

Toinen yhteiskokous, niinikään kesäjuhlan

viettämistä varten pidettiin Conneautissa toukok. 10 p:nä 1908. Edustajia saapui yhdestätoista alueen raittiusseurasta ja yhteinen kesäjuhla päätettiin pitää elokuun alussa Fairportissa. Tämänkin juhlan kautta varmistui vaan yhteistoiminnan tärkeys ja sen suuri merkitys paikallisseuroissa.

Ohio-Pennsylvanian Raittiusliiton virallinen perustaminen tapahtui vasta Youngstownissa, huhtik. 4 p:nä 1909, jolloin alueen raittiusseurain edus-

J. E. LAURELL.

tajat juuri tätä asiaa varten kokoontuivat. Seuraavat paikkakunnat lähettivät edustajansa: Clevelandista. Liisa Poola, Fairportista M. Torkko, Conneautista K. Ojajärvi, Eriestä D. Aho, Burtonista M. Juustinen, Warrenista J. Ladveliin, Girardista M. Mäki ja M. Koski, Monessenista I. Saksberg, Glassportista M. Mäki ja Y. Sjöblom, New Castlesta J. E. Laurell, Lowellvillestä J. Nordel, Youngstownista E. Kiviniemi, J. Marttila ja L. Noponen.

Edustettuina olleet yhdistykset kuuluivat Veljeysseuraan. Harborin itsenäiset raittiusseurat yhtyivät Liittoon vasta tuonnempana.

Ensimmäisen juhlansa piti Liitto 1909 kansallisen oppilaitoksemme Suomi-Opiston juhlan nimellä ja menestyi se erinomaisen hyvin. Liiton toimesta on ollut useita raittiuspuhujia liikkeellä.

IDÄN VELJEYSSEURAIN RAITTIUSLIITTO. Worcesterissa, Mass., pitivät Veljeysseuraan kuuluvat raittiusyhdistykset ensimmäisen yhteiskokouksen kesäk. 30 p:nä 1907. Siinä tuumiteltiin Liiton aikaansaamisesta idän raittiusseurain keskuuteen. Kaksi erittäin tärkeää syytä tuotiin esille: 1. Idän Veljeysseuraan kuuluvat yhdistykset ollen kaukana kansallisen raittiustyömme keskustasta voivat vaan ani harvoin lähettää edustajiaan yleisiin vuosikokouksiin. Yhteisvoimilla saataisiin ainakin yksi edustaja kauempanakin pidettävään Veljeysseuran vuosikokoukseen. 2. Kiertävää raittiuspuhujaakaan ei saata aina velvoittaa Veljeysseuraa lähettämään itävaltioihin, sillä täytyy katsoa myös paikallisraittiusseurain etua keskivaltioissa ja lännessä. Yhteisvoimin voitaisiin kustantaa joskus omakin raittiuspuhuja. Liiton tärkeys tuli näinollen perustelluksi, vaan virallisen päätöksen tekeminen siirrettiin seuraavaan Lanesvillessä pidettävään kokoukseen syyskuuhun 1909. Siellä Liitto lopullisesti virallistettiin. Liiton toimesta piti E. Määttälä raittiuspuheita vuoden 1909 alkupuolella. Worcesterissa pidetyssä Liiton kolmannessa kokouksessa olivat edustajina: J. Hietalahti, F. Vibäck, J. W. Manner, I. Saari, Sanna Jouppila, Kr. Vastamäki, M. Johnson, J. Viinikka, Anna Tolvanen, Fiina Pukki, Sanni Anderson, Hilja Pulkkinen, Il-

ma Palonen, Maria Immonen, Antti Matson ja Adele Ruhala. Liiton ensimmäisessä vuosikokouksessa Allstonissa oli 23 edustajaa, jotenkin kaikista Veljeysseuraan kuuluvista idän raittiusyhdistyksistä. Yhteisiä raittiusjuhlia on vietetty joka kesä eripaikoissa aluetta; samoin on yhteisvoimin lähetetty edustajia Veljeysseuran vuosikokouksiin.

LÄNNEN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Lännessä on ollut toiminnassa kaksi samanimistä rait-

EDW. MÄKI.

tiusliittoa. Seattlessa, Wash., huhtik. 6 p:nä 1901 perustettiin lännen ensimmäinen raittiusliitto, joka vilkkaasti toimi nelisen vuotta. Siihen kuului kuusi paikallisraittiusseuraa ja noin 300 jäsentä. Liiton kolmannessa vuosikokouksessa Franklinissä, Wash., oli edustajia 17. Liiton tilit osoittivat tuloja olleen $140.39 ja menoja samalla aikaa $83.10. Liitolla oli vähäinen hautausapurahastokin y. m. Seuraavien vuosien levottomat olot lännessä sekä muutte-

levan väestön ja vakaantumattomien aatteitten tautta Liitto lakkautui.

Mutta raittiusliiton viritti uudestaan eloon Veljeysseuran puhuja Alma Hinkkanen. Hän ei suorastaan vaikuttanut sen uudesta perustamiseen, vaan hehkuvilla raittiuspuheillaan synnytti uuden innostuksen lännen raittiuskansaan, josta innostuksesta oli seurauksena Liiton uudesta perustaminen. Murtaja seura otti asian pohdittavakseen kokouksessaan ja valitsi kolmihenkisen komitean laatimaan kutsukirjeitä toisille raittiusseuroille, joita kehotettiin lähettämään edustajansa yhteiseen kokoukseen Murtajan talolle San Franciscoon lokak. 21 p:nä 1909. Tässä yhteiskokouksessa perustettiin liitto lännen raittiusseurain keskuuteen. Komiteaan kuuluivat: Katri Sirviö, E. Mäki ja A. Uotinen. Kutsumusta noudattivat useat seurat ja lähettivät edustajansa: Lännen Toivo, Fort Bragg, Cal., A. Pyhäluoto; Ilta Hetki, Lead, S. Dak., S. Matson; Rauhan Toivo, Red Lodge, Mont., S. Kero; Lännen Tähti, Seattle, Wash., S. Parhaniemi; Tyynivalo, Portland, Ore., J. Järvelä; Suomi, Astoria, Ore., M. Kemppainen; Murtaja, San Francisco Maria Liedes, Aino Hannuksela, E. Rinne ja Edw. Mäki; Valo Nuorempi, Rocklin, Cal., A. Haaka, J. Jacobson ja Merimiesten raittiusseurasta pastori L. R. Ahlman. Kokouksen tuloksena oli, että Lännen Suomalainen Raittiusliitto alkoi uuden vaikutuksensa useassa suhteessa käytännöllisillä ja oloihimme soveltuvilla toimintatavoilla.

Liittoon yhdistyi hetimiten kahdeksan lännen raittiusseuraa. Myöhemmin on joukko lisääntynyt. Jokainen seura maksaa Liiton kassaan kymmenen dollaria, joka raha käytetään aatteelliseen

TYYNI VALON N:O 37 JÄSENIÄ PORTLAND, OREGON.

raittiustyöhön, puhujain ja raittiuskirjallisuuden kustantamiseen. Sitäpaitsi vielä seurojen siveellisenä velvollisuutena pidetään puhujarahaston avustaminen sellaisina aikoina, jolloin Liiton toimesta kulkee raittiusluennoitsija. Opettaja V. Reima olikin Liiton puhuja kahden kuukauden ajan.

VELJEYSSEURAN TYÖSKENTELYÄ 1906—1907.

Kansallinen raittiusliike on vilkkaassa käynnissä. Veljeysseuran puhujana taikalyhty mukanaan matkusteli Alfred Laakso Michiganissa, Canadassa ja idän valtioissa. Taikalyhtykuvien avulla voitiin selvemmin paljastaa juoppoudesta johtuva kurjuus varotukseksi monelle. Toisaalta taas raitisten perheitten onnea uhkuvat kuvaukset kehoittivat säädylliseen elämään. L. L. Johnson pauhasi Dakotan ja Minnesotan vakaville ja perin rauhallisille farmareille. Sihteeri J. Kaminen kierteli ahkerasti luennoiden, missä milloin minnekin kutsuttiin ja tilaisuus suinkin myöten antoi. Raittiuslaulukirja uusittiin sekä laitettiin laajemmaksi ja monipuolisemmaksi. Sen nimeksi pantiin "Kansan Laulukirja". Muitakin pienempiä julkaisuja on näiltä ajoilta, paitsi kalenteria ja Raittiuslehteä. Lasten raittiuskouluja perustelevat melkein kaikki raittiusseurat keskuuteensa.

CALUMETIN VUOSIKOKOUS, HEINÄK. 20—27 P. 1907. Nämä kansalliset kokouspäivät jakaantuivat tällä kertaa kolmeen osaan: ensin kolmipäiväiset raittiuskurssit, sitten niinikään kolme päivää kestävä yleinen vuosikokous keskusteluineen ja vaalei-

neen ja lopuksi raittiusjuhla laulu- ja soittokilpailuineen.

Luentokursseja johti sihteeri J. Kaminen. Apuluennoitsijoina olivat: toimittaja J. Parkkila, opistolainen Aksel Pesonen, Alfred Laakso ja L. L. Johnson. Luennoilla kävijöitä oli hyvin runsaasti, keskimäärin viisikymmentä henkeä päivässä. Illoin

kokoontui kuulijoita Kansanvalistus-seuran talo täyteen, jossa luennot pidettiin.

Edustajia saapui vuosikokoukseen kaikkiaan, johtokunnan jäsenet luettuina sata henkeä, mikä oli Ishpemingin vuosikokouksen jälkeen suurin osanotto Veljeysseuran yhteiskokoukseen.

Vuosikokouksen tärkeimpänä asiana on pidettävä kysymystä, joka koski Amerikan raittiuskansan yhteenliittymistä. Veljeysseuran johtokunta, tuntien yleisen toivomuksen olevan saada erityiset raittiusseurat ja pääyhdistykset yhteiseksi suureksi raittiusjärjestöksi, alotti virallisen ja julkisen toimen tässä asiassa. Vuosikokouksen edustajat tuntuivat olevan innostuneita, sillä viisikymmentä puhevuoroa käytettiin tässä tärkeässä sekä monelle arkatuntoisessa asiassa. Yhtymistä kannatettiin varsin lämpimästi, mutta suurta varovaisuutta tulisi noudattaa, ettei hajotettaisi sitä vakaumuksen ja kokemuksen perustalle rakennettua kansallista raittiustyötä, jota Veljeysseura tähän asti oli kunnialla johtanut. Kokouksessa olivat kunniavieraina Ystävyyden Yhdistyksen edustajat M. Kaappela ja Mr. Karlson. Veljeysseuran vuosikokous päättikin ryhtyä toteuttamaan Amerikan suomalaisen raittiuskansan yhteenliittymistä. Yhteinen kaikkien pääyhdistyksien ja itsenäisten raittiusseurain edustajain neuvottelukokous pidettäisiin De Kalbissa, Illinoisissa, tammik. 6 p:nä 1908. Tänne kehotetaan itse kutakin, pääyhdistys, raittiusliitto ja itsenäiset r.-seurat lähettämään edustajansa. Veljeysseura puolestaan valitsi edustajikseen: M. Skytän, J. Kamisen, H. Perän J. V. Liliuksen ja Miina Perttulan. Johtokunnan huoleksi jäi kokoonkutsumisen laatiminen sanomalehtiin sekä yhtv-

mistä koskeva kirjevaihto toisten pääyhdistysten kanssa. Veljeysseura vanhimpana ja suurimpana raittiusjärjestönä katsoi velvollisuudekseen panna alulle tämä tärkeä yhteenliittymisyrite, jonka menestyminen tulisi suuressa määrin riippumaan neuvottelukokouksen onnellisista tuloksista.

Vuosikokouksen muista asioista mainittakoon kirjapainon ja oman talon hankkimisesta jo ennen viritetty mutta yhäti keskeneräiseksi jäänyt asia. Raittiuspuhujan suhteen oltiin yleensä sitä meiltä, että Veljeysseuralla tulisi olla aina vakituinen puhuja liikkeellä. Se vastaisi tarkotustansa ja edistäisi aatteellista työtä. Vuosikokous velvoitti johtokunnan hankkimaan pitempiaikaisen raittiuspuhujan joko tästämaasta, tahi vielä parempi jos Suomesta taas saataisiin hyvä puhuja.

Veljeysseuran kirjurin palkka yhä lisääntyvän työn tähden kohotettiin $80 kuukaudessa kuitenkin sillä velvoituksella, että kirjurin on toimitettava samalla Raittiuslehteä. Sihteerin tehtäviin olikin parina vuotena kuulunut yllämainitun Raittiuslehden toimitus.

Johtokuntaan valittiin esim. Mikko Skyttä, varaesim., Matti Manner, kirj. Jaakko Kaminen kassam. Alex Pantti, sekä jäseniksi Esa Torkko, Alf. Laakso ja Hanna Siltala.

Vuosikokous lähetti onnittelusähkösanomia: Kansainväliselle raittiuskongressille Tukholmaan, Suomen Kansaneduskunnalle Helsinkiin ja Idän Raittius Yhdistyksen vuosikokoukselle, jotka pitivät istunnoitaan samaan aikaan.

Raittiusjuhla kilpailuineen seurasi viimeiseksi. Noin kahteen tuhanteen nouseva juhlakulkue lähti liikkeelle Kansanvalistusseuran talolta Tamarackin

puistoon. Juhlasaattueessa kulkivat soittokunnat, laulajat, erityisten raittiusseurain lähetystöt lippuineen, valkopukuiset toivonliittolaiset, voimisteluseurat, edustajat y. m. raittiusväki. Juhlatilaisuudessa pidettiin puheita ja vuoroin kaikui soiton raikkaat säveleet tai isänmaalliset laulut. Kilpailuissa sai Harborin oivallinen soittokunta ensimmäisen palkinnon. Laulusta ei voitu tälläkertaa jakaa palkinnoita, jotavastoin voimisteluseurat, Reipas Hancockista ja Huima South Rangelta, saivat kumpikin palkinnon. Huima vei kun veikin kunniasauvan Reippaalta, jonka hallussa se oli ollut monta vuotta.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA. — VELJEYSSEURAN TILASTOA.

Toisina vuosina perustetaan uusia seuroja aivan kymmenittäin ja sitten saattaa tulla aika, jolloin tuntuu kuin kehitys tässä suhteessa pysähtyisi. Esimerkiksi mainittakoon, että vuonna 1904 liitettiin Veljeysseuraan toistakymmentä uutta raittiusseuraa ja Idän Suom. Raitt. Yhdistykseen seitsemän uutta seuraa, jotavastoin v. 1906 Veljeysseura lisääntyy vaan kahdella paikallisraittiusseuralla eikä toisetkaan pääyhdistykset paremmin kasvaneet.

Veljeysseuraan liitettiin v. 1904 seuraavat yhdistykset: *Pyrintö,* Coal Contre, Pa.; *Laakson Ruusu,* Gazzam, Pa.; *Santakiven Kukka,* Sandstone, Minn.; *Voiton Lippu,* Monessen, Pa.; *Rauhan Lilja,* Brownsville, Pa.; *Kupari Ruusu,* Centenial Heights, Mich.; *Rannan Ruusu,* Oskar, Mich.; *Etelän Avain,* South Range, Mich.; *Taiston Alku,* Finlayson,

Minn.; *Nuorison Kaunistus,* Red Ridge, Mich.; *Yritys,* Granite, Mont.

V. 1905: *Suomen Ruusu,* Cleveland, Ohio; *Metsän Kukka,* Uusi Suomi, Mich.; *Valotar,* Montreal, Mich.; *Lahja,* Tower, Minn.; *Toivon Sankari,* Youngstown, Ohio; *Onni,* Stevenson, Minn.; *Hyökkäys,* Auroora, Minn.; *Elon Toivo,* Onnela, Mich.; ja *Uudenvuoden Lahja,* Lowelville, Ohio.

Vuonna 1906 liitettiin: *Tuomi,* Port Richmond, N. Y. ja *Eristys,* Victoria Mine, Can.

Vuoden 1907 osalle tulevat: *Vellamo,* Laurium, Mich.; *Oikeus,* Creighton Mine, Ont., Can,; *Palon Riento,* Palo, Minn.; *Virginian Tähti,* Clarksburg, W. V..; *Pyrintö,* Cobalt, Ont., Can.; *Voiton Seppele,* Sokerijoki, Ohio, *Toivolan Valo,* Franklin, Mich.

AMERIKAN SUOMALAISEN RAITTIUSKANSAN YHTEENLIITTYMIS-YRITTEET.

1. *Vaikuttimia ja alotteita.* Amerikan suomalaiset ovat valitettavasti jakautuneet henkisessä toiminnassaan ja aatteellisissa pyrinnöissään moneen ryhmään. Lutherilaisen kirkkomme muodostavat kolme kirkkokuntaa: Evank. Luth. Kirkkokunta, Kansalliskirkkokunta ja Laestadiolaiset eli Apostolis-Lutherilaiset, niinkuin he itseään nimittävät. Näitten rinnalla löytyy sitäpaitsi joitakin "Itsenäisiä" luterilaisia seurakuntia. Raittiusliikkeemme niinikään toimii kolmessa pääleirissä ja lukuisten itsenäisten raittiusseurain kautta. Pääyhdistykset ovat: S. K. R. Veljeysseura, Ystävyyden Yhdistys ja Idän Suom. Raittius Yhdistys. Vaikka kilpailusta väliin onkin sulaa etua, sillä se saa

hitaanlaisen kansamme vilkkaampaan toimintaan, niin useimmassa tapauksessa siitä on ollut haittaa ja harmia, varsinkin kun kilpailu-innossa on poikettu säädyllisyydestä ja koetettu toista alaspolkemalla omaansa nostaa ja kasvattaa.

Epäilemättä "Amerikan Kaikun" toimittajalla Eero Erkolla oli tarkotuksenaan koota Amerikan suomalaiset henkiset voimat yhteen kansalliseen tehtävään, kun hän vuosina 1903—1904 perusteli "kansallisliittoja" tärkeimpiin suomalaisten asuinpaikkoihin. Nämä yhdistykset perustuivat puhtaasti kansallisaatteelle, suomalaisuuden eheänä säilyttämisen tarkoitukselle. Suurta innostusta niinkutsutut "kansallisseurat" synnyttivät, vaan perin hetkellistä heidän toimintansa oli. Muutamassa vuodessa ne kokonaan lakkautuivat. Kokonaiskansallistunnetta ehtivät ne sentään jonkun verran virittää ja kasvattaa.

Raittiusliitot ovat myös suuressa määrin vaikuttaneet siihen suuntaan, että raittiuskansan keskuuteen saataisiin kautta maan käsittävä yhteenliittyminen. Liittoihinhan on otettu eri pääyhdistyksiin kuuluvia ja itsenäisiä raittiusseuroja. Luonnollisena kehityksen tuloksena oli johtopäätös: mikä on mahdollinen raittiusliitoissa, pitäisi myöskin olla mahdollista koko kansaamme käsittävässä raittiustyössä.

Raittiuskansan yhtymisasiasta keskustellaankin jo yleisesti vuonna 1906 useissa raittiusseuroissa eikä se ajatus ollut tuntematon johtavissa piireissäkään. Vuosikokoukset lähettelevät toisilleen onnittelusähkösanomia ikäänkuin aatteellisen yhteistunnon ilmaisemiseksi. Epäilemättä liikkui monen yksityisen mielessä ajatuksia ryhtyä toteut-

tamaan rauhanaatetta Amerikan suomalaisten raittiusseurain keskuudessa.

Kansallisen kokoomistyön touhussa eletään alkupuoli vuotta 1907. Kokoomisaate oli voittanut yhä uutta alaa. Sanomalehdet olivat yleensä asialle myötätuntoisia. "Kaiku" ja "Siirtolainen" aivan erityisesti asiaan innostuneina lietsoivat lämpöä tehden parhaansa raittiusväen yhteensulattamiseksi. Minnesotan Raittiusliitto keskustelee yhteiskokouksissaan raittiuskansan yhteenliittymisestä, vieläpä ryhtyen todellisiin toimenpiteisiinkin lähettämällä esityksen Veljeysseuran vuosikokoukselle neuvottelukokouksen pitämisestä Duluthissa.

Keväällä 1907 herätti yleistä huomiota lännen veljeysseurain, apuyhdistysten ja salaseurain yhdistämisneuvottelukokous Astoriassa. Kalevan Ritarit olivat johtamassa sanottua lännen seurain kokoomuspuuhaa. Astorian kokous onnistuikin liittää melkein kaikki lännen ei-raittiusseurat yhdeksi suureksi hyväntekeväisyys ja apuyhdistykseksi.

Pian tiesivät sanomalehdet kertoa Veljeysseuran johtokunnan ryhtyneen kirjevaihtoon toisten pääyhdistysten johtokuntain kanssa kuulustellakseen näitten mielipidettä Amerikan suomalaisen raittiuskansan yhteenliittymisen suhteen ja jos yhtymistä suosittelisivat, olisi valittava lähetystö Veljeysseuran vuosikokoukseen Calumetiin, jossa otettaisiin yhtymisasia keskusteltavaksi. Samalla kehoitettiin toisiakin pääyhdistyksiä ottamaan kansallisen raittiustyön kokoomiskysymys keskustelunalaiseksi vuosikokouksissaan.

Ystävyyden Yhdistys, jonka vuosikokous pidettiin paria viikkoa varemmin kuin Veljeysseuran ja Idän Yhdistyksen, ehti ensimäisenä käsittelemään

yhtymisasiaa. Ystävyyden Yhdistyksen vuosikokous oli suosiollinen yhtymispuuhalle pannen kuitenkin ehdoksi pääyhdistysten luopumisen nimestään ja omaisuudestaan, vieläpä historiallisesta taustastaankin. Näin perinpohjin uudistettuna uusien sääntöjen laatimisen ehdoilla oli Ystävyyden Yhdistys valmis liittymään Amerikan suomalaisen raittiuskansan Yhteisliittoon ja valitsi kaksi edustajaa raittiuskansan neuvottelukokoukseen. — Idän Suom. Raittius Yhdistys niinikään asettui suosiolliselle kannalle yhtymisasiassa toivolla ja edellytyksellä, että se tapahtuisi kaikkein seurain yksimielisellä suostumuksella. Neuvottelukokoukseen valitsi Idän Yhdistys kaksi edustajaa. — Veljeysseuran vuosikokouksessa sovittiin neuvottelukokouksen paikasta, joksi katsottiin sopivammaksi De Kalb, Ill., keskuksellisen asemansa vuoksi. Veljeysseuraa edustamaan mainitussa kokouksessa valittiin viisi henkilöä ja johtokunnan huoleksi annettiin neuvottelukokouksen kuuluttaminen sanomalehdissä.

2. DE KALBIN RAUHANKOKOUS. Amerikan suomalaisten raittiusseurojen ensimäinen yhtymistä tarkoittava neuvottelu-edustajakokous pidettiin De Kalbissa, Ill., tammik. 6 p:nä 1908. Edustajina tässä tärkeässä kokouksessa olivat: Idän R. Yhdistyksen puolesta: Niilo Nelson ja A. Kalliokoski, R. Ystäväin Yhdistyksen puolesta Henry Kontio ja M. Kaappela; S. K. R. Veljeysseurasta J. Kaminen, M. Skyttä, J. V. Lilius, H. Perä ja M. Perttula. Itsenäisistä raittiusseuroista: A. Vanhala, Rauhan Aarre-seurasta Gardner, Mass.; F. E. Turppa Sivuttaja-seurasta Waukegan, Ill.; J. J. Turppa Tapio-seurasta Hibbing, Minn.; Y. Remsujeff Majakka-seurasta De Kalb. Ill.; P. Pennanen Hyvä

DE KALBIN RAUHANKOKOUKSEN OSANOTTAJAT.

Toivo-itsenäisestä Calumetista; J. Bogren Kyntäjäseurasta Painesdale, Mich.; T. Hattu Valon Tuoteseurasta Virginia, Minn.; R. Lappala Kunto-seurasta Harborista ja K. Aaltonen Turva-seurasta Harborista, A. Stenfors Tähti-seurasta New York; J. Parkkila S.-Opiston raittius-osastosta Hancockista; M. Hall Uusi Yristys-seurasta Port Arthur, Canada. Kirjeellisesti edustettuina olivat kaukaiset seurat Tyynenmeren rannalta: Rauhan Koti Aberdeenista ja Tyynen Satama Hoquiamista Washingtonin valtiosta.

Rauhanneuvottelukokouksen puheenjohtajaksi valittiin Veljeysseuran esimies Mikko Skyttä ja kirjureiksi vastikään Suomesta saapunut Veljeysseuran puhuja Alma Hinkkanen. "Rauhankokous" nimisessä teoksessa löytyvät tämän kokouksen keskustelut kaikessa laajuudessaan.

Amerikan suomalaisten raittiusseurain yhtymistä suosivat kaikkein ryhmäin edustajat. Keinot, millä se voitaisiin toteuttaa, samoinkuin ne perusteet, jolle uusi kansallinen raittiustyö laskettaisiin, tuottivat kokoukselle työtä, käsitteiden selvittelyä ja sovittelua. Yhtyminen voisi tapahtua perustamalla koko maata käsittävä raittiusliitto joko personaaliunionin tai piirijaon pohjalle. Samalla kun tehtäisiin kasvattavaa raittiustyötä ryhdyttäisiin mahdollisen voimakkaaseen valtiolliseen toimintaan. Raittiusliiton on kuitenkin sen ohella säilytettävä kansallinen luonteensa. Valtiollisen ja kansallisen raittiustyön suhteen päästiin helposti yksimielisyyteen.

Raittiustyön suhtaantuminen uskontoon synnytti tosin kiivaan sanailun, vaikka enemmistö asettui selvästi raittiustyön kristillissiveelliselle perus-

tukselle. Sosialistien uskonnonvastaista maailmankatsomusta edusti Mooses Hall vaatien kristillis-siveellissanaa poistettavaksi. Jaakko Kaminen selitteli yleismaailmallisen raittiusliikkeen perustuksia, joka on kokonaan kristillissiveellisellä pohjalla, eikä meillä suomalaisilla pitäisi oleman syytä muuttaa raittiustyön yleistä luonnetta. Juuri senkautta onkin raittiustyö kyennyt vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen siunauksellisesti, kun siinä on ollut vaikuttamassa kristinuskon henki ja voima. Edustajakunta päätti pysyttäytyä kristillissiveellisen raittiustyön varmalla perustalla.

Sovitusvaliokunnan tehtäväksi tuli vaikea tehtävä, nimenantaminen uudelle liitolle, ettei voitu yksimielisyyteen päästä. Veljeysseuran puolesta esitti Kaminen y. m. pysytettäväksi ja säilytettäväksi Suomalaisen Kansallis Raittius Veljeysseuran nimi; onhan se vanhin ja takanaan sillä on kaunis historiallinen työ niinkun perinnöksi tulevalle yhteiselle raittiustyölle. Ystävyyden Yhdistyksen edustajat taas pitäytyivät vuosikokouksessaan tehtyyn päätökseensä, että he yhtyvät liittoon vaan sillä nimenomaisella ehdolla, että entisistä nimistä luovutaan ja annetaan liitolle kokonaan uusi nimi. Idän Raittius Yhdistyksenkään jäsenet eivät myöskään halunneet antaa Veljeysseuralle niin suurta tunnustusta ja kunnioitusta, että olisivat suostuneet ottamaan Veljeysseuran nimen yhteiselle raittiustyölle. Asiasta tietysti syntyi vilkas sananvaihto. J. V. Lilius y. m. toivat esiin ajatuksen, että vaikkakin uuden nimen tähden syntyisi menoja, niin sittenkin olisi se liitolle hankittava ja uudelle saatava vahvistus eli laillistuttaminen. Veljeysseuran tulisi luopua niinkuin muittenkin pääseurain rakkaaksi

tulleesta nimestä, ettei itsekkäisyys syystä tai toisesta voisi saada jalansijaa ja yhtymispuuha jäisi täyttämättä.

Sovitusvaliokunta esitti nimeksi: AMERIKAN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Keskushallinnon kotipaikkana tulisi olemaan Ishpeming, Mich. Kiivaan keskustelun perästä, jossa vieläkin Veljeysseuran nimeä kannatettiin, ratkaistiin asia 14:llä äänellä 2:ta vastaan ja hyväksyttiin nimeksi: Amerikan Suomalainen Raittiusliitto.

Raittiusliitolla tulisi olemaan keskushallinto, jonka toimisto määrättiin Ishpemingiin. Keskushallinnon tehtäviin kuuluu:

1) tarkastaa ja vahvistaa sille piiritoimikuntien kautta saapuneet paikallisseurain säännöt sekä antaa paikallisseuroille lupakirjat;

2) pitää tarkka tili sille tulleista rahavaroista;

3) pitää piiritoimikuntien tiedonantojen mukaan tarkka luettelo Liittoon kuuluvista paikallisseuroista sekä tilasto niiden jäsenluvusta ja omaisuudesta;

4) vaatia tarkat ja täydelliset tilit ja mahdollisimman tarkat tilastotiedot piiritoimikunnilta hyvissä ajoin ennen Liiton yleistä edustajakokousta;

5) jättää Liiton tilit vähintäin 60 päivää ennen Liiton vuosikokousta valituille tilintarkastajille;

6) julaista tilit ennen Liiton edustajakokousta Liiton äänenkannattajissa;

7) antaa toiminnastaan tarkka toimintakertomus asianomaisten edustajiensa kautta edustajakokoukselle;

8) valvoa yksissä neuvoin piiritoimikuntien kanssa yleistä luentotoimintaa sekä kirjallisuuden ja sanomalehtien kustantamista;

9) vahvistaa piiritoimikuntain esityksestä lasten raittius-osastojen sääntöjä, valvoa lasten raittiusopetusta sekä avustaa piiritoimikuntia ja paikallisseuroja näiden osastojen perustamisessa ja niiden toiminnan elvyttämisessä;

10) valmistaa ja Liiton yleiselle edustajakokoukselle esittää paikallisseurojen ja piiritoimikuntien harkinnan mukaan eduskunnan toimenpiteitä ja päätöksiä vaativia asioita.

Sääntövaliokunnan laatimat säännöt tarkistettiin kokouksessa pykälä pykälältä, tehtiin muistutuksia ja korjauksia tarpeen mukaan. Huomattavasti eivät nämä säännöt poikenneet muista tähänastisista raittiusseurain säännöistä ja työtavasta. Tehtävien monipuolisuus, joka ilmeni sääntöehdotuksessa ja työjärjestyksessä, todistaa kansallisen raittiustyön täyteläisyyttä ja kypsyyttä. Kahdenkymmen-vuotisen raittiustyömme saavutukset ja kokemukset havaitaan selvästi tässä yhdistyneen raittiuskansan keskinäisessä lainlaadinnassa. Ken haluaa tarkemmin niihin perehtyä, löytää ne "Rauhankokous" nimisestä kirjasta. Säännöt päätettiin lähettää jokaiselle pääyhdistykselle, sillä tarkoituksella, että ne vuosikokouksissaan tarkastaisivat. Jos ne kaikissa pääyhdistyksissä saavat hyväksymisen, tulevat ne olemaan A. S. Raittiusliiton virallisina sääntöinä.

Lopulliseksi yhtymäehdoksi, paitsi yhteisesti hyväksyttyä nimeä ja sääntöjä, pantiin seuraavat vaatimukset pääseuroihin ja itsenäisiin raittiusseuroihin nähden:

1. "että tämä Liitto alkaa toimintaan edustajakokouksen laatiman perus-ohjeen mukaan, jos vähintäin kolme pääryhmää vuosikokouksessaan niin päättää ja edustajansa seuraavaan yleiseen edustajakokoukseen lähettää. Seuraava edustajakokous voidaan silloin pitää tämän Liiton perustavana kokouksena, jonka päätöksillä entisten yhdistysten toiminta lakkaa. Sama olkoon laita siinäkin tapauksessa, että kaksi pääyhdistystä ja vähintäin viisi itsenäistä seuraa päättää.

2. että Liitto laillistutetaan niin pian kuin Liiton ensimäisessä edustajakokouksessa valittu keskushallinto näkee soveliaaksi, aluksi yhdessä ja niinpian kuin varat myöntävät, toisissakin valtioissa.

3. että tämän neuvottelukokouksen aiheuttamat kulut kerätään jollakin sopivalla toimenpiteellä, kunkin kokoukseen osaaottaneen seuran y. m. keskuudessa.

Liittyneen raittiuskansan väliaikainen keskustoimikunta, johon tulivat valituiksi: M. Skyttä, J. V. Lilius, M. Kaappela, A. Kalliokoski ja J. Parkkila, velvoitettiin toimimaan kokouksen päätösten mukaisesti.

Keskustoimikunnan tehtäväksi annettiin myöskin sellaisen kirjan laatiminen ja painattaminen, jossa esitettäisiin "Rauhankokouksen" pöytäkirjat, ja lisäksi Amerikan suomalaisen raittiusliikettä, historiaa, tilastoja y. m. raittiustyötämme koskevia tapahtumia.

A. S. Raittiusliiton ensimäinen edustajakokous päätettiin pitää Sault Ste Mariessa, Mich., vuoden lopulla, eli sen jälkeen, kun pääyhdistykset ovat pitäneet vuosikokouksensa. Pääyhdistyksiä kehote-

taan vuosikokouksissaan tarkastamaan De Kalbissa tehdyt, tulevan A. S. Raittiusliiton säännöt, antamaan niistä lausuntonsa, päättämään yhtymisestä ja valitsemaan edustajat liiton ensimäiseen edustajakokoukseen Saut Ste Marieen, Mich.

Neljä päivää kesti tämä Amerikan suomalaisen raittiuskansan neuvottelukokous, jota myöskin kutsuttiin rauhankokoukseksi. Tyytyväisenä ja hyvillä toiveilla erosivat eri ryhmäin edustajat. Tasapuolista ja veljellistä oli kokouksen työ, kansallistunto ja heimoushenki valtasi kaikkein mielet, sekä tunne sellainen, että kansamme hajanaiset voimat olisivat koottavat kaikilla aloilla, toimimaan yhdessä niinhyvin kansallisessa kuin raittiustyössäkin, vieläpä kirkollisella alallakin.

3. YHTEENLIITTYMISEHDOT JA SÄÄNNÖT VUOSIKOKOUSTEN HARKITTAVINA.

RAITTIUDEN YSTÄVÄIN YHDISTYKSEN 19:s vuosikokous pidettiin Ishpemingissä, kesäk. 12—13 p:nä 1908, jossa A. S. Raittiusliiton säännöt tarkastettiin ja hyväksyttiin. Yhdistykseen kuuluvasta kolmestatoista raittiusseurasta oli edustettuna kahdeksan paikallisraittiusseuraa. Edustajia, johtokunnan jäsenet luettuna, oli kolmetoista. Ystävien Yhdistys eduskuntansa kautta lupautui liitymään A. S. Raittiusliittoon De Kalbin kokouksen suunnitelman mukaan. Olihan sama yhdistys jo ennemmin päättänyt yhtyä liittoon sillä ehdolla, että entiset pääyhdistykset luopuvat nimistään ja otetaan liitolle uusi nimi sekä laillistus. Vuosikokous valitsi niinikään edustajat liiton ensimäiseen edustajakokoukseen Sault Ste Marieen.

SUOM. KANS. RAITT. VELJEYSSEURAN 21:nen vuosikokous pidettiin Monessenissa, Pa., heinäk. 11—18 p:nä 1908, jossa yhtymisasia otettiin varsinaisesti harkittavaksi. Edustajia, johtokunnan jäsenet luettuina, oli läsnä neljäkymmentä kuusi.

A. S. Raittiusliittoon yhtymisestä sukeutui toista päivää kestävä keskustelu. Seuraavat otteet pöytäkirjasta antavat selvikettä kokouksessa ilmenneistä eri mielipiteistä, sovitteluista ja vuosikokouksen tekemästä välipäätöksestä.

Herman Luoma sanoi seurattuaan asiaa tulleensa siihen käsitykseen että S. K. R. V. Seuran jäsenistö kokemuksesta on tullut varovaiseksi. Vesa seuran mielipiteenä lausui että yhtymishommaa olisi kannatettava, jos oltaisi varmoja siitä että se loisi yhtenäisen raittiustyötä tekevän joukon. Mutta Vesa on epäilevällä kannalla. Jos kaikki vanhat yhdistykset kuolevat ja aivan uusi nousee, kuten De Kalbin perussäännöt sanovat, epäilee Vesa voiko muodostua uudesta yhtä vakava ja varma kuin Veljeysseura. Veljeysseuralla ei ole oikeutta luopumaan perusteistaan, mutta muutettakoon sääntöjä Veljeysseurassa ajan vaatimusten mukaan ja otettakoon muut vastaan Veljeysseuraan.

Matti Manner Pohjantähdestä: Pohjantähti on yhtymisen kannalla siinä tapauksessa että Veljeysseura siihen yksimielisesti suostuu. Kertoi Kuparialueen Raittiusliiton alkutoiminnasta ja mainitsi sen kehittävästä vaikutuksesta, m. m. kapakkalain noudattamiseen nähden Hancockissa. Toivoi että liittoja muodostamalla kehitettäisi asiaa. Kuparialueen liitto on sillä kannalla että on vielä liian aikaista.

Vihtori Alanko Aamurusko seurasta: Olen

aulis suostumaan tappioihin Veljeysseuran puolelta taloudellisessa suhteessa, mutta jos meidän on peräydyttävä henkisessä suhteessa, jos meidän on luovuttava vanhasta kristillisestä, siveellisestä perustuksesta, niin olkaa varmat: me olemme pian aivan hajalla.

Kaminen lausui hyvän tunteen siitä että ollaan näin tyytyväisiä oman seuran toimintaan. Kertoili Ystävien Yhdistyksen vuosikokouksen kulusta ja siitä henkisestä köyhyydestä, mikä siellä esiintyi. Ehdottomasti yhtymisen kannalla, ilman mitään esityksiä, paitsi yhtä seuraa. Se osoitti yhdistyksen kuoleman tuomion. Tämä kokous osoittaen elämän halua. Sanoi kuulleensa napinaa siitä että Veljeysseura on tuhlannut pari sataa dollaria De Kalbin kokoukseen. Oli kumminkin varma että siitä oli hyötyä. Yksimielisyys siellä osoitti että oikeat raittiusmiehet meitä oppivat ymmärtämään, pyrkivät meidän kanssamme työskentelemään.

Juho Kuivinen, Toivo seurasta. Yhtymisajatus on ihana. Se lämmittää meitä. Mutta todellisuuskysymykset millä keinoilla, millä perusteilla? ovat ratkaistavat. Katsellessamme eri yhdistysten ja järjestöjen henkeä huomaamme, kun meitä syytetään liiasta vakavuudesta ja kristillisyydestä, sen ettemme ole edes kyllin kristillisiä, edes kyllin vakavia. Toivo seuran evästyksenä lausui hän: Niin lämpimästi kuin he toivoisivatkin yhtymistä, toivovat he yhdyttävän Veljeysseuraan.

Kalle Ojajärvi, Kilpi seurasta, näkee tässä kokouksessa hyvää harrastusta kansamme kohoamiseen. Antoi tunnustuksen De Kalbin kokouksen työlle. Se on onnistunut, ollen laatuaan ensimäinen. On mentävä edelleen, on uhrattava edelleen,

uusi rauhan kokous on kerran suotava. Veljeysseura on kätkettynä voima. Sitä on kehitettävä.

Lindgren: Veljeysseura on kerran perustettu liittämään yhteen Amerikan suomalaista raittiuskansaa, luulen että se sen kykenee tekemäänkin. Kertoili Idän Liiton vuosijuhlien pienestä osanotosta, mutta toivoi näiden juhlien vaikuttavan kehittävästi.

Laakso: Yhtymisasia tuli äkkiä kuin sade pilvettömältä taivaalta. Sitä odotettiin — kun De Kalbin kokouksen tulokset olivat mielet monin seuduin vastustavalla kannalla. Olen ollut lämmin yhtymisen kannattaja. Mutta kokemuksesta tullut siihen ettemme vielä voi päästä perille. Liittyi Kamisen ja Ilmosen edellisenä päivänä lausumaan ajatukseen. De Kalbin kokouksen päätöksen mukaan emme näin ollen voi toivoakaan yhtymistä.

Karvonen: Valon Säde on liiton kannattaja. Mutta jos emme ole vielä kyllin kypsyneitä, niin ei kumminkaan asetettaisi jyrkkää vastustusta. Kannatti uuden ponsivaliokunnan valitsemista.

Perä viittasi De Kalbin rauhan kokouksen ihmeteltävään vaikutukseen edustajiin sekä paikkakunnan raittiusväkeen nähden yhtymisaatteen hyväksi. Kosketteli sääntöehdotusta mainiten ensinnäkin tanssikysymystä koskevan pykälän.

Toivoi että asetettaisiin vaatimukseksi että seuroilla, joilla on oma talo ei ole lupa sallia tanssia siellä. Sitä paitsi mainitsi lupauksesta ja lausui Kylvö seurassa samoin kuin Kasvi seurassakin olevan mielipiteiden niin lähellä Veljeysseuran lupausta kuin mahdollista.

Hinkkanen: Yleismaailmallisessa raittiustyössä on merkille pantava pyrkimys järjestymään

väkijuomaliikettä vastaan. Mutta koska raittiustyö ei ole puoluekuriin perustuvaa, vaan rakkauden työtä, tulee siinä ennen kaikkea huomata järjestymistä varten välttämätöntä kasvatuksen työtä. Se että Amerikan suomalaisten keskuudessa on syntynyt yhtymisaate osoittaa ettei ole vielä tehty tarpeeksi kasvatuksen työtä. Sydämiä ei ole voitettu raittiusaatteelle. Tunnen vain pienen osan Veljeysseuraan kuuluvien mielipiteestä. Se menee siihen että yhtymisen ehtona on nimen säilyttäminen. Luulen että kun näin ollen ei nähtävästi yhtymisestä vielä voi tulla mitää, on Veljeysseuran ponnistettava yhä eteenpäin raittiusaatteen selvittämiseksi.

Kalle Ojajärvi: Hajaantuneina olemme menettäneet voimia. Mutta rauhan aate siirtyy — sen näemme. Meidän tulee katsoa kumminkin ennen kaikkea aatteen voittoa. Jos katsomme sitä, huomaamme että on seuroja, joissa aatteen kustannuksella tyydytetään nautinnon himoa, huvittelun halua. Vanhoillisuudesta meitä syytetään, mutta luulen, että se kuuluukin itse raittiusaatteen luonteeseen. Kun me lämpenemme raittiusaatteelle ja unohdamme persoonallisuudet, silloin voimme yhtyä. —

Wibäck: Selvitteli eri raittiusliittojen syntyjen syitä. Pääasiallisesti syynä mainitsi johtajahulluuden. Nyt on raittiustyö täällä saanut suuren käänteen ja se on Veljeysseuran työn tulosta. Nyt kun on kysymys yhtymisestä Amerikan suomalaisten raittiusväen kesken, on harkittu sen etuja ja vahinkoa. Luulen että jos tällä hetkellä yhdytään, se yhtyminen ei kestä. Idän Veljeysseurat ovat sillä kannalla, ettemme ole kypsyneet. Käsitän,

että meidän tulee olla varovaisia päätöksissämme. Me olemme alkajat, me emme saa tehdä jyrkkää ristiriitaista päätöstä. Ehdotti uutta ponsivaliokunnan valitsemista. Tämä ottaisi molemmat ponnet mallikseen.

Jääskeläinen, kolmen seuran puolesta: Lausui niiden toivomuksen raittiusväen yhtymisen suhteen. Nykyinen raittiustyö ei ole enää yksinomaan kasvattavaa työtä. Nykyään syntyy jo moraalisesti heikkoja. Vaikka De Kalbin kokouksessa onkin pantu liian vähän painoa poliittiselle työlle, katsovat nämä seurat kumminkin yhtymisen näilläkin perusteilla.

Pantti. Yhtymisvaliokunnassa olimme pakoitetut tekemään kuten teimme. Kaminen sanoi että me voimme tehdä erehdyksiä. Oikein me voimme tehdä erehdyksen menettäessämme nimen. Viittasi Veljeysseurassa jo kauan eläneeseen poliitilliseen työhön. Valiokunta ei ole tahtonut haudata yhtymistä, vaan suositella, ehdoilla ja korjauksilla.

Matti Torkko: Yhtymisasia olisi pidettävä vireillä. Historiallista pohjaa vielä puuttuu. Olisi valittava uudelleen johtokunta, uudelleen pohdittava kysymystä. Kasvi seura on sitä mieltä.

Friski: Kuparialueen raittiusseurain ajatus: Yhtyneet voimat ovat suotavat, mutta liian pikainen yhtyminen ei ole eduksi. Katsellessa ja kuunnellessa raittiusväkeä, huomaa ettemme ole kehittyneet vielä yhtymään. Kun kuulee sellaisia puheita että jos Monessenin kokous päättää yhtyä, jää meitä kolme, jotka pidämme Veljeysseuran omaisuuden. Aineellinen puoli on monelle vielä etualalla. Oli sillä kannalla että ei vielä yhdyttäisi, vaan jätet-

täisiin lopullinen ratkaisu tämän kokouksen valitsemalle johtokunnalle.

Keskustelun jatkaminen edellisenä päivänä alotetusta yhtymiskysymyksestä lakkautettiin 22 äänellä 5 vastaan kunnes yhtymisvaliokunnan lausunto on luettu.

Edustaja Pantti luki yhtymisvaliokunnan ponnet:

Yhdyntävaliokunnalla oli evästyksiä 14:sta eri paikallisseurasta, jotka jokainen suosivat yhtymistä eri raittiusjärjestöjen ja itsenäisten raittiusseurain kesken, mutta ehdoilla.

Melkein jokainen esitti ehdoksi sen että S. K. R. Veljeysseuran nimi on säilytettävä ja De Kalbin kokouksessa laadituissa säännöissä on tehtävä monia muutoksia. Näiden johdosta valiokunta esittää että tämä kokous päättää yhtymisen toteutettavaksi niillä ehdoilla: että yhdistys säilyttää Suomalaisen Kansallisen Raittius-Veljeysseuran nimen ja laillistuksen, koska arvaamaton aineellinen kustannus syntyisi uudesta, tarpeettomasta laillistuttamisesta.

Vuosikokouksen keskustelujen, sovittelujen ja päätösten tuloksista yhtymisasiassa kirjoitetaan Veljeysseuran vuosikokouskertomuksessa v. 1909 Raittiuskalenterissa seuraavasti: "De Kalbin edustajakokouksen laatimalle sääntöehdotukselle ei suu rempaa huomiota lainattu, harvat edustajat sitä suorastaan yhdynnän pohjana kannattivat. Ainoastaan 14 paikallisseuraa oli evästyksiä lähettänyt. Kun sitäpaitsi ainoastaan 29 seuraa oli edustettuna, vaikka Veljeysseuraan kuului toista sataa yhdistystä, niin kokous edusti vain noin neljää osaa Veljeysseuraan kuuluvista raittiusseuroista. Tästä seikasta johtui myöskin ha-

luttomuus ratkaiseviin toimenpiteisiin ryhtyä. Ei tahdottu loukata niitten seurojen oikeuksia, jotka kuuluivat samaan kansalliseen raitiusliikeeseen, vaikka eivät matkojen etäisyyden tähden voineet edustajiaan lähettää."

Veljeysseuran nimen säilyttäminen pidettiin hyvin tärkeänä. Melkein kaikki edustajat painostivat sitä. Senkautta sitäpaitsi säästyisi noin kolmentuhannen dollarin menot, jotka laskettiin kuluvaksi, kun A. S. Raittiusliitto ja eri paikallisyhdistykset laillistuttavat itsensä siihen kuntoon, jossa kansallinen raittiustyö Veljeysseuran johtamana parhaallaan on.

Lopullisena tuloksena hyväksyttiin yhdyntävaliokunnan mietintö n:o 2. "Monipuolisten keskustelujen tuloksena valiokunta esittää raittiuskansan yhteenliittymisestä seuraavaa: Eduskunnan keskustelu ja paikallisseurain evästykset ovat siksi eriäviä, että valiokunta ei voi muuta kuin esittää kokousta valitsemaan viisi edustajaa Sault Ste Mariessa, Mich. pidettävään sovittelukokoukseen, jonka kokouksen jälkeen Veljeysseuran johtokunta velvoitetaan kiertokirjeillä kysymään jokaisen paikallisseuran mielipidettä. Niiden sovittelujen perusteella, mitä sanottu kokous yhtymäkysymyksestä päättää. Vastauskirjeet tulevat kysymyksen lopullisesti ratkaisemaan".

Sault Ste Mariessa pidettävään sovittelu-neuvottelukokoukseen valittiin Veljeysseuraa edustamaan: Kalle Ojajärvi, J. Kaminen, Oskar Friski, Alex Pantti ja Matti Torkko.

IDÄN SUOM. RAITT. YHDISTYKSEN vuosikokouksessa Worcesterissa, Mass., heinäk. 16—18 p:nä 1908, keskusteltiin myöskin Amerikan suomalaisen

raittiuskansan yhteenliittymisestä ja De Kalbin neuvottelukokouksessa laadituista säännöistä. Vuosikokouksessa oli edustettuna kuusi paikallisseuraa. Johtokunnan jäsenten kanssa nousi eduskunnan luku kuuteentoista. Nämä edustivat Idän Yhdistykseen kuuluvaa noin 700 henkeen nousevaa jäsenistöä. Eduskunta otti todenteolla tarkastaakseen De Kalbissa laaditut säännöt, voisiko niitten nojalla luopua nimestään, historiallisesta taustastaan ja yhtyä A. S. Raittiusliittoon. Pykälä pykälältä ne tarkastetaan. Kymmenenteen pykälään saakka hyväksytään säännöt suuremmitta vaikeuksitta ja muutoksitta, mutta sitte ottikin hietaan! Työ väsyttää ja kesäinen kuumuus rasittaa. Otetaan kahdenkymmenen minuutin väliaika virkistykseksi ja uusien voimien kokoomiseksi. Niinpä sitä päästiin viidenteentoista pykälään, jossa raittiusseura Idän-Liittoa edustavat Worcesterista panivat lujasti vastaan. Sivusääntöjen kanssa hikoiltiin lopun päivää, mutta läpihän niistä päästiin, vaikkakin monilla muistutuksilla ja korjaus-ehdotuksilla.

Seurasi sittemmin tuo tärkeä kysymys: Yhdytäänkö Amerikan Suomalaiseen Raittiusliittoon? Vilkkaasti vielä keskusteltiin ennenkuin katsottiin voitavan ryhtyä äänestämään. Kuitenkin ilmeni keskusteluissa yhtymistä kannattava sävel, vaikka soraääniäkin tarpeeksi kuului. Äänestyksessä oli yhdeksän edustajaa yhtymisen kannalla ja neljä edustajaa äänesti yhtymistä vastaan. Voittivathan ne jotka yhtymistä puolustivat, mutta asiassa, jossa yksimielinen päätös pidetään välttämättömänä, tällainen voitto on luettava tappioksi. Vuosikokous sentään muodollisuudenkin vuoksi valitsi

kolme edustajaa Sault Ste Marien neuvottelukokoukseen. Läsnä ei niistä ollut siellä ketään.

4. RAITTIUSKANSAN TOINEN NEUVOTTELUKOKOUS.. Voimallinen kansallishengen tunne, joka rohkaisi raittiuskansaa vaikeassa kokoomistyössä ja antoi toiveita yhteenliittymisen onnistumisesta, alkoi valitettavasti laimentua vuoden 1908 loppupuolella. Monet vaikeudet kohtasivat raittiuskansan välinpitämätöntä pyrkimystä: "Yhtehen yhyttyämme, Kahtaalta käytyämme." Intomielin alussa kertailtiin: "Lyökäämme käsi kätehen, Sormet sormien lomahan, Laulaoksemme hyviä, Parahia pannaksemme". De Kalbin kokouksessa laaditut, Amerikan suomalaiselle Raittiusliitolle aijotut säännöt tulivat pääyhdistysten vuosikokousten pideltäviksi sekä arvosteltaviksi sanomalehdissä ja raittiusseurain kokouksissa. Veljeysseuran vuosikokous ei voinut ratkaisevaa lausuntoaan antaa säännöistä paremmin kuin yhtymisestäkään. Idän Yhdistys jakaantui niinikään yhtymisasiassa, osa puoltaen toinen osa yhtymistä vastustaen. Veljeysseuraan kuuluvien paikallisyhdistysten puolelta alkaa kuulua suurta tyytymättömyyttä varsinkin nimenmuuton suhteen, josta useat Veljeysseuraan kuuluvat paikallisseurat eivät luvanneet millään ehdolla luopua. Kumminkin oli Veljeysseuran johtokunta kokonaisuudessaan yhtymisen puolella, jopa suoraan sanoen sitä melkein yksin puuhasikin, sillä vähät kai siinä muut tekivät. Itsenäiset raittiusseurat pysyivät sivulla odottavalla kannalla, vaikka paljon tiedettiin heidän joukossa olevaksi yhtymisasian lämpimiä puoltajia. De Kalbin säännöt eivät kumminkaan tyydyttäneet kaikkia itsenäisiä seuroja; Kunto-seura Harborissa hylkäsi ne koko-

naan. Uuden neuvottelukokouksen pitäminen oli aivan luonnollista, jos mitään valmista voitiin saada.

Sault Ste. Mariessa, Mich., pidettiin elok. 28 p:nä 1908 raittiuskansamme toinen yhteinen neuvottelukokous. Veljeysseuraa edustivat: Alex Pantti, Kalle Ojajärvi, Alf. Laakso, Matti Manner ja Jaakko Kaminen; Ystävyyden Yhdistyksestä Henry Kontio, J. F. Jackson ja Kusti Pakka. Idän Yhdistyksestä ei ollut ketään saapuvilla, eikä itsenäisistä raittiusseuroista. Väliaikaisen keskuskomitean jäseniä oli kokouksessa Mikko Skyttä, J. W. Lilius ja M. Kappela.

Keskustoimikunnan puheenjohtaja M. Skyttä vertaili tervehdyspuheessaan Amerikan suomalaisia raittiusseuroja toisiinsa tuoden tilastona seuraavan taulun: Veljeysseuraan kuuluu 108 paikallisyhdistystä ja 6,700 jäsentä. Raittiuden Ystävien Yhdistykseen kuuluu 18 paikallisseuraa ja 500 jäsentä. Idän Yhdistykseen 28 seuraa ja 700 jäsentä. Näitten lisäksi noin 40 itsenäistä raittiusseuraa ja 3,000 jäsentä. Amerikan suomalaisten keskuudessa toimii siis 187 raittiusseuraa, joiden yhteinen jäsenmäärä nousee 10,900 henkeen. Tilastot ovat otetut pääyhdistysten kesällä julaistuista vuosikertomuksista.

Ryhdyttiin keskustelemaan yhtymisasian esteistä y. m. seikoista. J. Kaminen esitti pitemmässä puheessaan ne monet vaikeudet, jotka olivat olleet raittiuskansan kokoomishankkeen tiellä. Sähkösanomalla lähetettiin kysymys Idän Suom. Raitt. Yhdistykselle, miksi eivät heidän edustajansan olleet saapuneet neuvottelukokoukseen? Vastaus jäi saamatta. Pohjois-Minnesotan Raittiusliitolta tul-

lut kirje luettiin; se lämpimästi suositteli yhtymistä.

Tämä Amerikan suomalaisen raittiuskansan toinen neuvottelukokous ei voinut yhtymisasiassa tehdä niin mitään. De Kalbin "rauhankokouksessa" oli tehty sellainen yhtymisehto, että kun kaikki kolme pääyhdistystä vuosikokouksessaan päättävät yhtyä ja lähettävät edustajansa tähän A. S. Raittiusliiton edustajakokoukseen tai kaksi pääyhdistystä ja viisi itsenäistä seuraa tekevät samoin, niin silloin voidaan pitää liitto alkaneena vaikutuksensa. Tässä kokouksessa oli vaan edustettuna kaksi pääyhdistystä eikä ainoatakaan itsenäistä raittiusseuraa. De Kalbin kokouksessa asetettuja yhtymisehtoja ei pääyhdistysten eikä itsenäisten puolelta oltu täytetty. Raittiuskansan kokoomuspuuhan innokas ajaja J. W. Lilius esitti seuraavan välipäätöksen: "Ellei yhtymistä De Kalbin kokouksen päätösten pohjalla voi tapahtua, ja elleivät yhdistysten ensivuotiset vuosikokoukset halua edelleen yhtymisasian suhteen mitään toimia missään muodossa, niin väliaikainen Keskustoimikunta vapautuu toimestaan 1:nä elokuuta 1909. Toimikunnan tulee silloin julaista tili toiminnastaan raittiuslehdissä". Väliaikainen keskustoimikunta oli ryhtynyt De Kalbin kokouksen päätöksen perustuksella kustantamaan isollaista "Rauhankokous" nimistä kirjateosta, joka nyt oli valmiina. Muistakin seikoista johtuvia menoja ja tuloja oli keskustoimikunnalla tilitettävänä. Näin päättyi Amerikan suom. raittiuskansan toinen yleinen neuvottelukokous. Mielipahoilla erottiin, kun selvästi nähtiin, ettei mitään voitu toimia yhtymisasian eteenpäin viemiseksi. Sault Ste Marien kokouksessa olivat kansallisen

raittiusliikkeen kokoomispuuhan parhaat ystävät ja sen toteuttamiseen paljon vaivaa nähneet ja aikaansa uhranneet raittiusmiehet. Mutta mitä he yksin voivat suuren yleisön toimettomina katsellessa asiain kehitystä ja korkeintaan jonkun hyväksymis- ja kehotussanan sivultapäin lausuessa.

5. YHTEENLIITTYMIS-YRITE RAUKEAA. Kauniin alotteen lopullisetkin toiveet yhtymiseen katosivat seuraavana kesänä pidetyissä pääyhdistysten vuosikokouksissa. Idän Yhdistys jätti sen kokonaan toimintansa ulkopuolelle. Ystävyyden Yhdistys tekee vielä viimeisen ponnistuksen vuosikokouksessaan, joskin toisella lailla kun De Kalbin kokouksessa. Ystävyyden Yhdistys teki Veljeysseuralle esityksen näitten kahden vanhimman pääyhdistyksen keskenäisestä liittoutumisesta. Nimet voitaisiin vähäisillä supistamisilla säilyttää, omaisuus yhdistää ja paikallisseurat koota saman keskusjohtokunnan kirjoihin. Niinpä vuosikokouksessaan Hubbellissa, Mich., heinäk. 18 p:nä tekee Yst. Yhdistys virallisen päätöksen liittyä Veljeysseuran kanssa, jos nimeksi otettaisiin: "Amerikan Suomalainen Kansallis Raittius Veljeys Ystävyyden Yhdistys". Olisihan siinä nimessä kumpaakin pääyhdistystä muistuttavaa, vanhaa perintöä.

Veljeysseuran vuosikokoukselle, joka pidettiin De Kalbissa heinäkuun lopulla, tuotiin yllämainittu yhtymisehdotus, kaksoisnimen säilyttämisen perusteella. Mutta Veljeysseura oli yhtymisasiassa saanut surullisia kokemuksia ja runsaita rahallisia kustannuksia, joista toiset pääyhdistykset säästyivät melkein kokonaan. Johtavassa asemassa ollen sai Veljeysseura velvollisuudekseen ilmoittelemis y. m. varoja kysyvät toimet. Neuvotteluko-

kousten edustajain kyyteihin, ilmoituksiin, painotöihin y. m. oli Veljeysseura kuluttanut noin $400. "Rauhankokous" nimisen kirjateoksen painattaminen, jonka De Kalbin kokous jätti väliaikaisen keskuskomitean huoleksi, oli niinikään tuottanut suuria kustannuksia. Tämä laaja, historiallis-tilastollinen teos kansallisesta raittiusliikkeestä Amerikassa tehtiin yleisen innostuksen valtaamina huomattavan suureksi luottaen siihen, että sen menekki täysin vastaa kustannukset ja parhaassa tapauksessa tuottaa liitolle vielä hyvät voitotkin. Teos tuotti kuitenkin tappiota ja keskuskomitean täytyi lainata rahaa suorittaakseen laskut paino- ja sitomatöistä. Veljeysseuran vuosikokous vapautti yksityiset aineellisista vahingoista, joihin olivat tulleet yleisen asian ja yhteisen toiminnan kautta, kun se lupasi suorittaa kirjankustannuksen $600.00 velan siinä toivossa, että kenties saadaan joskus takaisin kirjan myönnillä. Näin ollen Veljeysseura oli puolestaan uhrannut yhtymisasiassa noin tuhannen dollaria. Kun nyt Yst. Yhdistyksen puolelta tehdään tarjous, joka vaan liittäisi osan Amerikan suomalaista raittiusväkeä, ja kun tämän liittämisen kautta ei kansallinen raittiusliitto kasvaisi kuin noin kymmenellä paikallisseuralla ja kun kuitenkin vähäinenkin muutos nimessä aiheuttaisi uudet laillistukset, jotka maksavat satoja dollareita, antoi Veljeysseuran koolla ollut eduskunta seuraavan vastauksen Ystäväin Yhdistykselle: "Me S. K.-R.-Veljeysseuran edustajat kokoontuneina 22:seen vuosikokoukseemme De Kalbissa, Ill., pyydämme lausua tunnustuksemme siitä veljellisestä kirjeestänne, jonka kokouksemme on saanut ja tarkoittaa yhteistoimintaa yhdistystemme välillä. Juuri sel-

ville käyneen eduskunnan mielipiteen mukaan, yleisen yhtymisen ehtoihin nähden, emme katso voivamme ryhtyä minkäänmoisiin suurempiin muutoksiin yhdistyksemme työtapojen suhteen. Mutta me kehoitamme teitä ystävällisemmin yhteistoimintaan siten, että yhdistyksenne seurat liittyvät S. K.-R.-Veljeysseuraan, ei niinkuin uudet paikallisyhdistykset, vaan kuten yksi meistä, ilman perustusveroa. Olemme myös valmiit antamaan, jos yhdistyksenne niin haluaa, lupakirjan yhdistyksessänne S. K.-R.-Veljeysseuraan liittyvälle paikallisseuralle sellaisella seudulla, jossa meillä jo ennestään on paikallisseuroja". Ystävien Yhdistyksen puoleltakin vaijettiin ja niin jäi tälläkertaa toteuttamatta Amerikan suomalaisen raittiusväen liittoutuminen.

Että esteitä astuisi tielle, kun aletaan raittiusväen kokoomistoimeen, se kyllä tiedettiin, vaan että se kohtaisi suoranaista vastustusta, sitä katsottiin liian alhaiseksi ja merkitsemättömäksi. J. W. Lilius mainitsee tervehdyspuheessaan Sault Ste. Marien kokouksessa muutamista näistä vastustustoimista. Yksi tällaisia oli sosialistien vastustyö, sillä he asettuivat jo ennen De Kalbin kokousta selvästi vastustavalle kannalle raittiuskansan yhteenliittymisen suhteen. He näkivät siinä suuren porvarillisen vaaran. Tämä vastus ei kuitenkaan sanottavasti haitannut, pikemmin vaikutti asian innostuttamiseksi. Porvarillinen vastustyö ilmeni muutamien suomalaisten väkijuomaliikettä suvaitsevien puolueiden politikoitsijain apulaisten kautta, jotka pelkäsivät puolue-etujensa kärsivän suomalaisen raittiuskansan yhteenliittymisestä, sillä he ymmärsivät liittoutuneen raittiuskansan kokonaisuudes-

saan kallistuvan Kieltolakipuolueen kannalle ja äänestävän heitä. Muutamat yksityiset raittiusseurat niinikään asettuivat selvästi vastustavalle kannalle kuten Riento Ishpemingissä ja Kunto Harborissa.

Mutta suoranainen vastustus ei itseasiassa ollut suurimpana tekijänä raittiuskansan yhteenliittymisen raukenemisessa, vaan kansamme ja ennenkaikkia raittiusväen oma, yleinen välinpitämättömyys asian kehittämisessä, silloin kun se oli kuumimmallaan. Yleinen velttous itsenäisten seurain puolelta sai Veljeysseuraan kuuluvat yhdistykset varovaisiksi, eikä sitä saata ihmetelläkään, sillä Veljeysseuralla oli enin menetettävää, jos sittenkin liitosta tulisi epäonnistunut kokoomus. Pikku pääyhdistyksiä haittasi kyvyttömyyskin toimimaan silloin kuin olisi ollut aika. Niinpä esim. Idän Yhdistys ei kyennyt lähettämään edustajiaan toiseen neuvottelukokoukseen, vaikka se ne vuosikokouksessaan valitsi, sillä lupaavalla päätöksellä, että Idän Yhdistys hyväksyi pääpiirteissään Amerikan Suomalaisen Raittiusliiton säännöt, ollen valmis siihen yhtymään. Pääyhdistysten sopimattomat suhteet myöskin haittasivat pahasti. Veljeysseura seisoi kuni jättiläinen 6,000 jäsenineen Ystävyyden- ja Idän Yhdistyksen rinnalla, joiden kummankin jäsenluku kieppui tuossa puolen tuhannen seutuvilla.

VELJEYSSEURAN KUKOISTUSAIKA 1906–1909.

RAITTIUSKURSSEJA JA LUENTOJA.

Kansallisessä raittiustyössämme vallitsi sanan varsinaisessa merkityksessä innostuksen ja vilkkaan toiminnan aika. Amerikan suomalainen raittiusliike oli kukoistuksessaan. Raittiuskursseja pannaan toimeen Veljeysseuran toimesta raittiusliittojen kustannuksella, vieläpä yksityisten raittiusseurainkin toimesta. Yhdysvaikutus amerikalaisten kanssa tulee yleisemmäksi, Kieltolakipuolueen, Valkonauhaliiton ja Kapakkavastaisliiton kanssa työskennellään käsikädessä. Suurempi vuorovaikutus alkaa myöskin Suomen raittiusliikkeen, Raittiuden Ystävien kanssa. Suomesta kutsutut raittiuspuhujat lietsovat uutta intoa työhön.

FAIRPORTIN RAITTIUSKURSSIT. Ohiolaisten toiveet kurssien suhteen voitiin vihdoinkin toteuttaa. Marraskuun loppupäivinä 1907 pidettiin Kasvi seuran talolla kuusi päivää kestävät raittiuskurssit. Johtajana oli Veljeysseuran sihteeri J. Kaminen. Luennoitsijoina olivat: pastorit H. Haapanen ja F. V. Kava, lääketieteen ylioppilas Aksel Pesonen, rouva Kava, mr. Alf. Laakso ja mr. L. L. Johnson.

Varsinaiset kursseihin osanottajat olivat: M. Torkko, E. S. Killinen, M. Kauppila, J. Löfgren, Elviira Puska, Sofia Tarvanen, Hilma Mullo, Emelia Haapanen, Esteri ritari ja Maria Ritari Fairportista, J. Karhunen Warrenista ja Mr. Kujala Conneautista.

Paitsi 17 luentoa ja 11 puhetta sekä 5 harjoitusesitelmää, on näiltä kursseilta erityisesti mainit-

tava lähempi tutustuminen lasten raittiusopetukseen sekä keskustelut käsitellen kysymyksiä raittiustyön persoonakohtaisen ja yhteiskunnallisen merkityksen etevämmyydestä, rukouksen merkityksestä raittiustyössä ja vielä tupakan polton vähemmän sopivan tavan pois panemisesta. Kurssit olivat suureksi virkistykseksi henkisemmälle raittiustyölle Ohiossa.

DE KALBIN RAITTIUSKURSSIT pidettiin "rauhankokouksen" aikana, tammikuun alkupuolella 1908. Varsinaisina luennoitsijoina olivat pastorit V. Rautanen ja I. M. Kuusi, toim. J. Parkkila ja yliopp. A. Pesonen. Sitäpaitsi pitivät puheita monet rauhanneuvotteluun saapuneet henkilöt.

Osanottajina kursseihin olivat, paitsi paikkakunnan raittiusväkeä, myöskin neuvottelukokoukseen saapuneet edustajat. Kursseilla pidettiin 12 luentoa ja samanverran puheita. Erityisesti ansaitsee tulla mainituksi pastori Kuusen luennot siveellisyyskysymyksestä. "Voimatta kurssein merkitystä eroittaa yleisen rauhankokouksen merkityksestä, täytyy antaa näille suuri arvo". kirjoittaa kurssien johdosta Alma Hinkkanen.

MONESSENISSA, PENN., pidettiin raittiuskurssit vuosikokouksen yhteydessä heinäkuulla 1908. Kurssien järjestäjänä toimi yliopp. Alma Hinkkanen ja luennoitsijoina: pastori F. V. Kava, A. Haapanen ja S. Ilmonen sekä rouva Alma Haapanen. Kaikkiaan pidettiin 17 luentoa ja 14 puhetta. Iltakokouksissa esiintyivät kurssilaisetkin ohjelman suorittajina. Päiväkurssit olivat yksinomaan luentotilaisuuksia.

Osanottajina kursseihin olivat useimmat vuosikokouksen edustajat sekä paikkakunnan raittius-

väki. Yleinen hyökkäysretki tehtiin Glassportiin, jossa suoritettiin runsas ja arvokas ohjelma.

HANCOCKISSA PANTIIN TOIMEEN toistaviikkoa kestävät raittiuskurssit lokakuulla Pohjan Tähti seuran talolla. Luennoitsijoina merkittiin, paitsi johtajaa Alma Hinkkasta, pastori V. Rautanen, toim. J. Parkkila, O. Friskey ja H. Moilanen. Osanottajien luku luentotilaisuuksiin oli hyvin runsas, noin 100—300 henkeä kerrallaan. Paitsi iltaluennoita raittiushaalilla, piti ylioppilas Alma Hinkkanen Suomi-Opistolla neljä raittiusluentoa oppilaille, josta toimenpiteestä seurasi lähentyminen ja suurempi vuorovaikutus Suomi-Opiston ja Veljeysseuran välillä.

IRONWOODIN RAITTIUSKURSSIT marraskuulla olivat paikalliset ja pitempiaikaiset. Vielä enemmän kuin edellisillä luennoilla, koetettiin totuttaa kurssilaisia esiintymään raittius-asian tulkitsijoina. Varsinaisia luennoitsijoita oli kolme: ylioppilas Alma Hinkkanen, samalla johtajana, pastori B. Vuornos ja ylioppilas I. Partanen. Johtaja piti 27 luentoa ja puhetta, I. Partanen 6 luentoa ja B. Vuornos 4 luentoa. Kurssilaiset pitivät 12 näyteluentoa ja parikymmentä puhetta.

Kurssilaiset olivat seuraavat: Milja Kantola, Manna Mattola, Olga Ojanperä, Lilja Kaartinen, rouva Vuornos, mrs. Toppari, J. Hakala, A. Peltо, M. Vesterbacka, V. Koponen, M. Kivistö, A. Kupias, Mr. Kaartinen ja Wm. Rämäkkä. — Kursseja pidettiin sekä Ironwoodissa että Jessievillessä. Illoin tehtiin kyläiryretkiä lähiseutujen sisar-raittiusseurain luokse virittelemässä aatteen tulta ja toiminnan intoa.

VELJEYSSEURAN VUOSIKOKOUS MONESSENISSA, PENNSYLVANIASSA.

S. K.-R.-Veljeysseuran 21:nen edustajakokous ja vousijuhla raittiusluentokursseineen, laulu- ja soittokilpailuineen pidettiin Monessenissa, Pa., heinäk. 11—18 p:n 1908. Edustajia oli saapunut, johtokunnan jäsenet luettuna, 46. Ensimmäiset kolme päivää omistettiin raittiuskursseille, joista edellä on kerrottu. Kurssia seurasi kolmipäiväinen edustajakokous keskusteluineen ja päätöksineen.

Vuosikokouksen tärkeimmistä keskusteluista ja päätöksistä mainittakoon: Raittiusväen yhtymiskysymys, josta on ennen mainittu. Muista asioista olivat tärkeimpinä keskusteltavina:

Raittiuslehden laajentaminen, jonka suhteen ilmeni paljon toivomuksia; toivottiin hyvin yleisesti ṣitä, että lehti saataisiin ainakin viikkolehdeksi, jotta se saisi enemmän alaa ja voimia, ja voisi käsitellä kaikkia toivottuja asioita: *tietellistä raittiusalaa, rauhanaatetta, naisaatetta, urheilua, historiaa, politiikkaa, ehkäpä työväenharrastuksiakin.*

Esitysvaliokunta esitti kumminkin lehden entiselleen jättämistä siksi kunnes saadaan oma talo ja kirjapaino sekä kunnes nähdään miten yhtymisasia päättyy, joka esitys hyväksyttiin 27 äänellä 16 vastaan.

Raittiuskalenterin suhteen lausuttiin toivomuksia sen aikaisesta ilmestymisestä, sisällön hyvyydestä sekä että niitä laitettaisiin kahden 35 ja 50 sentin hintaisia.

Kirjailiakilpailut päätettiin 71 äänellä 22 vastaan panna toimeen vuoden 1910 Raittiuskalenteria

varten, mieluimmin vapaista aineista ja korkeintaan 50 dollarin palkinnolla.

Raittiuskursseja kannatettiin edelleen toimeenpantavaksi ja puhujaa päätettiin edelleen pitää yhdistyksen palveluksessa. Ja sitä tarkoitusta varten että saataisiin runsaammin voimia omaan keskuuteen, päätettiin 27 äänellä 5 vastaan asettaa kaksi johtokunnalta haettavaa opintomatka-apurahaa, joitten summan suuruus olkoon korkeintaan $75.00, jonka saajan alin ikä olisi 17 vuotta, ja jolla olisi omassa valinnassa saada raittiuspuhujalle tarpeellisia ammattitietoja ja valmistusta joko Suomeen Raittius-opistossa taikka Suomi-Opistossa.

Saakoon tässä huomion se tavallaan ansiokas päätös, jonka 21:nen edustajakokous teki hyväksymällä 30 äänellä 6 vastaan "Väinö" seuran esityksen yleisen *Vainajien muistopäivän asettamisesta S. K.-R.-Veljeysseurassa käytäntöön.* Siksi päiväksi päätettiin ottaa toinen sunnuntai kesäkuussa.

Esityksen tekijäin tarkoituksena on lyhyesti mainiten, että kukin yhdistykseemme kuuluva paikallisseura hankkisi ensinnäkin itselleen niin kutsutun "Muistojen Kirjan", johon saattaisi niin haluttaessa liittää valokuvan, ja *olisi aina merkittävä,* kuolleen jäsenen täydellinen nimi, syntymäpaikka, ja lyhyt, koristelematoin historiikki, jotka merkittäisiin sinne heti jäsenen kuoltua, selvästi ja puhtaasti, erikoisille lehdille mieluummin yhteen avaukseen, kahden puolen jotta olisi riittävästi tilaa valokuvalle y. m. Sitten, että kukin paikallisseura päättäisi ennakolta siitä sovittua seurakunnan opettajien ja kaupunkien viranomaisten kanssa, mainittuna muistopäivänä aamulla kokoontua seuran kokoushuoneeseen, (kaikki terveenä olevat jäsenet

mukana), jossa sopii (tämän kirjoittajan mielestä), jos halutaan suorittaa lyhyt tilaisuuteen soveltuva ohjelma; m. m. lukea muistojen kirjasta vuoden kuluessa, ehkä kaikkien sitä ennen kuolleitten jäsenten nimet, historia y. m., jonka jälkeen järjestetään ilman melua ja kevytmielisyyttä saapuvilla olevat jäsenet kahteen riviin, jotka kävelevät hyvässä järjestyksessä, vakaasti kuten hautajaisissa siihen paikkakunnan suomalaiseen kirkkoon, jonka papin kanssa on siitä sovittu, jossa pidettäköön silloin tilaisuuteen soveltuva *muistojumalanpalvelus*.. Kirkosta kävellään suoraan hautausmaalle, jossa käydään kunkin muistettavan haudalla, lasketaan mukana olevat kukat ja lausutaan joku vainajaan kohdistuva ja jälelle jääneitä velvollisuuksista muistuttava lause ja vihdoin kaikki käytyä ja lopuksi laulettua tilaisuuden mukainen virsi tai laulu, palataan rivissä kokoushuoneelle, jossa vasta hajotaan. Tästä tehdään ehkä enemmän selkoa vasta, "Raittiuslehdessä".

Aatteellisista keskustelukysymyksistä mainittakoon: pastori A. Haapasen alustama kysymys *raittiusväen suhteesta muihin rientoihin nähden keskuudessamme*.. 2:ksi Patenttilääkkeitten nauttiminen ja kaupaksi pitäminen yhdistyksen jäsenten keskuudessa ja 3:ksi oli aivan vähällä tulla kiihkeä keskustelu pallon pelaamisesta sen johdosta, että edustaja Torkko, Fairportista, huomautti eduskuntaa "Pohjantähti" seuran jäsenistön harjoittamasta pallopelistä ja johtokunnan aikaisemmasta suostumuksesta siihen. Ensimäisen kysymyksen alustus on julkaistu erikseen ja on aiheuttanut jonkinverran koskettelua Raittiuslehdessä. Se käsitteli pääasiassa seurakuntaharrastuksia, sosialistis-

ta työväen pyrintöä ja salaseuraisuutta ja raittiusväen suhdetta niihin. Kokous hyväksyi alustuksen, johon edustaja Lehtinen, New Yorkista, merkitsi vastalauseensa sen sosialistivastaisen jyrkkyyden takia. 2:sen kysymyksen suhteen päätettiin että henkilö, joka nauttii taikka pitää kaupaksi 2 % alkoholisia tahi muita narkotisia aineita sisältäviä patenttilääkkeitä, älköön kuuluko seuraan. Sekä, että asetetaan 3-henkinen toimikunta, joka ottaa selvän siitä, mitkä tunnetut n. k. kotilääkkeet sisältävät yli tämän prosenttimäärän, jonka tutkimuksen tulokset julkaisevat Raittiuslehdessä. Komiteaan valituiksi tulivat ylioppilas Pesonen, Friski ja Manner.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin: esim. M. Skyttä, varaesim. O. Friskey, sihteeriksi J. Kaminen, kassam. I. Rintamäki, jäseniksi A. Pantti, Nestor Toppari ja Miina Perttula. Sihteeri Kaminen lausui ajatelleensa erota kirjurin toimesta huonontuneen terveytensä tähden, mutta kun ei näyttänyt siltä, että eduskunta olisi etukäteen valmistanut ketään uutta valitsemaan, piti hän velvollisuutenaan palvella raittiuskansaa niinkauan kuin voimat riittivät.

Raittiusjuhla ja kilpailut pidettiin lauantaina. Juhlapaikaksi koristettiin ja varustettiin Voiton Lippu raittiusseuran talon tilava puistoinen pihamaa. Ympäristön laajat tilat olivat käytettävinä.

Määrätyn ajan tultua, kello 10 aamulla, kajahtivat soiton säveleet ja kävely alkoi sueraavassa järjestyksessä: Louhen jälessä kahdet parihevosen vetämät vaunut joissa istui Monessenin pormestari, puhujia y. m. huomatuita henkilöitä. Heitä

seurasi paikallisen raittiusseuran Toivon Liitto lippuineen ja kilpineen, seuraava järjestyksessä oli naisten parvi sekä "Kanteleen" laulajat valkolakeissaan. Seurasi sitten kokouksen miesedustajat sekä samaa sukupuolta oleva juhlayleisö sekä vihdoin muutamia kaksivaljakon vetämissä vaunuissa istuvia naisvieraita.

Ihmeissään katselivat monessenilaiset tätä kaunista suomalaisen raittiusväen joukkoa, joka noin lähes puolen mailin pituisena kaksoisrivinä laski mäeltä alas nokiseen kaupungin keskustaan ja hienosta sateesta huolimatta kierteli soiton sävelten kaikuessa mailimääriä kaupungin huomatuimpia katuja. — Eräässä kohden valtakadulla, juoksi ihihmettelevä amerikalainen poikki sivu kulkevan rivin ja kysyi: "What is this. Can any one tell me what this mean?"

Sateesta huolimatta voi sanoa että tämäkin juhlakävely, joka käsitti noin 5 eli 6 sataa osanottajaa, oli miellyttävä ja vaikuttava mieltenilmaus kapakkaliikettä ja juoppouspahetta vastaan.

Juhlaohjelma alotettiin kello 2 j. p. p. Louhen soittamalla juhlakoraalin. Ohjelma kokonaan oli erittäin rikas ja miellyttävä. Puheita pitivät suomenkielellä pastori S. Jlmonen, neiti Hinkkanen, K. Ojajärvi ja maankielellä pastori McDonald. Runoja esittivät mrs. Hilma Luoma (juhlarunon), neiti Lydia Kangas ja A. Laakso. Soitolla ja laululla vuorottelivat "Louhi" ja "Kannel". Seurasi sitten *kilpailujen vuoro,* ja vaikka ei kilpailevia soitto-ja laulukuntia ollutkaan ilmoittautunut kuin edellämainitut yksi kumpiakin, niin suorittivat kumpikin kappaleensa kuten ainakin kilpailussa.

Soittokunta "Louhelle" annettiin ensi palkinto $50.00 ja lauluseura "Kantelelle" toisena palkintona $20.00.

RAITTIUSPUHUJA JA LUENNOITSIJA YLIOPPILAS ALMA HINKKANEN.

Huomattavana tekijänä kansallisessa raittiustyössämme Amerikassa vuosina 1908—1909 oli lahjakas, väsymätön ja monipuolinen raittiusluennoitsija Alma Hinkkanen.

Veljeysseuran johtokunta päätti syyskesällä 1907 kolmannen kerran hankkia raittiuspuhujan Suomesta. Tässä tarkotuksessa kääntyi johtokunta Veljeysseuran vilpittömän ystävän, tohtori Matti Heleniuksen puoleen pyytäen hänen apuaan puhujan valinnassa ja hankinnassa. Tohtori Helenius-Seppälä kirjoittaakin vastaukseksi: "Jos odotatte joulun jälkeen, saatte erinomaisen puhujan, ylioppilas Alma Hinkkasen". Johtokunta harkitsi asiaa pitämässään kokouksessa. Ajateltiin etupäässä — *miespuhujaa* — ja epäröiden kysyttiin, mitenkä sivistynyt nainen voisi kestää monikuukautisia pitkiä puhujamatkoja täkäläisissä oloissa ja tuntemattomissa seuduissa? Tiedettiin kyllä ylioppilas Hinkkasen matkustelleen puhujana Suomessa ja ymmärrettiin tohtori Seppälän Amerikassa matkustaneena ottaneen tämänkin asian huomioonsa. Johtokunta lähetti näillä edellytyksillä toimintahaluiselle neitoselle kutsun tulla Veljeysseuran kiertäväksi puhujaksi Amerikaan ainakin yhden vuoden ajaksi. Ylioppilas Hinkkanen noudatti kutsua ja saapui tänne vuoden 1908 alussa ehtien parhaaksi De Kalbin neuvottelukokoukseen.

ALMA HINKKANEN.

Ennenkuin lähdemme seuraamaan häntä laajoilla matkoillaan, lienee paikallaan tutustua häneen lähemmin.

Alma Hinkkanen (Lipsanen) on kauppiaan tytär, syntynyt Sääksmäellä v. 1884. Koulunkäyntinsä alkoi kotipitäjän kansakoulussa, jatkui Hämeenlinnan tyttökoulussa ja päättyi jatko-opis-

tossa, josta hän keväällä 1904 pääsi ylioppilaaksi. Kesällä 1905 hän otti osaa Sääksmäen raittiuspuhuja-kursseihin valmistuen tulevaan tärkeään tehtäväänsä raittiustyössä. Ylioppilas Hinkkanen matkusteli Hämeenlinnan ja Uudenmaan raittiuspiirien toimesta pitämässä luennoita ja raittiuspuheita monessa pitäjässä. Ylioppilasten raittiusyhdistyksen toimesta kulki hän pitämässä raittiusluennoita Suomen oppikouluissa eli lyseoissa. Paitsi näitä on hän ennättänyt lueskellakin, sillä Sortavalan seminaarissa suoritti hän kansakouluopettajatutkinnon. Ennen Amerikaan tuloaan opiskeli hän Helsingin Yliopistossa kansantaloutta ja filosofiaa. Kaiken tämän lisäksi on Alma Hinkkasella hyvät puhujalahjat, sujuva ja selvä esitystapa. Tälläisillä edellytyksillä jotain saakin aikaan, kun panee luottamuksen Jumalaan, ja on intoa ja rakkautta ajamaansa asiaan.

Ylioppilas Alma Hinkkasen puheitten sarja alkoi De Kalbissa, Ill., tammikuun alussa 1908. Rauhankokouksen päätyttyä kiertää hän raittiuspuheita pitäen Chicagossa ja ympäristön suomalaisasutuksilla, Waukeganissa y. m. Saavuttuaan Michiganiin, kansallisen raittiustyömme keskustaan, on hän heti ahkerassa toimessa luennoimassa raittiusseuroissa Marquetessa, Negauneessa ja Ishpemingissä. Kolmenviikon laskuun saatiin jo kuulla 14 raittiusluentoa.

Tammikuun lopulla lähti Veljeysseuran puhuja Alma Hinkkanen kolmekuukautiselle puhujamatkalle Minnesotaan, Wiscounsiniin ja Dakotaan. Ensin kierteli puhuja Minnesotan rautakaivantojen taajat suomalaisseudut. Kuulijoita olikin tavattoman paljon, kieltämättä enemmän kuin koskaan

ennen oltiin totuttu tällaisissa tilaisuuksissa näkemään. Puhujan maine toisaalta ja kansallisen raittiustyömme yleinen innostus toisaalta aiheuttivat että raittiustilaisuudet olivat väkirikkaat. Elyssä ja Hibbingissä oli kuulijoita 300 henkeä kerrallaan, Evelethissä 350 henkeä ja Virginiassa nousi kuulijain luku 600 henkeen. Tilava Valon Tuotteen juhlasali oli täpösen täynnä. Maaliskuun loppupuolella suuntaa puhuja kulkunsa Minnesotan suomalaisten maanviljelijäin luokse New York Millsiin, Cokatoon y. m., pistäytyypä Dakotan puolellakin Savossa ja Poinsetissa. Huhtikuu kului luennoidessa Gogebic- ja Iron kaunteissa, Ironwoodin ja Crystal Fallsin ympäristöillä Michiganissa. Kolmen kuukauden matka oli suoritettu. Sillä ajalla oli puhuja pitänyt 129 raittiuspuhetta ja luentoa noin 12,912 kuulijalle. Tuleehan siinä 40 puhetta kuukautta kohden, sen lisäksi matkustus ja laajan kirjakaupan hoito. Saavuttuaan Ishpemingiin reippaana, vastasi hän kysymykseen: "eikö neiti ole väsynyt matkalla?" "Minä olen virkistynyt vain matkalla".

Viikon verran valmisteltuaan ja kirjoja järjesteltyään Veljeysseuran toimistossa lähtee Alma Hinkkanen kaksikuukautiselle, katkeamattomalle luentomatkalle Ylä-Michiganin lukuisiin suomalaisiin raittiusseuroihin, Kuparisaarelle y. m. Kaikkialla, pienimmissäkin suomalaisissa maanviljelys- ja uutisasutusseuduissa pysähtyy raittiuspuhuja, South Shoren ja Chicago—Milwaukeen rautateitten varsilla, Baraga- ja Ontanago kaunteissa pitäen puheen tai kaksikin paikassaan. Kuparisaarella täyttyvät tilavat haalit jännityksellä odottaneista kuulijoista. Hancockissa ja Calumetissa nousi kuulijain

luku puoleen tuhanteenkin kerrallaan. Pikkukaivannoilla ja metsäkylissä sai tyytyä kahteenkymmeneenkin kuulijaan. Kahden kuukauden matkalla piti Veljeysseuran ahkera puhuja 54 raittiusluentoa noin 4,800 hengelle käyden sellaisissakin paikoissa, joihin pääsy oli usein hyvin vaikeaa, joko ajaen hevosella tai pahimmassa tapauksessa kävellen suorittaen matkat.

Heinäkuun alussa lähtee ylioppilas Hinkkanen kolmannelle pitemmälle puhujamatkalle, tälläkertaa Ohion, Pennsylvanian ja Idän suomalaisten luokse. Matka suunniteltiin kestävän kolme kuukautta. Ensimäinen tehtävä oli raittiuskurssien johtaminen Monessenin vuosikokouksessa. Vuosikokouksen- ja juhlan jälkeen kiertää puhuja suomalaisissa raittiusseuroissa W. Virginiassa, Ohiossa ja Pennsylvaniassa, Monessenissa, Fairportissa, Harborissa ja Conneautissa saa puhuja taaskin kuulijoita puolen tuhannen seutuville kerrallaan. Samoin tuli olemaan Massachusettsin valtiossakin. Kaikkialla kokoontui kuulijoita ennen kuulumattomat määrät. Yksinpä Fitchburgissakin, jossa ei kukaan Veljeysseuran puhuja ollut saanut kuulijoita kuin jonkun harvan, Alma Hinkkasta kuulemaan kokoontui 200 henkeä. Worcesterin ja Bostonin raittiusseurat olivat ihastuksissaan. Syyskuulla lähti puhuja paluumatkalleen, pysähtyen matkan varrella olevissa suomalaiskylissä New Hampshiressa ja Canadassa. Kolmikuukautinen matka oli taasen kunnialla suoritettu; oli pidetty 107 raittiuspuhetta 6,260 kuulijalle.

Lokakuulla johti Alma Hinkkanen Veljeysseuran raittiuskursseja Hancockissa, pitäen samalla puheita muuallakin Kuparisaarella. Marraskuulla

johti hän niinikään pitempiä kursseja Ironvoodissa, joista kummastakin on edellä jo mainittu. Joulukuulla matkusti maineensaanut raittiuspuhujamme joululomalle Bostoniin ja Kiipinniemelle.

Alma Hinkkanen oli suorittanut ensimäisen vuoden työnsä Amerikan suomalaisten raittiuspyrinnöissä paremmin kuin rohkeinkaan jaksoi uskoa. Hän oli ehtinyt pitää 340 raittiuspuhetta tai luentoa noin 27,000 kansalaiselle. Sellaista työtä ei ollut vielä kukaan raittiuspuhujistamme suorittanut ja tuntuukin se oloihimme nähden jättiläistyöltä.

Palattuaan joululomaltaan — jolloin Alma Hinkkanen tutustui lähemmin tulevaan puolisoonsa pastori G. Lipsaseen — lähtee raittiuspuhujamme vaikeimmalle luentomatkalleen kaukaiseen länteen, Tyynen meren rantamille saakka. Tammikuulla 1909 tavataan hän taas Veljeysseuran palveluksessa pitämässä raittiuspuheita Hannassa, y. m. Wyomingissa. Siitä jatkui matka Californian suomalaisten luokse. San Franciscossa pidetään luennoita aikuisille, nuorisolle, merimiehille ja lapsille erittäin. Syrjäisessä Eurekassakin käypi puhujamme pitäen siellä seitsemän luentoa, omistaen toiset puheensa aikaisille, toiset lapsille, naisille j. n. e. Helmikuulla ehti Alma Hinkkanen jo Oregonin valtioon ja piti Astoriassa neljä luentoa noin 400 hengelle kerrallaan. Portlannissa niinikään pidettiin neljä puhetta. Matkaa jatkettiin Washingtonin valtiossa asuvien kansalaisten luokse. Abertiinissä nousi kuulijain luku 450 henkeen, Seatlessa 250 henkeen. Washingtonista kääntyi puhuja paluumatkalle Ishpemingiin, pysähtyen kuitenkin matkanvarsilla löytyvissä tärkeimmissä ja isommissa suomalaispesissä, Idahossa, Montanassa ja Dako-

tassa. Buttessa kokoontui kuulijoita noin 250 kansalaista, eninosa sosialisteja. Red Lodgessa 300 samaa maata, kuin Buttenkin suomalaiset. Leadissa 100—300 henkeen kerrallaan.

Tällä kolmikuukautisella matkallaan ehti Alma Hinkkanen pitää 81 raittiuspuhetta 7,000 kuulijalle ja suoritti samalla lähes kymmenentuhatta mailia pitkän matkan. Matkamuistelmissaan hän kirjoittaa: "Lukuunottamatta muutamia sosialistien nimiä kantavia, olen tavannut lännellä voimakkaat joukot, joiden sydän sykkii elämän raittiudelle. Elävän Jumalan kaipuu on suuri. Suuret ja monilukuiset raittiusseurat, erityisesti lämmin seurakuntain ja nuorisoseurain toiminta osoittaa henkisen ja hengellisen elämän halua."

Huhtikuulla 1909 ryhtyi ylioppilas Alma Hinkkanen Veljeysseuran kirjurin ja Raittiuslehden toimittajan tehtäviä hoitamaan Jaakko Kamisen tilalle, jonka täytyi sairautensa vuoksi erota tärkeästä tehtävästään. Väliaikaisen kirjurin virkaa seurasi tuonnempana vakituinen sihteerin toimi, johon Alma Hinkkanen tuli valituksi Veljeysseuran vuosikokouksessa De Kalbissa samana kesänä.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA. — VELJEYSSEURAN TILASTOA.

Samaan aikaan kun Veljeysseuran kiertävä puhuja Alma Hinkkanen lietsoo innostuksen tulta raittiusseuroihin kaikkialla entistä vilkkaammin. Uusia raittiusseuroja perustellaan ja herätellään eloon toisia seuroja, jotka toimettomuuden ja veltouden kautta olivat lakanneet vaikutuksestaan.

Johtokunta kustantaa entistä enemmän tarvittavaa raittiuskirjallisuutta, hankkii raittiusopetusvälineitä y. m. Raittiustyö on sanan varsinaisessa merkityksessä vilkkaassa käynnissä.

Vuonna 1908 perustetaan ja liitetään kansalliseen raittiusliittoomme seuraavat paikallisyhdistykset: *Soihtu,* Brainerd, Minn.; *Apilan Kukka,* Rudyard, Mich.; *Vuoden Säde,* Belt, Montana; *Hyvä Toivo,* Sandstone, Mich.; *Toivolan Soihtu,* Toivola, Minn.; *Elo,* Van Buskirk, Wis.; *Toivon Alku II,* Ramsay, Mich. Seuraavana vuonna lisääntyy Veljeysseura yhdeksällä paikallisyhdistyksellä: *Kosken Kukka,* Länsi Ishpeming; *Lehti,* Bovey, Minn.; *Valon Opas,* Peyla, Minn.; *Isien Toivo,* Red Granite, Wis.; *Aallotar,* Winton, Minn.; *Kukoistus,* Fall River, Mass.; *Vuokko,* Maynard, Mass.; *Uskallus,* Jolliet, Ill.; *Saima,* Diorite, Mich.; *Männikön Kukka,* Gvinn, Mich. Uutten seurain kautta lisääntyi Veljeysseuran jäsenluku 650:llä jäsenellä. Kesällä 1909 kuului S. K. R. V.-seuraan 117 paikallisraittiusseuraa, joissa jäsenluku teki 7057 henkeä, kaksiviidesosaa naisia ja kolmeviidesosaa miehiä. Valtioittain jakautuivat seurat ja jäsenet:

Valtio	Seuroja	Hyväksyt. miehiä	Hyväksyt. naisia	Yhteensä	Maks laimin lyön.	Koko summa
Michigan	52	1470	1066	2536	485	3021
Minnesota ...	21	585	423	1008	168	1176
Ohio	10	247	338	585	89	676
Massachusetts	7	210	232	442	46	488
Pennsylvania	6	245	230	475	48	523
Wisconsin ...	4	109	83	192	23	215
Illinois	3	145	139	284	23	309
Montana	2					
N. H.	2					
Indiana	2					
S. Dakota	2	310	252	562	89	651
Canadassa ...	2					
Maine	1					
Oregon	1					
Mississippi ...	1					
Koko summa	117	3321	2763	6084	971	7057

S. K. R. VELJEYSSEURAN TULOT JA MENOT tammik. 1 p:stä v. 1908 tammik. 1 p:ään 1909, sekä yhdistyksen taloudellinen tila tammik. 1 p. 1909.

TULOJA:

Perustus veroja	90.00
V. ¼ veroja	$4,161.53
Raittiuslehdestä	1,641.09
Konttorin vuokra	36.00
Merkeistä	534.30
Puhujarahastoon	1,135.65
Seurojen talletukset	52.11

Kirjakauppa	2,685.63
Rakennusrahasto	63.89
Saatavista	5.00
Kilpailurahasto	8.10
Edusmieskyytiä	9.50
Rahan korkoa takaisin	15.33
	$10,438.13
Säästö v. 1908	1,369.68
	$11,807.81

MENOJA:

Hautausrahaa	$1,400.00
Merkeistä	375.62
Raittiuslehti	1,913.10
Palkat, vuokra, kyydit y. m.	2,311.05
Kirjakauppa	1,479.99
Opetusvälineitä	125.00
Painotyöt	67.05
Seurojen talletuksia	67.60
Rahti, expressi ja posti	343.26
Rakennusrahasto	759.92
Konttoritarpeita	54.61
Puhujarahastoon	2,415.52
Lakimiehen palkkoihin	66.80
Kilpailurahastoon	70.00
	$11,332.87
Säästö vuodelle 1909	474.94
	$11,807.81

OMAISUUTTA:

Konttorikalustoa	544.73
Myytäviä kirjoja	$1,070.40
Merkkejä	147.00
Painotöitä	238.87
Rakennus ja 3 tonttia	3,500.00
Historiallista omaisuutta	200.00
Heijastus lyhty tarpeineen	414.00
Kirjanpitokirjat	31.50
Veljeysseuran omaisuuden arvo oli	6,531.46

Veljeysseuran painotuotteet nousivat näinä vuosina kymmeniin tuhansiin kappaleisiin. Kaksikertaa kuukaudessa ilmestyvää Raittiuslehteä painettiin 7,000 kappaletta, Raittiuskalenteria 3,500 kappaletta. Aseita Raittiustyössä 3,000 kappaletta, Kansanlaulukirjaa raittiusväen tarpeeksi 10,000 kappaletta, Kieltolakipuolueen vaalia koskevia lentolippuja 20,000 kappaletta. Noin $3,000 arvosta teetettiin painotöitä v. 1908 ja sen lisäksi myytiin Suomessa painettua raittiuskirjallisuutta muutaman tuhannen dollarin edestä. Raittiuspuhujat levittivät paljon kirjallisuutta.

KESKUSTELUT YHTEISTOIMINNASTA KOTIMAAN JA AMERIKAN SUOMALAISTEN VALISTUSPYRINTÖJEN KESKEN VELJEYSSEURAN VUOSIKOKOUKSESSA 1909.

Heinäkuulla 1909 kokoontuivat kansallisen raittiustyömme edustajat taasen vuotuisille raittiuspäiville Veljeysseuran 22:seen vuosikokoukseen, joka tälläkertaa pidettiin De Kalbissa, Ill. Siirtokan-

samme valistuspyrintöjen ja heimoushengen kannalta katsottuna ovat vuosikokoukset pidettävät jonkinlaisina valtiopäivinä eli kansallisena eduskuntalaitoksena, jos mistään tällaisesta saatamme puhua hajalla asuvan siirtokansan keskuudessa Amerikassa. Viisikymmentä edustajaa saapui kokoukseen: Michiganista, Minnesotasta, Wisconsinista, Illinoisista, Ohiosta, Pennsylvaniasta ja Massachusettsista.

Kokouksen mieltäkiinnittävin keskustelu syntyi yhteistoiminnan aikaansaamisesta Suomen ja siirtolaisten valistuspyrintöjen kesken. Kysymyksen alusti eduskunnalle Veljeysseuran johtokunta, joka oli asian perustellut pitämässään kokouksessa. Aiheen tällaisen kysymyksen nostamiseen vuosikokouksessa antoi Suomessa samana kesänä herätetty kysymys yhteistoiminnasta muutamilla henkisillä aloilla Amerikassa asuvien siirtolaisten kanssa. Tämän niinkutsutun "sillanrakentamisen" esitti Helsingissä pidetyssä Kansanvalistusseuran vuosikokouksessa Amerikan suomalaisten ystävä ja täkäläisiä oloja tunteva, tohtori Matti Helenius-Seppälä, joka tutkimusmatkoillaan täällä perehtyi myöskin raittiustyöhömme ja erityisemmin kiintyi Veljeysseuraan. Että tästä asiasta syntyi lämmin ja isänmaallista mieltä ilmaiseva keskustelu, sitä tuskin tarvinnee erityisemmin mainita. Puhevuoroja käyttivät: sihteeri Alma Hinkkanen, Olavi Laulaja, opettajatar Miina Perttula, Alex Pantti y. m. Lausuttiin monenlaisia yhteistoiminnan mahdollisuuksia löytyvän, ei ainoastaan raittiusalalla, vaan muittenkin sivistyspyrintöjen aloilla. Onhan tuollainen henkinen yhteistoiminta jo olemassakin — niinpitkälle ulottuvana kuin

kansainväliset seikat sallivat Suomenkirkon ja Amerikan suomalais- evankelis-lutherilaisen kirkon Suomi-Synoodin välillä. Miksei saataisi muunlaistakin yhdysvaikutusta, kun ryhdyttäisiin todellisiin toimiin. Voitaisiinhan täältä tehdä joskus suurempi huvimatkakin Suomeen, jossa olisi mukana siirtokansamme henkisten pyrintöjen tulkitsijoita, niin että Suomessa sopivalla tavalla järjestetyssä yhteisjuhlassa voitaisiin oppia kummankinpuolisesti tuntemaan toistensa harrastukset, pyrinnöt ja sivistyslaitokset. Monenlaisista esityksistä koottiin lopputulokseksi seuraava päätös: "Että Veljeysseuran johtokunta lähettää pyynnön Raittiuden Ystäville ja Kansanvalistusseuralle Suomessa, että ne lähettäisivät edustajansa tänne Amerikaan ensikesäiseen Veljeysseuran vuosikokoukseen ja että sama edustaja viipyisi keskuudessamme luennoimassa jonkun aikaa". Veljeysseuran johtokunta velvoitettiin kaikella tavalla kehittämään tätä tärkeää "sillanrakentamista" Suomessa ja Amerikassa asuvain heimokansamme välille.

Vuosikokouksen muista asioista olivat tärkeimmät omantalon hankintapuuha ja Raittiuslehden laajentaminen viikkolehdeksi. Omantalon hankintaan päätettiin ryhtyä niinpian kun saadaan kootuksi rakennuskassaan $3000—4000 pohjarahasto. Varoja kootaan vapaaehtoisina lahjoina jokaiselta r.-seuralta ja V.-seuraan kuuluvilta jäseniltä. Seurat toimittavat keskuudessaan keräyksen. Raittiuslehden laajentamista vaati erittäinkin Minnesotan Raittiusliitto. Liiton toivomuksen tulkitsi edustaja O. Laulaja sanoen: "Meillä on edessämme ankara taistelu, me tarvitsemme aseen, oman äänenkannattajan, joka vastaa vaatimuksia". Raittiuslehden laa-

jentamista kerran viikossa ilmestyväksi uutislehdeksi kannattivat L. Lindgren, M. Salo, M. Kumpula, A. Sund, J. Mäkelä, A. Isoaho, H. Perä ja Aliina Espo. Edustaja E. Aho esitti osakeyhtiön perustamista $10,000 pääomalla, hankkia latoma- ja painokoneet y. m. Pääoma koottaisiin osinkojen myynnillä, $10 osake. M. Skyttä esitti, että jos 5000 saadaan kokoon kahden vuoden sisällä eli ennemmin, niin silloin heti laajennetaan Raittiuslehti kerran viikossa ilmestyväksi uutislehdeksi. Jollei tämän ajan sisällä saada sanottua viittätuhatta dollaria, maksetaan kullekin osakkeitten omistajalle rahat takaisin koron kanssa. Vuosikokous hyväksyi 75 äänellä ehdotuksen, joka näin ollen tuli päätökseksi.

Hautauskustannuksista johtuvat menot ovat aina painostavasti vaikuttaneet kansalliseen raittiustyöhömme, sillä niihin on usein kulunut niinpaljon veroja, ettei ole voitu läheskään riittävästi tehdä aatteellista raittiustyötä. De Kalbin kokouksessa koetettiin hautausavustukseen saada sellaisia muutoksia toimeen, jotka olisivat oikeutettuja, samalla kun ne ehkäisisivät tarpeettomat ja oikeudettomat avustukset. Asiasta sukeutui keskustelu, jossa edust. pastori O. Stadius lausui m. m. seuraavaa: "Olen kokouksen ajalla läpikäynyt muutamien vuosien kuoleman todistukset. Ne ilmaisevat että eräänäkin vuonna 46:sta kuolleesta seuran jäsenestä 21 oli kuulunut raittiusseuraan vähemmän kuin vuoden ajan. Olen tehnyt sitäpaitsi sen havainnon, että kuoleman tautia sairastavat usein liittyvät raittiusseuraan. Olemme valiokunnassa sen vuoksi suostuneet ehdottamaan yhden vuoden oloajaksi raittiusseurassa, ennenkö saapi Veljeysseuran yleisestä kassasta hautausapurahaa. Siitä olisi muita-

kin etuja. Miehet, jotka ovat kevytmielisesti taipuvaisia rikkomaan raittiuslupauksensa, tulisivat tarkemmin punninneeksi tekoaan. Laskujeni mukaan olisi Veljeysseura voinut säästää v. 1909 $350.00 ja v. 1908 $1,050.00, jos nimittäin tämän suuntainen luonnollinen järjestelmä olisi aikaisemmin ollut käytännössä". Edelleen varoittaa valiokunta varovaisuuteen keuhkotautia sairastavien henkilöitten suhteen, ettei heitä otettaisi raittiusseuraan enää silloin, kun taudin tuhotyö jo on painanut leimansa sairaaseen. Varovaisuus ei ole tärkeä ainoastaan taloudellisesta syystä vaan myöskin terveydellisistä seikoista.

Monet kokouksen edustajat pitivät vuoden koetusaikaa liian pitkänä ja esittivät kolmea kuukautta, toiset puolta vuotta raittiusseurassa jäsenenä olemisen, ennenkuin voi saada hautausapua. Asia ratkaistiin äänestyksellä, jossa enimmistön saavuttivat ne, jotka kannattivat 6 kuukauden jäsenenä oloaikaa.

Suomi-Opistolla olisi annettava raittiusopetusta. Tämän toivomuksen esitti eduskunnalle Olavi Laulaja, Hibbingistä. Oppilas Kuusisto sanoi, että siellä on tilaisuus saada ainakin alkuopetusta, jotka koskevat alkoholikysymyksen terveysopillista ja siveellistä puolta. Eduskunta innostui asiaan, sillä kuuluihan kansallinen oppilaitoksemme vähä niinkuin kaikille. Kun siitä lämmittiin, niin tehtiin ennakkoarvioita ja lupauksia. Vakuutettiin, että raittiusväki, senjälkeen kun Opistolla aletaan antamaan enemmän huomiota raittiusopetukselle, menisi tavallaan takuuseen oppilaiden lähettämisestä Opistolle. Eduskunta päätti lopullisesti lähettää Suomi-Opiston johtokunnalle pyynnön, että kansalli-

sessa oppilaitoksessamme alettaisiin antamaan järjestettyä raittiusopetusta.

Tupakanpolton poistamista raittiusväen keskuudessa esitettiin kai toisen kerran yleisessä kokouksessamme. Useat edustajat, niinkuin N. Toppari ja O. Laulaja esittivät vielä tupakkalakkolistaakin kiertämään edustajien keskuudessa. Jos joku tahtoisi tehdä hyvän päätöksen ja luopua heti tupakoimasta.

O. LAULAJA

Raittiuskursseja etenkin lasten raittiuskoulujen opettajien ja Toivon Liittojen johtajien valmistamista varten pyydettiin ja kannatettiin. Väinöseura esitti vielä kotiopintokurssejakin järjestettäviksi. Eduskunta hyväksyi esitykset valiten J. V. Liliuksen ja Alma Hinkkasen järjestämään oppikurssit.

Veljeysseuran johtokuntaan vuodeksi valittiin: Mikko Skyttä, varaesim. Nestor Toppari, sihteeriksi Alma Hinkkanen, kassam. Isak Rintamäki, lisäjäse-

VOIMISTELUSEURA HUIMA, SOUTH RANGE, MICH.

niksi Miina Perttula, Alex Pantti ja Albin Lahikainen. Tervehdys-sähkösanomista mainittakoon: Suomi-Opiston johtokunnan lämmin tervehdys, Länsnen Raittiusliiton, Kuparialueen Raittiusliiton, Idän Suom. Rait. Ystävien, sekä lukuisten paikallisseurain ja yksityisten tervehdykset.

Raittiusjuhla puheineen ja kilpailuineen seurasi kokousta. Väkeä oli saapunut odottamattoman runsaasti Waukeganista, Chicagosta y. m. raittiusseuroista, puhumattakaan paikkakunnan väestöstä, joka oli muassa suuresta pieneen saakka. Soittokunta Louhi Red Lodgesta, Montanasta saakka, oli saapunut kansalliseen juhlaamme. Kaupungin puisto annettiin auliisti juhlakentäksi. Puheita pitivät Jakop P. Niemi, Rev. Wilson Chicagosta, paikkakunnan korkeakoulun johtaja tohtori W. Cook, pormestari Brant, Valkonauhaliiton puhuja Mrs. Keough Chicagosta sekä vielä muutamat suomalaiset puhujat.

Kilpailuissa jaettiin palkintoja. Red Lodgen soittokunta sai ensimäisen palkinnon $100. Lauluseura Väinön Kannel Ishpemingistä sai toisen palkinnon $25. Voimisteluseura Huima South Rangelta Mich. sai ensimäisen palkinnon $25 ja kunnisauvan.

Paikkakunnan amerikalaiseen yleisöön teki Veljeysseuran kokous- ja vuosijuhla hyvän vaikutuksen, ja he, jotka olivat tottuneet katselemaan suomalaisia vähemmin kunnioitettavin, saivat kansalaistemme henkisistä harrastuksista kokonaan ja paljon ylevämmän käsitteen.

AMERIKAN SUOMALAISEN RAITTIUSLIIKKEEN TAANTUMINEN 1910—1911.

Kehityksen kiertokulku koskee kaikkia elollisia ja aatteellisia tässä maailmassa, kullakin on alkunsa kasvamis- ja kehitysvuotensa, kukoistuksen tai ennätyksen parhaat saavutukset ovat ensin, sitten taantuminen tai lakastuminen. Henkisissä pyrinnöissä ei taantuminen läheskään aina tarkoita kuolemaa, sillä kehityksen monivaiheisissa oloissa saattavat henkiset pyrinnöt olla väliin nousussa ja väliin laskussa. Nykyajan raittiusliike, yleismaailmallisena pyrintönä juoppouden vastustamisessa, on ehtinyt noin satavuotisella toiminta-ajallaan olla useamman kerran nousussa ja laskussa. Ensimäinen innostus viime vuosisadan alkupuolella saattoi raittiusliikkeen täyteen vauhtiin Amerikassa jo noin vuosina 1820—1830. Ensimäinen herpaantuminen kohtasi vuoden 1830 jälkeen. Washingtonilaisen raittiusliikkeen kautta nousi taas Amerikan raittiustyö uuteen voimaan ja vielä suurempaan intoon. Sisällisen sodan aikana laskeutui jäsenluku ja väheni toiminta ja työ. Vuoden 1870 jälkeen alkaa uusiaika raittiusliikkeessä naisten astuttua taistelun rintamaan miesten rinnalle, ja naisten raittiusliikkeessä nousi maailman raittiusliike uuteen kukoistukseensa. Nämä ovat lausutut vaan esimerkkeinä; niitä voisi jatkaa samaan tapaan myöhempien aikojen tapaukset kertomalla. Tunnettuahan meille on myöskin Suomen raittiusliikkeen taantuminen muuan vuosi sitte, sekä taas hiljainen kohoaminen.

Valitettava tosiasia on, että Amerikan suomalaista raittiusliikettä myöskin kohtasi taantuminen.

Tämä taantuminen ei kohdistunut yksinomaan kansalliseen raittiusliittoon, Veljeysseuraan, vaan se koski muihinkin pääyhdistyksiin ja itsenäisiin raittiusseuroihin. Oikeastaan toisissa pääyhdistyksissä alkoi taantuminen varemmin kuin Veljeysseurassa. Ystävyyden Yhdistyksen parhaat päivät olivat ennen v. 1906, jonka jälkeen jäsenluku näkyy tuntuvasti vähenneen. Idän Yhdityksen kukoistusvuodet niinikään päättyivät 1907, jonka jälkeen huomaa heikontumista monessa suhteessa. Vaikuttimena kummankin pääyhdistyksen taantumiseen täytyy ehdottomasti pitää silloin nousevaa sosialistista liikettä.

Veljeysseuraan kuuluvat paikallisyhdistykset sittenkin voivat kauemmin vastustaa sosialistisen aatevirtauksen hyökylaineita, mutta yksi ja toinen seura lopulta joutui sosialistiseen virtaan. Niinpä esimerkiksi lännessä, jossa kansallisella raittiustyöllämme oli lukuisia paikallisseuroja, alkavat nämät irtaantua Veljeysseurasta ensin itsenäisiksi ja sittemmin muodostuen sosialistiosastoiksi, näin varsinkin Montanassa, Wyomingissa ja Utahissa. Mutta ei ainoastaan lännellä, vaan muuallakin moni Veljeysseuraan kuuluva raittiusseura eroaa pääyhdistyksestä itsenäiseksi ja järjestyy sittemmin "osastoksi".

Nuoriso, varsinkin Suomesta tuleva nuoriso näyttää vähemmin viihtyvän raittiusseuroissa. Hätäkö oli ennen raittiusseuroilla, kun nuorisoa sinne taajoissa joukoin virtaili. Jospa jotkut erkanivatkin, niin uusia saatiin tilalle lisän kanssa. Raittiusväki oli vanhastaan tottunut siihen, että Suomesta saapuneet nuoret tulivat raittiusseurain kokouksiin, ensin kunniavieraiksi ja tuttaviaan tapaamaan,

josta seurasi useimmiten jäseneksi rupeaminen. Entä nyt kun tietoisuus luokkaeduista on kasvanut, Suomen pojat halveksivat raittiutta, ja juurtunut on Suomen neitosiin turmiollinen usko, että elämä on nautintoa ja että nuorena pitää maistaa elämän hurmaavia hupeja, vaikka niitten loppuna olisi kuolema ja kadotus. Mitä raittiusseurat voivat tällaisille nuorille tarjota?! Raittiusaatteen tarkoitus on kasvattaa nuoria ja vanhoja kieltäytymiseen, pidättäytymiseen nautinnoista, jotka turmelevat sielun ja ruumiin. Hupia hakeva nuoriso löysi alhaisempaa elämän nautintoa sosialistiosastojen tansseista, naamiaisista ja intohimoja hivelevistä, sukupuolisuhteita esitettävistä näytelmätilaisuuksista. Mutta voi kuinka suurta turmelusta tämä tällainen saastaisuus ja kevytmielisyys onkaan kansamme nuoriin kasvattanut. Sama kevytmielinen väki vieroaa myöskin uskontoa ja yhteisiä jumalanpalveluksia kulutellen pyhäpäivät ja illan kalliit hetket korttia lyöden, meluten ja kirouksilla höystettyjen, sopimattomien juttujen kuulemiseen. Näyttää siltä kuin olisi palauduttu takaisin siihen surulliseen raakuuden tilaan, jossa siirtokansamme oli noin kolmekymmentä vuotta sitten ennen kirkollisen- ja raittiustyömme vaikutusaikaa.

SUOMALAISEN KANSALLIS-RATTIUS-VELJEYSSEURAN 23:MAS VUOSIKOKOUS.

Evelethissä, Minn., pidettiin heinäkuulla 1910 kansallisen raittiustyömme 23:mas vuosikokous ja juhla. Osanotto vaan valitettavasti oli entistään pienempi, ainoastaan 50 edustajaa, vaikka Eve-

lethiä voidaan pitää keskusasemana monessa suhteessa, ainakin Minnesotan raittiusseuroihin nähden. Mutta meidänhän tulee huomata raittiustyömme nyt olevan ainakin hetkellisessä taantumustilassaan.

Veljeysseuran henkisessä toiminnassa ei havaita mitään taantumista, sillä samalla innolla ja vauhdilla kulkee työ, mutta paikallisseurat ovat supistuneet jäsenluvultaan eikä ole uusia seurojakaan monta perustettu. Veljeysseuran jäsenluku vähentyi vuoden kuluessa 1,000 hengellä.

Esimiehen vuosikertomuksesta ilmenee Veljeysseuran uuttera toiminta raittiusasian kehittämisessä:

Suuria ja kauvas kantoisia olivat ne suunnitelmat ja päätökset, jotka viimeinen Veljeysseuran vuosikokous DeKalbissa, Ill., jätti tälle vuodelle kehitettäviksi. Niistä huomattavimmat olivat lehti- ja oman talon kysymys, jotka kumpikin tulevat uudelleen tässäkin kokouksessa käsiteltäviksi, sillä näiden kummankin kysymyksen eteenpäin kehittyminen osoittaa ettei yhdistyksemme jäsenistö niille lainaa sitä huomiota, jota ne epäilemättä ansaitsevat. Kerääntynyt on vuoden kuluessa lehtihommalle rahoja $405.00 ja oman talon rahastoon $1,426.00, joten De Kalbin vuosikokouksen päätöksen mukaan mihinkään suurempiin käytännöllisiin toimenpiteisiin ei ole voitu ryhtyä, sillä De Kalbin kokous määräsi alimmaksi pohjarahaksi ennen rakennustöiden alkamista $4,000.00 ja lehtirahaston pohjaksi $5,000.00. Lehtikysymyksestä tulee erikoinen selostus tälle kokoukselle tehtäväksi, joten minun on tarpeetonta siihen erikoisesti tässä kajota.

Niillä edellytyksillä, joita viime vuosikokouk-

sessa johtokunnalle viitotettiin, ei vasituista pitempiaikaista puhujaa ole ollut yhdistyksemme palveluksessa. Yhdistyksemme sihteeri neiti Alma Hinkkanen teki kuukauden kestäneen puhujamatkan viime tammi- ja helmikuulla Minnesotan Raittiusliiton pyynnistä sanotun liiton toimialalla. Suomi-Opiston oppilaat E. Merijärvi ja H. Moilanen tekivät kumpikin niinikään kuukauden kestäneen puhujamatkan joulu- ja tammikuulla, edellinen Gogebic ja Iron kaunteissa Michiganissa ja Wisconsinin puolella Iron Beltissä ja Wan Bushkirkissa, jälkimmäinen taasen Marquette, Alger ja Chippeva kaunteissa Michiganissa ja Canadan Soossa.

Yhdistyksemme, ottaen osaa kiivaasti käytyyn kieltolakiliikkeeseen, lähetti puolestaan Chicagossa lokakuulla pidettyyn Anti-Salon liiton kokoukseen kolme edustajaa, nimittäin yhdistyksemme sihteerin neiti Alma Hinkkasen, johtokuntamme jäsenen neiti Miina Perttulan ja pastori Salomon Ilmosen. Edustajiemme tiedonantojen mukaan, joista selostuksia on ollut Raittiuslehdessä, oli mainittu kokous valtavimpia kokouksia mitä raittiusvoimat ovat tässä maassa aikaansaaneet. Edustajain luku mainitussa kokouksessa oli yli 600 henkilöä.

Vuorovaikutuksen aikaansaaminen tämän ja kotimaan Suomen välille, josta suunnitelmia viime vuosikokouksessa tehtiin ei ole vielä käytännöllisiä tuloksia tuottanut. Johtokunnan pyyntöön Raittiuden Ystäville että he lähettäisivät yhteisen edustajan Kansavalistusseuran kanssa meidän kokoukseemme, tuli kieltävä vastaus etteivät he rahallisista syistä voi edustajaa lähettää, mainiten syyksi, että valtio on lakkauttanut miltei kaiken avunan-

non sivistystarkoituksiin, niinpä Raittiuden Ystävillekin.

Jo Monessenin vuosikokouksessa v. 1908 päätettiin stipendien antamisesta raittiusopetuksen saamiseksi. Mainittuja stipendejä haki 6 henkilöä. Johtokunta kokouksessaan 26 p. maaliskuuta päätti antaa 60 dollarin matka-stipendin Suomeen menoa varten Portlandin, Ore., Tyyni Valo seuran jäsenelle Juho Järviselle ja toisen $60 stipendin Kaleva seuran jäsenelle Heikki Moilaselle Suomi-Opistolta, asettaen kummankin oppivelvollisuudeksi vähintäin yhden lukukauden opinto-ajan.

Kuolevaisuus taaskin herätti erityisemmän huomion, kun Veljeysseura noin kuudestatuhannesta jäsenestä oli vuoden ajalla kuollut 48 henkeä. Kuoleman aiheuttaja useimmissa tapauksissa on ollut kaivanto-onnettomuus tai tapaturma muissa vaarallisissa töissä. Veljeysseuran kassasta maksettiin $2,150 hautausapua tänä raskaana tilivuotena. Esimies Mikko Skyttä huomauttikin, että jollei tehokkaampiin toimenpiteisiin ruveta kassan säästämiseksi hautausavustuksen suhteen, niin se kuluu niihin kokonaan. Nytkään ei ole voitu aatteellista raittiustyötä tehdä läheskään niin, kuin olisi pitänyt, kun aineellisia varoja on täytynyt kuluttaa hautauksiin. Huomattavaa on, että raittiusliitot ovat kokonaan osanneet vapautua rasittavista sairastus- ja hautausmenoista, jonkatähden he ovatkin huomattavasti saattaneet uhrata aikaa ja varoja aatteelliseen raittiustyöhön. Asian johdosta nostettiin vuosikokouksessa välikysymyksenä Veljeysseuran hautausavustuksen uudestaan järjestämisestä. J. E. Aho ehdotti sitä kokonaan poistettavaksi, jota mieltä olivat myöskin A. Laakso ja J.

Leppälä. Hautausavustusta kannattivat kuitenkin niin monet edustajat, ettei voitu lopullista päätöstä tehdä, vaan alistettiin se paikallisseurojen ratkaistavaksi. Paikallisseurat kannattivat ennallaan oloa.

Johtokunta esitti Veljeysseuran kassasta maksettavaksi $100 vuodessa raittiusopetuksen avustamiseksi Suomi-Opistolla. Johtokunta oli tiedustellut tästä syntyviä kustannuksia Suomi-Opistolta ja tullut käsittämään, että säännöllisen raittiusopetuksen lisääminen Opiston oppiaineisiin kysyy paitsi aivan erityistä valmistumista sanottuun aineeseen myöskin varoja tarvittaviin tieteellisiin lähdekirjoihin, opetusvälineisiin sekä ylimääräisten luennoitsijoitten palkkaamiseen. Veljeysseura katsoi kohtuulliseksi, jos kerran Opistoa velvoitetaan antamaan säännöllistä raittiusopetusta, että sitä avustetaan rahallisestikin; onhan se kansan kannattama oppilaitos. Lyhyen suosiollisen keskustelun tuloksena hyväksyttiin johtokunnan esitys.

Juhlajulkaisun ja sen yhteydessä Veljeysseuran historian laatiminen jätettiin johtokunnan toteutettavaksi. Juhlajulkaisu painetaan kesällä 1912 Veljeysseuran 25:vuotis juhlaan.

Raittiuslehden osakeyhtiö ei ollut saanut vuoden kuluessa kootuksi kuin $450, ja viisituhatta dollaria tarvittaisiin, ennenkuin voitaisiin ruveta kustantamaan Raittiuslehteä viikkolehtenä. Osakkeita päätettiin vielä vuoden ajan kaupata, ja jollei tarvittavaa määrää saada, maksetaan osinkorahat takaisin.

Edustaja O. Laulaja esitti taaskin kirjailijakilpailuja pantavaksi toimeen Veljeysseuran nimessä. Kokous päätti kilpailut julaistavaksi kahdessa sarjassa, toinen sarja olisi vapaa kaikille, toi-

sessa sarjassa saisivat kilpailla alottelevat eli ne, jotka eivät ole ennen saaneet kirjoituspalkintoja.

Kieltolakipuolueen ja Anti-Saloon Leaquaen suhteen oli suomalainen raittiusväki jakautunut kahteen ryhmään. Minnesotan raittiusmiehet työskentelivät Kieltolakipuolueen kanssa, Michiganissa enin osa raittiusväkeämme avusti Anti-Saloon Leaquen miehiä paikallisissa ja yleisissä vaaleissa. Kumpikin puolue työskentelee kieltolain aikaansaamiseksi, edellinen tähdäten valtion kieltolakiin, jälkimmäinen paikalliseen ja kunnalliseen kieltolakiin ensin, sittemmin valtioita käsittävään kieltolakiin. Vuosikokous ei virallisesti puoltanut erityisesti kumpaakaan, paikalliset olosuhteet määrätköot kumpaanko kieltolakia puuhaavaan puolueeseen kukin raittiusseura tahtoo valtiollisissa ja paikallisissa vaaleissa apunsa antaa.

Raittiuspuhujain hankkimisessa päätettiin tästälähtien ottaa huomioon voimakkaat Raittiusliitot, ja sopivana pidettiin, mikäli mahdollista hankkia ja kustantaa raittiuspuhujia yhdessä Raittiusliittojen kanssa.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin: esimieheksi Mikko Skyttä, varaesimieheksi Herman Luoma, kirjuriksi Kalle Mäntylä, kassamieheksi Alex Pantti, jäseniksi Frank Matson, Matti Manner ja M. Karvonen.

Eroava sihteeri ylioppilas Alma Hinkkanen joka omasta pyynnöstä halusi ei tulla uudestaan valituksi, sai osakseen eduskunnan kiitollisen tunnustuksen monipuolisesta työstään kansallisessa raittiusliikkeessämme Amerikassa. Illemmalla lahjoittivat ystävänsä hänelle hopeaiset kahvitarjottimet.

Illanvietot ja juhla. Kokousiltoina pidettiin

runsasohjelmallisia iltamia Valon Lähteen tilavassa juhlasalissa. Viimeisenä kokousiltana pidettiin konsertti Veljeysseuran omantalon rakennusrahaston kartuttamiseksi. Ohjelma oli mitä monipuolisin. Ishpemingin suuri soittokunta juuri juhlille ja kilpailuun saapuneena soitteli illan ratoksi. Illinoisin raittiuspuolueen matkustava puhuja mr. Shield piti englanninkielisen puheen selostellen rait-

S. K.-R.-V.-SEURAN JOHTOKUNTA.

tiusliikettä Amerikan kouluissa ja yliopistoissa. Virginian "Linnut" kajauttelivat suloisia säveliään ja lauloivat kauneita kansamme lauluja. Opettaja V. Reima ollen taas matkalla Amerikassa piti taidolla puheen lasten kanssa leikkimisestä. Taiteilija E. Paananen esitti viulunsoittoa. Pastori S. Ilmonen piti puheen nuorisolle teroittaen raittiuden rinnalla noudatettavaa siveellisyyttä. Red Wingin

VIRGINIAN, MINN., SEKAKÖÖRI "LINNUT".

musiikkiopistosta vastaikään läpipäässyt nuori soitto-opettajatar Helmi Lahti esitti taiteellista pianonsoittoa. Mrs. Michelson tunteellisen puheen pidettyä jätti ystäväin hankkiman lahjan Alma Hinkkaselle, joka liikutetuin mielin tulkitsi kiitollisuutensa raittiusväen lahjasta.

Raittiusjuhla ja kilpailut pidettiin Spartajärven rannalla luonnon helmassa. Juhlapuheita piti-

JUHLAKULKUE LÄHDÖSSÄ VALONLÄHDE R.-SEURAN TALON EDUSTALTA.

vät Alma Hinkkanen, opettaja Reima, J. H. Jasberg ja mr. Shield ja juhlarunon lausui Miina Perttula. Soittokunnat ja laulukunnat pitivät hyvää huolta musiikin puolesta. Palkinnot jakautuivat seuraavasti: 1:sen palkinnon $70 Ishpemingin soittokunta, johtaja V. V. Viitala; 1:sen palkinnon $30 Virginian lauluseura "Linnut", johtaja M. Saarinen; 2:sen palkinnon $20 Hibbingin miesköörі, joh-

JUHLAKULKUE KORKEAKOULUN
EDUSTALLA, EVELETH, MINN.

JUHLAKULKUE KORKEAKOULUN
EDUSTALLA, EVELETH, MINN.

taja I Ahonen; ylimääräisen palkinnon $15 "Hätärieska", johtaja H. Luoma.

SUOMI-OPISTO JA KANSALLINEN RAITTIUSLIIKE.

Kansallisena oppilaitoksena on Suomi-Opisto saanut Veljeysseuraan kuuluvan raittiusväen sydämellisen myötätunnon ja eheän kannatuksen. Seurakuntalaisten kanssa käsikädessä on raittiuskansa koettanut kannattaa korkeampaa oppilaitostamme Amerikassa ymmärtäen sen kuuluvan kansalliseen ja kristilliseen velvollisuuteen. Vaikkakin Suomi-Opisto elimellisesti kuuluu Amerikan suomalaiseen kirkolliseen liikkeeseen ja sen historia ev. lut. kirkkomme historiaan, niin kuitenkin tulee Opisto siksi monella tavalla kosketukseen kansallisen raittiusliikkeen kanssa, että siitä ansaitsee muutaman sanan lausua.

Kun Suomi-Opisto alkoi vaikutuksensa v. 1896, niin lähettivät jotkut raittiusseurat kustannuksellaan oppilaitakin opistoon, siten auttaen opinhaluisia nuoria pääsemään ainakin opintien alkuun. Opisto-iltamia alkoivat raittiusseurat niinikään panemaan toimeen, joko yksinään tai seurakuntain kanssa yhdessä. Kun monelta paikkakunnalta puuttui seurakuntaa, hommasivat raittiusseurat iltamia ominpäinsä kansallisesta harrastuksesta. Kun opiston johtajan, pastori J. K. Nikanderin kehotuksesta alettiin muodostaa erityisiä kannatusyhdistyksiä Suomi-Opiston aineellisen tilan varmistuttamiseksi, niin taaskin kilpailee raittiusväki seurakuntalaisten kanssa tässä oikeassa toimenpiteessä koulumme hyväksi. Useimmiten perustet-

tiin itsekullekin paikkakunnalle erityinen Suomi-Opiston kannatusyhdistys, mutta muutamin paikoin suostuivat seurakunnat ja raittiusseurat vastaamaan jäsentensä puolesta suoritettavasta dollarin kustannusmaksusta, esim. Republicin Onnen Aika. Suomi-Opiston asioitsijat, joita myöskin tavattiin kutsua opiston kerjäläisiksi, niinkuin Hanna Söderbacka, Sofia Risteli, Liisa Ahola, J. H. Jasberg, S. Ilmonen, y. m. olivat aina tervetulleita vieraita raittiustaloihin, jotka auliisti annettiin iltaman pitämiseen opiston hyväksi. Kun opistolle rakennettiin oma talo, mutta samalla saatiin rasittava velkakuorma, niin ryhdyttiin keräämään $25 korottomia lainaosia. Raittiustaloissa pidettiin useimmiten lainaosien keräyskokoukset ja kilvan osia ottivat raittiusseurat, niinkuin seurakunnatkin, yksityiset raitiusmiehet samoin kuin seurakuntalaisetkin. Kun Suomi-Opiston johtokunta esitti Juhannuspäivää yleiseksi Suomi-Opiston juhlapäiväksi, jolloin huomattavimmilla suomalaisten keskuspaikoilla pantaisiin toimeen yleinen juhla kansallisen koulun nimessä ja kannattamiseksi, niin suostuivat raittiusseurat melkein yleisesti olemaan mukana tällaisten opistojuhlain toimeenpanemisessa. Melkein kymmenen vuotta pysyivät Juhannusjuhlat Suomi-Opiston päivinä. Veljeysseurain suurten raittiusjuhlain yhteyteen ruvettiin sovittamaan konserttia Suomi-Opiston hyväksi, ja nämä konsertit, joissa tavallisesti avustivat juhlaan saapuneet soitto- ja laulukunnat, parhaat puhujat y. m., onnistuivat aina niin henkisesti kuin aineellisestikin lietsoen rakkautta kouluumme ja tuottaen sille runsaat tulot. Näitä konsertteja vuosijuhlain yhteydessä lakattiin pitämästä v. 1906.

Kun niitä kymmenen dollarin lahjaosia koottiin,, joilla toivottiin voitavan vapauttaa Suomi-Opisto siitä $30,000 velkataakasta, joka painajaisen tavoin häiritsi koulun kehitystä, niin taas ovat Veljeysseuraan kuuluvat raittiusseurat mukana tässäkin viimeisessä ponnistuksessa irtaantua velkataakasta.

Vastapalveluksekseen on Suomi-Opisto koettanut osansa antaa yhteisessä raittiustyössä niillä henkisillä voimilla, kuin sillä kulloinkin on ollut tarjottavana. Monet sen opettajistakin ovat olleet enemmän tai vähemmän mukana kansallisessa raittiustyössä. Opiston oppilaat muilta paikkakunnilta tulleina raittiusmiehinä ovat liittyneet Veljeysseuran toimintaan ja paikallisen raittiusseuran Pohjan Tähden kehittämiseen. He ovat olleet puhujina paikallisseuroissa Kuparisaarella, yleisinä raittiuspuhujina Veljeysseuran palveluksessa, juhlapuhujina raittiusseurain vuosijuhlissa ja Veljeysseuran vuotuisissa juhlissa, raittiusliittojen luennoitsijoina y. m. Sitäpaitsi ovat opistolaiset olleet ahkeroita kirjoittajia Raittiuskalentereihin, Raittiuslehteen ja ennenkaikkia kirjailija-kilpailuihin osaa-ottajina.

Kun ylioppilas Alma Hinkkanen Veljeysseuran toimesta piti raittiusluennoita Hancockissa v. 1908, sai hän tilaisuuden erityisluennoiden kautta puhua Suomi-Opiston oppilaille. Silloin tuli vielä läheisempi vuorovaikutus opiston ja Veljeysseuran välille. Tärkeänä tekijänä opiston puolelta oli tässä asiassa naisjohtajatar Lydia Kangas, ja Veljeysseuran puolelta innokas raittiuspuhuja Alma Hinkkanen.

Suomi-Opiston johtokunnan kanssa oli Vel-

jeysseuran keskushallinto suunnitellut kauan odotetun ja toivotun raittiusopetuksen antamisen opiston oppilaille. Tieteellisen raittiusopetuksen lisääminen opiston varsinaisiin oppiaineisiin kysyi tuntuvaa uhrausta, ei ainoastaan rahallisessa suhteessa vaan myöskin opettajien puolelta. Raittiusluennot ovat aivan erittäin valmistettavat, vieläpä melkein uudesta luotavat. Täydelliseen kurssiin, yksi tunti viikossa, kuluisi kolme vuotta. Veljeysseuran joh-

LYDIA KANGAS.

tokunnan esityksestä päätti Evelethin vuosikokous luovuttaa yleisesta kassastaan $100 vuosittain kolmena vuotena raittiusopeuksen avustamiseksi kansallisessa oppilaitoksessamme.

Suomi-Opistolla tehtiin seuraava kurssijärjeltely:

1. Raittiustyö kristillissiveelliseltä kannalta.
2. Raittiushistoriikki.
3. Raittius terveysopilliselta kannalta.

4. Raittius tilastolliselta ja taloudelliselta kannalta.

5. Lasten ja nuorison raittiustyö.

6. Käytännöllinen raittiustyö.

Raittiusopetusta ruvettiin antamaan 1910, perjantaisin noin tunti ja enemmänkin kerrallaan. Tohtori J. K. Nikander luennoi "Raittiustyöstä siveelliseltä kannalta", käyttäen oppikirjoina M. Tarkkasen "Raamattu ja Raittius", Kares "Varjele sydämesi", Kreikan ja Hebrean kielistä Raamattua ja omia tutkimuksiaan.

Kevätlukukautena 1911 esittivät raittiushistoriaa maisteri R. Hartman selostellen Bergmannin Raittiushistorian avulla yleismaailmallista raittiusliikettä sekä erikoisemmin suomalaisten raittiushistoriain nojalla kotimaamme raittiuspyrinnöitä. Pastori S. Ilmonen esitti kuudessa luennossa Amerikan raittiusliikkeen, Fendlandin, Dorcesterin y. m. historiain perustuksella.

Syyslukukaudella 1911 selosteli maisteri A. M. Heikinheimo laajaa ainetta: "Alkoholi terveysopillis- fysiologiselta kannalta". Luennot olivat suurtöiset, mutta tottuneen ja eteväksi tunnetun opettajan huolella valmistamat. Ne saivatkin osakseen ansaitun huomion, sillä mielenkiinnolla ovat oppilaat ja vieraatkin niitä kuunnelleet.

VELJEYSSEURAN TOIMINTAA V. 1911—1912.

KIRJAILIJA-KILPAILUJA. Monessenissa pidetyn vuosikokouksen päätöksen perusteella julisti Veljeysseura taaskin raittiuskirjoituskilpailun tarjoten kaksi palkintoa, ensimmäisen $30 ja toisen $20. Seitsemän kirjoitusta saapui, kolme Suomesta ja

neljä tästä maasta. Palkintolautakunnan muodosti: pastorit Albin Savola ja Viktor Koivumäki sekä "literary instituten" johtaja Jussi Hinkkanen. Ensimmäinen palkinto annettiin kirjoituksesta: "Raittiusaate suurten ihanteiden pohjana", kirjoittanut asioitsija K. F. Jalonen Porissa, Suomessa. Toinen palkinto kirjoituksesta: "Abraham Lincoln raittiusmiehenä", kirjoittanut pastori S. Ilmonen Hibbing, Minn. K. F. Jalosen laajanpuoleinen kirjoitus painettiin erityisenä kirjasena, Lincolnin elämäkerta sai sijansa Raittiuskalenterissa.

Vuoden 1911 raittiuskirjoituskilpailut toimitettiin kahdessa osassa: ensimmäinen ollen vapaa kaikille Amerikan suomalaisille kirjailijoille, mutta toinen sarja sellaisia varten, joita ei ennen oltu kirjailijakilpailuissa palkittu. Suomeen ei ulotutettu tällä erää kilpailua. Kuusi kilpakirjoitusta saapui. Veljeysseuran johtokunta pyysi palkintotuomareiksi: pastori Albin Savolan, toimittaja Antero Riipan ja faktori Eemil Pesosen. Heidän esityksestään jakoi johtokunta seuraavat palkinnot: 1:sen sarjan ensimmäisen palkinnon $30 pastori S. Ilmoselle kirjoituksesta "Huomattavimpia ennätyksiä vuosisataisraittiustyössä". 2:sen sarjan ensimmäisen palkinnon $30 pastori John Wargelinille kirjoituksesta "Juovutusjuomat ja yhteiskunta"; 2:sen palkinnon $20 mrs. Hilma Mäelle kirjoituksesta "Nuorison ja vanhemman väen keskinäinen suhde raittiusseuroissa"; sekä ylimääräisen palkinnon $10 Edward Mäelle kirjoituksesta "Sammunut". Kaikki palkitut kirjoitukset saivat sijansa vuoden 1912 Raittiuskalenterissa.

Vuoden 1912 raittiuskirjoituskilpailussa tarjottiin tilaisuus nuorillekin mittelemään henkisiä voi-

miaan ja tietojaan raittiusalalla. Alaikäisille järjestettiin erityinen kilpailuosasto. Osanotto on kokonaisuudessaan vilkasta, mutta kilpailun tulokset ovat tuntemattomat tätä kirjoittaissa. Veljeysseuran johtokunta valitsi palkintolautakuntaan: pastori A. Savolan, maisteri A. M. Heikinheimon ja toimittaja A. Riipan, joiden tarkastettavina nykyään ovat nuo luvultaan yli kaksikymmentä kirjoitusta.

Raittiusliitotkin, niinkuin Minnesotan Raittiusliitto, on myöskin pannut toimeen pienempiä raittiuskirjoituskilpailuja, vieläpä jotkut yksityiset raittiusseuratkin saadakseen hyviä kirjoituksia toimittamiinsa "nyrkkipainoksiin".

VELJEYSSEURAN VUOSIKOKOUS NEGAUNEESSA, MICH. 1912. Kahdennenkymmenennenneljännen kerran kokoontuivat kansallisen raittiustyömme edustajat yleiseen kokoukseen neuvottelemaan niistä toimenpiteistä, joilla parhaiten voitaisiin edistää siirtokansamme raittiuspyrinnöitä ja ehkäistä turmiollista juoppouspahetta, joka yhäti tekee tuhojaan siirtokansamme keskuudessa Amerikassa. Viisikymmentäneljä edustajaa saapui näille raittiuskansamme valtiopäiville, jotka pidettiin Negauneen kansankodilla.

Tervehdyspuheessaan eduskunnalle kuvaili esimies M. Skyttä Veljeysseuran ja yleensä raittiusliikkeemme tilaa nykyhetkenä: "Kulunut toimintavuosi on ollut yhdistyksellemme lamauksen ja taantumuksen vuosi, johtuen se etupäässä raittiustyön lamaantuminen aikamme nuorison nurjasta ja keveästä ymmärryksestä. Nuorisomme on antautunut suurelta osalta sokean intohimon valtaan, jossa suurimpana tekijänä on viha ja suvaitsemat-

tomuus toisin ajattelevia ryhmiä vastaan ja niinpä raittiustyötäkin kohtaan. He ovat kiihkossaan menneet niin pitkälle että kaikki persoonakohtainen ja kasvatuksellinen työ on muka turhaa. Tästä nurjasta katsantokannasta on ollut seurauksena kaikellainen raakuus ja tapain turmelus, itsemurhat ja monet mielettömät teot ovat kansamme keskuudessa lisääntyneet huimaavaa vauhtia.

Raittiusväen ehdottomana velvollisuutena on herätä tästä lamaustilasta ripeään pelastavaan työhön. Meillä ei ole varaa hukata yhtään kansastamme juoppouden ja tapainturmelusten pohjattomaan hautaan. Meille yhdenkin pelastus tulisi olla niin kallis että sen eteen kannattaa paljonkin toimia.

S. K.-R.-Veljeysseuran jäsenluku on vähentynyt korkeimmasta jäsenmäärästä v. 1909, jolloin jäsenluku nousi 6,084 säännöllisesti maksunsa suorittanutta jäsentä, tänä vuonna 4,106 eli koko jäsenmäärästämme 7,057 nykyiseen 5,322 jäseneen, tehden vähennys ei aivan täyteen kolmannen osan.

Kirjallisia julkaisuja, paitsi vuotuista Raittiuskalenteria ja Raittiuslehteä, ei ole tänä vuonna Veljeysseuran kustannuksella ilmestynyt. Raittiuskalenteria painettiin 2,500 kpl., joista vielä on jälellä noin 150 kpl. Sen lisäksi sidottiin ennen painettuja Kansanlaulukirjoja 5,000 kpl. Painotöihin on yhdistyksemme vuoden aikana käyttänyt 2,325 dollaria.

Soitto- ja laulukilpailut, jotka ovat useita vuosia olleet yhdistettyinä Veljeysseuran vuosijuhlan yhteyteen, on tällä kertaa jätetty pois. Ne varat, mitä soiton ja laulun edistämiseksi on kerääntynyt, jaetaan juhlille tuleville lauluseuroille ja soittokun-

nille matkan pituuden mukaan kyytiavustuksena. Varoja on sitä varten kerääntynyt seurolta $24.00.

Verrannollisuuden vuoksi voimme mainita että Suomessa, jossa kansamme on elänyt samallaisessa kaaos-tilassa, laski Raittiuden Ystäväin jäsenmäärä 34,288 vuoteen 1910 19,073 eli lähes puolella.

On ilmeistä ettei se luonnoton tila, jota vihan ja kiihkon avulla lietsotaan, voi kansassammekaan pitemmälle jatkua, vaan aletaan taas nousemaan ja saavuttamaan pysyväisempiä voittoja raittiustyössäkin, josta todisteena on että Suomessa pahimpain myrskylaineitten tasaannuttua osottaa raittiustyökin taas eteenpäin vievää nousua. Raittiuden Ystäväin jäsenluku nousi viime vuonna 1,110, eikä se toisin voi ollakaan, sillä raittiustyö ei lakkaa ennen kuin voitto koko laajuudessaan on saavutettu."

Vuosikokouksen toimista mainittakoon Veljeysseuran perustuslain 6:nen luvun 4:nen pykälän muuttaminen sellaiseen muotoon, että kolme jäsentä Veljeysseuraan kuuluvassa paikallisyhdistyksessä voivat säilyttää vanhan seuran omaisuuden, vaikkakin enimmistö on joko luopunut Veljeysseurasta tai perustaneet uuden raittiusseuran. Johtokunta on velvollinen hoitamaan lakanneen raittiusseuran jälelle jääneen omaisuuden. — Uuden käsi- ja sääntökirjan tarkastusvaliokunta antoi eduskunnalle seuraavan lausunnon uutten sääntöjen johdosta:

"Käsikirjan tarkastusvaliokunta on tullut siihen huomioon kirja-korjausta tarkasteltuaan, että tuo korjaus ei vastaa tarkoitustaan enempää periaatteeseen kuin käytännöllisyyteenkään nähden. Sitäpaitsi sivuuttaa tuo korjaus jäsenten vastaanottoseremoninoissa kaikki jumalisuuteen kuuluvat

kohdat kuin myöskin on poistettu johtokunnalta virkalupaus. Sääntöpöytälistassa tehdyt muutokset ja korjailut eivät myöskään ole entistä edullisemmat. Tämän huomion perusteella ehdottaa valiokunta entistä käsi- ja sääntökirjaa käytettäväksi siihen saakka kunnes entistä edullisempi käsi- ja sääntökirja saadaan laadituksi."

J. E. Laurell. Mrs. Hilma Luoma. Frank Mattson.

J. Pyykkönen esitti, että käytetään edelleenkin entistä käsikirjaa.

Esimies selvitti muutamia syitä mitkä ovat aiheuttaneet tämän uuden käsikirja suunnitelman.

M. Salo kertoi, että Ironwoodin komitea teki paljon työtä käsikirjan korjaamiseksi, mutta kun se alkoi valmistua, niin huomasivat he vanhan olevan sittenkin paremman. Toivoi, että Veljeysseuraan otettaisiin uudelleen tunnussana käytäntöön ja siitä tässä kokouksessa keskusteltaisiin.

Alex Pantti, joka kaksikymmentä vuotta katkeamatta oli ollut jäsenenä Veljeysseuran johtokunnassa, ensimmäiset kymmenen vuotta kirjurina sittemmin muissa toimissa, tuli tässä kokouksessa jäämään keskushallinnosta pois. Tapauksen johdosta tulkittiin moniaita tunteita.

RAITTIUSPUHUJIA. Veljeysseuran toimesta ei ole ollut pariin vuoteen erityistä puhujaa liikkeellä, paitsi tilapäisempiä puhujia siellä ja täällä. Raittiusliittojen kanssa yhdessä sitävastoin on Veljeysseura kuitenkin kustantanut muutamia puhujia muutamiksi kuukausiksi kerrallaan. Henry Moilanen kulki syksyllä 1911 luennoimassa Idän Raittiusliiton toimesta. Sittemmin myöhemmällä hän piti raittiuspuheita Ohion-Pennsylvanian Raittiusliiton ja Veljeysseuran toimesta noin parissakym-

menessä raittiusseurassa Erie järven rannalla, "myllykontrilla" ja Pennsylvaniassa. Vuoden 1912 alussa on sama uuttera puhuja jo taas kiertelemässä Pohjois-Michiganissa, Kuparialueen Raittiusliiton ja Veljeysseuran yhteistoimesta. Opettaja Iivari Ahonen niinikään on viime talven ja kevään kuluessa pitänyt mieltäkiinnittäviä raittiusluennoita ja isänmaallisia puheita Minnesotassa. Viimeiseksi on hän Marquette kauntin Raittiusliiton ja Veljeysseuran toimesta liikkunut Michiganin rautakaivanto-alueilla ja uutisasutuskylissä. Minnesotan Raittiusliiton toimesta on kulkenut parin viime vuoden kuluessa useampia raittiuspuhujia; varsinkin kieltolakitaistelua on koetettu teroittaa raittiusväen mieliin.

UUSIA RAITTIUSSEUROJA. Parin viime vuoden ajalla on vähemmän perustettu uusia raittiusseuroja, kuin entisiä seuroja on lakkautunut vaikutuksestaan. Uudet seurat ovat: *Kukoistus,* Fall River, Mass.; *Vuokko,* Maynard, Mass.; *Uskallus,* Jolliet, Ill.; *Saima,* Diorite, Mich.; *Männikön Kukka,* Gvinn, Mich.; *Tarmo,* Turtle Lake, Wis.; *Touvon Oras,* Victoria, Mine, Ont. Can.; *Soihtu,* Houghton, Mich.; *Salon Kukka,* Lawler, Minn. Syksyllä 1911 erosi Veljeysseurasta Monessenissa toimiva jäsenrikas Voiton Lippu, ruveten itsenäisenä ajamaan paikallista raittiusliikettä. Vorcesterin Sovittaja seuran eroaminen toukokuulla 1912, juuri kun sinne valmistettiin Veljeysseuran vuosikokousta, aiheutti monia ikävyyksiä. Eron johdosta kirjoittaa Nestor Toppari (yksityiskirjeessään): "Veljeysseura nykyään saa kylkeensä useita kipeitä haavoja. Vanha Sovittaja Vorcesterissa näkyy eronneen kansallisesta raittiusliitosta. Näin me

suomalaiset olemme hajalle pyrkivää väkeä, kun vähä kokoon saamme, niin se jo alkaa kyllästyttämään, että täytyy sitä ruveta pirstomaan. Meillä on halua alkamaan uudestaan ja uudestaan, mutta haluttomuutta nauttimaan saavutettujen voittojen ja työmme hedelmiä".

S. K.-R.Veljeysseuran tulot ja menot tammik. 1 p:stä v. 1911 tammik. 1 p:ään 1912 sekä seuran taloudellinen tila tammik. 1 p:nä 1912.

Tulot:

Vuosineljännesverot	$2,948.28
Raittiuslehtitulot	1,226.91
Kirjakauppa	1,996.71
Rakennus	2,638.30
Talletukset	515.23
Merkit	58.09
Vuokra	36.00
Kilpailurahastoon	84.00
Perustusverot	25.00
Puhujarahastoon	3.75
Satunnaisia ja tilivirhe ($3.79)	31.15
	$9,563.42
Kassa vuodelta 1910	203.93
	$9,767.35

Menot:

Hautausrahoja	$1,350.00
Raittiuslehti	1,376.85
Palkat	1,842.57
Kirjat, tilatut ja kustannetut	1,613.53
Rakennus	1,639.46
Talletukset	550.00

Konttoorikulut	374.25
Posti	306.61
Kyydit	288.89
Kilpailut	169.55
Merkit	105.90
Satunnaisia	27.13
	$9,644.74
Säästö vuodelle 1912	122.61
	$9,767.35

Taloudellinen tila tammikuun 1 p:nä 1912.

Omaisuutta:

Konttooritarpeita:		
Konttoorikalusto	$ 567.46	
Hist. omaisuutta	220.00	
Opetusvälineet	404.86	
Painotuotteet y. m.	183.99	1,376.31
Myyntitili:		
Opetusvälineet	91.25	
Merkit	113.65	
Kirjoja	2,167.59	2,372.49
Saatavia:		
Sjolanderi lotista	500.00	
Korkoja	38.00	
Laskuja, varmoja	506.08	
Epävarmoja $527.33		
Tileistä poistettu 115.32	412.01	1,456.09
		$5,204.89
Kassa 1 p. tammik. 1912		122.61
		$5,327.50

Velkoja

Raittiuskalentereista	$ 100.00
Raittiuslehdestä	264.00
Hautausrahoja	300.00
Palkkoja	115.00
Erilaisia menoja yhteensä	46.08
	$ 825.08
Veljeysseuran omaisuus	4,502.42
	$5,327.50

VUOROVAIKUTUKSEN AIKAANSAAMINEN SUOMEN JA SIIRTOKANSAN VÄLILLÄ.

Kansanvalistusseura Suomessa, jonka vuosikokouksessa Helsingissä v. 1910 tohtori Matti Helenius-Seppälän herättämä kysymys "yhteistoiminnan aikaansaaminen Suomen ja siirtokansan valistuspyrintöjen välille" jäi keskeneräiseksi vaikka saikin osakseen yleisen myötätunnon, päätti Hämeenlinnassa pitämässään vuosikokouksessa 1911 ryhtyä toteuttamaan tätä sillan rakentamista hajalla asuvien heimolaistemme välille. Tätä suuremmoista hanketta varten valittiin erityinen johtokunta nimellä: "*Kansanvalistusseuran valiokunta suomalaisten siirtolaisten valistuspyrintöjä varten*". Myöskin päätettiin viettää *suuret siirtolaisjuhlat* Helsingin kaupungissa kesäkuun 10—13 p:nä 1912 ja samalla pitää ensimmäinen siirtolaiskongressi, jossa harkittaisiin molemmin puolin korjauksia ja toimenpiteitä lähemmän yhteyden aikaansaamiseksi. Keskustelukokoukseen voisivat

Amerikan suomalaiset järjestöt lähettää edustajansa.

Veljeysseura niinikään jatkoi De Kalbin vuosikokouksessa 1910 alottamaansa sillan rakentamistyötä käsittäen itsensä tässä suhteessa edustavaksi Amerikan suomalaista kansaa, niinkuin Kansanvalistusseuran ymmärrettiin edustavan kotimaata. Negauneessa pidetyssä Veljeysseuran vuosikokouksessa 1911 tulee asia esille edellisessä vuosikokouksessa keskenjääneenä toimena, sillä saihan Veljeysseuran johtokunta tehtäväkseen ryhtyä tässä asiassa kirjevaihtoon niinhyvin Raittiuden Ystävien kuin Kansanvalistusseurankin kanssa Suomessa. Jotakin olisi siis jo pantu alulle, kaivettu perustusta ja suunniteltu sillan rakennetta. Weljeysseuran vuosikokoukseen osaa ottavat edustajat taaskin lämpenivät ja innostuivat, isänmaallinen mieli valtasi ja kotoinen lämmin kansallishenki vallitsi kokouksessa. Molemmin puolin tarvitaan oppia toisiaan lähemmin tuntemaan. Vuosikymmenien ero, pitkä välimatka ja uudet, monessa suhteessa toisenlaiset olot ovat vaikuttaneet vieraantumisen; ja vaikka samojen isien ja äitien lapsia ollaan, niin eipä kaikissa suhteissa tunneta toisiaan. Varsinkin Amerikassa syntyneillä suomalaisilla on hyvinkin vajavat käsitteet Suomen kansasta ja sen kauniista luonnosta. Edusmies Herman Luoma huomautti: "jos vaan voitaisiin saada nuorisomme tutustumaan Suomen kauniiseen luontoon, niin he varmaan innostuisivat siihen ja ymmärtäisivät paljon paremmin Suomen oloja ja sen kansaa." Frank Matson toivoi, että olisi saatava Amerikassa syntyneet suomalaiset lähemmin tutustumaan Suomeen. Esimies M. Skyttä lausui mielipiteenään, että meidän olisi saatava sel-

lainen oloihimme perehtynyt pyrintöjämme tunteva puhuja Suomeen, joka selostelisi siirtokansamme asioita meidän katsomuskannalta. Siirtolaisjuhla ja -kongressi tulee olemaan tässä suhteessa mainio tilaisuus, sillä siellä jos missään voidaan molemmin puolin asioita tulkita ja selostella. Monipuolisen keskustelun tuloksena oli seuraava päätös: "Veljeysseuran eduskunta lämpimästi kannatti lähempää yhteyttä kotomaamme Suomen kanssa paremman ymmärryksen saamiseksi välillämme. Laajakantoinen asian käytännöllisen puolen lähempi kehittäminen ilman erikoisia määräyksiä tällä kerralla asian uutuuden takia jätettäköön yhdistyksen johtokunnalle."

VELJEYSSEURAN SIIRTOLAISJUHLA-KOMITEA. Ensimäisessä kokouksessaan elok. 1911 valitsi Veljeysseuran johtokunta kansallisen raittiusliikkeen puolesta erityisen komitean siirtolaisjuhlaa varten, etupäässä tarjotakseen apuaan Amerikan suomalaisille raittiusseuroille y. m. jotka aikovat juhlille mennä ja ottaa osaa siirtolaiskongressiin kesällä 1912. Tähän Amerikan suomalaista raittiusväkeä edustavaan komiteaan nimitti Veljeysseura: monipuolisen liike- ja raittiusmiehen J. H. Jasbergin Hancockista; kyvykkään raittiusmiehen ja Suomen asioita tarkasti seuraavan Olavi Laulajan Hibbingistä; useitten rautateitten palveluksessa toimivan maa-asioitsijan Tuomas Arkkolan Duluthista; ja unitaristisen vapaan kirkon saarnamiehen, Veljeysseuran johtokunnan jäsenen Risto Lappalan Minnesotasta. Komitean tehtäväksi tuli sanomalehdissä tehdä siirtolaisjuhla tunnetuksi, virittää innostusta osanottoon, järjestää matkalle lähtö-aika, sopia laivasta y. m., sekä ennenkaikkia olla kirjevaih-

dossa Kansanvalistusseuran valiokunnan kanssa ohjelman järjestämisessä ja siirtolaisten osanotosta juhlaohjelmaan, kongressin keskusteluihin j. n. e.

Veljeysseuran suunnitelma kuitenkin pian särkyi, kaksivuotinen työ sillan rakentamisessa meni hukkaan. Kansanvalistusseuran valitsema päävaliokunta oli Helsingissä pitämässään kokouksessa nimittänyt tänne siirtokansamme keskuuteen erityisen toimikunnan, joka suoranaisessa yhteydessä ollen Suomen komitean kanssa valvoisi siirtolaisten etuja, neuvoisi heitä matkalle ja valmistaisi erityislaivan y. m. tähän juhlaan kuuluvat toimet. Veljeysseuran johtokunta ei tiennyt tästä valinnasta mitään, sillä kummankin Amerikan suomalaisen siirtolaisjuhlakomitean nimittäminen tapahtui jotenkin samaan aikaan. Tähän Kansanvalistusseuran valitsemaan siirtolaiskomiteaan kuuluivat pastori V. Rautanen, liikemies J. H. Jasberg ja hammaslääkäri Oskar Sorsen, kaikki asuen Kuparisaarella, Mich. Veljeysseuran valitsema komitea piti asiain näin ollen itsensä oikeudettomana ainakaan yksin toimimaan, jääden odottamaan mahdollisesti kummankin komitean yhtymistä, alottaen kirjevaihdon pastori V. Rautasen kanssa. Yhtymisestä ei kuitenkaan tullut mitään ja kinastellessa kului aika, jota olisi pitänyt käyttää valmistuspuuhiin. J. H. Jasbergin, ehkäpä varomattomuudessa lausuttu sana: "Veljeysseuran valitsemassa komiteassa ei ole kuin yksi ainoa mies, Tuomas Arkkola jonka kanssa käypi yhteistoiminta mahdolliseksi", loukkasi ei ainoastaan asianomaisia komitean jäseniä vaan vieläpä Veljeysseuraakin, joka oli komiteansa valinnut. Asian johdosta syntyneistä sanomalehtiselostuksista ja kinastuksista ilmeni kuitenkin, että

pahimpana haittana Veljeysseuran valitsemassa komiteassa oli Risto Lappala. Kallista aikaa kului hukkaan. Siirtolainen kirjoittaa: "Olemme jo useat kerrat huomauttaneet siitä leväperäisyydestä, joka aijottua Suomen matkaa varten valitut komiteat ovat toimissaan osoittaneet. Veljeysseuran komitea vastaa, että heitä sitoo Suomessa valittu komitea toimimasta. Näin ollen olisi Veljeysseuran komitean velvollisuus ilman mitään hajota." Tammikuulla 1912 pitämässään kokouksessa hajoitti Veljeysseuran johtokunta valitsemansa siirtolaisjuhlamatka-komitean.

Kansanvalistusseuran päävaliokunta huomattuaan täällä keskenään kinasteltavan juuri silloin, kun ripeä toimi olisi ollut välttämätöntä, piti sitä pahana esteenä. Se julisti Amerikan suomalaisille, että heille aijotun suuremman siirtolaiskongressin ja sen yhteyteen suunnitellun juhlan varojakysyvästä alkuperäisestä suunnitelmasta täydytään peräytyä, joten laajakantoinen siirtolaiskongressi jäänee tälläkertaa pitämättä. Kumminkin, jos kuten voidaan otaksua, pienempi määrä ainakin saapunee silloin Amerikan suomalaisia huvimatkailijoita Helsinkiin, järjestetään heitä varten, erityinen pienempi siirtolaisjuhla ja opastetaan pääkaupungin merkillisyyksiä katseltaissa.

Valittaa täytyy, että hyvä hanke raukesi tällä tavalla, suoraan sanoen molemmin puolisten erehdysten ja maltittomuuden kautta. Liian hätäistäkin se kaikki oli, ja reimamainen toiminta ilman tahtia sai asiat kaltevalle pinnalle. Vähintäin kaksi vuotta olisi pitänyt saada valmistaa tällaista, kahdessa maaosassa asuvien kansalaisten yhteisjuhlaa. Tuonnempana kun ryhdytään tähän samaan suuremmoi-

seen puuhaan, tulevat nämä surulliset kokemukset olemaan varoituksina, ettei samoja virheitä enää tehtäisi. Kansamme kaipaa eheämpää kokonaisuutta monenlaisissa henkisissä pyrinnöissään, niinkuin luterilaisen kirkon ja raittiusliikkeen kehittämisessä, samalla kuin yhteisvoimin voisimme taistella siveettömyyttä, säädyttömyyttä puheissa ja kirjoituksissa y. m. paheita vastaan. Kansallisrakkauden ja veljeystunnon kasvattamisessa niinikään kaipaamme toistemme apua. Kuinka ihanasti veisaa psalmista: "Katso, kuinka hyvää ja suloista on, kun veljekset sovinnossa yhdessä asuvat".

JAAKKO KAMINEN.

Yksi Amerikan suomalaisten raittiusliikkeen huomattavimpia tekijöitä, Veljeysseuran entinen esimies, sittemmin kirjuri Jaakko Kaminen kuoli pitkällisen taudin murtamana marrask. 5 p:nä 1911 kotonaan Ishpemingissä. Viimeiseen saakka koetti tarmokas vainaja täyttää velvollisuuksiaan vaikkakin sydäntaudin murtama ruumis ei olisi sietänyt minkäänlaista tointa. Vielä edellispäivänä oli vainaja kulkenut kauppamatkoilla Palmerissa, mutta siinäpä päivätyönsä täällä maailmassa päättyivätkin. Illalla kouristi sydäntauti taas samaa ruumista, joka niin monta kertaa oli kaatua ja kaatua, kuolla ja kuolla. Mutta aikansa kullakin, vasta Herran määräämällä hetkellä tapahtuu lähtömme täältä. Aamulla kello 2 irtaantui hehkuva, pyrkivä ja kutsumukselleen uskollinen sielu taudin runtelemasta ruumiista.

Veljeysseuran esimies M. Skyttä on taistelutoveristaan laatinut seuraavan elämäkerran:

"J. Kaminen syntyi Wähänkyrön pitäjässä 20 p. tammikuuta 1869. Vanhempansa oli Juho ja Jaakko Kaminen. Perheellä oli kaksitoista lasta, joista Jaakko vanhin. Käytyään jo varsin nuorena pitäjään kansakoulua ja sittemmin jonkun ajan Oulun ruotsalaista kauppakoulua palveli hän senjälkeen kauppa-apulaisena Waasassa ja Kauhavalla. J. Kaminen muutti toukokuun 14 p. 1891 Amerikaan ja pääsi kohta kauppa-apulaiseksi F. Braastadin kauppaan Ishpemingissä, jossa liikkeessä hän oli neljä ja puolivuotta, josta erosi jo silloin huonon terveytensä takia antaantuen räätälialalle pääasiallisesti sen takia että saisi liikkua ulkona vapaassa ilmassa, ryhtyen yhteiseen räätäliliikkeeseen Baragaan, Mich. firmanimellä Huotari Kaminen & Tervo. Baragassa noin vuoden liikettä harjoitettuaan muutti J. Kaminen sieltä samanlaiseen toimeen Ironwoodiin Store Companiaan, jossa harjoitti liikettä nimellä Ahlsteen & Kaminen. Ahlsteenin kuoltua antaantui J. Kaminen jälleen kauppa-apulaiseksi Ironwoodin Store Comppaniaan ja sieltä taas takaisin F. Braastadin kauppaan Ishpemingiin. Ja sittemmin Ishpemingin suomalaiseen yhtiökauppaan, ja siitä Wakefieldin suomalaisen yhtiökaupan johtajaksi. Vuonna 1901 J. Kaminen valittiin Duluthin vuosikokouksessa S. K.-R.-V.Seuran esimieheksi ja seuraavana vuonna Worcesterissa, Mass., johtokunnan jäsenyyteen, ja vuonna 1903 Ishpemingin vuosikokouksessa veljeysseuran kirjuriksi muuttaen siten takaisin Wakefieldistä Ishpemingiin.

J. Kaminen jo varsin nuorena, heti Suomesta Ishpemingiin saavuttuaan, liittyi koko sydämmensä

lämmöllä raittiustyöhön saavuttaen pian lämpimänä, selvänä ja ytimekkäänä raittiuspuhujana ja työntekijänä yleisen suosion. J. Kamisen puheitten ja esitysten pohjana oli aina elävä lämmin kristillinen henki, pitäen yhtenä kristityn tärkeimpänä velvollisuutena edistää vointinsa mukaan raittiustyötä. Hän arvosteli toisinaan hyvinkin ankarasti sitä nurjuutta, joka osasta kristillismielisilläkin on väkijuomalikkeestä, saaden siitä moitteitakin osakseen kirkolliseltakin taholta. Samalla hän kohdistaa raittiustyötään yhteiskunnalliselle eli poliittiselle alalle, pidän senkin puolen yhtenä kristityn tärkeimmistä velvollisuuksista, ahdistaen sen ohessa koko ankarastikin väkijuoma liikkeen harjoittajia laittomuudesta, saaden heiltä siitä uhkauksiakin osakseen.

Samoihin aikoihin kun J. Kaminen valittiin Veljeysseuran kirjuriksi, yhdistettiin Raittiuslehden toimittaminen sihteerin toimiin. Ryhtyen heti koko tarmollaan käsiksi Raittiuslehden ja Veljeysseuran kirjurin monipuolisiin tehtäviin. Raittiuslehdessä hän etupäässä teroitti raittiusväelle yhteiskunnallista puolta ja edistäen samalla mitä tarmokkaammin kasvatuksellistakin puolta opetuskurssien y. m. kautta ja koettaen perustaa lasten raittius kouluja ja osastoja. Hän teki useita tilapäisiä ja yhden laveamman luentomatkan lännelle Tyynenmeren rantamille, saavuttaen kaikkialla lämpimänä puhujana tunnustusta.

Yhä huonontuvan terveytensä pakottamana erosi J. Kaminen Veljeysseuran kirjurin toimesta maaliskuulla 1909 joka ankara henkisen työn ponnistelu kiihdytti pahaa hermo- ja sydäntautia entistä enemmän. Tämän jälkeen hän ryhtyi erään Chica-

golaisen kauppa liikkeen asiamieheksi, jossa toimessa oli, mikäli terveytensä salli, kuolemaansa asti.

Muistosi on elävä. Sinua muistetaan kuin ystävää muistetaan. Omaisesi, raittiuskansasi ja siirtokansasi, jota sinä rakastit, jolle sinä elit ja työtä teit, horjumatta ja väsymättä, kaikki ne sinua muistavat ja kaipaavat kunnes kukin toisemme tapaamme siellä missä ei väärinymmärrystä enää ole. Lepää rauhassa."

RAITTIUSLIITTOJEN TOIMINTAA 1910—1912.

Kansallisen raittiusliikkeen valtavirta ei enää yksinään kulje Veljeysseuran johdannolla, vaan jakautuneena Veljeysseuran ja raittiusliittojen kesken. Raittiusliittojen toimesta aletaan lähettää kiertäviä luennoitsijoita pitämään raittiuskursseja, julkaisemaan raittiuskirjallisuutta, pitämään raittiusjuhlia, laulu- ja soittokilpailujakin y. m. Aatteellisia kysymyksiä pohditaan niinikään "Liittojen" edustajakokouksissa sellaisiakin joilla on kannattava merkitys raittiustyössämme. Raittiusliitot ovat kokoomus paikkakuntain kaikista raittiusseuroista, huolimatta mihinkä pääyhdistykseen ne kuuluvat tai toimivatko itsenäisinä. Muutamiin näistä, kuten Kuparialueen ja Minnesotan raittiusliittoihin, kuuluu kumpaankin toistatuhatta jäsentä ollen suurempia kuin "pikku-pääyhdistykset", Ystävyyden Yhdistys ja Idän Yhdistys yhteensä.

MINNESOTAN RAITTIUSLIITTO. Tämä taajan suomalaisasutuksen keskuudessa toimiva liitto näyttää elinvoimaisimmalta kaikista liitoista. Sen vaikutus on monipuolinen, ei ainoastaan aatteellisessa suh-

teessa vaan käytännössäkin. V. 1910 ryhtyi liitto sellaisiin toimenpiteisiin, että saataisiin suomalainen raittiusmies edustajaksi Minnesotan valtion lainlaatijakuntaan. Raittiusväen vaalilistalla pyrkikin kansalaisemme Fr. Matson valtion lainlaatijakuntaan, kuitenkin tällä kertaa pääsemättä. Liiton toimesta hän selosteli vaalipuhujana ennenkaikkea Kieltolakipuolueen valtiollista kantaa.

Liiton vuosikokouksessa Boweyssä, Minn. valittiin syksyllä 1910 keskushallintoon: Esaias Torkko, Kalle Stekman, John Palmgård, mrs. Räsänen, Antti Tuura ja Konrard Mattson. Liitto oli kuluttanut aatteelliseen raittiustyöhön v. 1910 $389. Edusmies A. Tuura viritti kysymyksen: "Onko Minnesotan Raittiusliiton ryhdyttävä toimintaan nuorison tietopuoliseen kasvatukseen nähden ja olisiko tarpeellista perustaa nuorison kotiopintorenkaita?" Vilkkaan keskustelun tulokseksi saatiin: "Liiton on tehtävä kasvatustyötä nuorison keskuudessa". Asian kehittäminen jäi johtokunnalle.

Virginiassa pidetyssä liiton puolivuosikokouksessa tammik. 1911 pantiin alulle käsin kirjoitettava sanomalehti, joka kiertäisi alueeseen kuuluvissa raittiusseuroissa itsekunkin seuran kokouksessa luettavana. Jokaisen seuran tulee vuorollaan toimittaa tämä "nyrkkipainos" liiton esimiehen ollessa järjestäjänä ja samalla päätoimittajana. Valon Tuotteen esityksestä keskusteltiin "Pelastavan raittiustyön tarpeellisuudesta", kipeästi korjausta vaativasta kohdasta, sillä suuret joukot suomalaisia metsä- ja kaivantomiehiä sortuu vuosittain hillittömään juoppouteen, henkiseen ja aineelliseen kurjuuteen. Perheet näkevät puutetta, miehet humalapäissään tapellen tai huudellen joutuvat viranomais-

ten huostaan. Melkeinpä aina tapaa kansalaisiamme poliisioikeudessa Duluthissa, Virginiassa ja Hibbingissä. Pelastava raittiustyö on vaikeinta mutta samalla jalointa ja kauneinta. Ihmisvoima näyttäytyy pian riittämättömäksi; kun juoppojen pelastamiseen ryhdytään, tarvitaan kaikkivaltiaan Jumalan voimallista apua ja Vapahtajamme Jeesuksen pelastavaa uskonvoimaa, jonka avulla kurjinkin juomari voipi vielä pelastua synnistä ja kuolemasta.

Minnesotan Raittiusliiton vuosikokous pidettiin Soudanissa elokuulla 1911. Esimiehen vuosikertomuksesta ilmeni, että littoon kuuluu 20 raittiusseuraa, joitten jäsenluku nousee noin tuhanteen, ja talvisin, jolloin seuroihin liittyy uusia jäseniä, saattaa liittoon kuuluvien luvun arvata toiselle tuhannelle. Raittiusliiton vaikutuspiiriin kuuluivat: Vesi, Pohjan Leimu, Valon Lähde, Valon Tuote, Valon Opas, Totuuden Etsiä, Länsi Toivo, Yritys, Riento, Helmi, Järven Kukka, Onni, Tapio, Lehti, Ilmarinen, Onnen Ääni ja Toivon Tähti. Liittoon eivät olleet yhtyneet Mountain Ironin Rauhan Koti, Superion Kannel ja Buhlin Rantakorven Kukka. Liitolla on ollut tuloja $204.75 sekä menoja $91.50. Säästöä kassassa $113.25. Mainittakoon vielä, että liiton toimesta on pidetty 72 raittiuspuhetta noin 4,825 kuulijalle. Kokouksessa keskusteltiin Toivon Liittojen vireillä pitämisestä ja lasten keskuudessa työskentelemisestä. Kehoitettiin edustajia paikkakunnillaan tekemään parhaansa siinä, että raittiusopetusta annettaisiin lapsille, joko erityisissä raittiuskouluissa taikka pyhäkouluissa uskonnon opetuksen ohella. Fr. Matson viritti kysymyksen: "Lasten vanhemmat ja raittius". Useita puhevuoroja käytettiin ja yhteisenä toivomuksena lausuttiin keho-

tus vanhemmille kuulua raittiusseuraan esimerkinkin vuoksi. Vanhempien raittiustyö antaa hyvän esimerkin lapsille.

Liiton puolivuosikokouksessa Aurorassa tammikuulla 1912 esitettiin entisaikaiseen työtapaan palautumista, suljettujen raittiuskokouksien pitämistä. Tunnettua on, että useat vanhemmat raittiusseurat muistelevat mielihyvällä niitä aikoja Veljeysseurassa, jolloinka kokoukset pidettiin suljettuina tarpeettomilta, jopa useinkin raittiustyötä vastustavien vieraitten poissulkemisella virallisista kokouksista. Silloin oli seurain kokouksissa järjestystä ja vallitsi rauha ja sovinnollisuus. Edustaja J. K. Salmi esityksessään liitolle, kehotti ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että sulettuja kokouksia kävisi mahdolliseksi pitää. Asiasta keskusteltaissa sai sulettujen raittiuskokouksien pitäminen yleisen kannatuksen. Kokous päätti lähettää Veljeysseuralle esityksen:

"Minnesotan Raittius Liitto kokoontuneena puolivuotiseen edustaja kokoukseensa Aurorassa, Minnesotassa, tammik. 13 päivä 1912, lausuu seuraavan toivomuksen Veljeysseuran johtokunnalle, sekä, että sanottu johtokunta esittää mainitun toivomuksemme S. K. R. Veljeysseuran ensimäiselle vuosikokoukselle, toivolla, että vuosikokouksessa tehdyn esityksen johdosta voipi tulla esityksellemme suotuisaan päätökseen.

Kokemuksesta tiedämme, että menneisyydessä raittiusseurain viholliset vaikutuksellaan ovat aiheuttaneet niin sanotun avonaisen lavean kokous järjestelmän, entisten suljettujen kokousten sijalle raittius seurain keskuudessa: Tästä johtuu, että nykyään tuskin on seurajärjestyksen haamuakaan

jälellä, sitä vähemmän todellista yhtäläisyyttä seurain sisäisessä toiminnassa, tämän kautta ovat raittius liikkeen vastustajat osittain onnistuneet tarkoituksessaan, kylvämällä hajoitushenkeä, tyytymättömyyttä ja halveksimista raittiustyöhön; samalla kuolettaen veljeystunteen jäsenten keskuudesta, joka hyökkäys on ollut vihollistemme hyöty ja meidän vahinkomme; sen johdosta useasti raittiusseurain jäsenet yksilönä ovat joutuneet vastustajaimme hyökkäysten alaiseksi, sekä useasti yksilönä joutuneet kärsimään taloudellistakin vahinkoa.

Korjataksemme sanotun erehdyksemme, uskomme nyt jo olevan ajan, että raittiusseurainkin sisäinen toiminta on muodostettava nykyään käytännössä olevain samankaltaisten amerikalaisten Veljeysseurain kanssa yhtäläiseksi, niin että otetaan käytäntöön suljetut työkokoukset, seuroista ulkona oleviin henkilöihin nähden, sen kautta työmme vakaantuu ja veljeystunne kasvaa jäsenten keskuudessa, samalla luoden enemmän arvokkuutta raittiustyölle, muodostaen siten raittiuskansasta särkymättömän suojusrintaman vihollistemme hyökkäyksiä vastaan.

Myös on huomioon otettava se tärkeä kohta, että täällä Amerikassa kasvavat lapsemme ovat tämän maan koulujen ja seurain elämän vaikutuksen alaisena ja sen johdosta he omaavat tämän maan seuraelämän tavat; jota samaa he myöskin kaipaavat meidän keskuudessamme toimivalta seuraelämältä ja ellemme ota sitä huomioon, niin he halveksuen vieraantuvat pois joukostamme, sekä jättävät tyhjäksi ne paikat jotka heidän suomalaisina tulisi mahdollisimman tarkasti täyttää, ja nuoruuden innolla jatkaa aljettua työtämme, sillä amerikalaisten

keskuudessa pannaan suuri merkitys kokous järjestelmälle ja seremonien noudattamiselle uusien jäsenten seuraan ottamisessa ja yleensä kaikessa seurain sisäisessä toiminnassa, ollen samalla suurena tekijänä seuran menestymiselle, ja koska tiedämme että S. K.-R.-Veljeysseura on suurin ja voimakkain raittius järjestö Amerikan suomalaisten keskuudessa, sekä samalla vaikuttavin raittiusaatteen edistäjä, niin uskallamme toivoa, että otatte edellä esitetyn ajatuksen huomioon, samalla koettaen saada yleisesti käytäntöön mainitsemamme muutokset raittiusseurain työ kokouksiin nähden, sillä jos joku paikallisseura sitä yksinäisenä alkaa käyttää, niin sen merkitys supistuu mitättömän pieneksi ja toisinaan voipi seuran keskuudessa tehdä aivan vastakkaisen vaikutuksen, kun mitä sanotulla muutoksella oli tarkoitettu."

KUPARIALUEEN RAITTIUSLIITTO. Liiton edustajakokouksessa lausui tunnettu raittiuspuhuja Henry Moilanen ikäänkuin johteeksi käsittämään liiton vaikeuksia ja samalla myöskin sen tärkeää tehtävää Kuparisaarella seuraavasti:

"Kuparialueella on se kunnia meihin suomalaisiin nähden, että täällä on raittiustyö alkunsa saanut, ja täällähän ne ovat monet muutkin pyrinnöt saaneet alkuherätyksensä. Täällä on raittiustyö aikoinaan hajoitettu ja täällä sitä koetetaan uudelleen koota; täällä seurakunnat ovat myöskin aikoinaan hajonneet moniin ryhmiin ja täällä työväenseurat ovat muuttaneet muotoaan. Jos mikään seutu, niin kuparialue on juuri se historiallinen seutu Amerikan suomaisten keskuudessa, jossa on monta muutosta tapahtuvan nähty. Täällä muutama vuosikymmen sitten ei voinut olla puhettakaan mistään

yhteistoiminnasta senlaisten seurojen kesken, jotka kuuluivat eri pääyhdistyksiin taikka olivat itsenäisiä, olisipa sitten yhteistoiminta ollut potiitillista tai muuta keskinäistä voimain kokoomista. Mutta aika on muuttunut ja me ajan mukana. Raittiustyön tullessa aina tutummaksi ja suurempiarvoisemmaksi alkoivat sen vaatimukset tekijöihin nähden käydä yhä suuremmiksi, ja ympärillä olevat olot olivat puhumassa selvää kieltä liittymään vahvempaan taistelurintamaan väkijuomaliikettä vastaan. Toisaalta, vielä raittiusseurainkin keskuudessa ilmenevä velttous, ristiriitaisuus ja asiamme ymmärtämättömyys paikoittivat tietoisimmat ainekset miettimään keinoja näiden epäkohtien poistamiseksi ja aseman vahvistamiseksi, ja seurauksena tästä oli se, että perustettiin Kuparialueen raittiusliitto, joka tapahtui noin kuusi vuotta sitten.

Yhteistoimintaa alkoi liiton piirissä ilmetä lainvalvonnan suhteen sekä kirjallisten tuotteiden kautta, joita liiton toimesta on jo ilmoille tullut sekä vuotuinen juhlajulkaisu vuosijuhlan kunniaksi. Myöskin on liiton toimesta levitetty kirjallisuutta ulkoapäin, kun itse emme ole voineet paljoa kustantaa. Kiertäviä puhujia on liitto myöskin kustantanut, ja erittäin suurta painoa on se pannut lasten raittiustyölle; tuskin yhtään liiton kokousta on mennyt ohi, jossa ei olisi muistutettu lasten raittiustyöstä. Liiton johtokunnan jäsenet, esimies ja kirjuri, ovat paikkakunnilla pitäneet raittiuskouluja, ja pyydettäissä ovat he tehneet lukuisia puhujamatkoja eri kylien raittiusseuroihin, joissa on nykyään monessakin, edistyksen haluista, eteenpäin pyrkivää väkeä. On melkein kokonaan kadonnut pois se toisia seuroja "vierova" henki".

Kuparialueen raittiusliiton kuudennessa yleisessä vuosikokouksessa Pohjan Tähden talolla kesäk. 1911 olivat seuraavat edustajat: J. Vanhatalo, Meimi Lehti, I. Karvonen, J. Juntunen, J. Marttala, A. Palosaari, Anna Harju, Lydia Leselius, A. Koski, A. Tauriainen, P. Oikarinen, M. Kantola, K. Hannuksela, Santra Haataja, A. Hautanen, Floora Bengström, H. Pekkala, E. Johnson, Helmi Kuusela, A. Moilanen, K. Väisänen, J. Ruohonen, Hilda Koski, H. Huuskonen, A. Mäki, I. Välimaa, H. Luttinen ja Sanna Kovala. Näitten lisänä vielä johtokunnan jäsenet, joiksi tulivat: Johan Ollila, Johan Marttala, Henry Moilanen, Edward Johnson, John Hill, Kustaa Karvonen ja Isak Laakso. Kokouksessa päätettiin jatkaa Raittiuslehden osakkeitten keräystä eikä missään tapauksessa jättää keskeneräiseksi raittiuskansan oikeutettua toimenpidettä saada Raittiuslehti viikkolehdeksi.

Liiton toimesta pidettiin raittiusjuhla Hancockin kilparadalla. Ympäristön lukuisista seuroista saapui kansaa runsaasti tähän juhannusjuhlaan. Kaupungin majuri, tohtori Dodge piti tervehdyspuheen. Muina puhujina olivat: pastori M. I. Kuusi, J. H. Jasberg, E. Merijärvi y. m. Juhlarunon lausui Alina Kainulainen. Soittokunta Kaiku ja useat lauluseurat lisäsivät juhlatunnetta ja rattoisuutta.

Liiton puolivuosikokouksessa tammik. 1912 Chassellissa, Mich., tehtiin monta hyvää ja kauas tähtäävää suunnitelmaa kansallisen raittiustyömme elvyttämiseksi. Päätettiin toisten raittiusliittojen myötävaikutuksella julaista v. 1912 erityinen *Juhlajulkaisu* kesäjuhlia varten. Idän Raittiusliitto niinikään on keskustellut tälläisen yhteisen julkai-

sun toimittamisesta. Toinen tärkeä painotyö oli suomenkielisen oppaan laatiminen raittiusväen tarpeeksi poliittisissa asioissa. Erittäin huomattavina raittiustyön elvyttämisen keinoina pidettiin seuraavat seikat, jotka liiton kirjuri oli laatinut kokoukselle:

a) että raittiusseurat panisivat toimeen seisovan raittiusopetuksen antamisen joko sunnuntaikoulujen yhteydessä kerran kuussa eli raittiuskoulun pitämisen kautta.

b) että raittiusseuroissa olisi kirjallisuuden levitys lakkaamatta käynnissä joissa juuri r.-asiaa sen eri puolilta valaistaisiin.

c) että viralliset tilastot väkijuomaliikkeestä seurauksineen joka vuosi selville tuotaisiin niin paljon kuin suinkin mahdollista.

d) että raittiusväki erittäinkin kartuttaisi pääomaa, vähintäänkin 2 kertaa viikossa ilmestyvän äänenkannattajan aikaansaamiseksi.

e) että meillä on aina suomennokset saatavina amerikalaisista raittiusharrastuksista ja kieltolakipuolueen toiminnasta lasten r.-työstä ja järjestyksestä.

f) että Kuparialueen raittiusliiton piirissä liikkuu vähintään kahden kuun ajan vuodessa raittiusluennoitsija aikuisten ja lasten keskuudessa.

g) että liton piirissä taloudellinen asema järjestetään sille kannalle veroituksen kautta, että voidaan niihin kustannuksiin ottaa osaa, joista edellisissä on mainittu.

h) että liitto järjestää avustuksen saannin etevälahjaisille raittius- ja sivistyskirjailijoille palkiten heidän tuotteitaan arvostelun mukaan siten

auttaen ja edistäen kirjallisuutemme kohoamista täällä Amerikassa.

Seurasi edelliselle kokoukselle jätetty keskustelukysymys: "Miten saataisiin nuoriso enemmän kiintymään raittiustyöhön." Ensin puhui asiasta Pohjan Tähden edustaja J. Mustonen, miten on Pohjan Tähden keskuudessa tästä asiasta keskusteltu. Antti Kangas lausui, että työtavoissa on saatava muutosta. Matti Manner puhui miten on vanhempienkin vaikutus suurena tekijänä lapsiin ja nuorisoon.

Ponsivaliokunta toi seuraavan ponsilauseen: "*Että hyvää raittiusalaa käsittävää kirjallisuutta on levitettävä ja puhujain kautta raittiustyö tunnetuksi tehtävä ei ainoastaan nousevan sukupolven keskuudessa vaan vanhempienkin sekä erittäinkin edullisena on pidettävä lasten raittiuskoulut ja perheisiin kohdistettu agitatsionityö.*"

MARQUETTE KAUNTIN RAITTIUSLIITTO. Tämäkin liitto on koettanut toimia kieltolakiasian edistämiseksi alueellaan, jopa samalla koko valtiota käsittävään kieltolakitaisteluun on otettu osaa toiskielisten kanssa. Liiton edustajakokouksessa tammik. 1911 keskusteltiin naisten tehokkaammasta toimenpiteestä kieltolakiasiassa ja erityisen naisosaston perustamisestakin, mutta sen ei huomattu vielä vastaavan tarkoitustaan. Fanny Skyttä esitti suomalaisten naisten yhtymistä Ishpemingissä toimivaan Valkonauha-yhdistykseen, Maailman Kristillisten Naisten Raittiusseuraan, joka täydellä innolla ajaa kieltolakiasiaa. Marquette-kauntin vaalikassaan Kieltolakipuolueen hyväksi on annettu rahallistakin avustusta pitämällä muutamia illanviettoja tarkoituksen hyväksi.

Liiton edustajakokouksessa Suomessa, Mich., syysk. 1911 olivat läsnä seuraavat: Johan Key Marquetista, Emil Aho ja Kalle Koski Negauneesta, Jda Hurnanen ja Johan Seppänen Ishpemingistä, Santra Anderson ja Wm. Anderson Palmerista, Johan Lehtinen ja Israel Pyykkönen Suomesta, Hulda Juurikoski ja Gabriel Vikkilä Gwinnistä, sekä johtokunnan jäsenet L. Petterson, Fanny Skyttä, V. Ranta ja I. Tervaoja. Kokouksen tärkeimpinä huolina oli Marquette ja Baraga kauntien kuivaaminen, jota varten valittiin paikalliskieltolakikomitea toimimaan yhdessä amerikalaisten kanssa. Päätettiin myöskin hankkia puhuja liitolle sekä käsinkirjoitettu sanomalehti eli "nyrkkipainos" kiertämään alueen raittiusseuroissa.

Marquettekauntin Raittiusliittoon kuuluvat nykyään seuraavat alueella toimivat raittiusseurat: Metsän Kukka, Suomi, Mich.; Kosken Kukka, West Ishpeming, Mich.; Männikön Kukka, Gwinn, Mich.; Saima, Diorite, Mich.; Väinö, Ishpeming, Mich.; Taimi, Palmer, Mich.; Raivaaja Michigamme, Mich.: Pellervo, Chatham, Mich.; Aamurusko, Negaunee, Mich.; Onnen Aika, Republic, Mich.; Yksimielisyys-Aalto, Marquette, Mich.; Kointähti, Beacon, Mich.; ja Onnen Satama, Covington, Mich.

Liiton ja Veljeysseuran puhujana liikkui helmi- ja maaliskuulla 1912 opettaja Iivari Ahonen Hibbingistä, Minnesotasta. Puhuja on saanut ansaitun tunnustuksen osakseen, ollut monta erää puhujana etupäässä Minnesotassa liittojen y. m. toimesta.

GOGEBIC-KAUNTIN RAITTIUSLIITTO. Täydellä tarmolla on liitto koettanut olla mukana siinä taistelussa, jota kauntissa on käyty kapakoita vastaan,

ja samalla paikallisen kieltolain aikaansaamisyritteissä. Kesäjuhlat liiton toimesta kilpailuineen y. m. ovat olleet eritäin onnistuneita. Yleisessä edustajain kokouksessa Wakefieldissä, Mich., marrask. 1910 esitettiin jonkinlaisen "Nais-raittiusjärjestön" perustamista suomalaisten keskuuteen, niinkuin amerikalaisillakin on. Tottapa siirtolaisoloissamme tuntuu vähän liian hankalalta ryhmittyä,

GOGEBIC ALUEEN RAITTIUSLIITON JOHTOKUNTA.

koskeivät naiset ole nähneet tarpeelliseksi eriytyä omaan leiriinsä, vaan mieluimmin taistelevat rinnan raittiusveljien kanssa. Samassa kokouksessa koetettiin löytää syytä siihen, miksi raittiustyö on nykyään ruvennut taantumaan ja jäseniä vähennyt seuroista. Ensin keskusteltiin, minkä vuoksi vanhempi väestö jää pois raittiusseuroista, mutta pian näytettiin toteen, että nuoret pikemmin ovat raittiusseuroistamme vähentyneet, kuin vanhempi

väestö. Niinpä lopuksi havaittiin osanoton raittiustyöhön olevan laimeaa, niin nuorten kuin vanhainkin puolelta.

Bessemerissä pidetyssä yhteiskokouksessa keskusteltiin raittiusopetuksen uudesta järjestämisestä ja Toivonliittojen eloonherättämisestä. Oppikirjoina suositeltiin Suomessa käytettyjä Toivonliiton oppaita ja opetusvälineitä. Raittiuskoulujen opettajien tuli edeltäpäin valmistaen voida vapaasti kertoa lapsille joitakin valaisevia tapauksia ja pitää joskus lyhyitä puheitakin. Tässä kokouksessa huomautettiin siitä, kuinka Veljeysseuralla tulisi olla liikkeellä vakituinen raittiuspuhuja, joka pysähtyen useammaksi päiväksi samalle paikkakunnalle voisi olla monipuoliseksi virkistykseksi raittiusväelle pitämällä raittiuspuheita, luennoita, näyteopetuksia y. m. Kaiken lisäksi voitaisiin samalla levittää runsaammin raittiuskirjallisuutta. "Raittiuspuhuja olisi tarpeen", päättyvät kokouksen puheet, "sillä raittiustyö yhä laimentuu joka paikassa ja menee alaspäin, kuin pitäisi ylös mennä". Liiton kesäjuhla juhannuksena 1911 pidettiin Wakefieldissä Sunday järven rannalla. Ylimääräinen juna toi juhlaväkeä Ironwoodista y. m. soittokunnat ja laulukunnat mukana.

Liiton kolmannessa vuosikokouksessa Jessevillessä, Mich., elok. 1911 valittiin keskushallintoon: A. Abramson esimies, Matti Koski varaesimies, Nels Teppo kirjuriksi, Manuel Helli kassamieheksi ja jäseniksi Matti Salo, Jakop Lahti ja mrs. Maria Törne.

Bessemerissä, Mich., helmik. 1912 pidetyssä edustajain kokouksessa huomautettiin muunmuassa kuinka virkistävää ja tärkeää olisi, että liiton joh-

tokunta, joko osana tai yhdessä, tekisi vierailumatkoja alueen raittiusseuroihin, joissa silloin pidettäisiin ohjelmallinen illanvietto eli vähäinen juhlahetki. Puhujakin taas päätettiin hankkia liiton toimesta kuukaudeksi ainakin ellei kauemmaksi.

IRON-KAUNTIN RAITTIUSLIITTO toimii rajoitetulla alueella, jossa ei löydy kymmentäkään suomalaista raittiusseuraa. Kaikki alueeseen kuuluvat raittiusseurat ovatkin yhdistyneet tähän liittoon ja ne merkillistä vielä kaikki kuuluvat Veljeysseuraan. Kieltolakitaistelua on sielläkin käyty toiskielisten kanssa rinnan. Toisena huomattavampana toimena on liitolla ollut kesäjuhlain puuhaaminen vuorottaisesti eri osiin aluetta. Liiton edustajakokouksessa Stambaughissa, Mich., kesäk. 1911 valittiin keskushallintoon puheenjohtajaksi F. W. Thompson Amasasta, varapuheenjohtajaksi Hj. Mäkelä Crystall Fallsista, kirjuriksi K. Aspholm Stambaughista, rahastonhoitajaksi Herman Hendrickson Stambaughista sekä lisäjäseniksi Hilda Luopa ja Matti Hurja Crystall Fallsista, Lydia Hendrickson Stambaughista, A. Airaksinen ja K. Välimäki Amasasta.

Olisi ehkä toiminnan ja voimain kokoomiselle ollut edullisempaa, jos liitto olisi yhtynyt Marquette kauntin Raittiusliittoon vaikkapa nimellä: Marquette-Ironkauntin Raittiusliitto. Käypi tämä yhtyminen tuonnempanakin päinsä. Kun liittoon kuuluu vain noin puolentusinaa paikallisseuroja, ei se silloin vastaa tarkoitustaan paremmin kuin aikoinaan nuo niinkutsutut "pikkupääyhdistykset", Ystävyyden Yhdistys ja Idän Yhdistys. Liittojen tarkoitus on voimain kokoominen mahdollisen laa-

jalta. Iron kaunti ja Marquette kaunti ovat maantieteellisessä suhteessa yhteenkuuluvia.

OHIO JA PENNSYLVANIAN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Liiton alue käsittää kaksi valtiota, joissa suomalaisia raittiusseuroja toimii puolivälin toistakymmentä. Vuosikokouksessa Harborissa v. 1911 oli läsnä edustajia ja johtokunnan jäseniä yhteensä 25 henkeä. Tärkeänä keskusteluaineena oli suhtautuminen kieltolakiin ja suomalaisten osanotto Ohion valtion kuivaamiseen, jota siihen aikaan hikipäässä tehtiin. Monta kauntia saatiinkin väkijuomaliiikkeestä vapaaksi, muunmuassa suomalaisista kansakas Ashtabula-kaunti. Toinen tärkeä kysymys kohdistui lasten raittiusopetukseen. "Tämä kysymys on merkillinen siitä, että se panee keskustelijat puhumaan raittius- ja seurakuntaväen suhteista toisiinsa. Lasten avulla me rakennamme tulevaisuuden maailmaa. Kun me saamme lapset haltuumme, on tulevaisuus meidän määrättävissämme", lausui kysymyksen alustaja K. Ojajärvi. Monipuolisen keskustelun tuloksena oli päätös raittiuskoulujen laittamisesta, sillä lapsista ei ole puutetta näihin kouluihin, kunhan vaan opettajia saadaan.

Raittiuspuhujaa kaivattiin alueelle joka paikkaan ja päättikin liitto hankkia puhujan heti, kun siihen kykenevä henkilö löydetään. Niitten valinta ei aina ole niin helppoa. Liiton toimesta on tavattu viettää yhteisvoimin suuremmoiset kesäjuhlat, vuoroonsa eri osissa aluetta, väliin Erie järven satamapaikoissa, väliin "myllykontrilla", väliin Pennsylvanian puolella. Nämä juhlat ovat onnistuneet, virittäneet uutta innostuksen tulta raittiustyöhön ja tuottaneet varoja raittiuspuhuja-kassaan. Liiton

puhujana ovat toimineet Kalle Ojajärvi, Henry Moilanen ja Matti Kumpula.

Liiton vuosikokouksessa Youngstownissa, Ohiossa, helmik. 1912 olivat seuraavat edustajat: Kustaa Kujala Conneautista, Matti Kumpula Fairportista, O. Ed. Järvi Clevelandista, Kalle Uitto, Jaakko Marttila ja Emel Lepola Youngstownista, Johan Liikoja, Johan Sironen ja Fiina Penttala Girardista, John Karhunen, Ed. Marttila ja Tilta Saari Warenista, Oskar Jokinen Burtonista, Augusta Rihinen Jacksonvillesta, Otto Mäki, Jacob Nortell ja Heikki Talia Bessemeristä, Matti Hemminki ja Elias Joki New Castlesta, Sergei Sjöblom ja Fabian Luoma Glassportista, sekä johtokunnan jäsenet Johan Laurell Conneautista, I. E. Laurell New Castlesta ja Emel Kiviniemi Youngstownista. Vuosikertomuksesta kävi selville, että liitto oli toiminut monipuolisesti. Sen rahalliset menot puhujille y. m. aattelliseen raittiustyöhön nousivat $150 Juhlilla ja muutenkin on koottu liitolle tarvittava avustus.

Kokouksessa keskusteltiin raittiuskurssien toimeenpanemisesta, joka asia jätettiin puolivuosikokouksen lopullisen päätöksen varaan. Merkille pantava ja aikaa kuvaava kysymys herätettiin: "mitä voisi Raittiusliitto tehdä nykyään vallassa olevan materialismin kukistamiseksi?" Asiasta keskustellen tultiin siihen tulokseen, että kukin raittiusmies ja -nainen on velvoitettu puolustamaan oikeuttaan ja puhtauttaan sekä antamaan puolustavan sanan raittiusaatteen puolesta siellä, missä siihen velvoitus vaatii. Liton keskushallintoon valittiin: esim. Matti Kumpula, vares. Kalle

Ojajärvi, kirjuriksi Fabian Luoma, rahastonh. I. E. Laurell, jäseniksi Elias Joki ja Johan Karhunen.

ILLINOISIN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Vaikka tämä liitto onkin nuorin, ei vielä vuodenkaan vanha, niin saattaa etsiä sille johteet kauempaakin. Illinoisin raittiusseuroilla on ollut jo kauemman aikaa tapana pitää, milloin yhteisiä ohjel-

ILLINOISIN R.-LIITON PERUSTAVAN KOKOUKSEN JÄSENET.

makokouksia, milloin juhlia j. n. e. Keväällä 1911 pidettiin taas yhteinen kokous Jolietissa, jossa suunniteltiin ja järjesteltiin yhteisjuhla vietettäväksi Waukeganissa heinäkuun alkupäivinä 1911. Edellisenä kesänä pidetty yhteinen raittiusjuhla De Kalbissa menestyi erittäin hyvin. Waukeganin juhlan aikana alkoi kuulua puhetta sellaista, että

Illinoisin ja Indianan suomalaiset raittiusseurat pitäisi ryhmittää kiinteämpään yhteistoimintaan ja perustaa raittiusliitto, niinkuin on monella muullakin paikkakunnalla. Syksyllä päätettiin koettaa saada liitto perustetuksi.

DeKalbiin kokoontui syyskuulla 1911 edustajia seuraavista Illinoisin raittiusseuroista: A. Rekonen ja A. Valkonen Majakka seurasta, H. Kestilä ja P. Johnson Kylvöstä, A. Sund ja I. Isackson Ahti seurasta, neiti H. Mäki ja Johan Lehto Sivuuttajasta, A. Nelson ja Johan Värri, Chicagosta, siis kymmenen edustajaa viidestä paikallisseurasta, Perustavan kokouksen pöytäkirjassa luetaan:

4. Nimeksi hyväksyttiin yksimielisesti: "Illinoisin Suomalainen Raittius-Liitto",

5. Liiton tarkoitus on koota Illinoisissa toimivat raittiusseurat läheisempään yhteyteen ja yhteistoimintaan vuorovaikutuksella ja palkkaamalla yhteistä raittiuspuhujaa milloin se parhaaksi nähdään ja varat myöten antavat.

6. Yksimielisesti päätettiin että kukin seura omissa sisäisissä asioissaan toimii omain sääntöjensä ja toimintatapainsa mukaan. Kuitenkin toivottiin että ei mikään seura toimillaan vahingoittaisi toisia seuroja ei henkisesti eikä aineellisesti.

7. Liitto on riippumaton kaikista valtiollisista puolueista, kuitenkin niin ymmärtäen että toimimme niin paljon kuin mahdollista toiskielisen raittiuskansan yhteydessä.

8. Päätettiin että Liitolle yhteisten rahavarain kartuttaminen on kunkin seuran vapaaehtoinen asia (että ei mitään varsinaista veroitusta oteta käytäntöön). Toivottiin että nyt aluksi kaikki

seurat panevat toimeen iltamat, joista tulot luovutetaan yhteisen Liiton rahastoon.

9. Liiton johto ja sen toiminta päätettiin antaa viishenkisen toimikunnan huostaan, jonka jäsenet ovat: esimies, kirjuri, rahastonhoitaja ja kaksi johtokunnan jäsentä. Johtokunnan jäsen on oikeutettu saamaan palkan ajasta, minkä hän käyttää Liiton toimissa, nimittäin siltä ajalta, minkä hän omaa työaikaansa menettää, sekä myöskin kyytirahan, kun hän Liiton asioilla matkustaa.

10. Liiton toimisto on siellä, missä esimies ja kirjuri asuvat. Liiton kirjeenvaihdon suorittaa kirjuri esimiehen suostumuksella.

11. Johtokunnan kokousten kokoon kutsuminen jätettiin esimiehen ja kirjurin toimeksi. Jos joku Liittoon kuuluvista seuroista haluaa johtokuntaa koolle niin tehköön ilmoituksen siitä ja myöskin kokouksessa keskusteltavasta asiasta kirjurille, joka sitten esimiehen kanssa kutsuu johtokunnan koolle, jos he sen tarpeelliseksi huomaavat.

12. Liiton esimieheksi valittiin yksimielisesti seisoalleen nousten A. Sund, kirjuriksi John Lehto, rahastonhoitajaksi J. Jsacson, Waukeganista, jäseniksi P. Johnson De Kalbista ja A. Nelsson Chicagosta.

13. Liiton vuosikokous päätettiin pidettäväksi raittiusjuhlain yhteydessä, jolloin valitaan Liiton johtokunta ja keskustellaan Liittoa koskevista asioista. Vuosikokoukseen on kukin seura oikeutettu lähettämään kaksi edustajaa varustettuina valtakirjalla.

IDÄN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Alkuaan tämä liitto oli vaan Veljeysseuran keskuudessa, mutta v. 1911 se yleistytettiin kaikkein suomalais-

ten raittiusseurain kesken idässä, kuuluivatpa sitten mihin pääyhdistykseen tahansa tai työskentelivät itsenäisinä. Epäilemättä liiton toimiala laajeni, samoin voimat suurenivat. Tulevaisuus vasta näyttää kestääkö sopuisuus niin perin vastaisilla periaatteilla toimivien raittiusseurain keskuudessa.

Liiton kokouksessa Gardnerissa, Mass., päätettiin muunmuassa hankkia puhuja liiton palvelukseen, joka toteutettiinkin. Henry Moilanen kierteli liiton luennoitsijana puolentoista kuukautta. Kieltolakitaisteluun niinikään, jota valtiossa käydään paraikaa kiivaasti, ovat suomalaiset ottaneet osaa vointinsa ja taitonsa mukaan.

Kokoontuneina vuosikokoukseen Allstoniin Massa., tammik. 1912 teki liitto toisille raittiusseuroille seuraavan esityksen:

Oman äänenkannattajan kysymyksessä olemme sillä kannalla, että mikään yksi yhdistys erikseen ei voi tätä näin laajaa kysymystä ratkaista, vaan että siihen tarvitaan koko raittiusväki yhdistyksineen ja liittoineen.

Niin ollen olemmekin ajatelleet näin, että koska nyt raittiustyö on jakautunut eri raittiusalueiksi eli liittoihin, jotka liitot käsittävät koko Amerikan kukin alueellaan, kuten nyt Idän R. K. Liitto täällä idässä, näin ollen jakaisimmekin tämän lehden kannatuksen kaikkein näiden eri liittojen huostaan seuraavalla tavalla. Jos nyt ensin alkaisimme jaon tilauksien hankkimiseen nähden täältä idästä, pitäen silmällä suomalaista asutusta ja raittiusseurojen lukumäärää, niin Idän S. K. kansanliitto hankkii lehdelle etukäteen maksavia tilaajia 500 ja ehkä enempi. Ohion ja Pennsylvanian r.-liitto 500 ja ehkä enempi. Illinoisin r.-liitto 200 ja ehkä

enempi. Rauta-alueen r.-liitto 1,100 ja ehkä enempi. Kuparialueen r.-liitto 1,100 ja ehkä enempi. Minnesotan r.-liitto 1,100 ja ehkä enempi. Lännen r.-liitto 500 ja ehkä enempi.

Näin ollen saataisiin kokonaissummaksi 5,000 ja ehkä enempikin etukäteen maksanutta tilaajaa. Tätä summaa ehkä pidetään suurena, vaan ajattelemme, ettei se niinkään suuri summa ole, jos vaan työhön ryhdytään ja innolla koko Amerikan suomalainen raittiusväki yhdessä. Tässä huomautamme, että vasta sitte lähdettäisiin lehteä ulos antamaan, kun meillä olisi mainittu summa 5,000 tilaajaa ja kaikki maksaneet tilauksensa.

Olemme varmat, että sillä summalla lehti tulisi jo itsensä kannattamaan ja sitä lukua voisi aina kohottaa innokkaalla työllä. Edelleen tiedämme, että kaikki liikehommat tarvitsee liikepääomaa alkaakseen liikkeen, mutta nyt jos ottaisimme huomioon, että meillä jo alkaessa oli 5,000 tilaajaa maksaneet tilauksensa, vaikkapa vain jos ajattelisimme viikkolehden ja tilaushinnaksi $1.00, niin siitä saataisiin 5,000 dollaria. Kuitenkin me olemme ajatelleet, että lehti olisi ilmestyvä kahdesti viikossa ja tilaus olisi silloin $1.50. Siitä kokoontuisi $7,500 heti alkaessa rahaa niin varsinaista pääomaa emme ehkä tarvitsisikaan, tähän lisäksi kovin suurta päästäksemme alkuun.

Pääoman hankkimisen olemme ajatelleet samalla tavalla jaettavaksi liittojen kesken silmällä pitäen raittiusseurojen lukua liitto-alueella Idän R. K. liitto hankkii rahaa vähintäin 200 dollaria, Pennsylvanian ja Ohion r.-liitto 200 dollaria, Illinoisin r.-liitto 100 dollaria, Rauta-alueen r.-liitto 300 dollaria, Kuparialueen r.-liitto 300 dollaria.

Minnesotan r.-liitto 300 dollaria ja Lännen r.-liitto 200 dollaria. Näin ollen keräytyisi summa $1.600. Jos yhdistämme nämät tilausrahain kanssa, niin summaksi saamme noin $9,000. Kun siihen lisäksi tulisi vielä ilmoitusrahat y. m., joista kokoontuisi melkoinen summa, niin luulemmepa, että lehteä voisi alkaa näillä rahoilla ulosantaa ja että se kannattaisi itsensä eikä olisi pääomasta puute.

Lehden tilausten hankkimisen tulisi olla jokaisen seuran asiana. Seurat jäsenistään valitsevat tilausten kerääjät eli asiamiehet kuin myöskin uutisten kirjoittajat lehdelle. Seurat olisivat vastuunalaiset asiamiesten toimista ja katsoisi aina perään asiain menoa paikkakunnalla, ettei tilaajat vähenisi, päin vastoin aina kasvaisi. Näin ollen me koko raittiusväki vedettäisiin yhteiseen työhön ja tämä työ yhdessä vetäisi meitä aina likemmin ja likemmin toisiamme. Tulisimme tuntemaan aina enemmän toisiamme ja tarpeitamme. Myöskin aina voimistuisimme ja työmme tulisi voimakkaaksi ja varmaksi. Eikä olisi kuten nykyään hajanaista, velttoa, aikaansaamatointa, tietämättä, mitä tarvitsisimme, summassa eteenpäin pyrkimistä. Muiden armosta elämistä ainakin omaan äänenkannattajaan nähden. Tällä tavalla työtä tehden kuten nykyään, emme voi sen enempää vaatiakaan raittiustyöstä. Vaan jos me hiukkasenkaan uhraamme, sen eteen varojamme ja voimiamme, niin olemme varmat, että työmme menestyy ja tuottaa hedelmän aikanaan.

Idän Suomalaisen Raittiuskansan Liiton valitsemat ehdotuksen tekijät:

Jacob Laurila. John E. Peterson.

Hugo Kajander.

LÄNNEN SUOMALAINEN RAITTIUSLIITTO. Raittiustyö on lännessä taasen nousussa. Samoilla seuduilla joissa puolikymmentä vuotta sitten tapahtui taantuminen raittiusseuroissa, etupäässä sosialistisen aatevirtauksen vaikutuksesta, samoilla seutuvilla huomataan voimakas vastatoiminta sosialismia vastaan. Raittiusseurat ovat uudestaan virkistyneetkin, vaikka kärsivätkin vielä entisistä vaurioista. San Franciscon Murtaja seura, Portlandin Tyyni Valo ja Seattlen Lännen Tähti seurat osoittavat elinvoipaisuutta ja nuoruuden intoa työssään. Raittiuslehden uuttera kirjeenvaihtaja, liiton kirjuri Maria Liedes kirjoittaa: "Raittiustyö on voittanut paljon huomiota ja tunnustusta täällä lännessä viime vuosina. Olen seurannut neljätoista vuotta lännen raittiustyötä, mutta suuri eroitus on tapahtunut viime vuosina. Puolulehtemme ovat tosin jo soitelleet kuolinkelloja raittiustyölle, mutta raittiushenki on vielä vahva ja toista kansaa kasvaa, nyt sitä vasta työhön ryhdytäänkin, sillä raittiusriveissä seisoo nuori reipas kansa."

Liiton vuosikokous pidettiin Seattlessa, Wash., tammik. 1912. Edustajina olivat: Maria Liedes San Franciscosta, Mr. Sandvik Rocklista, Cal., Matti Kemppainen Astoria, Ore., Arvid Kauppila Portland, Ore., Mrs. Koponen, Johan Tuisku, Matti Latva ja Sam. Parhaniemi Seattlesta, ja Mrs. Luoma Aberdeenista, Wash. Liitto päätti kannattaa puuhassa olevaa raittiuskansan sanomalehteä luvaten puolestaan avustaa, milloin asiasta tulee tosi. Keskusteltiin raittiuskirjallisuudesta, kotiopintojen tärkeydestä, raittiuskursseista ja niitten toimeensaamisesta, lasten raittiusopetuksesta y. m. seikoista. Monessa suhteessa puuttui voimia kaik-

kia hyviä aikeita toteuttamaan. Lastenliiton perustaminen pidettiin välttämättömänä. Jokainen liittoon kuuluva seura velvoitettiin toimimaan lastenkin raittiusopetuksen saamiseksi.

Liiton virkailijoiksi valittiin: Vihtori Koski, Matti Latva, Maria Liedes, Arvid Kauppila ja Emil Rinne.

RAITTIUSLIIKKEEN ELPYMINEN 1911—1912.

Amerikan suomalaisessa raittiusliikkeessä on huomattu viime vuoden lopulla ja tämän vuoden alussa selviä elpymisen merkkejä, sillä jäsenluku yleensä Veljeysseuraan kuuluvissa paikallisraittiusseuroissa on tuntuvasti kasvanut. Olisiko tämä elpyminen vain hetkellistä, sitä on vaikea sanoa. Näyttää kuin tässä maassa syntyneet suomalaiset nuoret olisivat ikäänkuin heränneet henkiseen toimintaan ja ruvenneet lukuisasti liittymään raittiusseuroihin ja seurakuntiin. Noin parikymmentä vuotta taaksepäin eivät Amerikassa syntyneet suomalaiset nuoret juuri välittäneet suomalaisten siirtolaisten yhteispyrinnöistä, pikemmin katsoivat ne ylön. Nyt ovat asiat aivan toisin. Nyt tässä maassa syntyneet suomalaiset nuoret rientävät taajoissa parvin suomalaisiin kirkkoihimme ja raittiustaloihin, ne myöskin toimivat opettajina pyhäkouluissamme ja paljon niitä tapaa edustajina yhteisissä kokouksissamme. Surulla täytyy katsella ja valittaa juuri nyttemmin saapuvaa nuortaväkeä Suomesta, joka juoksujalassa kiirehtii tanssitupiin ja kiihkeästi edustaa kevytmielistä maailmankatsomuskantaa. Kun Suomen nuorisossa tapahtuu syvä uskonnollinen herätys, joka kotimaassamme onkin

kauniilla alulla, vasta sitten tämän uskovaisen nuorison tänne Suomesta saavuttua alkaa valoisampi, hengellisen elämän ihana aika. Soisi Herra, että se aika tulisi pian.

Katsellessamme raittiusliikkeemme elpymistä viime aikoina huomataan sen alkaneen edistymisensä länneltä päin, siellä missä se ensin alkoi taantumaankin noin kymmenen vuotta sitten. San Franciscossa, Cal., työskentelevä Murtaja seura on erittäin vilkkaasti toiminut parina viimeisenä vuotena lisäten jäsenistöään, pitäen henkirikkaita juhlia ja kokouksia, puuhaten Lännen Raittiuslittoa ja Raittiuslehden saamista viikkolehdeksi. Siellä vallitsee nuoruuden innostuksen aika. Portlandissa, Oreg., toimiva Tyyni Valoseura niinikään pitkän murroskauden perästä taas ikäänkuin virvonneena on alkanut ajamaan paikallista raittiusasiaa innolla ja taidolla. Lännen Tähti Seattlessa, Wash., on vakaantunut ja vakaantuessaan kasvanut ja rikastunut henkisessä toiminnassaan. Seura on hyvin elinvoimainen nykyään.

Montanan henkisesti levottomien aikojen pahimmat päivät ovat toivottavasti ohitse, sillä, mikäli näyttää, on sosialistinen vallattomuus ja jumalankielteisyys löytänyt siellä vastavaikutuksen, ja raittiusseurat samoin kuin seurakunnatkin koettavat vapautua jumalankieltäjien talutusnuorasta. San Couleen vanha ja ennen niin vakava raittiusseura Ilon-Ääni palautuu hiljakseen varmalle tosiraittiustyön siveelliselle perustalle ollen hyvänä esimerkkinä muillekin Montanan suomalaisille raittiusseuroille. Beltin Wuoren-Säde on huomattavasti edistynyt, samoin Pikku Beltin Laakson-Lilja, jossa

nykyään ovat monet paikkakunnan vanhimmat raittiustaistelijat.

Michiganin raittiusseuroista näyttää Wakefieldin Toivo seura suurinta edistymistä kasvaen viime vuonna enemmällä kuin puolella, vaikka seurassa jo ennestäänkin oli 67 jäsentä. Rehelliset taisteluaseet raittiustyössä, vakavuus ja henkinen vilkkaus on kasvattanut Wakefieldin raittiusseuran. Melkeinpä samat sanat sopivat Gwinnin Männikön Kukka seuraan ja Onnen Kukkaan Chassellissa. Pienimmistä farmiseutujen raittiusseuroista ovat erittäin elpyneet Covingtonin, Nisulan ja Montrealin raittiusseurat.

Minnesotan raittiusseuroissa on henkinen toiminta erityisemmin herättänyt mielihyvää ja synnyttänyt rohkaisua raittiustyöhömme. Jäsenluku seuroissa on yleensä kasvanut. Erityisesti vaikuttavia raittiusseuroja nykyään Minnesotassa ovat Virginian, Evelethin ja Hibbingin seurat. Joitakin uusiakin seuroja on ilmaantunut, esim. Lawlerin maaseudulle.

Ohion ja Pennsylvanian raittiusseurat ovat säästyneet monesta myrskystä, jota varsinkin lännellä ei voitu parhaallakaan tahdolla välttää. Siksipä ovatkin raittiusseurat Erie-järven lähettyvillä pysyneet verrattain elinvoipaisina. Kasviseura Fairportissa on kasvanut neljännen osan viime vuonna lähennellen kahtasataa jäsentä nykyään. Yleensä on raittiustyö Ohiossa ja Pennsylvaniassa pysynyt säädyllisyyden rajain sisäpuolella. Poikkeuksen tekee ainoastaan Harborin raittiustyö, joka sai toisen suunnan, heti kuin vanha Kunto seura lakkautui vaikuttamasta. Monessenin raittiusseurassa niinikään vallitsee raittiustyölle vieras ja yh-

teistoimintaa vierova henki, joka ilmeni silloin kun seura erosi kansallisesta raittiusliitosta, Veljeysseurasta.

Idässä työskentelevistä suomalaisista raittiusseuroista on Worcesterin Sovittaja-seuralla ollut johtoasema ainakin kymmenkunnan vuotta. Sen vaikutus ei ole arvattava vähäiseksi kansalliselle raittiusliikkeelle idässä. Kun Sovittajan uusi talo valmistui, ja suuret tupaantulijaiset pidettiin, niin kirjoittautui silloin seuraan toistasataa uutta jäsentä, jotka sitten yhtyivät seuraan samana iltana. Tämä oli ennätys alallaan ja tapahtui vuoden 1911 alussa. Nyttemmin taistellaan Sovittajassa siitä, itsenäisenäkö tullaan johtamaan raittiustyötä Worcesterin suomalaisten keskuudessa vai vieläkö Veljeysseura saa vaikuttavan jalansijan. Seuran enimmistö äskettäin äänesti Sovittajan Veljeysseurasta eroamaan. Raittiusliike Kiipin niemellä, varsinkin Rocportissa, tuntuu vakaantuneen. Vilkasta se nykyään on Peabodissa ja Bostonissa; erittäinkin on Boston Koti niminen raittiusseura viime vuonna kasvanut lisäten jäseniään lähes puolella.

Elpymisen merkkiä on ilmassut Ystävyydenkin Yhdistys kuluneena vuotena. Sen toimesta on kulkenut raittiusluennoita pitämässä paljon käytetty puhuja Henry Moilanen Pohjois-Michiganissa ja -Minnesotassa. Paikallisseurojenkin henkiinherättämiseksi ja ne uuteen toimintaan saattaakseen on sanottu pääyhdistys parhaansa koettanut.

JÄLKIMÄINEN OSA

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA

SEKÄ

KIRJOITUKSIA ERI AINEISTA

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA.

IISAKKI SILLBERG, S. K. R. V.-seuran perustajia, on syntynyt Oulunsuun kylässä lähellä Oulua 14 p. joulukuuta 1857. Meni avioliittoon Elisabeth Ylitalon kanssa jouluk. 14 p. 1879. Tuli Amerikaan v. 1882, Republic'iin, Mich., missä hän on täällä oloaikansa asunut. Aluksi teki hän työtä rautatiellä ja rautakaivannossa, mutta antautui sitten kauppa-alalle ja on edistynyt siinä niin, että hänellä on vuodesta 1897 ollut oma liike Republic'issa.

Kuten jo mainitsimme on I. Sillberg yksi Veljeysseuran perustavia jäseniä ja on ollut aina innokas raittiusmies, seurakunnan harrastaja ja sunnuntaikoulun suosija. Hän oli 1886 perustamassa seurakuntaa Republic'iin ja samana vuonna alotti hän sunnuntaikoulun, jossa on toiminut opettajana alusta pitäen. Hän on yksi "Raittiuslehden" ja "Amerikan Suomettaren" perustajia.

Puhujana on Iisakki Sillberg laajalti tunnettu kansalaistemme keskuudessa. Ollessaan Veljeysseuran esimiehenä on hän esiintynyt useimmilla paikkakunnilla. Hänen puheensa on korutonta kansanmiehen puhetta. Puheensa aiheena ovat enimmäkseen olleet joko raittiusasia tai yleiset siveellisyyskysymykset. Myöskin seurakunnallisia harrastuksia ja sunnuntaikouluasiaa on hän terottanut.

KAARLO AKSELI SILFVEN, S. K. R. V.-seuran ensimäinen esimies, on synt. tammik. 12 p. 1862 Kurimon ruukilla, Muhoksen pitäjässä. Hänen isänsä oli rakennusmestari Kaarlo Jaakko Silfven ja äitinsä syntyään Anna Bask. Nuori Kaarlo oli tilaisuudessa käymään koulua, sillä Kurimon ruukilla oli isännistön toimesta lastenkoulu, joka jossain suhteessa vastasi kansakoulua. Käytyään 4 vuotta tätä koulua meni hän senjälkeen tiiliruukiin työhön ja 13 vuotiaana siirtyi sieltä rautavalimoon. Vuonna 1880 tuli hän Amerikaan ja asettui Hancock'iin asumaan. Hän työskenteli rautavalimoissa useissa paikoissa pitemmän aikaa ja nykyään on hänellä rautakauppa Hancock'issa.

K. A. Silfven on aina ottanut innolla osaa suomalaisten keskinäisiin harrastuksiin. Hän on vanhimpia seurakunnan kannattajia, toiminut raittiusalalla ja yleensä ollut mukana yleisissä puuhissa.

Politiikkaan on Silfven innokkaasti ottanut osaa. Perehdyttyään nopeasti englanninkieleen on hän verrattain sujuvalla puhekyvyllään tullut huomatuksi. V. 1900 pyrki hän Hancock'in townshipin rahastonhoitajan virkaan ja tulikin valituksi suurella äänten enemmistöllä. Samaan toimeen valittiin hän vielä uudelleenkin. Hän on ensimäinen suomalainen, joka on siellä valittu sanottuun toimeen.

Kaarlo Silfven on toisen kerran naimisissa ja on hänellä ollut kaikkiaan 7 lasta, joista 4 elää, kaikki viimeisestä avioliitosta.

J. H. JASBERG, S. K. R. V.-seuran perustavia jäseniä on syntynyt marrask. 1 p. 1861 torpanpoikana Kivijärvellä, Waasan läänissä. Kotiopetusta

nautittuaan hänkin aikaiseen rupesi kehittämään itseänsä. 12 vuotiaana tuli hän Amerikaan ja työskenteli ensin halkometsissä, Calumetissa. V. 1881 muutti hän Republic'iin ja on asunut sittemmin monissa eri paikoissa. — Kesällä v. 1885 meni hän muutamien muiden suomalaisten kanssa "Klippa"-nimiseen raittiusseuraan ja samana vonna elok. 2 p. perusti yhdessä Iisak Sillberg'in kanssa "Onnenaika" nimisen raittiusseuran, Republic'iin. Kun v. 1888, tammik. 19 perustettiin S. K. R. V.-seura, oli J. H. Jasberg yksi perustavia jäseniä ja toimi vuoroin Sillberg'in kanssa yhdistyksen esimiehenä ja rahastonhoitajana pitemmän aikaa. Veljeysseuran johtokunnassa on Jasberg ollut vaikuttamassa pitkät ajat ja melkein jokaisessa vuosikokouksessa edustajana ja puhujana. J. H. Jasberg on kaikille tunnettu ja yleensä suosittu puhuja ja esiintyy hän paljon eri tilaisuuksissa. Jasberg harjoittaa nykyään suurta kiinteimistöjen kauppaa ja on hän ensimäisiä huomatuimpia liikemiehiä siirtolaisistamme.

Jasberg on yksi meikäläisiä raittiuden tienraivaajia ja toivottavasti vaikuttaa hän vielä kauvan kansalaistemme raittius- y. m. riennoissa.

ALEKSANDER PANTTI, synt. Kauhajoella 4 p. syysk. 1870. Käynyt muutaman luokan kansak., lähti Amerikaan 1 p. kesäk. 1889 ja saapui Houghtoniin, Mich. 27 p. kesäk. Työskenteli ensin dynamiittitehtaalla Dollar Bay'ssa ja sittemmin kuparikaivoksessa. Yhtyi Pohjantähti seuraan 23 p. maaliskuuta 1890. Muutti Ishpemingiin seuraavana vuonna ja yhtyi muuttokortilla Väinö seuraan 25 p. lokak. Saman vuoden 1891 joulukuun 12 p. vihit-

tiin avioliittoon Anna Katariina Pietilän kanssa, Oulunjoelta kotoisin. Toimi 14 vuotta yhtä mittaa virkailijana Väinö seurassa, enimmän ajan pöytäkirjurina ja puheenjohtajana. Valittiin Väinö seuran edustajaksi Veljeysseuran vuosikokoukseen Ironwood'iin ja on siitä asti ollut joka-ainoassa Veljeysseuran vuosikokouksessa. V. 1893 helmik. 5 p. valittiin Pantti avoimeksi tulleeseen V.-seuran johtokuntaan jäseneksi ja saman vuoden vuosikokouksessa kirjuriksi, joka toimi silloin vielä hoidettiin sivutoimena. Helmik. 9 p. 1896 ilmoitti hän eroavansa kirjurin toimesta seuraavassa kuussa, sillä yhä lisääntyvää työtä ei voinut enää sivutoimena suorittaa. Johtokunnan pyynnöstä jäi edelleenkin kirjuriksi 40 doll. kuukausipalkalla. Tässä toimessa oli hän kymmenen vuotta eli vuoteen 1903. Kaksi vuotta on hän toiminut Veljeysseuran rahastonhoitajana ja 7½ vuotta johtokunnan jäsenenä. Veljeysseuran Henkivakuutus- ja Sairastusapuosaston kirjurina on Pantti ollut 19 vuotta. Oli Soo'n "Rauhankokouksessa" Veljeysseuran edustajana. Toiminut yli 2 vuotta sanomalehtien kirjeenvaihtajana; yhden vuoden ollut Raittiuslehden toimittajana sekä useita vuosia toimitussihteerinä. Väinö seurassa toiminut pari vuotta raittiuskoulun opettajana ja hoitanut seuran kirjastoa 16 vuotta. Niinä 21 vuotena, kun on kuulunut Väinö seuraan, on aina ollut jonkun toimikunnan jäsenenä. Kaksi kertaa on seura häntä muistanut lahjalla, joita antaissa lausuttiin: "Monista hyödyllisistä palveluksista seuralle."

Paitsi palveluksia raittiusalalla on Pantti ollut Ishpemingin seurakunnan luottamustoimissa lakkaamatta 19 vuotta. Edustajana yleisissä kirkollis-

kokouksissa 20 kertaa. Sunnuntaikoulun opettajana 16 vuotta. Viimeiset 8 vuotta toiminut kauppa-alalla omassa liikkeessään.

JOSEPH WANHALA. Vanhimpia raittiusmiehiämme on Joseph Wanhala, Ishpeming, Mich. Hän on syntynyt Limingassa v. 1835, tullut Amerikaan 1882 ja työskenteli ensin Delavaren kuparikaivannoissa ja sittemmin Allouezin kaivannoissa, Mich. Muutti Ishpemingiin v. 1887 lokak. 7 p., jossa asui

JOSEPH WANHALA.

yhtämittaa 19 vuotta. Yhtyi Väinö raittiusseuraan 1887. 77 vuoden ijästä huolimatta on Joseph Wanhala vielä reipas ja terve ja seuraa innolla raittiuspyrintöjä vaikkei käytännöllisesti voikaan enää toimia sen hyväksi.

FRANK MATTSON (SANTAPAKKA) on syntynyt Kalajoella, Oulun läänissä, joulukuun 5 p. 1871. Isän ennemmin siirryttyä Amerikaan matkusti

Frank äitinsä ja siskonsa kanssa tähän maahan 1878, Boston'iin (Allston), Mass. 1880 muutti perhe Minnesotaan Brainerd- nimiseen kaupunkiin, jossa hän kävi korkeakoulun ja kauppakoulun. V. 1887 oli pari kuuta opiskelemassa suomenkieltä opettaja Pekka Vesteris-vainajan luona New York Mills'issä, Minn., jossa myöskin pääsi tutustumaan kansallispyrintöihimme ja ensi kerran sai kuulla suomenkielistä köörilaulua. Yhtyi samalla kerralla siellä olevaan suomalaiseen raittiusseuraan. Saman vuoden kesällä kävi rippikoulun, jota piti past. Nikander kotonansa 3 oppilaalle. 1882 liittyi jäseneksi Congregational kirkossa lasten Toivon Liittoon, josta alkain on ollut raittiusriveissä. 1889 perustettiin Brainerd'iin raittiusseura kuuluvaksi S. K. R. V.-seuraan, johon hän yhtyi perustavana jäsenenä. On toiminut kirjurina rautatietehtaissa ja sittemmin useilla muilla liikealoilla.

VÄINÖ JOHANNES LEHTO, syntynyt Wirroilla, Waasan L. 24 p. elok. 1872, tuli Amerikaan Calumet, Mich.; toukokuulla 1890, vihittiin avioliittoon Lizzie Alatalon kanssa 24 p. kesäk. 1892, josta avioliitosta on syntynyt 15 lasta. Yhtynyt ensikerran Kaleva r. seuraan helmikuulla 1891 ja toisen kerran (uudistanut lupauksen) 7 p. elok. 1894 johon vieläkin kuuluu. 21 vuoden vanhasta äänestänyt Kieltolakipuoluetta. Kuulunut Calumetin ev. luth. B. seurakuntaan yhtämittaisesti vuodesta 1893, josta asti on ollut Wolverinen seurakunta-osan valitsematon lukkari-urkuri. Vuodesta 1893 on ollut yhtämittaa Wolverinen pyhäkoulu-opettajana. On johtanut useana vuotena Kaleva r.-seuran lauluseuroja. Kuuluu lukuisiin kansallisiin ja hengellisiin edis-

tyspyrintöihin jäsenenä. Nuoruudestaan asti on ollut harras kirjallisuuden lukija. "Kotikirjastossaan" on noin 400 nidosta eri kirjoja. Lehto on ollut koko Amerikassa oloaikansa kaivantotyössä, paitsi pari vuotta harjoitti hän kauppaliikettä, joka tuotti hänelle lähes 800 dollarin vahingon. Niin aineellisesti kuin henkisestikin sopii Väinö J. Lehdon elämään raamatunlause: "Eikö ihmisen pidä aina oleman sodassa maan päällä"?

SALOMON ILMONEN, syntyi Ilmajoella helmikuun 20 päivänä 1871. Isänsä oli Noksoon poika Kurikasta ja äiti Koskelan tytär Ilmajoelta. Vanhempain muutettua kauppaliikettä harjoittamaan Jalasjärvelle, kävi hän siellä kansakoulua. Meni 16 vuotiaana Helsinkiin ammattitaitoa oppimaan ja kävi kolme talvea piirustuskoulua Atheneumissa. Yhtyi raittiusseuraan Helsingissä 1887 ollen pitemmän aikaa "Tähden" kirjurina. Matkusti Amerikaan 1891. Työskenteli jonkun vuoden ammattimiehenä New Yorkissa. Matkusteli 1895—1897 Siirtolaisen asiamiehenä lännessä ja keskivaltiossa. kirjoittautui Suomi-Opiston oppilaaksi 1897, jossa yhdeksän vuotta luettuaan suoritti Opiston ja Seminaarin oppimäärät. Vihittiin papiksi 1906.

A. SUND, syntynyt Evijärvellä, Vaasan läänissä, marrask. 30 p. 1855. Tullut Amerikaan keväällä 1881. Oltuaan Amerikassa 2 ja puoli vuotta palasi takaisin Suomeen. 1888 tuli Sund uudelleen Amerikaan perheensä kanssa ja asettui Ala-Michiganiin asumaan. Seuraavana vuonna muutti hän asumaan Crystal Falls'iin. Juoppous rehotti tähän aikaan kaikkialla suomalaisten keskuudessa ja Sund

ei suinkaan ollut siinä suhteessa huonoimpia miehiä. Mutta eräänä sunnuntai-aamuna v. 1890 teki hän lupauksen, ettei milloinkaan enää nauti väkijuomia ja tämän lupauksensa hän onkin pitänyt rikkomatta tähän saakka. Samana vuonna, marraskuun 27 p., perustettiin "Toivola N:o 55" raittiusseura A. Sund'in asunnolla, ja ensimäisenä nimensä piirtämässä jäsenlistaan oli A. Sund. Perhe muutti v. 1891 Chicagoon, Ill., ja oli hän siellä taas

A. SUND.

yksi "Siirtola N:o 66" seuran perustavia jäseniä ja useamman vuosineljänneksen sen esimiehenä. Muutti Waukeganiin v. 1896, jossa on yhtämittaa siitä asti asunut. Yhtyi Waukeganissa heti "Ahti" raittiusseuraan, jonka jäsenenä on vieläkin. Sund on ollut pitkät ajat seuran esimiehenä ja kirjurina. Nykyään on hän Illinoisin Raittiusliiton esimiehenä. Sund on vanhin raittiusmies Illinoisin suomalaisten raittiusmiesten riveissä; kuulunut raittiusriveihin 22 vuotta ja ollut tupakkaraitis 16 vuotta.

A. W. HAVELA. Syntymäpäivääni, enempää kahta ensimmäistä vuottakaan en muista, vaan äitini vakuutusten perusteella olisivat nuo "alkuvalmistukset" tapahtuneet asiallisella tavalla Lohtajalla, Suomessa 24 p. syyskuuta armonvuonna 1873. Jo nuorena 7 vuoden vanhana jouduin kasvattipojaksi iso-isän luokse, jonka vakavan peräänkatsannon alla sain olla 17 vuoteen saakka. Silloin tuli minulle "Amerikan kuume" ja niin minä tein saman uhkarohkean teon, jonka ovat monet tuhannet tehneet, että tulin tähän maahan.

Washingtonin valtion maanviljelysseuduille ensin saavuin, jossa vanhempani olivat maanviljelijöinä. Mutta siellä yksinäisyydessä ei silloin minulta aika kulunut. Lähdin maailmaa kokeilemaan, jota kokeilua on elämäni vielä tänäpäivänäkin. Sieltä matkanvarrelta on paljon muistoja säilytettävänä, — muistoja, jotka vastaavat kaikkia ajanvaatimuksia, ja ne ovat — *iloja* ja *suruja*. Ilman näitä kokemuksia tuntisin itseni tavattoman huonoksi eläjäksi tässä maailmassa.

Iloni esineenä voin mainita sen, miten olen saanut vähäisillä voimillani ottaa osaa kansani henkisten harrastusten, vallankin raittiuden suuren asian eteenpäin viemiseen, ja toiseksi sen, että olen saanut olla onnellisessa avioliitossa jo 17 vuotta ja olla 8 lapsen isä. Surujeni puolelle taasen voisin lisätä: useasti pettyneitä toiveita yhteistöitten tuloksiin nähden, ja suurinta surua siinä, että olen ollut pakoitettu seisomaan 4 lapseni avonaisen haudanpartaalla.

Siinä työni tulokset tähän saakka. Siinä elämäni piirteet, ja niihin Te mahdatte olla tyytyväiset! *A. W. Havela.*

ESAIAS MATINPOIKA TORKKO, syntynyt Ylistarossa, Torkkolan kylässä, maalisk. 31 p. 1869. Tuli Amerikaan toukok. 9 p. 1887 Ohion valtioon ja oleskeli enimmäkseen Ashtabula Harborissa. Seuraavana vuonna tuli hän Ishpemingiin, Mich. Tähän aikaan oli Torkko aivan välinpitämätön yhteisistä pyrinnöistä, eleli vaan omia aikojansa ja toisinaan oli viinaankin menevä. Viimein hän yhtyi Väinö raittiusseuraan, josta kuitenkin erkani v. 1893 luokkarajoituksista johtuvain riitaisuuksien takia. Pian senjälkeen yhtyi hän paikkakunnalla olevaan Riento raittiusseuraan, jossa hän toimi innolla ja väsymättä. Seura käytti häntä aina kaikenlaisissa luottamustoimissa ja puheenjohtajana oli hän m. m. 3 vuotta ja 2 kertaa edustamassa seuraa R. Y. Yhdistyksen vuosikokouksessa, johon mainittu seura kuului.

Kasvatuksellinen raittiustyö sai Torkosta heti innokkaan kannattajan. Opastusta raittiusasiaan sai hän Jaakko Kamiselta ja vieläkin hän tunnustaa, että J. Kaminen hänestä teki raittiusmiehen. Heti alusta asti on Torkko ollut vakava raittiustyöntekijä ja koskaan hän ei ole suvainnut, että raittiustyö ja nuorison huvit asetetaan lähekkäin. Useita vuosia Ishpemingissä asuessaan oli Torkko monien yhteispyrintöjen etumiehenä.

V. 1897 muutti Torkko Soudaniin, Minn., jossa hän vieläkin asuu. Heti sinne tultuaan muutti hän jäsenyytensä sikäläiseen Pohjan-Leimu raittiusseuraan ja on siitä saakka kuulunut jäsenenä S. K. R. V.-seuraan. Torkko on ollut seuraansa edustamassa 8 Veljeysseuran vuosikokouksessa ja kuulunut V.-seuran johtokuntaan vuosina 1903, 1905 ja 1907. Nykyään on hän paikkakunnallaan monissa

luottamustoimissa ja annetaan hänen ajatuksilleen ja toimilleen suuri arvo ja merkitys. Toimintansa pohjana on Torkolla vakava kristillismielinen maailmankatsomus.

Lokakuun 20 p. 1907 valittiin Torkko Minnesotan Raittiusliiton esimieheksi. Mainittu r.-liitto on nykyään suurin raittiusliitoistamme. Liiton esimiehenä on hän vieläkin ja toimii liitto hyvin tarmokkaasti raittiustyön edistämiseksi alueellaan.

Toivotamme lopuksi Torkolle vielä pitkää ikää ja yhtä tarmokasta toimintaa kun tähänkin asti.

AATU REKONEN. Olen syntynyt Hirvensalmella elokuun 24 p. 1853; viimeisen lasin käyttänyt viiniä tuomiosunnuntaina 1881; ensimäiseen raittiusseuraan, jota olin perustamassa, yhdyin jäseneksi tammikuulla 1882 Ristiinan pitäjässä.

Tulin Amerikkaan kesäk. 26 p. 1893. Joulukuun 16 p. v. 1894 yhdyin Pelastaja seuraan Lanesvillessä, josta menin muuttokortilla v. 1896 Boston Koti seuraan. Sitten olen ollut Kalevatar seurassa, Kalevassa, josta tulin muuttokortilla kesäk. 4 p. 1911 Sovittaja seuraan.

Aatu Rekonen.

MATTI MANNER, syntynyt Ylistarossa 27 p. lokak. 1869. Seuraavana vuonna siirtyi vanhempainsa mukana Laihialle. On toiminut raittiusasian hyväksi jo Suomessa. On perustanut 2 lukuyhdistystä: Laihian Perälänkylään ja Isokylään. Kummassakin yhdistyksessä oli ehdoton raittius pohjana. Tullut Amerikaan 1893 asettuen ensin

Ashtabula Harboriin, Ohio, ja yhtyi siellä ensin "Kunto"-nimiseen raittiusseuraan. Kun paikkakunnalle sittemmin perustettiin toinen "Turva"-niminen seura, oli Manner yksi sen perustavista jäsenistä. Harborista siirtyi hän Erien, Pa., jossa taas oli mukana perustamassa "Tyyni" raittiusseuraa, joka liittyi S. K. R. V.-seuraan. Edellämainitusta seurasta tuli Manner valituksi edustajaksi Veljeysseuran vuosikokoukseen, joka pidettiin Fair-

M. MANNER.

port Harbor'issa, Ohio. Erie'stä muutti Manner Hancock'iin, Mich.; missä liittyi heti Pohjantähti raittiusseuraan. Manner on edustanut Pohjantähti raittiusseuraa 10 vuosikokouksessa ja tullut valituksi kolme kertaa Veljeysseuran johtokuntaan. Kuparialueen raittiusliiton johtokuntaan on Manner kuulunut 5 vuotta, ollut m. m. ensimäinen puheenjohtaja. Hancock'ista Manner siirtyi Oakland'iin, Cal. tammik. 1912.

CONRAD MATSON, syntynyt Sodankylän pitäjän kirkonkylässä, Oulun Läänissä, elokuun ensimäisenä päivänä vuonna 1866; oleskellut Norjassa kalastajana noin 6 vuotta; tullut Amerikaan Mich. valtioon vuonna 1889; työskennellyt kaivantomiehenä kupari- ja rautakaivannoissa alun toistakymmentä vuotta ja sen jälkeen liike-alalla Minnesotan valtiossa Virginian kaupungissa palovakuutusasiamiehenä liikenimellä "Mattson-Thurston Agency".

CONRAD MATTSON.

Ottanut osaa raittiustyöhön Virginiassa aina siitä saakka, kun "Valon Tuote" raittiusseura perustettiin, ollen yksi sen perustajista. Ollessaan Virginian kaupungin valtuustossa toimi hän voitavansa raittiusasian hyväksi.

KALLE OJAJÄRVI, syntynyt Alajärvellä kesäk. 19 p. 1873, muutti Amerikaan, Ashtabula, Harboriin, Ohio tammikuun 24 p. Täältä muutti Jacksonvilleen, Ohio, kivihiilikaivokselle huhtikuussa 1892.

Vihittiin avioliittoon maalisk. 1 p. 1893. Muitten mukana perustettaissa "Sulo" raittiusseuraa lokak. 15 p. 1893 liittyi jäseneksi siihen. Toimi aina jonkunlaisena virkailijana. Muutti takaisin Ashtabula Harboriin syyskuussa 1895. Täällä liittyi jäseneksi "Kunto" raittiusseuraan. Toimi melkein kaiken aikaa jonkunlaisena virallisena. Syyskuussa 1898 muutti Conneautiin, Ohio. Täällä taas liittyi jäseneksi "Kilpi" raittiusseuraan. Kaiken aikaa ollut jonkunlaisena toimihenkilönä "Kilpi" seurassa, jossa hän vieläkin on jäsenenä. Ojajärvi omaa puhujalahjoja. Koulusivistystä saaneena hänellä varmasti olisi suuri merkitys meidän sivistyspyrinnöissämme. Tällaisenaankin on häntä paljon käytetty puhujana aikojen kuluessa. Veljeysseura, Marquette Co. Raittiusliitto ja Idän Suomalainen Raittiusliitto sekä monet yksityiset seurat ovat häntä paljon käyttäneet puhujanaan. Hän ei ole voinut ottaa vastaan, kuin ainoastaan osan niitä kutsuja, joita hänelle on tehty. Lukuisat ystävänsä ovat häntä pyytäneet Suomeenkin tekemään puhujamatkan, ovatpa luvanneet matka-avustustakin. Tuonnempana sopivassa tilaisuudessa hän varmasti käypikin Suomessa puhujamatkalla. Mielipiteeltään kuuluu Ojajärvi vanhaan suomalaisuuden vakaaseen joukkoon, mutta ei ole aivan ahdasmielinen. Mielialaltaan rohkea ja hilpeä. Ottanut päivänkysymyksiin osaa kirjoituksillaan sanomalehdissä. Onpa ottanut osaa väittelyihinkin sanomalehtitoimittajain kanssa. Raittiusasian alkusiemenet saanut lapsuuskodissa kasvatusäidiltä, kun isä oli juomari. Ottanut mielellänsä osaa sunnuntaikoulutyöhön rippikouluajoilta saakka. Ojajärvi on vielä nuorimies. Ei hänen elämänsä työstä osaa pu-

hua tämän enempi. Tulevaisuudelta on lupa toivoa paljon, jos Jumala suopi terveyttä.

MATTI JOHANSSON, syntynyt Alajärvellä joulukuun 14 p. 1865. Nimeni kotimaassa oli Matti Syrjälä. Täällä minut tunnetaan nimellä Matti Johansson ja johtui tämä nimenmuutos siitä, kun englanninkielisten oli vaikea sanoa suomalaista nimeäni. Minkäänlaista koulukasvatusta en ole saanut paitsi

MATTI JOHANSSON.

sotapalvelusta, jonka suoritin vakinaisessa sotaväessä Oulun pataljoonassa. Siellä opin vähän kirjoitustaitoakin. Amerikaan tulin heti sotapalveluksen suoritettuani v. 1891. Yhdyin "Sulo" raittiusseuraan lokakuun 15 p. 1893 ja olen siis seuran perustavia jäseniä. Kuulun vieläkin samaan seuraan. Kävin synnyinmaassani v. 1901. Silloin oli venäläis-sorto Suomessa hirmuisessa vauhdissa. Kauan en voinut viihtyä Suomessa ja palasin jo samana

vuotena takaisin Amerikaan. Tuo kotimaassa käyntini silloin suurimpina sortovuosina antoi minulle aihetta kyhäilemään pienen runovihkosen nimeltä "Manifestin maininkeja", joka ilmestyi S. K. R. V.-seuran kustannuksella. Sittemmin olen saanut esiintyä useilla juhlarunoilla Amerikan suomalaisen raittiusväen juhlatilaisuuksissa y. m. m.

Paljon olisi kertomista tältä 19-vuotiselta raittiustyökaudeltani, mutta olkoon vaan lyhyesti sanottu: kiitetty olkoon Jumala, joka on armossaan suonut minun käsittää raittiustyön arvon niin, että voin säilyttää raittiin ruumiin ja raittiin mielen.

AKSELI RAUANHEIMO (JÄRNEFELT) on syntynyt maaliskuun 27 p:nä 1871 Pohjois-Karjalassa Nurmeksen pitäjässä, missä isä Otto Järnefelt (kuollut 1878) oli nimismiehenä. Käytyään Kuopion lyseon tuli ylioppilaaksi 1890 ja maisteriksi 1893. Harjoiteltuaan kesällä viime mainittuna vuotena Uuden Suomettaren toimituksessa sanomalehtityöhön matkusti lokakuussa 1893 Amerikkaan. Tämä matka johtui aivan sattumalta. Ylioppilas (nyttemmin pastori) Juho Bäck oli lupautunut käydessään Amerikassa toimittajaksi New Yorkin Lehteen, mutta Suomeen tultuaan sai hän halun jatkaa opintojaan ja näin ollen koetti saada toisen sijaansa. Rauanheimo (silloinen Järnefelt) katsoi olevansa vapaa lähtemään, kun oli tutkintonsa suorittanut ja oli asevelvollisuustarkastuksessa saanut vapautuksen sekä oli antautunut sanomalehtialalle, vaikka ei vielä ollut pysyväisesti mihinkään lehteen sitoutunut.

Tultuaan New Yorkiin toimitti Rauanheimo alussa New Yorkin Lehteä, joka seuraavana ke-

väänä yhdistyi Siirtolaiseen. Wiime mainitun lehden toimittajana oli kevääseen 1898, jolloin muutti takaisin Suomeen. Toimitti tällä ajalla myös vuosikaudet Veljeysseuran kustantamaa Raittiuslehteä, oli raitiusseura Aamunkoiton puheenjohtajana sekä niinikään esimiehenä työväenyhdistys Imatrassa ja Merimieslähetykseen yhtyneessä seurakunnassa. Puuhaili Brooklyniin suomalaisille omaa kirkkoa ja pani tätä varten rahankeräystyön alulle, niinikään auttoi Merimieslähetyksen oman kirkon pohjarahaston perustamista. Meni v. 1895 New Yorkissa naimisiin Hanna Nylundin kanssa.

Suomeen tultuaan kirjoitti teoksen Suomalaiset Amerikassa, jota varten sai apua usealta asioitatuntevalta Amerikan suomalaiselta. Nyt on tuo teos jo suureksi osaksi vanhentunut, mutta oli aikanaan alallaan ainoa yhtäjaksoinen kuvaus.

Jo v. 1899 antautui Rauanheimo Suomessa taas sanomalehtialalle pannen alkuun Pohjois-Karjala lehden Joensuussa. Kun Bobrikoff teki esteitä tämän lehden ilmestymiselle, ryhtyi Rauanheimo vuoden 1900 alusta toimittamaan Uusimaa-lehteä Porvoossa ja oli kaksi vuotta sen päätoimittajana. Samalla työskenteli harrastuksella Porvoon raittiusseurassa ja "Porvoon Suomalaiset" nimisessä yhdistyksessä.

Pyydettynä jokapäiväisen Viipuri lehden päätoimittajaksi muutti Rauanheimo Viipuriin, missä työskenteli kolme vuotta. Vielä Viipurissa ollessa hoiti hän sikäläistä raittiusseuraa, mutta sen jälkeen ovat hänen monet muut toimensa estäneet lähemmin ottamasta osaa käytännölliseen raittiustyöhön.

Toimitettuaan vuoden 1905 Suomen Virallisia

Lehtiä hoiti seuraavat kaksi vuotta Lahdessa ilmestyvän Lahti lehden päätoimittajan tehtäviä. Tänä aikana hänen päätehtävänään kuitenkin oli työskentely hallituksen asettamassa työkyvyttömyys- ja vanhuusvakuutuskomiteassa, jonka jäsenenä ja lopulta myös sihteerinä oli. Kun tämä komitea sai kesäkuun alussa 1908 mietintönsä valmiiksi, siirtyi Rauanheimo Uuden Suomettaren toimitukseen päätoimittajan apulaiseksi ja on sittemmin tässä toimessa yhtäjaksoisesti ollut.

MIKKO SKYTTÄ on syntynyt Skytän tilalla Kurikassa 16 p. heinäkuuta 1872. Tullut Amerikaan toukokuulla 1893 Kuparisaarelle, Mich. Yhtynyt raittiusriveihin Allouezissa, Mich. elokuulla .1894. Muutti Ishpemingiin asumaan 1894 ja yhtyi jäsentodistuksella "Riento"-raittiusseuraan, josta taas jäsentodistuksella muutti "Väinö"-seuraan helmikuun 6 p:nä 1898. Valittu S. K. R. V.-seuran varaesimieheksi Fairport'in, Ohio, vuosikokouksessa 1899 ja esimieheksi Worcesterin vuosikokouksessa 1902, jossa toimessa on ollut nyt 10 vuotta. Naimisissa Maria Matilda Nukkalan kanssa, josta avioliitosta heillä on viisi lasta.

Toimittaja JOHAN WILHELM LÄHDE syntyi Kärkölän Uudessakylässä 1856. Kävi läpi Helsingin suomalaisen lyseon, josta suoritti hyväksytyt kirjoitusnäytteet yliopistoon ja suoritti pääsytutkinnon melkein kokonaan, mutta sitte sairastui vaarallisesti keuhkopussin tulehdukseen ja sai kestää vaarallisen puoleisen leikkauksen, jonka johdosta sairasti Helsingin sairashuoneessa 6 kuukautta. Sieltä päästyään lääkärit kehoittivat häntä muut-

tamaan toiseen ilmanalaan. Niin matkusti hän ensin Saksan maalle oppimaan käytännöllisesti saksankieltä, sen jälkeen matkusti hän Ruotsiin, jossa oli latinan ja saksankielen opettajana eräässä yksityiskoulussa Örebrossa. Sieltä muutti hän Amerikaan 1884. Oitis rupesi hän pastori J. J. Hoikan

J. V. LÄHDE.

kanssa ulosantamaan "Valvoja" nimistä uskonnollista kuukausilehteä.

1887 muutti J. W. Lähde Uusi Kotimaan toimitukseen New York Millsiin, Minn. Sitten kun Uusi Kotimaa muutti Astoriaan, Ore., perusti hän New York Millsissä "Amerikan Suometar" nimisen viik-

kolehden, jota hän julkaisi parisen vuotta, kunnes Uusi Kotimaa tuli takaisin Astoriasta.

Sen jälkeen viisivuotisen väliajan perästä on J. W. Lähde ollut yhtämittaa Uusi Kotimaan toimittajana, jossa toimessa hän on vieläkin. Raittiuslehden alkuaikoina oli J. W. Lähde sen toimittajana vähän aikaa, kun se lehti painettiin New York Millsissä. Alussa toimi J. W. Lähde myöskin pappina, mutta varsinaisesti sanomalehti-alalla on hän jo työskennellyt yhtä mittaa 24 vuotta.

HERMAN LUOMA, synt. Isossakyrössä, Lehmäjoen kylässä, marrask. 23 p. 1874, käynyt kansak. Ylihärmässä sekä vuoden Orismalan maanviljelysk. tullut Amerikaan Waukegaan, Ill. kesäkuun 4 p. 1893. Yhtynyt jäseneksi Ahti seuraan elok. 12 p. 1894 tahi viikkoa jälkeen kuin Ahti seura perustettiin. Sieltä sittemmin siirtynyt Worcesteriin, Mass., jossa yhtyi muuttokortilla jäseneksi Itäsuosioon, joka nimi pian senjälkeen muutettiin Sovittajaksi kahden seuran yhtymisen johdosta. Worcesterissa asustanut noin 7 vuotta, josta raittiustyön kauneimmat muistot ovat elämänsä taivalta seuranneet. Worcesterista siirtynyt Pennsylvaniaan noin 11 vuotta sitten. Nykyiselle asuinpaikalleen Glassportissa, Pa., perustettiin r.-seura Vesa hänen toimestaan 1902 lokakuun 19 p:nä, joka sittemmin on raittiusrintamassa seisonut väliin heikompana, väliin voimakkaampana. Innostuneena raittiustyöhön halusi hän aina päästä suuremmille suomalaisten olinpaikoille, missä saisi "henkisiä voimia kyllikseen ammentaa" ja tuon toivomuksensa hän voikin toteuttaa tammikuussa 1910, sillä saatuaan kutsun lukkari-urkuriksi Ishpemingin seurakunnalta, siir-

tyi hän sinne. Tänne tultuaan ei hän kuitenkaan voinut ottaa osaa yhteisrientoihin, sillä tauti, joka sittemmin kehittyi yhä voimakkaammaksi, jäyti niin henkisiä kuin ruumiillisiakin voimiaan että hän puolentoista vuoden kuluttua oli pakoitettu muuttamaan lämpimämpään ilmanalaan, jolloin hän palasi takaisin Glassporttiin entisille olinsijoilleen. Työskennellyt hän on rautalankatehtaissa, liikealalla sekä poliisina Glassportissa. Avioliittoon on

HERMAN LUOMA.

hän mennyt Hilma Lahtisen kanssa (Korpilahdelta kotoisin) toukokuun 18 p. 1901, Worcesterissa, Mass. Erityisemmällä lämmöllä on hän laulua harrastanut, kuuluen jäsenenä raittiusseurojen laulukööreihin, milloin siihen vain on tilaisuutta ollut, sekä itse johtanut köörejä useampia vuosia. "Laulu on vieläkin puolet elämääni" lausuu hän vieläkin, toista vuotta kestäneen ja yhä jatkuvan sairautensa kouristuksissa. —*a*—*a*.

ALFRED HAAPANEN, syntynyt Karvialla lokakuun 19 päivänä 1894, käynyt kaksi luokkaa kotipitäjänsä kansakoulua. Saapunut Amerikaan Anacondan kaupunkiin Montanassa joulu-aattona 1892. Ensimäisinä vuosina ollut erilaisissa työtoimissa. Mennyt Suomi-Opistoon vuoden alussa 1899. Suorittanut opistokurssin 1904 ja jumaluusopillisen seminaarikurssin 1906. Vihitty papiksi samana vuonna. Ensinnä toiminut Suomi-Synoodin lähetyspappina lähes vuoden ajan. Sen jälkeen Fairportin, Clevelandin ja Burtonin seurakuntain opettajana. Yhtynyt Virranlapsi raittiusseuraan Bonnerissa, Mont., 1895, kuuluen siitä saakka eli noin 17 vuotta Veljeysseuraan, nykyään ollen jäsenenä Kasviseurassa Fairportissa. Toiminut Veljeysseuran kiertävänä puhujana lännellä kesänaikana 1902 noin 4:jä kuukautta, käyden Tyynenmeren rantavaltioissa saakka. Sitä ennen tehnyt lyhyempiä puhujamatkoja Veljeysseuran toimesta Michiganin valtiossa.

J. V. MANNER, syntynyt 8 p. joulukuuta 1861 Wesilahdella, Hämeen läänissä. Tullut Amerikaan lokakuun 1 päivänä 1892, yhtynyt "Sovittaja" raittiusseuraan Worcesterissa, Mass. 27 p. syysk. 1896. Toiminut innokkaasti raittiustyössä y. m. kansallisissa yhteisriennoissa.

LINDA MAHLBERG, synt. 9. 12. 1862 Ii'ssä. Ollut S. K. R. V.-seuran kirjurinapulaisena 4 vuotta, Väinön Toivon ohjaajana 5:nä talvena. Kuulunut Suomessa Koi r.-seuraan Pirkkalassa — perustavia jäseniä — Tähti r.-seuraan Helsingissä sekä Orpo its. ja Väinöseuraan Ishpeming, Mich. Amerikassa ollut 19 vuotta.

JOHAN HENRIK MATTILA on syntynyt 13 p. toukokuuta v. 1871 Kiuruveden pitäjässä, Aittojärvellä. Tullut Amerikaan v. 1896, 1 p. toukokuuta ja asettui asumaan Negauneen, Mich. Yhtyi heti Aamurusko raittiusseuraan ja oli aina seuran viroissa ja luottamustoimissa. Perusti Veljeysseuran johtokunnan kehoituksesta "Yrittäjä"-seuran, Stambaugh'iin ja "Koivula" r-seuran Ramsay'hin, Mich. Palasi Suomeen takaisin v. 1900. Toimi kotikunnassaan kiertokoulun opettajana v. 1901. Vihittiin samana vuonna avioliittoon Olga Johanna Kämäräisen kanssa. Tuli toisen kerran Amerikaan keväällä v. 1902, asettui Negauneen ja yhtyi vaimonsa kanssa jäseneksi Aamurusko seuraan. Oli kolme vuotta V.-seuran johtokunnassa varapuheenjohtajana ja edusti Aamurusko seuraa useissa V.-seuran vuosikokouksissa. Palasi taas kotimaahansa perheineen v. 1907 ja asettui Kiuruvedelle, missä nykyään harjoittaa kauppaliikettä ja on Aittojärvi-nimisen postipysäkin hoitajana. On useiden lehtien kirjeenvaihtajana ja kirjottelee usein Amerikan Suomettareen.

LYDIA KANGAS. Raittiustyöntekijöistämme kertoessamme emme voi olla mainitsematta neiti Lydia Kangasta. Hän on syntynyt Republic'issa — siellä missä Veljeysseurakin — mutta jo nuorena muutti hän vanhempainsa luokse Mountain Iron'iin, Minn., jossa yhtyi jäseneksi paikkakunnalle perustettuun Rauhankoti seuraan. Kun Suomi-Opisto v. 1896 alkoi toimintansa oli neiti Kangas sen ensimäisiä oppilaita. Raittiusveteraanin Iisak Sillberg'in ystävällisellä avustuksella hän jatkoi opintojansa ja pääsi opiston läpi v. 1904. Tänä aikana hän muutti

Republic'issa, Mich., Onnenaika raittiusseuran jäseneksi, johon hän vieläkin kuuluu. Päästyään Suomi-Opistolta jatkoi hän lukujansa Pohjois-Michiganin Normaalikoulussa Marquettessa ja suoritti siellä opettajatutkinnon v. 1906. Samana vuonna hän valittiin Suomi-Opiston opettajaksi ja oli siinä toimessa 5 vuotta, kolmena viimeisenä vuotena opiston naisjohtajana. Viimekuluneena vuotena on hän menestyksellä opettanut valtionkoulussa Mountain Iron'issa, Minn.

JACOB LAURILA.

JACOB LAURILA on syntynyt Isossakyrössä v. 1875. Isän nimi oli Jacob Maunuksela ja äidin nimi Maria Laurila, jota nimeä ovat käyttäneet. Kansakoulun kurssin suorittanut, siinä kaikki koulunkäynti. Suomessa on hän toiminut kauppa-apulaisena. Tullut Amerikaan keväällä 1893. Yhtyi Bostonkoti r.-seuraan 1896 ja on yksi seuran perustavia jäseniä. Perustanut Suomi seuran E. Cambridgessa ja Vuokko seuran Maynardissa, jonka

jäsen nykyisinkin on. On välillä myöskin kuulunut Sovittaja seuraan, Worcesterissa, Mass. Avioliitossa vuodesta 1898. Sen 16 vuoden ajan kun Laurila on kuulunut raittiusriveihin on hän aina koettanut parhaan ymmärryksensä ja kykynsä mukaan toimia aatteemme eteen varojaan ja voimiaan säästämättä.

KUSTAA SAHLBERG. Olen syntynyt Mikkelinläänin Luhangon pitäjässä 6. 1. 1862. Lapsena, kolmannella vuodellani muuttivat vanhempani Sysmään, missä sittemmin lapsuus ja kouluaikani sain olla. Jouduin Jyväskylään kouluun, mistä seikasta tähän kirjoitukseen nähden tärkein kohta on se, että siellä jo opin tuntemaan t:ri Nikanderin, kun pikku poikana satuin asumaan samassa talossa — seinä vaan välillä — hänen kanssaan, hänen kyllä jo ollessa yläluokilla. V. 1883 tulin ylioppilaaksi — hämäläiseksi. V. 1887 tammik. jouduin papiksi, määrättiin Kymiin, sitten Lappeelle; sieltä Iittiin. Jo Lappeella ollessa v. 1889 oli Amerikaan yrittämisestä ajatusta — San Franciscoon. Sinne silloin joutui past. Tarkkanen. Iitissä ollessa kävin J:kylän pappeinkokouksessa 1898. Siellä jouduin uudelleen ajattelemaan Amerikkaa ja niin v. 1899 Pääsiäisaamuna sitä kohti Hankoosta lähdin vaimoni kanssa. Hullissa ja New Yorkissa jonkun päivän viivyttyä asetuimme Waukeganin, Ill.; 7 viikon perästä Minneapoliin; 11 kuukauden kuluttua New York Millsiin ja saman ajan perästä sieltä Lead Cityyn, Et. Dak. Näistä paikoista tuli matkatuksi melkein siellä mihin huolittiin ja missä ei muita pappeja ollut. Välistä taas juuri siellä missä oli ystävällinen pappi, joka huoli ja kutsui luonaan ja

seurakunnassaan käymään. Valtiot, joissa tuli käydyksi: New York, Ohio, Illinois, Michigan, Wisconsin, Minnesota, molemmat Dakotat, Montana, Wyoming, Colorado, Utah, California, Oregon, Washington, sekä New Finlandissa Canadan puolella kerran. V. 1892, pääsiäispäivänä silloinkin, lähdin vaimoni ja 2:n pikku tyttösemme kanssa Leadista hiljalleen kotimaata kohti pysähdellen useassa paikassa, joista tein vielä matkoja. Juhannuksen huomenis kesällä pääsimme Helsingin satamaan. Jouduin Sumiaisiin ja sieltä sitte tänne U. L. Pyhäjärvelle, missä olen nyt kuudetta vuotta.

Amerikassa olostani merkitsisin: pitkiä matkoja, runsaasti työtä ja — paljo ystävyyttä!

Suuressa nimenmuutoksessa olin mukana, joten nyt merkitsen

Kust. Varmavuori.
Suomi 26. 2. 1912.

PASTORI FRANS VIHTORI KAVA on syntynyt joulukuun 1 p. 1877 Kokemäen pitäjän Hampulan kylässä. Vanhempansa ovat talollinen Kustaa Kava ja talontytär Katariina Perttula. Suoritettuaan kolme luokkaa kansakoulua, tullut oppilaaksi Porin klassillisen lyseon toiseen luokkaan syksyllä 1894. Päässyt ylioppilaaksi mainitusta koulusta keväällä 1901, jolloin kirjoittautui Helsingin yliopiston jumaluusopilliseen tiedekuntaan jäseneksi. Toiminut ylioppilasaikanaan pyhäkoulunopettajana ja saarnaapulaisena sekä raittiusyhdistys Koiton jäsenenä (Helsingissä). Vihitty papiksi Savonlinnan hiippakunnassa 19 p. kesäkuuta 1906. Toiminut armovuoden saarnaajana Kiteellä aikana 21. 6. 1906—21. 5. 1907. Valittuna papiksi Ashtabula Harborin

Suomi-Synoodi seurakuntaan Ohiossa, siirtynyt Amerikaan 23 p. kesäkuuta 1907, josta asti toiminut pappina mainitussa seurakunnassa huhtikuun puoliväliin 1912 hoitaen syksystä alkaen 1908 myös Conneautin ja Erien seurakuntia. Kutsuttuna Duluthin y. m. Suomi-Synoodiin kuuluvien seurakuntien papiksi Minnesotan ja Wisconsinin valtiossa astunut nykyiseen toimeensa keväällä 1912.

F. V. Kava on ollut luennoimassa Veljeysseuran toimeenpanemilla raittiuskursseilla Fairportissa syksyllä 1907 sekä "Voiton-Lippu" seuran vuosikokouksen yhteydessä olleilla raittiuskursseilla v. 1908. On johtanut ja pitänyt lasten raittiuskoulua kahtena talvena. Raittiusväen vuosijuhlissa y. m. tilaisuuksissa silloin tällöin esiintynyt puhujana. Julkaissut muutamia kirjoituksia raittiusväen julkaisuissa.

ANTTI PETERSON (Pisilä) syntynyt Alavieskassa huhtik. 9 p. 1875. Saamatta mitään koulukasvatusta alkoi "liikemiesuransa" jo kahdeksanvuotiaana myymällä luutia, pesimiä ja vispilöitä pitkin pitäjiä. Kahdentoista vuotiaana sai palkattoman palveluspaikan eräässä talossa kotipitäjässään, jossa uskollisesti palvelikin pari vuotta ja sai palkakseen siltä ajalta parin pieksusaappaita. Jonkun vuoden jätkämiehenä kuleksittuaan läksi Amerikaan toukokuun 18 p. 1896. Työskenneltyään täällä ensin useita vuosia metsäkämpällä lueskeli ahkerasti loma-ajoilla ja harjoitti kirjoitustaitoa ja laskentoa ja sillätavalla sai itselleen vähän alkeistietoja. Teki raittiuslupauksen Marquettessa, Mich. toukok. 12 p. 1901 ja on siitä asti toiminut vointinsa mukaan raittiusaatteen palveluksessa. Vii-

meiset kymmenen vuotta on hän työskennellyt kauppa-apulaisena ja henkivakuutusasioitsijana. Nämät toimet (kuten tavallisesti) ovat lyöneet häneenkin leimansa ja entisen innostuneen ja aina kaikissa yhteispyrinnöissä mukana olevan seuramiehen sijasta on hänestä tullut dollareita käsittelevä kone. Peterson on paljon suosittu ja käytetty puhuja raittiusväen iltama- ja juhlatilaisuuksissa.

A. PETERSON.

"A. P." nimimerkillä varustettuja kirjoituksia ja runoja tapasimme usein julkaisuissa y. m. joitakin vuosia sitten.

ALFRED LAAKSO on syntynyt Kauhajoella syyskuun 20 p. 1878. Jo nuorena tuli hän näkemään juoppouden kamalia seurauksia, sillä hänen kotinsa naapurissa oli olutkauppa, jota piti yllä eräs vanha ruotsalainen nimismiehen suosiollisella myötävaikutuksella. Elämä oli silloin rivoa. Tappelut olivat aivan jokapäiväisiä. Vaan eräs murha, jossa

olin omin silmin näkijänä, teki koko olutkaupasta lopun. Sanottu nimismies rupesi pelkäämään ja lakkautti koko anniskelun. Heti muuttui elämä paikkakunnalla.

Jälkeen rippikoulun yhtyi Laakso kotipaikkansa nuorisoseuraan ja pian sen jälkeen n.-seuran yhteydessä olevaan raittiusosastoon. Siitä asti on hän ollut raitis ja mukana raittiusriennoissa.

A. Laakso tuli Amerikaan lokakuulla 1901. Pian tänne tulonsa jälkeen yhtyi hän Väinö raittiusseuraan niillä paikkakunnilla, missä on kulloinkin oleskellut. Oli Veljeysseuran toimeenpanemilla raittiuskursseilla Ishpemingissä v. 1905. Useita kertoja on hän ollut edustajana Veljeysseuran vuosikokouksissa ja valittiin johtokuntaan Calumetin vuosikokouksessa. Tehnyt myöskin useita puhujamatkoja eri valtioihin Veljeysseuran kustannuksella.

NESTOR TOPPARI, syntynyt Peräseinäjoella, Vaasan läänissä, 4 p. elokuuta v. 1877. Tullut Amerikaan 1899 erääseen pieneen tehdaskaupunkiin New Hampshiren valtiossa. Yhtyi siellä ensin jäseneksi Nuorisoseuraan ja sitten v. 1900 "Päätös" raittiusseuraan, Marlboro'ssa, N. H. Samana vuonna, 1901 muutti perheensä kanssa Superioriin, Wis.. jossa yhtyi Kannel raittiusseuraan huhtik. 1902. Superiorista muutti Toppari nykyiseen asuinpaikkaansa Ironwood'iin ja yhtyi siellä kohta muuttokortilla sikäläiseen Valo r.-seuraan. Valittiin S. K. R. V.-seuran johtokuntaan v. 1908. Toiminut Gogebic-alueen Raittiusliiton esimiehenä vuosina 1908—1909 ja kirjurina v. 1910. Tämän jälkeen toimi Toppari Päivälehden kirjeenvaihtajana Goge-

bic-alueella ja nykyään Duluth Iron Range rautatieyhtiön maa-asiamiehenä. Toiminut uutterasti paikkakunnallaan raittiustyön eduksi.

KARL HYTTINEN, joka v. 1903 S. K. R. V.-seuran kustantamana ja pyytämänä matkusteli raittiusesitelmiä pitäen suomalaisille siirtolaisille Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa, on syntynyt 12 p. toukokuuta v. 1852 Suomessa, Kuopion läänin Liperin pitäjässä, Papelonsaaren kylässä. Vanhemmat vuokratilallisia, varattomia. Jo nuorena poika halusi lukutielle, josta kuitenkin varattomuus vastusteli. Viimein pääsi hän kumminkin Joensuun alkeiskouluihin ja sieltä Kuopion lyseoon. "Syöden petäjäistä, juoden kyyneliä" niin kuin runoilija sanoo — harrasti lukemista sinne saakka, kunnes suoritti n. k. ylioppilaskirjoitukset, mutta siihenpä se lukutie, varojen ja vastusten takia, päättyikin ja "leivän tähden" täytyi antautua käytännölliselle alalle. Oli 1 vuoden kansak. opettajana Kuopion läänin Kiuruveden pitäjässä ja 1 vuoden Mikkelin läänin Sulkavan pitäjässä, Lohikosken sahan koulussa. Siirtyi 1 p. marrask. v. 1881 Wiipurin kaupungin kansakouluihin opettajaksi ja on vielä nytkin samassa toimessa. Saanut 2 erikertaa kaupungilta matkarahoja tutkiakseen kouluoloja Europan erityisissä maissa. Matkustellut useita kertoja yli Europan. Pitänyt useita satoja esitelmiä kansalle, jonka suosion hän on sekä ihmisenä että puhujana saavuttanut. Tekee itse satuja, kertoo niitä, siitä nimitys "Satukuningas". Luonteeltaan leikillinen, iloinen, vaan oppilailleen ankarakin — jos niin tarvitaan. Vakaumukseltaan suora suomalainen, ehyt "suomettarelainen", joka ei salli tinkimistä. — Siinä

pääpiirteet miehestä, joka ensimäisenä tai *tienraivaajana* uskalsi lähteä Amerikan suomalaisille saarnaamaan raittiuden alkeisoppia. Kasvakoon tuosta pienestä siemenestä tanakka tammi, jonka oksien suojissa suomalaisten lapset suvusta sukuhun saavat hoivaa ja joskus muistelevat — ensimäisen miehen alkuaskelia!

EDVARD MÄKI, syntynyt toukokuun 17 p. 1876 Polvenmäen torpassa, Hirvijoen varrella, Lapualla. Vanhempansa olivat Matti Matinp. ja Vilhelmiina Jaakont. Polvenmäki. Kolmestatoista lapsesta kuoli 8 jo pienenä. Pitkä matka ja varattomuus estivät kansakouluunkin pääsyn. Kiertokoulussa Ihamäellä ja jo kotona "kaavakirjasta" oppi kirjoittamaan. Äiti päätti "isämeitää" opettaissaan tavaamaan, ettei "siitä tule ikänä lukijaa". Alkuun päästyä kävi pieneksi pitäjän lainakirjastokin. — Isä kuoli heinäkuussa 1887 ja äiti syyskuussa 1897. Polvenmäki joutui oikeudenkäynnin jälestä Talvitien taloon ja Edvard suoritti sen jälestä yksivuotisen karjanhoitokurssin Pitkäjärvellä (Långsjössä) Someron pitäjässä v. 1900—1901, saaden karjanhoitajan paikan Stockforsin kartanossa, Pyhtään pitäjässä, Wiipurin lääniä. Etelä-Pohjalainen vapauskaipuu sai lähtemään Amerikaan, johon saapui toukok. 6 p. 1902, Bessemeriin, Mich., Wakefieldissä yhtyi ensi kerta "Toivo" r.-seuraan talvella 1903. Rock Springsissä, Wyo., kuului jäsenenä "Valon Lähde" r.-seuraan, jossa käsinkirjoitettu lehti "Kansan Ääni" sai avustusta kynänsä tuotteista. Talven 1905 oli Valparaisossa, Indiaanan valtiossa koulussa, oppimassa englannin kieltä. Tammik. 6 p. 1907 yhtyi r.-seura "Murtajaan" San Francis-

gossa, Cal., jossa meni naimisiin Hulda Sofia Wallenius'en kanssa. Siirtolaisessa, Raittiuslehdessä, Raittiuskalenterissa y. m. julkaisuissa on ollut usein kynänsä tuotteita. Raittiusliikkeeseen ottanut innolla osaa "Murtajassa" ollen puheenjohtajana pitkiä aikoja. Raittiusrunoja on hän kirjoittanut useita raittiusjuhliin y. m. tilaisuuksiin. Käyttänyt joskus nimimerkkinään "Salon poika". — Murtajassa tehty lupaus on vasta ollut pysyvä ja lokakuusta v. 1908 ollut myöskin "raittiudessa" tupakasta. "Kuulumiset Kultaportilta" muistanevat Siirtolaisen lukijat. — On nykyään Siirtolaisen "Minnesotan Rauta-alueen osaston" kirjeenvaihtajana Virginiassa, Minn., johon toimeen ryhtyi viime vuoden marraskuulla. Jäsenenä nykyään "Valon Tuote" raittiusseurassa. Polvenmäen nimi on Amerikassa lyhentynyt Mäeksi. "Valon Lähde", "Murtaja" y. m. ovat Raittiuslehden ja R.-kalenterin lukijoille tuttuja. — Kirjoituksissaan ilmenee maailmankatsomuksensa, joka on äidin sydämellistä vaikutusta, mikä ei haihdu "maailman hartioillakaan". — Kolmestatoista on enää kolme elossa, sisko, Amalia ja veli, Vihtori, molemmat Suomessa. —

HEIKKI MOILANEN, syntynyt Suomussalmella O. L. heinäkuun 7 päivänä 1880. Tullut Amerikaan heinäk. alussa v. 1903, yhtynyt samana vuonna Saaren Kukka r.-seuraan Kearsargessa, Mich, joka kuului S. R. Y. Yhdistykseen. Vuoden 1905 alussa muutti hän Kaleva r.-seuraan N:o 20, joka kuului S. K. R. Veljeysseuraan, ollut siitä asti jäsenenä Kaleva r.-seurassa,, paitsi muutamia kuukausia jotka hän kuului Kupariruusu r.-seuraan Centennial Heights'issa, kun siellä asui. Joulukuun 1 päi-

vänä 1905 meni hän avioliittoon Hilja Rantasen kanssa, Wolverinesta, joka on syntynyt Ilmajoella Vaasan läänissä. Kuulijana ollut lyhemmillä raittiuskursseilla Calumetissa, Mich., v. 1907 Suomi-Opistolla nti Alma Hinkkasen (nyk. rva Lipsanen) luennoilla v. 1908, sekä Suomi-Opistolla vuosina 1910 ja 1911. Lapsille raittiuskoulua pitänyt Kaleva r.-seuran avustuksella Kearsargessa Otava r.-seuran kustannuksella Mohawkissa ja Pohjan Tähti r.-seuran kustannuksella Hancockissa. Sen lisäksi puhujamatkoilla pitänyt enemmän kun 100 luentoa noin kahdelle tuhannelle lapselle. Liikkunut raittiuspuhujana seuraavien raittiusyhdistysten ja liittojen palveluksessa: Minnesotan Raittiusliiton, Gogebic alueen Raittiusliiton, Kuparialueen Raittiusliiton, Idän Suomalaisen Raittiuskansan Liiton, Ohion ja Pennsylvanian Raittiusliiton sekä Veljeysseuran palveluksessa. Ottanut vastaan S. K. R. Veljeysseuralta raittiusopintostipendin 60 dollaria ja ollut Suomi-Opistossa koulussa sen suhteen määrätyn ajan ja aikoo vielä edelleen jatkaa koulunkäyntiä sen mukaan kun varat myöten antavat. Kaikkiaan on hän pitänyt raittiuspuheita ja luentoja 400 noin 20,000 kuulijalle maaliskuun loppuun 1912, ollut myöskin puhujana Illinoisin Raittiusliitolla ja Suom. Raittiuden Ystäväin Yhdistyksellä keväällä 1912.

JOHAN IISAKINPOIKA WARGELIN, toinen viidestä lapsesta on syntynyt syyskuun 30 päivänä v. 1881 Isossakyrössä, Ventelän kylässä. V. 1890 tullut äidin mukana isän luokse Amerikaan, Championin rautakaivannolle. Siellä kävi englanninkielistä koulua vuoteen 1896, kunnes marraskuulla meni Suomi-

Opistolle, jossa oli yhtämittaa Opiston kymmenenä ensimäisenä vuotena. V. 1904 suoritti opisto-kurssin ja v. 1906 seminaarikurssin, ja vihittiin saarnavirkaan Hancockissa kesäk. 6:na päivänä 1906. On toiminut pappina Sault Ste. Mariessa, Mich., kesäk. 1906—syysk. 1907, Evelethissä, Minn., syysk. 1907—syysk. 1909; ja Republicissa, Mich., alkain syyskuulla v. 1909, jossa vielä on. Mennyt avioliittoon

RISTO LAPPALA.

tammik. 6 päivänä 1908 Crystal Fallsissa, Mich., Maria Elisabeth Hoikan, past. Hoikan vanhimman tyttären kanssa. Heillä on nykyään 2 lasta.

RISTO LAPPALA, syntynyt Iisalmella XI. 15. 1883, käynyt Iisalmen yhteiskoulua ja Kuopion lyseota; opiskellut Ruotsissa ja Saksassa; muuttanut Amerikaan v. 1904; suorittanut täällä papintutkinnon ja vihitty papiksi v. 1907 Ashtabulassa Harborissa, O., ollut Lähetyskirkkokunnan teologisen se-

minaarin opettajana Crescent Beachissa ja Bostonissa, Mass.; vaikuttanut kaksi vuotta suomalaisen kongregatsionaliseurakunnan pastorina Ashtabula Harborissa; ollut "Amerikan Kaiun" toimittajana kesällä 1907 ja "Siirtolaisen" toimittajana v. 1910 —'11. Toimii nykyään Amerikan Unitarian Associationin pappina Virginiassa, Minn. Kuulunut "Koitto" raittiusseuraan Helsingissä, "Kunto" raittiusseuraan Ashtabula Harborissa, O., "Toivon Tähti" raittiusseuraan Duluthissa, Minn. ja "Valon Tuote" raittiusseuraan Virginiassa, Minn., ottaen ylimalkaan koko Amerikassa oloaikansa osaa raittiustyöhön puheellisen ja kirjallisen vaikutuksen kautta. Veljeysseuran Johtokunnan jäsen v. 1911 —1912.

M. LEHTONEN, syntynyt Heinjoella, Viipurin läänissä, Kopralan kylässä 2 p. helmik. 1870. Aina varhaisimmista lapsuuden päivistä tunsi sisäistä kutsua lähetystyöhön, mikä pakotti nuorukaisena ollessa yksin lueskeluun ja mietiskelyyn. Viipurissa poliisitoimensa ohessaan sai lueskella pastori T. E. Fagerlundin avustuksella. V. 1891 lähti Helsinkiin jatkamaan lukujaan. Kolmen vuoden perästä meni Tampereelle Teologiseen Saarnaajakouluun. V. 1900 pääsi tämän koulun läpi, mutta jatkoi lukemistaan, että v. 1903 suoritti diakoonin tutkinnon ja v. 1904 vihittiin pastoriksi. Saman vuoden syysk. 3 p. lähti Amerikaan. Amerikassa ollessaan on pastori Lehtonen jatkanut myös lukujaan yhden vuoden Hamlinen Yliopistossa, St. Paul, Minn. Papillisten toimiensa ohessa on hän myös ottanut tarmokkaasti osaa raittiustyöhön ja muihin kansallisiin pyrintöihin sekä pitänyt kasvatusopillisia luen-

toja. Nykyään kuuluu Minnesotan Raittiusliiton johtokuntaan, sekä on ollut raittiusliiton kiertävänä puhujana.

MATTI LEHTONEN.

KIRJOITUKSIA ERI AINEISTA.

TÄRKEITÄ ASIOITA.

Harvoin on kaksi *tärkeätä asiata: raittius* ja *eläinsuojelus* niin läheisessä suhteessa toisiinsa, kuin ne todellisuudessa ovat, vaikka me ihmislapset ne usein unohdamme joko tieten tai tietämättämme. Ihminen, tuo luomakunnan kruunu, on alkujaan luotu "viljelemään ja varjelemaan" kaikkia sekä elollisia että elottomia olioita ympäri koko maanpallon. Kaikki luontokappaleet ovat siis alistetut hänen alamaisikseen, palvelijoikseen, kaikki ilman poikkeusta .....

Mutta millä tavoin ihminen, "luonnon herra", käyttäytyy alamaisiaan, palvelijoitaan kohtaan? Useimmiten tylysti, jopa raakamaisestikin! Sellainenko on ihmisen "isännyyden" tarkoitus? Ei, tuhannesti ei! Vai eikö olisi totta, että ihminen sangen usein, liiankin usein, on armoton "alustalaisilleen?" Tarkastellaanpas tuota seikkaa tarkemmin.

Mikä merkitys on esim. *koti-eläimillä* ihmisen taloudessa? Niitten merkitys on niin suuri, ettemme osaa sitä edes aavistaakkaa, vielä vähemmin määritellä. Tulisikohan ihminen, vallankin n. k. kulttuuri-ihminen, edes aikoinkaan elämässä ilman

koti-eläimiä. Tuskin! Kuka se kantaa päivän "raskaimmat kuormat ja helteet?" Se on tuo sitkeä, ylevä eläin, *hevonen*.. Mutta miten sen palvelus palkitaan useimmiten? Voi, uskallanko sitä kaiken kansan kuulleen lausua edes! Ruuan ja juoman puute, vihlovat ruoskan iskut, kaikellainen rääkkäys, kiroukset .... ne ne ovat sangen monesti hevosen — työpalkka. Kenties joku ei usko, että tuolla tavoin niin uskollista eläintä kohdellaan. Ken ei usko, se menköön markkinoille, tehtaisiin, joissa hevosta käytetään työhön, suuriin työ-paikkoihin y. m., niin varmaan hän saa nähdä kamalia kohtauksia eläinten kohtelusta ja jos hänellä on rinnassaan säälivä sydän, huudahtaa: oi sinua ihminen, Jumalan kuva, sinä olet julma, julmempi pahinta petoakin, kun noin armotta ahdistat sitä, joka ei voi vedota lakiin, huutaa huojennusta! ....

Muista koti-eläimistä, kuin hevosesta, emme tässä, ikävä kyllä, ehdi puhumaan, vaikka kyllä nekin usein saavat tuntea ihmisten kovasydämisyyttä. Saman kohtalon alaisina ovat myös monet vapaassa luonnossa oleskelevat eläimet.

Onhan kyllä paljon armeliaitakin ihmisiä, jotka kyllä luontokappaleillekin antavat oikean arvonsa, vaan kun on niin suuri lauma niitäkin, jotka eivät jaa "oikeutta kaikille", niin asian arka luonne antaa oikeuden, että sellaisia henkilöitä joka aika ja kaikissa paikoin huomautetaan heidän "*väärydestänsä*". Varsinkin juopoille, jotka useimmassa tapauksessa kauttaaltaan ovat eläinrääkääjiä, emme liian usein tule sanoneeksi: *vanhurskas armahtaa juhtaansa, vaan jumalaton sydän on armoton.*

On olemassa paljon, äärettömän paljon, sellaisia lasten vanhempia, kasvattajia, opettajia y. m.

s., jotka eivät oivalla tai eivät tahdo käsittää sitä erinomaisen tärkeätä tehtävää, että nuorisolle ja varsinkin lapsille tulee aina teroittaa: *ole armelias jokaiselle, tee oikeutta kaikille,* niin sinäkin saat laupeutta ja oikeutta.

Nähdään usein lasten kiusaavan pikku eläimiä, esim. kissanpoikaa, perhosia, kärpäsiä j. n. e. Kun joku lasta huomauttaa: ei saa niin tehdä, vanhemmat sanovat: "no, eihän se lapsi sellaista pahaksi ymmärrä, lapsi on aina lapsi". Rakkahat vanhemmat! Lapsen sydän on kuin sula vaha: mitä siihen painetaan, se siihen jääpi. Annahan vaan lapsesi repiä siivet perhoselta, hosua ruoskalla kanoja, taittaa ilkeydessään kukkia, oletko varma siitä, ettei lapsen sydän paadu ja kun hän on päässyt "korva korvan tasalle" — niin kuin sanotaan — voi hän sinuakin sipaista korvalle tai ainakin tehdä sen, että itse pötkii Amerikkaan, tuohon uuden ajan "Kaanaaseen" ja jättää vanhat, heikot vanhempansa köyhyyteen ja kurjuuteen itkemään "kadonnutta lastansa". Silloin toteutuu. *Sillä mitalla, jolla te mittasitte, pitää teillekin kerran mitattaman.* Ja *mitä ihminen kylvää, sitä saa hän myös niittää.*

Siis kylväkää nuorten sydämiin siveyden, totuuden, rakkauden, raittiuden jaloja siemeniä, niin nuorisosta nousee kansa, joka kohoo, kasvaa korkealle ja kiitoksensa kantaa Jumalalle.

K. Hyttinen.

PUHUINKO MINÄ PAHASTI?

Niin kaukana, kun muistan, olen omannut taipumusta ja halua puhumiseen. Asiain selittäminen jo lapsena painui syvästi muistiini ja samassa tunsin halua itsestäni ottaa osaa noihin selityksiin. Papin saarnat pysyivät mielessäni pitkiä aikoja. Rippikoulussa ollessani oli paljon hauskuutta siinä, kun sai vastata tehtyihin kysymyksiin. Mutta salaisen halun muistan tunteneeni jo näiltä ajoilta puheitten pitoon. Monesti tunsin kateutta pappia kohtaan, kun kansa häntä niin hartaasti kuunteli kirkossa. Muistan vielä miten sydämessäni kuiski salainen ääni silloin tällöin: *mitenkähän pääsisi papiksi?*. Monesti mietin yksinäisyydessä tätä, ja harjoitinpa joskus puhetaitoakin. — Varsinkin jos pappi saarnatuolista nuhteli kansaa jostain paheesta, kuten juoppoudesta esim. tunsin oikein kateutta, kun puhe näytti niin vaikuttavan. Minunkin isäni oli juoppo, joten tunsin hyvin tuon paheen vaikutuksen kodin piirissä. — — — — — — — —

Tulipa se vihdoin minunkin vuoroni saarnata ja opettaa. Se oli toivorikasta nuoruuden aikaa, jolloin aloin. Aikaa, jolloin nuoren elämänhaluisen nuorukaisen tulevaisuuden unelmat liitelee puoleen ja toiseen kuni perhoset kedon kukkasissa. Tällä välin olen siirtynyt Amerikkaan, ja kuten niin monet muutkin — langennut. — — — — — Syvällä sydämessä tekee kuitenkin vahvaa juurtansa hyvä siemen, jota niin paljon on jo lapsuudessa uneksittu. Lankeemuksen tilassakin on omatuntoni hereillään. Muistuupa mieleeni miten kertakin puhelimme uskon asioista juomapöydässä erään ystä-

väni kanssa. Juopuneessakin tilassa osasimme sitä ihmetellä — — — — — — — — — —.

— — — Mutta sitten kerta päätetiin perustaa raittiusseura, kun juopottelu yhä vain teki suurempia tuhoja kansalaistemme kesken. Siihen aikaan "kaikki joi".

Minä sain määräyksen kutsua perustavan kokouksen koolle.

Ilmoituksen laadin kohta ja naulasin sen siihen suureen tammeen keskellä suomalaista kylää — — — — — — — —

— — — — Määrätyllä ajalla kokoontui vähäinen joukko kansalaisiamme määrättyyn paikkaan. Kokous alettiin ja minua kehoitettiin selittämään mikä tarkoitus tällä kokouksella oli. — — — — Huolimatta siitä, että tunsin hieman hämmästystä kun en ollut koskaan ennen esiintynyt puhujana, innostuin minä pian aineeseeni ja puhuin kaiken voimieni takaa. Tämä ensimäinen puheeni vaikutti hyvin heikkouksistaan huolimatta. — — Raittiusseura päätettiin perustaa. Kohta kirjoitti nimensä 18 henkilöä listalle ja niin perustettiin raittiusseura. Myöhemmin tuli lisää jäseniä kun alkuun päästiin. Monet entiset juomarit iloitsivat onnellisesta uudesta ajasta kun alku näytti niin kauniilta.

Sitten kerta taas kun tuli useoita uusia jäseniä puhuin minä näille uusille tulioille kehoittavasti ja varoittavasti raittiusaatteen puolesta. Kukaan muut eivät luulleet osaavansa puhella asiasta ja minulle kuului vasiten puheitten pito.

Mutta nyt tällä kertaa minä onnistuin huonosti. Puheenjohtaja, hänkin peräti nuori mies, keskeyttää puheeni ja pyytää etten puhuisi noin. "Se mahdollisesti voipi loukata jotakin täällä", jat-

koi hän. Tällaista ei ole minulle tapahtunut jälemminkään. Ei kait ole ihme että suuresti hämmästyin tuosta. Sydämessäni taisteli muutaman silmän räpähtämän ajan ylpeys ja nöyryys. Onneksi nöyryys voitti. Minä vaikenin ja menin paikkaani. Kun ei ollut kellään muillakaan enää ohjelmaa niin kokous loppui.

Tapahtuma oli kovin hermostuttava. Läsnäoliat silmäilivät uteliaasti minua kuni sitä josta hyvin paljon riippuu. Tuntui se minustakin siltä, että olin kärsinyt aiheettomasti suoranaista loukkausta. Levollisesti silti kätkin mielenliikutukseni.

Toiselta puolen rauhatoin omatuntoni ja toiselta puolen ihmisten uteliaisuus vaikutti sen että tartuin kynään. Tuntui sittekin että olin loukattu, ja jotakin täytyisi keksiä, joka rauhottaisi loukattua kunniantuntoa.

Kirjoitin sanomalehteen kuvannollisesti, mutta selvästi, koko tapahtuman edellisenä yönä uneksimani unen perusteella. Kun tämä muutoinkin oli minun ensimäisiä kyhäyksiäni, niin koetin olla mahdollisimman hienotuntoinen. Melkeinpä tahtoisin sanoa, että se oli yksi niitä kyhäyksiä jonka laatimisessa olen parhaiten onnistunut.

Kului viikkoja ja kirjoitustani ei näyttänyt kukaan huomanneen. Sama hienotuntoisuus jota olin osoittanut tässä asiassa tuli minun osakseni. Kirjoitustani ei huomannut kukaan. — Ajattelin jo laatia toisen purevamman kirjoituksen, että huomattaisiin mitä tarkoitan. Mutta onneksi en kuitenkaan pilannut asiaani hätäilemällä.

— — — — — Olimme taas seuramme raittiuskokouksessa kun tämä meidän nuori kokematoin puheenjohtaja ja pari hänen ystäväänsä pyysivät

seurasta eroa. Tämä oli kamalaa. Kukaan ei tahtonut osata puhua mitään. Kun kysyttiin kuitenkin lopuksi syytä eroamiseen, niin he kierrellen sanoivat että on kirjoitettu sanomalehteen, "niin minä pidän parempana että eroan". Mitä ja kestä oli kirjoitettu sanomalehteen sitä ei hän sanonut eikä kukaan myöskään kysynyt. Tapahtuma oli kovin murtavaa laatua. Silmäyksistä huomasin että monet ystävistäni paheni minuun. Tämä vaikutti sen, että päätin taistella asian selville loppuun saakka. Taaskin loppui kokous ja kotiin tultua sain kuulla joitain purevia asiaan kuulumattomia "heittoja" yhdeltä ja toiselta. Läheiset ystäväni eivät uskaltaneet puhua puolestani. Mutta minä lupasin sydämmessäni että taistelen loppuun saakka puhtailla aseilla oikean asian puolesta. — En ollut tietävinäni että olisi mitään tapahtunutkaan. Kirjoittelin vain yhä raittiusaatetta selittäviä pikku artikkelia raittius- ja muihin lehtiin, sekä toimitin seurallemme käsin kirjoitettua sanomalehteä.

Eräänä iltana kuului ulkoa kovaa puhelua. Siellä on raittiusseuramme puheenjohtaja parin toverinsa kanssa juovuksissa. Heikkopas sinä olet taistelemaan, kun noin vähällä sorrut, ajattelin itsekseni, mutta en vieläkään ollut huomaavinani mitään erityistä. Tämä toi minulle loistavan voiton. Ystäväni alkoivat rohkaistua jälleen ja monet sivumennen tunnustivat että minä olisin muka "järkevä mies".

Mutta omatuntoni tuli levottomaksi. Tuntui kuin olisin ollut syyllinen Mikon, se oli hänen nimensä, lankeemiseen. Olin lyönyt vastustajaani. Mutta isku teki haavan omaankin sieluuni. Noin käypi aina taistelussa. Synti on syypää kaikkeen

tähän. Vielä nytkin yli 19 vuoden kuluttua ajattelen joskus tuota asiaa ja silloin aina nousee kysymys ajatuksissani: *puhuinko minä pahasti?*

Mikko muutti pois näkyvistämme pian lankeemisensa jälkeen ja en tiedä hänestä sen enempi. Mutta jos hän on muistanut tätä meidän taistelua yhtä tarkasti kun minä, niin hän on antanut minulle jo aikaa anteeksi ja päässyt vakuutukseen siitä etten minä puhunutkaan pahasti.

K. O.

❖ ❖ ❖

NUORUKAISEN HAUDALLA.

Sinun muistollesi ei ole koskaan korupuheita pidetty, ei koskaan tule nimesi kansamme kalliin historian lehdille, et ole mitään semmoista toiminut tai aikaan saanut, että siitä suurien tekojen historiassa mainittaisiin.

Mutta minä, yksi sinun ystävistäsi, omistan muistojeni puhtaassa pyhätössä aina joka vuosi yhden illan sinun muistollesi. Olit vanhempiesi toivo ja ilo, olit elämän haluinen, yritteliäs ja lahjakas, josta niin paljon toivottiin. Ja sinusta olisi tullut turva vanhuksillesi, isänmaallemme kunnia ja ilo — mutta — minä näen Simsiän hiekkavuoren juurella ruostuneen ristin, jossa tuskin enää eroittaa sanoja. Suurella vaivalla tavaan siitä sanat: "Tässä lepää Jaakko Matinp. Polvenmäki, synt. .....". Ruoste on jo hävittänyt vuosiluvun ja päivämäärän ".... elettyään täällä surun ja murheen laaksossa 26 vuotta ja 2 päivää".

Kahdenkymmenenkuuden vuotiaana sortunut! Sortunut väkijuomien viattomana uhrina murhaajan käden kautta. — Satoja, tuhansia samallaisia hautakumpuja kohoaa yhä. Satoja, tuhansia uhreja ryöstää väkijuomaliike joka vuosi, joka kuukausi, joka päivä, tunti minuutti ja sekunti. — Veljeimme veren ääni maasta huutaa meille lopettamaan jo sen liikkeen, joka niin säälimättömästi ryöstää uhria.

Ja sentähden minä muistoissani olen pyhittänyt yhden iltahetken, jolloin siirryn mietteissäni tuonne Simsiän kalmistoon, ruostuneen, rautapeltisen ristin juurelle ja silloin aina muistan *miksi* on tehtävä raittiustyötä, *miksi* on kuuluttava raittiusseuraan ja *miksi* on syytä taistella sen liikkeen kukistamiseksi, joka ryöstää pienestä kansastamme vuosittain niin monta uhria, joka vie maailman kansoista miljoonia ennenaikaiseen hautaan. — Ystävä! Sinä ja minä olemme syynä siihen, että nuorukaisia, ihmisiä kaikista ikäluokista, sortuu ennenaikaiseen kuolemaan väkijuomaliikkeen takia, jos me annamme mielipiteillämme tai esimerkillämme tukea tuolle liikkeelle, että se saa estämättä harjoittaa tuhoavaa työtänsä. Ystävät! Tehkäämme silloin työtä kuin päivä on, monen sortuvan pelastukseksi!

Virginia, Minn., 4. 13. 12.

Edward Polvenmäki.

❖ ❖ ❖

KUMPAANKO RYHMÄÄN KUULUT.

"Joka ei ole meidän kanssamme hän on meitä vastaan; ja joka ei meidän kanssamme kokoa hän hajottaa". Matt. 12: 30.

Olen lukenut petomaisen julmasta laivakapteenista, joka monta vuotta sitten oli matkalla Afrikan rannikolta Cuban saarelle, lastina laivassa 300 orjaa. Muutaman päivän purjehdittuaan huomasi hän suureksi kauhukseen, että häntä ajoi takaa Pohjois-Amerikan Yhdysvaltain sotalaiva. Jos hänellä kiinnisaataessa olisi orjia laivassa, niin hänet rangaistaisiin laivaväkensä kanssa kuolemalla. Lastin arvo nousi lähes puoleentoista miljoonaan Suomen markkaan. Hänellä oli siis kaksi syytä päästä tuosta vainoavaa sotalaivaa pakoon. Sentähden teki hän pelastuksekseen mitä voi.

Hän ripusti raskaat ankkuri vitjat ulkopuolelle ympäri laivaa, vähän alemmalle kannenreunaa. Laivan niinsanotut kylkikoukut kannattivat niitä. Nuo 300 alastonta neekeriä tuotiin senjälkeen kannelle ja sidottiin kädenranteista yhteen. Sitten asetettiin heidät pitkin laivanlaitaa kumarruksiin kasvot ulospäin, ja kiinnitetiin heidän jokaisen kädet vahvalla köydellä alalla oleviin ankkurivitjoihin. Pakoon pääsystä ei ollut mitään toivoa. Laivan väestö seisoi valmiina kirveet käsissä, kapteeni nosti kätensä ja yhdessä tuokiossa lyötiin kaikki koukut irti. Seurauksena oli siitä äkillinen tempaus, joka heilahutti neekerit yli laivanlaitojen. 600 mustaa kantapäätä vilahti ilmassa ja samassa katosivat vitjat neekerien kanssa veden alle.

Sotalaivasta tuli luutnantti orjalaivaa tarkastamaan. Kannella oli tosin runsaasti orjien jälkiä,

mutta ei ainoatakaan orjaa nähtävänä. Kapteenin rikollisuutta laivaväkineen ei kuitenkaan voitu mitenkään näyttää toteen, jonka tähden tämä sydämetön julmuri vältti kaiken rangaistuksen että rikollisuuteen syypääksi tehneet laivaväkensä.

Niin kauhistuttavan julma kuin tämä orjalaivan päällikkö olikin, oli hänen julmuutensa kuitenkin vain vähäpätöinen verrattuna *väkijuomien tuottamaan julmuuteen.* Yksin Amerikan Yhdysvalloissa lasketaan kuolevan väkijuomiin vuosittain 66,000 ja tähän lisäksi suuret laumat naisia prostitutsiooni laitoksissa, joita laitoksia viinapuolue ylläpitää vasten maan perustuslakia. Oletko, lukijani, koskaan ajatellut, että maailma kaikkineen muka hyvine harrastuksineen ei pääasiallisesti voi jakautua kuin kahteen suureen puolueleiriin s. o. raittius- ja viinapuolueeseen. Orjalaivan kapteeni ja laivaväki ovat viinapuolueen virkamiehet, juomarit. Orjapoloiset ja sinun äänesi, joka äänestät viinapuoluetta, ole kirkon mies tai sosialisti, on sinun äänesi joka tapauksessa silloin yksi lenkki siinä helvetin ankkurin ketjussa, minkä ketjun viinapuolueen laivamiehet käyttävät väkijuomien orjiksi joutuneitten ja sisariesi käsiin sekä upottavat teidän äänenne painolla heidät ijäisyyden pohjattomaan kuoleman mereen.

Orjalaivan kapteeni jäi ajallisetta rangaistuksetta ja niin voit sinäkin jäädä näennäisesti. Mutta miljoonat sortuneet ovat tuomiopäivänä huutava kostoa ylitsesi, että ajallisia etuja silmällä pitäessäsi olet äänesi antanut yllämainitun ketjun painoksi. Jumalan sana sanoo: "Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittää".

Pohjois-Amerikan Yhdysvaltain sotalaiva on

raittius-aate ja laivaväki raittius-puolueen virkamiehet ja äänestäjät. Kumpaanko puolueeseen tai leiriin sinä lukijani kuulut?

Aurorassa, Minn., huhtik. 17 p. 1912.

M. Lehtonen.

❖ ❖ ❖

ERÄS HUOMIONI.

Noin kaksi vuotta sitten huomasin kerran Bostonin Sunnuntai Herald-nimisessä lehdessä tilastoa, joka erityisemmin veti huomiotani puoleensa sen tähden, että siinä tilastossa mainittiin useoita kertoja suomalaisista. Näissä tilastoissa mitä oli mainitussa lehdessä silloin luettavana, tehtiin selvää kuinka paljon silloin oli vankeja Massachusettsin vankiloissa, kuinka monta noissa vankilan asukkaissa on kutakin eri kansallisuutta, minkälaisista eri rikoksista he ovat vankiloihin joutuneet y. m. Suomi-äidin lapsia sillä kertaa oli teljettynä Massachusettsin vankiloihin kaikkiaan 123 henkilöä mikä lyhemmäksi mikä pitemmäksi aikaa. 75 % heistä oli joutunut vankilaan päihdyttävien juomien nauttimisen tähden. Loput olivat siellä jostain muista rikoksista, joissa ei väkijuomat olleet tekijänä. Samalla kertaa oli Massachusettsin valtion köyhäin huoneissa y. m. valtiolta apua nauttivien luku 272. Syynä tähänkin ikävään seikkaan oli päihdyttävien juomien nauttiminen 75 %. Erityisimmin tehtiin vielä selvää tämän taulun alla siitä, että niin monet perheen isät ensin alkavat juopottelun ja sitte kyllääntyvät perhe-elämään,

jättävät perheensä, mitkä sitten joutuvat valtion huostaan ja elätettäväksi. Heikkomielisten parantoloissa oli siihen aikaan kansalaisiamme Massachusettsissa 23, joista suurin määrä oli nuoria naisia. Niiden selostettiin sinne joutuneen koti-ikävän tähden, vaan mieshenkilöiden suurimpana tekijänä oli ollut juoppous. Fitchburgin kaupungissa, Massachusettsin valtiossa, asustaa enemmän kansalaisiamme kuin muualla eli missään toisessa kaupungissa tässä valtiossa. Sen kaupungin poliisitoimistosta julaistaan tilastoa joka kuukausi vangittujen lukumäärästä ja mistä syystä ovat vangitut myöskin kuinka jakautuvat eri kansallisuuksiin.

Suomalaisten lukumäärä koko kaupungin lukumäärään nähden on noin 9 osa, vaan vangittujen lukumäärästä on suomalaisten luku noin 5 osaa ja toisinaan enempikin. Vangitsemisiin syy aina suomalaisten on noin 75 % ja 80 % juopottelu. Tahtomatta sen enempi tuoda tässä esille tilastoja kansalaisistamme enempi kuin muistakaan kansallisuuksista juoppouteen nähden. Kuitenkin pyydän huomauttaa siitä, kuinka paljon meidän suomalaiset kärsivät täällä juoppoudesta. Kuinka puhdas olisikaan kansallismaineemme elleivät meidän miehemme olisi niin juomahimon orjia. Surulla ja säälin tunteilla katselee tätäkin pientä tilastoa, joka, vaikka onkin pieni, puhuupi niin lahjomatonta kieltä. Ajatelkaa yksin pienessä Massachusettsin valtiossa jossa kansalaistemme lukumäärä ei ole suuri, joutuu vuosittain valtion vankiloihin noin 100 suomalaista lyhemmäksi tai pitemmäksi aikaa aivan juopottelun tähden. Samaten köyhyyteen ja puutetta kärsimään ja valtiolta apua pyytämään ja aina valtion köyhäin talolle saakka joutuu satoja

kansalaisistamme vuosittain saman juopottelun takia. Vielä aina edelleen juopottelu saa aikaan, että useoita joutuu heikkomielisten parantoloihin saman himon orjina. Se kurjuus ja ne kärsimykset mitä juoppous saa aikaan kansalaisillemmekin se on suuri, se on arvaamatoin. Jos kaikki suomalaiset heittäisivät juopottelun pois ja rehellisesti raittiina eläen säästäväisenä työtään ahertaisivat, niin monta puutosta ja kärsimystä jäisi kärsimättä.

Totta kyllä, että elämä ja olosuhteet, palkat y. m. ei ole kiitettäviä meidän Massachusettsissa, vaan totta sekin on, että ei se elämä ainakaan parane juopottelemisella, päin vastoin. Todistettavissa on ja aivan varmasti, että ne perheet, joiden isät ja äidit ovat ehdottomasti raittiita, harvemmassa tapauksessa ovat suurimmassa puutteessa. Tapahtuu tietysti toisinaan, että raitiskin joutuu puutteeseen, sairauden eli jonkun muun tapahtuman tähden, vaan ei kuitenkaan niin usein kuin ne, joilla on tapana käyttää juovutusjuomia.

Kansalaiseni, ken lienetkin, tee hyvä päätös, tee päätös semmoinen ettet milloinkaan nauti päihdyttäviä juomia. Tee se päätös itsesi tähden, omaistesi tähden, kansallisuutesi ja koko yhteiskunnan tähden. Sen päätöksen tähden ei sinulla ole mitään menettämisen mahdollisuutta, päinvastoin voit säilyttää oman terveytesi, aineellisia varojasi, voit poistaa puutetta ja kurjuutta. Kanssaihmisesi sinua kunnioittaa ja tuleva yhteiskunta kunnioittaa tekoasi ja siunaa muistosi yhtenä suurena tekijänä ihmiskunnan pelastajana juovutusjuomain orjuudesta. Tee hyvä päätös jo tänään.

J. Laurila.

MARQUETTE KAUNTIN ENSIMMÄINEN SUOMALAINEN KAPAKKA.

Ensimäinen suomalainen kapakka perustettiin Manquette kauntiin Negauneen kaupunkiin keväällä 1881 samassa huoneessa, jonka kuvan esitämme tässä Raittiuskalenterin lukijoille. Huone oli jo silloinkin rapistunut ja huono, mutta ajanhammas näkyy siihen jälestäkinpäin vaikuttaneen, että se on vieläkin kurjemman näköinen nyt kuin silloin. Sanotun liikkeen alkuunpanija oli eräs satulaseppä Savosta, nimeltä Antti Nousiainen. Hän oli, kuten kaikki muutkin kapakanpitäjät, kyllästynyt rehelliselläl työllä elämään, ja kuin silloin ei kapakkavero maksanut kuin muutamia kymmeniä dollareja, hankki hän sen summan kansalaisiltansa ijäksi lainaan ja alkoi liikkeen. Muutamia kuukausia pidettyänsä liikettä möi hän sen salaisesti eräälle Norjan suomalaiselle nimeltä Antti Bergdahl ja karkasi paikkakunnalta ja jätti maksamatta melkein kaikki viinat, oluet ja tupakat, mitkä oli suomalaisten hyvällä luotolla saanut velaksi toiskielisiltä tukkukauppiailta. Bergdahl teki samoin vähän myöhemmin, ottaen ensin kaikilta velaksi niin paljon kuin suinkin sai ja sitte karkasi.

Tällainen oli suomalaisten kapakoimisen alku Marquette kauntissa, josta on niin äärettömästi kurjuutta, ylenkatsetta, ja epäluottoa kansalaistemme osalle tullut. Kurjaa on elämä aina kurjuuden pesissä, mutta tavallista kurjempaa se oli tässä esikoisessa ja siitä voisi kertoa monta pöyristävää tapausta, mutta tila ei siihen riitä. Mainittakoon kuitenkin tässä yksi. Muistaakseni Helluntaipyhinä olivat seudun suomalaiset kokoontuneet "Satulaan"

(kapakan liikanimi) juomaan ja paljon heitä muutenkin "satulassa" asui, kun isäntä piti kapakan ohella myös ruokataloakin. Ei aikaakaan niin ryntää joukko kaupungin toiskielisiä juopuneita taloon ryskäten hirveästi ja ennenkuin hitaat ja juopuneet meikäläiset ehtivät tointuakaan, särkivät nämä kapakan etu-ikkunat, jotka vieläkin näyttävät olevan hajalla, kaasivat tiskin kapakassa ja uunin keittiöstä kaikkine keitoksineen, josta oli samalla tulla tulipalokin. Lopputulos kuitenkin oli se, että meikäläiset suoriutuivat pulastaan liiankin hyvin ja rauhanhäiritsijät huomasivatkin ennen pitkää joutuneensa käärmeen pesälle, ja käyttivät mielellään kahta jalkaansa, joilla ne vaan vielä oli käyttökunnossa, pötkiäkseen pakoon. Meikäläiset voittivat siis tappelun. He joutuivat kuitenkin putkaan ja sakotettiin silloin samoin kuin monta kertaa ennen ja jälkeenkinpäin, sen vuoksi että rohkenivat puolustaa henkeään ja omaisuuttaan ja kun maan kielen taitamattomina eivät osanneet asiata selittää.

Karta kapakkaa ja pelkää sitä enempi kuin julkista ryöväriä. Älä koskaan avaa sen ovea, sillä sitä avaamalla avaat itsellesi oven kaikkeen kurjuuteen ja mikä voipi sinulta riistää ajallisen ja ijankaikkisen onnen.

J. H. J.

❖ ❖ ❖

VELVOLLISUUTEMME.

Kukin aikakausi tuo mukanaan omat vaatimuksensa, jotka usein vasta kokemuksen kautta meille selviävät. Jokaisella kunnon ihmisellä on ihanteena pyrkiä korkeammalle tietoisuudessa, siten päästäksensä lähemmäksi täydellisyyttä. Mutta pyrkiessämme eteenpäin valistuksen laajalla työvainiolla tulee monasti eteemme tehtäviä, joita emme voineet oivaltaa ensinkään tarpeellisiksi, kunnes vasta useinkin kalliisti ostettu kokemus on ne meille opettanut.

Me raittiuskansa luulimme päämääräämme päästävän ensiksi siten, että pelastamme niitä, jotka ovat joutuneet juoppouden orjiksi, ja toiseksi kasvatamme nuorisomme tuntemaan väkijuomain turmiollisuuden. Kokemuksen kautta olemme kuitenkin tulleet huomaamaan, että meidän suurin velvollisuutemme on turvata niitä, jotka vielä ovat viattomia väkijuomain orjuudesta.

Kumpi siis on viisaampaa rakentaa sairaala kuilun pohjaan ja hoitaa siellä sinne pudonneita ruhjoutuneita tai rakentaa aita kuiluun johtavan tien poikki suojaksi niille, jotka eivät vielä tunne sen tien vaarallisuutta? Väkijuomaliike ei voi kauan jatkua niiden ylläpitämänä, jotka ovat jo väkijuomahimon orjuudessa haaksirikkoutuneet, menettäneet terveytensä ja tahtonsa voiman; heidän päämääränsä on himojensa tyydyttäminen ja he menevät läpi tulenkin saadaksensa vaan väkijuomia. Mutta nämät kuolevat ja sortuvat ennen pitkää pois ja jos ei ole voitu kasvattaa uudessa polvessa, nuoremmissa ihmisissä juomahimoa, jotka täyttäisivät edellisten rivit, silloin ei olisi ketään,

joka kannattaisi väkijuomaliikettä, joiden sen vuoksi täytyy lakkauttaa liikkeensä tai ainakin hyvin supistetussa muodossa toimia. Väkijuomaliike pysyy elinvoimaisena ainoastaan silloin, kun se saa uusia uhreja kasvavasta nuorisosta liikettänsä tukemaan.

Kun raittiusaate alkoi saada loistavia voittopa ja useat valtiot sääsivät kieltolain, niin väkijuomaliike ehkäistäkseen raittiusaatteen levenemistä uusilla alueilla ja samalla himmentääksensä kansan arvostelukykyä, lähetti rahaa säästämättä saarnaajiansa julistamaan kaikkialle, "että lain kautta ei voida ihmisiä hyviksi tehdä sitä vähemmän raittiiksi. Ja sen sijaan että lakeja laaditaan, on tehtävä kasvatustyötä ja vasta silloin, kun kaikki ovat kasvatetut raittiiksi, ovat lait laadittavat väkijuomaliikettä vastaan".

Me myönnämme, että lain pakoituksella ei voida ihmisiä hyviksi tehdä ja että väkijuomaliike ei ole ainoa synti maailmassa, joka ihmisiä pahentaa, eikä sitä ole yksin lailla tarkotettukaan, mutta lain kautta me voimme suojata ja turvata nuorisoamme joutumasta väkijuomain orjuuteen. Lain kautta me voimme poistaa ne paheet, jotka viekoituksillaan saavat heikot ja kokemattomat kompastumaan. Niin kauvan kun väkijuomaliike saa nauttia lain suojelusta, on sillä mahdollisuus jatkaa liikettä kasvattamalla juomahimoa meidän kasvavaan nuorisoomme ja viekotella heitä iloiseen seurapiiriin viehättävissä anniskelupaikoissaan. Mitä väkijuomalike tänä päivänä enimmän tarvitsee, on uusia uhreja ja niitä se voi saada ainoastaan meidän kasvavasta nuorisostamme.

Raittiuskansan suurimpia velvollisuuksia nykyään siis on suojella niitä, jotka vielä ovat viatto-

mia ja sen suojeluksen me voimme saada ainoastaan lainlaadinnan kautta. Tahdotko sinä suojella lapsiasi joutumasta väkijuomliikkeen uhriksi, silloin on sinun äänelläsi tähän vastattava.

Meidän hallituksemme on kansanvaltainen hallitus, me hallitsemme itsemme valtiollisten puolueitten välityksellä. Kukin puolue tuo esiin heidän ohjelmassaan suunnitelmansa ja tehtävänsä. Väkijuomakysymys on myöskin valtiollinen kysymys ja voidaan ratkaista ainoastaan sen puolueen välityksellä, joka vaatii yleistä kieltolakia. Ne puolueet, jotka ovat vaiti väkijuomakysymykseen nähden, hyväksyvät nykyisen järjestelmän. Mutta kansalla on ainoastaan kaksi tietä, joko hyväksyä tai hyljätä väkijuomaliike, mitään muuta mahdollisuutta ei ole. Sinun on äänelläsi ilmaistava tahdotko suojella lapsiasi tai heitätkö ne ilman suojaa oman onnensa nojaan. Tämä on sinun asiasi, josta olet edesvastuussa, ja velvollisuuksistasi ja töistäsi on sinun kerran tilitettävä.

F. Mattson.

❖ ❖ ❖

SUUNNASTA PARI SANAA.

Viime aikoina on raittiusväen keskuudessa ruvettu kirjoittelemaan ja puhumaan "Kasvatuksellisesta ja politillisesta raittiustyöstä". Mielet ovat jakautuneet siten, että muutamat näkevät ainoastaan kasvatuksellisesta r. työstä voittomme riippuvan, ja taas toiset päinvastoin politillisesta. Mistä johtuu kummankin edellämainitsemani mielipiteen

eroavaisuus, jääköön se alle kirjoittaneelta ratkaisematta. Jokaiselle raittiustyötekijälle on tähänastinen raittiushistoria päiväselvästi todistanut, että kasvatuksellinen raittiustyö on tulokseton ilman politillista, se on ilman kieltolakia. Ja taas päin vastoin. Sen luulisi olevan selvän asian jokaiselle raittiustyötä seuranneelle.

Raittiustyötä tehdessä hedelmälliseen suuntaan yhtyy edellämainittu erimielisyys itsestään yhteen, kasvatuksellisen raittiustyön tulos on kieltolaki, sen voimaan tuleminen ja sen pyhänä pitäminen. Ajatellaan kieltolakia, joka olisi saatu satunnaisen raittiusmielisen lainlaatijakunnan alotteesta, eikä sillä olisi tukenaan raittiusmielistä enemmistöä, niin sillä ei olisi suurtakaan merkitystä, ja ajatellaan taas raittiusmielistä enemmistöä ilman kieltolakia. Suunnattakoon työmme yleisen kieltolain saamiseksi ja sitten sen tukemiseksi.

Väinö J. Lehto.

SISÄLLYSLUETTELO.

AMERIKAN SUOMALAISEN RAITTIUSLIIKKEEN HISTORIA.

Siv.

Alkulause 5

I

Nykyisen siirtokansamme varhaisimmat kulkutiet ja asutukset 7
Siirtokansamme henkinen tila vuoden 1880 taitteessa .. 12
Pyrkimyksiä parempaan 14
Monenlaisia seuroja 16

II

Goodtemplarien aika suomalaisessa raittiusliikkeessä.

Suomalaiset skandinavialaisissa raittiusseurcissa 18
Ensimäiset suomalaiset raittiusseurat Amerikassa 1885—1887 21
Goodtemplarien työtavan sovelluttaminen suom, raittiustyöhön 30

III

Veljeysseuran perustaminen 35
Veljeysseuran ensimäinen vuosikokous ja raittiusjuhla 42
Veljeysseuran nopea kasvaminen v. 1888—1890 40
Raittiushaaleja 49
S. K. R. Veljeysseuran toinen yleinen vuosikokous . 50
Kansallisen raittiustyön kahtia jakaantuminen 53
Suomalainen Raittiuden Ystäväin Yhdistys Amerikassa 55
Työtä ja aatteellisia taisteluja Veljeysseurassa 56
Taisteluja 57
Uusia raittiusseuroja 59
Superiorin kokouksessa lievennetään sääntöjä, y. m. tärkeitä toimia 66

Tanssikuume raittiusseuroissa 69
Pois tanssit raittiusseuroista 73
Siveellisiä uudistuksia 75
Ennätyksiä 1894—1895 76
Raittiusseuroja perustetaan lukuisasti 77
Levoton aika 80
Kirjurin muistiinpanoja 80
Myrskyinen vuosikokous 90
Itsenäisyys-raittiusseuraisuus 94
Raittiuspuhujat v. 1897 97
Jaakko E. Saari 97
Aatu Rekonen 99
Pastori ja rouva Kivioja 100
S. Ilmonen 101
J. H. Jasberg 101
Veljeysseuran 10:nes vuosikokous. — Ensimäiset laulukilpailut 102
Raittiusjuhla laulukilpailuineen 106
Idän Raittiusyhdistys. — Suomen ruotsalaisten raittiusseurat 107
Suomen ruotsalaisten 108
Negauneen vuosikokous. — Piirijakoasia ratkaistaan .. 109
Ensimäiset kirjoituskilpailut. — Uusia raittiusseuroja 1896—1898 111
Uusia raittiusseuroja 112
Vuosikokous Ohiossa. — Ensimäiset soittokilpailut ... 115
Scofieldin kaivanto-onnettomuus 119
Kieltolakipuolue ja suomalaisten osanotto 120
Suuri vuosikokous v. 1900 122
Uusia raittiusseuroja. — Juoppoudesta kuuluu valituksia 126
Juoppous 128

Edistysmielinen suunta Veljeysseurassa.

Duluthin vuosikokous. — Edistysmieliset voittavat 130
Toimintaa ja tapauksia 135
Raittiuspuhujat 135
Suomalais-Ruotsalainen Raittius Yhdistys Amerikassa 136
Haalien anastuksia 137
Worcesterin vuosikokous 138

Kirjailijakilpailut ja kirjoitettavat aiheet 1901—1902 .. 139
Kristityn suhde raittiuteen 139
Mikä tulee olla raittiusväen suhde kieltolakiin? ... 142
Uusia raittiusseuroja ja tilastoa 1902—1903 143
Veljeysseura kutsuu raittiuspuhujia Suomestakin 145
Veljeysseuran suuri vuosikokous ja juhla Ishpemingissa 1903 146
Raittiusjuhla, laulu- ja soittokilpailut 149
Suomi-Opiston hyväksi 152
Luentosarjoja ja raittiuskurssialotteita 153
Raittiustyö lasten keskuudessa 155
Ensimäiset yleiset raittiuskurssit v. 1904—1905 158
Ishpemingin raittiuskurssit 160
Elyn raittiuskurssit 161
Lasten raittiuskoulut ja Toivonliitot 163
Raittiuspäivät ja Ironvoodin vuosikokous 1905 166
Raittiusjuhla 169
Opistokonsertti 169
Raittiuskurssit 169
Kirjailijakilpailuja — Sanomalehtiväittelyjä 170
Sanomalehtiväittelyjä 171
Suomen raittiusmiehiä Amerikassa. — Conneautin vuosikokous 1906 174
Veljeysseuran 19:s vuosikokous 176
Kapteeni John Pengilly ja pastori Heikki Anias kuolevat 179
Kapteeni John Pengilly 179
Pastori Heikki Anias 180
Raittiusliitot 182
Kuparialueen Raittiusliitto 182
Pohjois-Minnesotan Raittiusliitto 187
Gogebic-alueen Raittiusliitto 190
Marquette-kauntin Suomalainen Raittiusliitto 192
Iron-kauntin Suomalainen Raittiusliitto 194
Ohion ja Pennsylvanian Suomalainen Raittiusliitto 194
Idän Veljeysseuran Raittiusliitto 197
Lännen Suomalainen Raittiusliitto 198
Veljeysseuran työskentely 1906—1907 201
Calumetin vuosikokous, heinäk. 20—27 p. 1907 201
Uusia raittiusseuroja. — Veljeysseuran tilastoa 205

Amerikan suomalaisen raittiuskansan yhteenliittymisyritteet **206**
1. Vaikuttimia ja alotteita 206
2. DeKalbin rauhankokous 209
3. Yhteenliittymisehdot ja säännöt vuosikokouksen harkittavina **216**
Raittiuden Ystäväin Yhdistyksen 19:s vuosik. 216
Suom. Kans. R.-Veljeysseuran 21:nen vuosik. 217
Idän Suom. R. Yhdistyksen vuosik. 223
4. Raittiuskansan toinen neuvottelukokous 225
5. Yhteenliittymisyrite raukeaa 228

Veljeysseuran kukoistusaika 1906—1909.

Raittiuskursseja ja luentoja **223**
Fairportin raittiuskurssit 232
DeKalbin raittiuskurssit 233
Monessenissa, Penn. 233
Hancockissa 234
Ironwoodin raittiuskurssit 234
Veljeysseuran vuosikokous Monessenissa, Penn. **235**
Raittiuspuhuja ja luennoitsija Alma Hinkkanen **240**
Uusia raittiusseuroja. — Veljeysseuran tilastoa **246**
Keskustelut yhteistoiminnasta kotimaan ja Amerikan suomalaisten valistuspyrintöjen kesken Veljeysseuran vuosikokouksessa 1909 ..... **250**
Amerikan suomalaisen raittiusliikkeen taantuminen 1910—1911 ..... **258**
Suomalaisen Kansallis-Raittius-Veljeysseuran 23:mas vuosikokous **260**
Suomi-Opisto ja kansallinen raittiusliike **270**
Veljeysseuran toimintaa v. 1911—1912 ..... **274**
Kirjailijakilpailuja 274
Veljeysseuran vuosikokous Negauneessa, Mich. 1912 276
Uusia raittiusseuroja 280
Vuorovaikutuksen aikaansaaminen Suomen ja siirtokansan välillä **283**
Veljeysseuran siirtolaisjuhla-komitea 285
Jaakko Kaminen **288**

Raittiusliittojen toimintaa 1910—1912 291
Minnesotan raittiusliitto 291
Kuparialueen raittiusliitto 296
Marquette-kauntin raittiusliitto 300
Gogebic-kauntin raittiusliitto 301
Ironkauntin raittiusliitto 304
Ohio ja Pennsylvanian suomalainen raittiusliitto .. 305
Illinoisin suomalainen raittiusliitto 307
Idän suomalainen raittiusliitto 309
Lännen suomalainen raittiusliitto 313
Raittiusliikkeen elpyminen 1911—1912 314

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA SEKÄ KIRJOITUKSIA ERI AINEISTA.

Elämäkerrallisia tietoja
Iisakki Sillberg 321
Kaarlo Akseli Silfven 322
J. H. Jasberg 322
Alexander Pantti 323
Joseph Wanhala 325
Frank Mattson (Santapakka) 325
Väinö Johannes Lehto 326
Salomon Ilmonen 327
A. Sund 327
A. W. Havela 329
Esaias Matinpoika Torkko 330
Aatu Rekonen 331
Matti Manner 331
Conrad Matson 333
Kalle Ojajärvi 333
Matti Johansson 335
Akseli Rauanheimo (Järnefelt) 336
Mikko Skyttä 338
Johan Wilhelm Lähde 338
Herman Luoma 340
Alfred Haapanen 342
J. V. Manner 342
Linda Mahlberg 342
Johan Henrik Mattila 343
Lydia Kangas 343

Jacob Laurila 344
Kustaa Sahlberg 345
Frans Vihtori Kava 346
Antti Peterson (Pisilä) 347
Alfred Laakso 348
Nestor Toppari 349
Karl Hyttinen 350
Edvard Mäki 351
Heikki Moilanen 352
Johan Iisakinpoika Wargelin 353
Risto Lappala 354
M. Lehtonen 355

Kirjoituksia eri aineista:

Tärkeitä asioita, kirj. K. Hyttinen 357
Puhuinko minä pahasti, kirj. K. O. 360
Nuorukaisen haudalla, kirj. Edvard Polvenmäki .. 364
Kunpaanko ryhmään kuulut, kirj. M. Lehtonen .. 366
Eräs huomioni, kirj. J. Laurila 368
Marquette-kauntin ensimäinen suomalainen kapakka, kirj. J. H. J. 371
Velvollisuutemme, kirj. F. Mattson 373
Pojalleni, kirj. A. W. Havela 375

KUVALUETTELO.

Henkilö- ja ryhmäkuvia: Siv.

K. Slifven 38
J. H. Jasberg, I. Sillberg, J. Lukkarila ja M. Pesämäki 39
Johan Bäck 65
S. Ilmonen 73
A. Pantti 81
A. Järnefelt (Rauanheimo) 87
Henry Tavajärvi 93
Aatu Rekonen 99
Liisi Kivioja 100
A. Kivioja 101
J. Kaminen, J. W. Manner, K. Ojajärvi ja A. W. Havela 103

Matti Hurja 105
L. Mahlberg 112
M. Skyttä 116
Soittokunta Humina, Ashtabula, O. 119
F. Mattson 121
J. Pengilly 125
A. Laakso 132
A. Haapanen 136
M. Helenius-Seppälä 141
K. Hyttinen 147
J. Wargelin ja Esaias Torkko 149
Ishpemingin sekakööri „Sointu" 151
H. Anias 154
Reippaan pyramiidi 159
Hanna Siltala ja V. J. Lehto 164
Hancockin raittiuskoulu 165
V. Reima 175
Kuparialueen r.-liiton viidennen vuosikokouksen edustajain kuva, Painesdale, Mich. 186
Pohjois-Minnesotan raittiusliiton johtokunta 188
Gogebic-alueen r.-liiton 4:nen edustajakokouksen edustajat Ironwoodissa, Mich, maalisk. 28 p. 1909 191
Ohion ja Pennsylvanian r.-liiton jäseniä 195
J. E. Laurila 196
Edv. Mäki 198
Tyyni Valon n:o 37 jäseniä, Portland, Ore. 200
S. K. R. V.-seuran 20:nen vuosik. edustajat 202
DeKalbin rauhankokouksen osanottajat 210
Alma Hinkkanen 241
O. Laulaja 255
Voimisteluseura Huima, South Range, Mich. 256
S. K.-R.-V.-seuran johtokunta 266
Virginian, Minn., sekakööri „Linnut" 267
Lydia Kangas 273
Gogebic-alueen raittiusliiton johtokunta 302
Illinoisin r.-liiton perustavan kokouksen jäsenet .. 307
Joseph Wanhala 325
A. Sund 328
M. Manner 332

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 05115 7421

DO NOT REMOVE
OR
MUTILATE CARD